

23357

23357

3 KILTY
SEM
SAMBOR

Gozet chilinski

Gozet chi Mio Wielos Maragano

Mnie tety

Ja JOZE JYBELLIN

Jki Ti ksiaski
Posisor kto te ksi
askie te raonie

Rejestr

Temu a Wpadne

kto te k yskie ~~Wpadne~~

Wpadne
Wpadne

Prof.

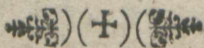
46. 6. 14.

LATOROSL
PIĘTNASTU ROZ

NA PAMIĄTKĘ
PIĘTNASTV TAJEMNIC
ROZANCOWYCH,
PIĘTNASTĄ KAZANIAMI,
O
ROZANCU S. SWIATU
POKAZANA.

Przez

Xiędzą AUGUSTYNA RAKIEWICZA Świę-
tey Theologię Doktora Zakonu Kaznodzieyskie-
go Dominika S. Prowincyey Litewskięy.

w WILNIE

w Drukarni Akademyckiey Societatis IESV
Roku Pańskiego 1709.

23367
Conventus Sandomiienſis P.P. Reformatoſ ad. S. S. B. P. M.

23357

Qui ex corde ad seruiendum Virgini MA-
RIÆ in Confraternitate Rosarij se obtu-
lit, finaliter non peribit. *Venerabilis Pr.*
Michael de Insulis Discipulus B. Alani.

IMPRIMATUR

Concedit Officium Consistoriale
Vilnense *mpp.*

OFFIAROWANIE KAZAN,
 ORĘDOWNICZCE ROZANCOWEY
 NAYSWIĘTSZEY P. MARYEY.

N Eremiaszã Prorokã naślãduję, gdy tobie o nay-
 przedostoinieysza Mátko Boża, Orędowniczko
 Rozãncowa, iãkãkolwiek pracã moię offiãruię.
 Wymawiając sie on od funkcyey Prorockiey, ál-
 phãbet mowi, niby niemowlãciem sie czyniac, ztym sie
 odzywã. A, A, A, Pãnie Boże, oto nie umiem mowic, álbo-
 wiem dzieciãciem ia jestem. Ierem: I. Tãk y mnie nale-
 ży, śmieiacemu pisãc o niewymowney twoiey, y Rozãncã
 twego chwale, y stawie, z álphãbetem sie pokazãc: y ãczkol-
 wiek jestem iãkimkolwiek Theologiem, iednãk do wychwale-
 nia Ciebie poczuwã sie byc nieudolnym, ledwie álphãbet
 tylko umieiacym dzieciãciem. Więc gdy nã chwałę twoię
 moy álphãbet piszę, nie moich, ãle SS. Oycow, y nabo-
 żnych twoich pãnegirystow, słow, y sensu zãżywã. Nã-
 zwał cię Rychardus à S. Laur: de laud. B. M. A. A-
 PTEKã Chrystusã Lekãrzã. S. Ioannes Dam: in parac:
 B. BŁAGALNIã grzechow nãszych. Idiota grat. I. de
 nat. V. M. C. CVDEM CVDOW. Beat. Amædeus hom.
 2. de laud. B. M. D. DRZEWEW rodzãcym owoc zbã-
 wienia nãszego. Hugo Carenfis in Ps: 28. E. ESTHE-
 RA ludzie od śmierci wieczney uwalniaiaçã. S. Ioã: Dã:
 in Cant: V. M. F. FORTECã naymocnieyszã wszytkich
 wiernych. S. Bonav. in spec: B. M. G. GORã Swiętã S.
 Bernar. sen: ferm: de Assump: B. M. H. HONOREM

ludzkiej natury. S. Bernar: in depr: ad B. V. I. IV-
TRZENKĄ szczęśliwy dzień nam przynosząca. S. To-
mas à vill: n. ser: i. de Annun: K. KROLOWĄ niebá
y ziemi. Baldvinus Leerfius in collectaneo explor: L.
LEKARSTWEM wszystkie choroby uzdraviájącym. S.
Ioan: Damaf: in Cant: B.V. E. ŁASKĄ nam od Bogá dá-
ną. S. Bonav: in laud: B.V. M. MATKĄ Bogá y Czło-
wieká. Maubürnus in Ros: N. NAGRODĄ Błogostá-
wieństwá Swiętych po Bogu. S. Germanus ferm: de nat:
O. OŁTARZEM Najswiętszey Ofiáry. S. Saba in menæ-
is Græc. P. PAŁACEM Chrystusá Krolá niebieskiego.
August. in laud. Ros: Q. QVADRANSAMI szczęśli-
wemi godziny Rozáńcowey. B. Alber: M. sup. II. cap. luc.
R. RAIEM Boskich roskoszy. Chryfippus tom. 6. bibl.
PP. S. SKRZYNIA zawierájąca cátey Troycy PP. skarb.
S. Aug. in lib. de Assum. B.V. T. THRONEM Boskim
S. Germ. orat. 2. in dormit. B.V. V. VCIECZKĄ grze-
sznych. Rich. à S. Lau. de lau. B.V. W. WODĄ chłó-
dzącą zápalenie grzechow. Rich. à S. Lau. de laud. V.M.
X. XIĘGĄ zymotá. Idiota contempl: 18. Z. ZŁOTEM
najczystszy m czystości pánieńskiey. Chcieyże o Mátko Bo-
ża! ten moy álphábet dziecinny, y iákakolwiek w Kazaniách
moich pracą przyiąć, á oczy miłosierdzia twego rácz ná
mnie grzeszniká obrocić, tak żebyś mi chciała szczerą po-
kutę zá moje grzechy y icb odpuszczenie, u Syná twego á
Bogá moiego ziednąć; poko żyję, láskę Bożą wymodlic;
przy śmierci szczęśliwe skonanie uprosić, po śmierci w czy-
scu ráutować, á potym u Troycy PP. iey oglądanie wymodlic.

Oto cię wielki grzesznik, iednak niegodny twoy (sluga) w wie-
czny niewolnik pokorniusieńko do nog twoich najswiętszch
upadszy, prosi.

Brát Augustyn Rákiewicz Zako-
nu Dominiká Świętego.

Facultas A. R. Pris Provincialis.

FR. Remigius Mosakowski Sac. Th. Doctor Prior Provin-
cialis Provinciæ Lithvanæ S. Angeli Custodis Ord: Præd.
In DEI Filio sibi dilecto Admodum Rñdo Pri Fri Augusti-
no Rakiewicz Sac: Th: Doctori ejusdem Ord: & Prov: salutē.
Opusculum labore tuo confectum, cum intitulatione LATO-
ROSL PIETNASTU ROZ, quatenus prelo mandari pos-
sit, præmissa primo per A. R. P. Sac. Th. Doctorem Prio-
rem Vilnensem S. Spiritus, Frem Ioannem Goydrowski, &
R. A. P. Sac. Th. nec non studij Baccalaureum, Frem Do-
minicum Ordinarie, diligenti ejusdem opusculi trutinazione &
censurâ, præsentium tenore, nostriq; Officij Authoritate, ti-
bi supra nominato A. R. P. damus nostram facultatem. Et
hoc in Nomine Patris & Filij & Spiritus S. Amen. non ob-
stantibus in contrarium quibuscunq;. In quorum fidem his sy-
gillo, Officij nōstri munitis manum propriam apposuimus.
Datum in Conventu nostro Vilnensi S. Spiritus die 11. Iun.
Anno Domini 1709.

Conservus in Domino

Fr. Remigius Provincialis qui supra.

Reg. p. 17.

Fr. Dominicus Symkun Sac. Th. Lect.

Prior Regromontanus & socius mp.

Censura AA. RR. PP. Theologorum.

EX Commissione A. R. P. Fris Remigij Mofakowski Ordinis Prædicatorum Sac: Th. Doctoris Prioris Provincialis Provinciæ Lithvanæ Conciones 15. intitulatas **LATOROSL PIETNASTU ROZ**, compositas ab A. R. P. Fræ Augustino Rakiewicz ejusdem Ordinis ac Provinciæ S. Th. Doctore diligenter perlegi, in quibus cum nihil contrarium veræ Fidei Catholicæ, ac bonis moribus repererim, imo summam fragrantiam harum Rosarum Sanctissimi Rosarij, cum animi mei voluptate senserim, ut etiam perpetuo hæc fragrantia ab omnibus Christi fidelibus præcipue addictis & inscriptis Archiconfraternitati Sanctissimi Rosarij sentiatur. Atq; mysteria Sanctissimi Rosarij continentia vitam, Passionem, & Gloriam Salvatoris nostri Iesu Christi: nec non vitam, Gaudia, & Dolores Sanctissimæ Virginis Matris ejusdem, cordibus fidelium imprimantur, opto. Hæ autem Conciones ut typis mandentur censeo. Datum in Conventu nostro Vilnensi S. Spiritus die 28. Iulij Anno D. 1709.

*Fr. Ioannes Goydrowski Ord: Præd: S.
Th: Doctor Vilnensis Conventus S. Spiritus
Prior Vicarius Contr: Lith. mp.*

Opus hoc cui titulus est **LATOROSL PIETNASTU ROZ**, ab A. R. Pre S. Th: Doct. Fræ Augustino Rakiewicz Ord: Præd: compositum, ac editum est, fideliter legi ac vidi, ubi cum nihil contrarij Orthodoxæ Fidei bonisq; moribus repererim, dignum esse judicavi, quatenus in lucem prodeat & excudi quantocius possit, ad majorem Christi fidelium utilitatem, qui bono Salvatoris, & SS. ejusdem Matris odore in his Concionibus recreari possint magis ac magis in bonis Virtutibus ac meritis augeri. Datum in Conv: nostro Vilnensi S. Spiritus die 6. Aug. A. 1709.

*Ita est Fr Dominicus Ordyniec S. Th. &
studij Gen: Viln; pro tunc Bacal: Ord: Præd.*

Do Łaskawego Czytelniká.

Owoce nie liście niosę tobie łaskawy Czytelniku: Spodziewałeś się podobno w tey iákieykolwiek moiey pracy, gładkich periodow, wymyslnych słow, wytwornego sensu, ale to liście tylko krasomowstwa, do świeckiey Rhetoryki należące: Ia zaś obratem cząstkę Chrystusowych Káznodzieiow, ktorych professya iest, szczerze, po prostu, iáwnie, ogłaszać prawdę, nie uszy głaszcząc, ale do sercá mówiąc, owoc zbawienney słucháczowi przynosić, nie siebie z wymowy gładkiey zalecać, ale Chrystusa ukrzyżowanego opowiadać. Násłáduję w tym Káznodziei, y náuczyciela narodow, Páwła S. ktorý pogardzájąc wymową miętká, y gładká, prostym stylem od wszytkich zrozumianym swoje miewał Kazánia: tak álbowiem pisze o swoiey náuce w liście do Koryntyánow c. 2. Ego cum venissem ad vos fratres, veni non in subtilitate sermonis, aut sapientiae, annuntians vobis testimonium Christi: sermo meus, & praedicatio mea, non in persuasibilibus humanae sapientiae verbis, sed in ostensione spiritus & virtutis; loquimur non in doctis humanae sapientiae verbis, sed in doctrina spiritus. Ia gdym przyszedł do was brácia, przyszedłem nie z wyniosłością wymowy álbo mądrości, opowiadájąc wam świádektwo Chrystusowe: mowa moia, y przepowiadanie moie, nie w przyludzaiących mądrości ludzkiey słowiech, jále w okázaniu Duchá y mocy: opowiadamy nie przez uczone słowa ludzkiey mądrości, ale przez náukę Duchá. Tobie zaś Czytelniku rádzi wielkiey pobożności osoba, Thomas à Kempis, ábyś z czytánia twego miał pożytek, czytaj pisma po prostu,

stu, szczerze, nie chcąc sie sam pokazać mędrszym, y niech
cie nie powabią piękne y subtelne ludzi słowa, gdyż Kro-
lestwo Boże nie jest w mowie, ale w cnocie; poymuy słowa
które sercá zapalają, y rozum oświecają, skrucbę przymo-
dzą, y różną czynią duchowną pociechę. Si vis profe-
ctum haurire, lege simpliciter, fideliter, nec unquam
velis habere nomen scientiæ: non te moveant pulchra
& subtilia hominum dicta, non enim est Regnum Dei
in sermone, sed in virtute: attende verba quæ cor-
da accedunt, & mentes illuminant, inducunt compun-
ctionem, & variam ingerunt consolationem. Kazá-
nia moje są krotkie, bo mię takich nauczył Doktor Aniel-
ski Tomasz S. pisząc ná one słowa Páwła S. per paucis
scripsi vobis. Kazania (mowi) krotkie, bárzo sie podobá-
ją, bo jeśli są dobre, chętniey y chciwiey słucháne bywają, jeśli
żáś złe, mniej sie náprzyskrzają. Sermones breves valde
accepti sunt, quia si sunt boni, avidius audiuntur, si
vero mali parum gravant. Ná zbáwienie duszy twoiey
záżyway Czytelniku mego y prostego y krotkiego pismá.
Bądź zdrow, á zá mnie do Bogá westchniy, ábym mógł
co prędzey wydać Pismá piętnastu Kazáń, o nayprzechwa-
lebnieyszych Imionách IEZUSA y MARYET, także o
bolesciách pod Krzyżem stoiącey Mátki Bożey.

Do uszczyplinowego Zoila.

Pismá szczyplisz cudze, bo świat twych nie widzi,
Gdy wydasz iákiekolwiek, wnet sobie ohydzi.

Do tegoż.

Lenisz sie czy nie umiesz pism twoich w druk wydać
Cudze lzając, gárdząc, szárgasz, musisz sie sam wftydać.

KAZANIE PIERWSZE.

Miasto Iezufowe, y Nayswiętszey
Panny, Rożaniec Święty.

Non potest abscondi Civitas supra mon-
tem posita. *Matth. 5.*

Nie może się Miasto zakryć na gorze osadzone.

Uśi być ciekawy każdy wędrujący człowiek
S. P. Wędrujący náprzykład do Rzymu w
kráiąc Włoskich, álbo do Páryżá w kráiąc
Fráncuskich, w trákcie ktorym iedzie, dokąd-
kolwiek przyiedzie, rad się ciekawie pyta, co
to za wieś? iáké to miástečko? co za ká-
zanie? jak się zo wie to miásto? My wszyscy, poki żyjemy ná tym
świecie, wędrownikami iesteśmy, iáko rzekł Páweł S. *Peregrinamur
à Domino.* Wędrownikami mowię iesteśmy, gdyż z tego pádołu
pláczu, pod czas całego nášzego życia, podrożá odprawuujemy,
wędrując do Oyczyzny Niebieskiej, iáko powiedział Grzegorz S.
In presenti vita, quasi in via sumus, qua ad Patriam pergimus.
W tey nášzey podroży, w trákcie do Oyczyzny nášzey, nádarzáją
się nam podrodze rózne miásta, budowne, piéckne, wspaniałe, zá-
czym náleży nam być ciekawymi, y pytać się; Co zacz te są miá-
sta? czyie? y iáko się zowią? Owoż náypierwey nam dzisia, náda-
rza się, wyśmienite, budowne, wspaniałe, ná gorze osadzone Miá-
sto: *Civitas supra montem posita.* O ktorym iesli chcecie wiedzic,
spytaycie się kogo ciekawie, czyie to iest Miásto? y iáko się zowie?
Ale ze wam nikt pewniejszego responśu dáć nie może, iáko ja,
ktory tego Miásta świadomy iestem, odpowiadám, że to Miásto iest
Krolewskie, Krolá wieków, y Krolowey ná wieki chwalebney: Syná
y Mátki IEZUSA y MARYEY, á názwisko má Rożaniec. O tym

Mieście dla wászey informácyey, przedłuży się dalszy mowy moiey dyfzkurs. Ná cześć y ná chwałę pomienionych Osob Krolewskich, y sámege Miásta Rożáncá Świętego.

Gdy kto o iákiey rzeczy dostátecznie y wywodnie prowadzi powieść, od sámege oryginału zaczyna, Więc ia dokumentálnie chcąc powiedzić o Rożáncowym Mieście, że jest Miástem IEZUSA Pána, y Nayprzedostoinieyszey iego Mátki MARYEY, od sámege oryginału początek biorę, á nim začnę, przypominám sobie pierwiastki Fundácyey nášzego Rożánostockiego Klasztoru y Kościoła, w dobrách Jáśnie Wielmożnego Tyszkiewiczowskiego Domu, w Powiećie Grodzieńskim. Dawno przed Fundácyą wyżey pomienionego Klasztoru y Kościoła, był we Dworze námienionego Domu, Nayświętszey Pánný Cudowny Obraz, ktory y teraz u nas w Rożánymstoku, wielkimi, á co raz świeżemi jest cudámi sławny: Ná oweczás pewny Káplán Zakonu Fránciszka S. Bernárdyn, iádac z Podláfza, z woli Przełożonego, ná mieşzkánie do Grodná, gdy się zbliżał ku pomienionemu Dworowi, tám gdzie dla Obrazu cudownego był záłożony, á nieskończony Kościołek máły, obaczył z obiówienia Boskiego, bárzo wysmienity Klasztor y Kościół wybudowany, wszytek rożámi kryty y osádzony, co się znaczyło, że ten to miał być tam fundowany Zakon, ktory Rożáncowey Orędowniczki, promowuie Rożániec S. to jest S. Dominiká Zakon, iákoż y tak się stáło, y przeto od Roż owych widziánych pokrywájących Kościół y Klasztor, jest Rożány stok názwány. Rożániec S. co rozumiećie, z iákich przyczyn jest Miástem IEZUSA P. y Mátki iego Nayświętszey Pánný? oto z dokumentow takich. S. Ildephonus, Sophronius, y Gvericus Opát, záprawdę istotná twierdzą, iż Nayświętsza Pánná, po w Niebowstápieniu Páńskim, zebrawszy Kompániá pobożnych oboiey płci osob, w Pálestynie Święte Mieyscá, Národzeniem, Męką, y Chwałą Iezusowá, wielce uraczone, z wielkim naboženstwem obchadzála, wizytowála y czóliá, przywodząc sobie często ná pámięć, y drugim niewiádomym opowádáiac, iż tu w domeczku tym w Nazáreth, Zwiástowany mi był od Anioła Syn Boży. Tu ná tym mieyscu w Bethleem národził się. Tu Pasterze y Trzey Krolowie, witáli Niebieskiego Gościá. Tu w Ieruzalę w Ogródcu, pocił się krwáwym potem. Tu u Pilátá bicowany, cierniem koro-

nowany, tedy poszedł na Kálwaryjską górę obciążony krzyżem. Tu na tey gorze jest ukrzyżowany. Tu zmartwych powstał. Tu z Oliwney gory do Niebá wstąpił. Tu Duchá S. zesłał. Toż samo twierdzi Nayśw: Pánná przed Brigittą Świętą, że przed śmiercią swoją, kiedy miała z tego życia przenosić się do Niebá na nieśmiertelny żywot, wspomienionych miejscách zażywała nabożeństwa: O tym te są do Brigitty Świętey Nayśw: Pánný słowá. *Ego paravi me ad exitum circummeundo omnia loca, more meo, in quibus Filius meus passus fuerat.* Do czego dała przykład Nayś: Pánná, że ci ludzie, którzy w Pálestynie nie mogą odwiedzić támtych miejsc Świętych, aby w swoich kráiącach, świętobliwym y pobożnym rozmyślánien, mieli w pámięci swoiey, Wcielenie, życie, Mękę, y Chwałę IEZUSA Páná. Aże Wcielenie, życie, Męká, y Chwałá iego, są Táiemnicce Rożáncowe. Toć za życia swego Nayś: Pánná, iuż założyła była Iezusowe Miásto y swoje, y názwała Rożániec: który potym Mátká Boża po nie máłym czásie, bo w tysiąc y w kilká set lat po w Niebowzięciu swoim, zleciła do budowania Dominikowi S. iákoż szczęśliwie y budował y dobudował: Ná trzy części to Miásto rozdzieliwszy, iedną część osádził na miejscu wesołym, drugą na smutnym, trzecią na iásnym: piętnastą tajemnicami zbawienia nášzego, iáko piętnastą przyozdobił wieżami, á zestu pięćdziesiąt Pozdrowienia Anielskiego, iáko z kámieni y cegieł nieiákich, ufabrykował mury, z piętnastu Oycze náš, iáko piętnáście wyftáwił Páłacow, á ze trzech Skłádow Apostolskich, to jest ze trzech Wierzę w Bogá Oycá, iáko trzy nayrozprzeftrensze erygował bramy, ták tedy pod Imieniem IEZUSA Páná, y Mátki iego Nayśw: Pánný założone y skończone to Miásto, Rożáncem jest názwane, przeto że Nayśw: Pánná jest Jerychońska názwana Rożá, *Quasi plantatio Rose in Iericho.* Którego to Miásta Dominik S. na cały świat rozgłosił, y wesołość, y smutek, y iáśność, wesołość według wesołych, smutek według żáłosnych, iáśność według chwalebnych Rożáncowych Táiemnic. Dla tych tedy okoliczności dokumentow y przyczyn, Rożániec Święty, jest IEZUSA Páná, y Nayświętszey Pánný Miástem, *Civitas supra montem posita.*

Wiele wielkich wspaniałych y okazálych Miast máią swe názwiska, od Imienia Fundatorow swoich, iáko *Roma* Rzym od Ro-

mulufá, Alexándria od Wielkiego Alexándrá, Antiochia od Antiochá, Konftántynopol od Wielkiego Konftántyná, te pomienione miáftá, miáły y májá coś ofobliwego w sobie: Naypierwiy ich Fundatorowie dla nich májá u całego świata wieczną pámiátkę y flawę: Te Miáftá były y sá Stolicámi, Monárchow tryumfem, Zwycięftwy, poniżeniem swoich nieprzyaciól flawnych: O Rzymie Grzegorz S. mowi, *Ius imperij tui, multis aucta victorijs, terrâ mariq̃, protulifti*: wpomienionych miáftách niektorzy Krolowie národzili fię, y národzenia swego záwołáne odpráwowáli uroczyftości. W nich niektorzy ich Fundatorowie życie swoje położyli, áto hániebnym sposobem przez zdrádlive zábićie. Ták mowi Grzegorz S. o Rzymie, ktorego dwáy bráćia Romulus y Remus Fundatorámi będąc, jeden drugiego zábil. *Prima minorum tuorum fundamenta is qui tibi nomen dedit fraternâ cede fedavit.* O Obywátelách pomienionych miáft, á zwlászczá Rzymu, po ufundowáníu Piotrá S Stolicy, tenże Grzegorz S. znáć dáie, że lud tám rezydujący, był y iest Narodem Świętym, Zgromádzieniem wybranym, trzodá Kiptániká ná cały świat nie tylko ziemski ále y niebieski rozszerzoná. *Ad hanc Roma provefta es gloriam, ut gens fanfta, populus electus, Civitas Sacerdotalis, Domina Orbis effecta, regnis celestibus inferenda.* Do tego Rzym to má ná zászczyt swoy, że iest nád całym światem głównym Miástem, *Vrbs Orbis Roma Caput.* Rożáncowe Miásto ufundowáne ná Zbáwienia nášzego táiemnicách, správionych od IEZUSA Páná, y od Nayów: Pánny do rozglászánia Dominikowi S. poddánych, ták fię móże názywáć Iezusowym y Nayów: Pánny Miástem, iáko Rzym od Romulusá, Konftántynopol od Wielkiego Konftántyná Cefárzá, y tám dáley. Wtym Rożáncowym Mieście národził fię P. IEZUS, y Národzenia swego odpráwowál wielce feft uroczyfty, pod czás ktorego sámych Aniołów były slyszáne pienia dáiace Bogu chwale, *Gloria in excelsis DEO.* W tym Rożáncowym Mieście po wielkich morderftwách iest od niezbożnych żydów zábity Pan IEZUS. Wtym Rożáncowym Mieście stynał, chwala, tryumfem, y zwycięftwem, áto nád śmierćiá, nád pieklem, nád grzechem, nád światę, y nád wszytkiemi nieprzyaciólmi swemi y nášzemi. Wtym Rożáncowym Mieście, má cáta Troycá Przenayświętfa Chwale, Honor, cześć, y wieczną pámiátkę od wszytkich po wszytkim świecie

zoftá-

PIERWSZE.

5

zofłaiących Rozáryántow. W tym Rozáńcowym Mieście, *Gens sancta, populus electus, Civitas sacerdotalis*, wszyscy Obywatele nabożni Rozáryánti są ludem wybranym, narodem świętym, trzodą Kápláńską, bo od gorliwych nászych Káplánow Rozáńcowych Promotorow, do IEZUSA Pána y Naysw: Panny przygárniona. W tym Rozáńcowym Mieście *Caelis inferendi*, wszyscy rezydujący nabożni Rozáryánti, máią być przeniesieni z tey niżyny, do Niebieskiej dziedźiny. W tym Rozáńcowym Mieście *Vrbs Orbis Roma Caput*. Iáko Rzym iest całego świata głową, tak Arcybráctwo Rozáńcowe, iest nayprincipálnieyszą głową wszystkich inszych Bractw y Kongregácii pod Imieniem IEZUSA Pána y Naysw: Panny. A zátym tá consequentia idzie, że Rozáńec Święty, iest Miástem IEZUSA Pána y Naysw: Panny, *Civitas supra montem posita*.

W Pálestynskiej kráinie w Mieście Nazáreth, niezwyčajne nádprzyrodzenie, dawnych czasow stały się dzieła, áto iákie? oto takie. Archániol Gábriel od Bogá Wfzechmogácego, był Posłem do Panny rezydującej w pomienionym mieście, gdzie onę pozdrowiwszy, oznáymił, że tam ma być Bożego Syná Wcielenie, á w Bethleém Národzenie, *Ave gratia plena Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus, ecce concipies & paries filium, & filius altissimi vocabitur*. A Łukasz S. znać dáie dáley, że Nays: Pánná po poselstwie Anielskim, poszła z kwápliwością náwiedzić Elżbietę Świętą, którą onę temi pozdrowiłá słowy: *Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui*. Inni zaś Ewángelistowie wszyscy twierdzą, że w Ieruzolimskim mieście Pan IEZUS iest y dyzgustowany y uwielbiony; dyzgustowany przy męce y śmierci swojej, uwielbiony przy Zmartwychwstaniu y Wniebowstąpieniu swoim. Co niegdys dzieła się w Miástách Nazáreth, w Bethleem, y w Ieruzalem, to teraz co dzień dzieie się w Rozáńcowym Mieście, gdzie codzień nabożni Rozáryánti y z Aniołem Gábrielem, y z Elżbietą Świętą pozdrawiáją Nays: Pánnę. Rozmyśláją y wędrowkę oney do Elżbiety Świętey, y Národzenie Syná Bożego, y tam dáley, áto w pierwszey Rozáńcowego miásta części, w drugiey uważáją okrutną y zelżywą mękę Bożego Syná, á w trzeciey onego chwałę y uwielbienie: we wszystkim tym łącząc Naysw: Pánnę. Z tych tedy miar, że w Rozáńcowym Mieście iest y życie, y śmierć, y chwałá, tak IEZUSA P. iáko y Nays:

Panny, Rożaniec S. iest Iezusowym y Nayświętszey Panny Miąstem, *Civitas supra montem posita.*"

Eccl. 24. Mądrość Przedwieczna upodobawszy sobie trzy miastá pierwsze Syońskie, drugie Święte, trzećie Ieruzalem, tak się z nich zaśszczyca, mówiąc, w Syonie utwierdzona iestem, w Świętym Mieście odpoczęłam, á w Ieruzalem władza moia. *In Sion confirmata sum, & in Civitate sanctificata requievi, & in Ierusalem potestas mea.* Te trzy Miastá według sentymentu mego, znaczą trzy Rożącowe części: á nappierwey *Civitas sanctificata*, Miasto poświęcone, znaczy część Rożącową pierwszą, gdzie Nayśw: Panna iest poświęcona przy Zwiąstowaniu Archanielskim, mając o sobie wiadomość, iż iest łaski Bożey pełná, *Ave gratia plena*, iest poświęcona przy Wćieleniu y Narodzeniu Bożego Syná, zkąd stała się nie tylko Świętą ale y Nayświętszą Mátką Bożą: iest poświęcony y Ian Chrzćiciel, áto przy Náviedzeniu Elżbiety Świętey od Mátki Bożey: iest poświęcony y sam P. IEZUS od pobożnego Symeona, przy ofiarowaniu w Kościele Ieruzolimskim. Drugie Miasto Syon, znaczy część Rożącową drugą, gdyż Syon z hebráyskiego tłumaczy się dźwięk albo szelest boleści. *Sion interpretatur strepitus seu sonitus doloris.* Gdzież prozę większy iest szelest albo dźwięk boleści, iezeli nie w tájemnicách drugiey Rożącowej części? *Strepitus seu sonitus doloris.* Szelest albo dźwięk boleści iest w Ogrodzcu, gdzie oblánego IEZUSA P. krwawym potem niezbożni żołnierze poimawszy wiąza, krepuią, częścią powrozami, częścią łańcuchami, frodze go ścisłáią z wielką boleścią jego. U słupá kámiennego, *strepitus seu sonitus doloris*, iest szelest y dźwięk boleści, gdzie brząkáiąc łańcuchami okrutni morderce przywizuia do słupá IEZUSA Pána, tám go częścią zbybszynami, cierniowemi rozgami, częścią ostremi łańcuszkami, częścią drotowemi powrozkami bicia, śicka, biczuia, y bez miłosierdzia Świętego Ciála sztuki odrywaią od kości. Przy koronowaniu cierniem, przy dźwiganiu krzyża, przy ukrzyżowaniu ná gorze Kálwaryjskiey, *strepitus seu sonitus doloris*, iest szelest albo dźwięk boleści, tak dálece, że ná oglądanie tych boleści wszytkich, wzywa Pan IEZUS mówiąc: *O vos omnes qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor similis, sicut dolor meus.* Trzećie Miasto Ieruzalę, znaczy część Rożącową trzecią,

cią, gdyż Ieruzalem z Hebráyská tłumaczy się *Visio Pacis*, Widzenie Pokoju : w Táiemnicách trzeciéy Rożáncowey części, iest *Visio pacis*, Widzenie pokoju, gdzie Nays: Pánná po niepokojach burzliwéy Syná swego męki, widzi pokoy przy tryumfie onego, pod czas Zmartwychwstánia, Wniebowstąpienia, Duchá S. zesłánia, á naybárziefy widzi pokoy, kiedy wzięta do Niebieskich pokoiow, iest od całej Troycy Przenayswiętfzey, z niewypowiedziáną chwałą ukoronowana, tám tedy zostawszy Krolowá Niebieską, odzywa się : *In Ierusalem potestas mea*, w Ieruzalem w Mieście widzenia pokoju, iest moc, potęgá, y władza moiá; á to w tym zwlászczá, że będąc Krolowá Niebieską, mocá y władzá sobie od Troycy Przenaysw: dáná, rozporządza w Niebie, niby w mieście nieiákim, mieyscá dla nabożnych Rozáryántow, iáko dla Niebieskich Obywátelow. A tę prawdę ten ogłasza ktory teraz powiem przyklad.

Pisze *Coffus miraculo 63*. Pewny człowiek Rożáncem Świętym przez długi czas bywfszy do Nays: Pánný nabożnym, potym sobie tę modlitwę ohidził, rozumiejąc że przez nią nic nie záfluguje u Bogá, y prózby swoiey żadnego nie ma skutku; tak tedy zániedbawszy Rożáncá, do innych się modlitew udał : rázu jednego uslyszal głos wte słowá mowiący do siebie : Człowiecze bądź pokornym, á nie wynos się wysoko, bo gdy zwysoká spádniesz, bárziefy się stłuczysz, á nie będzie ktoby cię podniósł. Rożáncá zániedbałeś, ktory upádłych dźwiga y podnosi. Odpowiedział człowiek, Rożáncem długo przyflugiwałem się Mátce Bozey. ále że od niey żadney nie otrzymałem, áni láski, áni faworu, przeto zdáło mi się zániedbáć iego : rzekł głos. powiedz mi, gdzie są twoi brácia? gdzie przyiáciele? izáli nie pomarli? áty ieszcze żyw y zdrow iestes. gdzie są domy twoich sąsiádown? izáli nie pozárl one ogień? á twoie wszystko iest w całości? gdzie są koło ciebie niegdys mieszkiájący ludzie? izáli ich nie zgládziło z tego świata powietrze? á ty od tego záchowany iestes przez Rożániec, iákoż smiesz mowić, że przezeń nie odebrałeś żadnego faworu y láski? Więc zebyś wiedział, iż Mátka Boża dobrze nágradza Rozáryántom służącym sobie, podnieś oczy tve w gorę, á obacz co się tám dzieie : gdy spoyrzał w Niebo, obaczył nád sobá bárzo śliczne, y iáfne mieysce, ná którym niewymowney wspaniáłości było zbudowanych piętnáście miast,

miast, a w każdym mieście po dziesięciu wyniosłych wież piękných y náder iásnych: gdy stał zádumiány człowiek, nie wiedząc co to jest takowego, rzekł głos do niego: Uważay że to miejsce jest, o ktore postárała się dla Ciebie Mátká Boża dla Rozáncowey modlitwy, od Ciebie odpráwioney: Piętnáście miast, jest to piętnáście Rozáncowych tájemnic, a sto pięćdziesiąt wież, jest to sto pięćdziesiąt pozdrowienia Anielskiego: Więc nie zániedbyway Rozáncá, abyś po śmierci nie utrácił tak pięknego miejsca. Iuż tedy przez ten przykład dowodzi się to, że Rozániec Święty, jest IEZUSA Páná y Nays: Pánny Miástem, y Orędowniczká Nays: Pánna rozporządza w Niebie, niby w Mieście niejakim, miejscá dla nabożnych Rozáryántow, iako dla Niebieskich Obywátelów. Y toć to jest co powiedział Páweł S. *ad Hebr. 12.* a może się stosować do Rozáryántow, że oni przez nabożeństwo Rozáncowe, zbliżyli się ná mieszkanie do Ieruzalem Niebieskiego, Miásta Boskiego, kędy są niezliczone tysiące Aniołów, a po śródku ich pánuiący Posiřednik Nowego Testámentu Pan IEZUS. *Accessistis ad Civitatem Dei viventis Ierusalem caelestem, multorum millium Angelorum frequentiam, & Testamenti novi mediatorem Iesum.* Y toć to jest co rzekł Ian S. w Obiáwieniu swoim *Apocalip. 12.* a może się aplikować do Rozáryántow, iż oni są błogostáwieni, że przez nabożeństwo Rozáncowe, a zwłaszcza rozmyślájąc zálosne tájemnice, obmyli sumnienia swoje we Krwi Báránká, y dla tego wnidá przez bramy do Niebieskiego Miásta. *Beati qui lavant stolas suas in Sangvine Agni, ut intrent per portas ad Civitatem.* Y toć to jest co powiedział Doktor Narodow *ad Ephes. 2.* a może się stosować do nabożnych Rozáryántow, że oni u IEZUSA P. y u N. Pánny nie są gośćmi, ani przychodniámi, ale są Obywátelmi Świętych, y Domownikámi Boskiemi. *Iam non estis hospites, & advena, sed estis Civés Sanctorum & domestici Dei.*

Miásto ktore ná wszytek świat jest sławne dla swoiey wspániáłości, takie musi mieć okoliczności. Nappierwey ma być ugruntowane ná gorách. Tak Rzym ná cały świat sławny, jest ufundowany ná siedmiu págorkách, y przeto názywa się *Septicollis urbs.* Rozáncowe Miásto nie inaczezy jest ufundowane, tylko ná wysokich, a to Świętych gorách. *Fundamenta eius in Montibus Sanctis.* A cóż to są zá gory Święte? Mym zdániem teraz ja rozumiem, że Trzy

PIERWSZE.

Osoby Troycy Przenayśw: są iako naywyższe Gory, na których iest ufundowane y ugruntowane Rozańcowe Miasto: ponieważ Rozańcowa modlitwa, nayspierwey Bogá Oycá wspomina, y do niego iako do pierwszey Troycy PP. Osoby, z temi się odzywa słowy: *Pater noster qui es in Calis, sanctificetur Nomen tuum.* Oycze nasz, któryś iest w Niebie, święć się Imie twoie. Rozańcowa modlitwa powtornie wspomina Bogá Syná, drugą Troycy PP. Osobę, y do niego się temi słowy odzywa a to w Pozdrowieniu Anielskim z Elżbieta S. do N. Panny mówiąc: *Benedictus fructus ventris tui IESVS,* Błogosławiony owoc żywota twego IEZUS. Rozańcowa modlitwa po trzecie wspomina Duchá S. trzecią Troycy PP. Osobę, y do niego się temi słowy odzywa. *Qui conceptus est de Spiritu Sancto,* Ktory się począł z Duchá S. A krom tego twierdzi Doktorow SS. sentyment, że Pozdrowienie Anielskie iest od całej Troycy PP. z koncypowane y wynalezione, a przez Anioła Gábryelá, do Nays: Panny doniesione. Toć iuz Rozańcowe Miasto ma swoje iundamentá na Gorách Świętych. *Fundamenta eius &c.* Miasto ma mieć grube, mocne, złączone, y ziednoczone mury. W Rozańcowym Mieście, są bárzo mocne, ziednoczone, y złączone mury, a to iest miłość, jedność, y zgodá nábożnych Rozáryántów, IEZUSA P. y N. Pannę, zgodnie wyślawiających, którzy że w tym iednostáynie wzájemnie sobie pomagáją, Rozańcowe Miasto, niby murem otaczáją. Y toć to iest, co rzekł Proverbialista Páński, że brát brátá wspierájący, y do chwalenia Bogá y N. Panny pomagájący, iest niby Rozańcowe Miasto murem otaczájący, *Frater adjuvans fratrem, quasi firma Civitas.* Y toć to iest co rzekł Sophoniafz Prorok: *Hæc est Civitas gloriosa, habitans in confidentia.* To iest Rozańcowe Miasto chwalebne y sławne, mieszkájące w konfidencyey, w miłości, w iedności, chwalenia Bogá, y N. Panny. Miasto ma mieć wyfokie wieże. w Rozańcowym Mieście, są aż názbýt wyfokie wieże, Pozdrowienia mówię Anielskie, a w nich nychwalebnieysze y naywyższe Imioná IEZUS y MARYA *Turris fortissima Nomen Domini:* ktore to Pozdrowienia Anielskie, y Imioná IEZUS y MARYA, nábożni Rozáryántci, częścią mówiąc, częścią śpiewájąc, wyfoko iako wieże nieiákie, aż pod same wynaszáją Niebiosá. Y toć to iest co rzekł Ezechiel Prorok *Cap. 11.* że Chwałá Imion IEZUSA y MA-

RYEY, z pośrzedką Rozańcowego Miąsta, wyraſtała wyſoko, niby wieża nieiaka, y ſtaneła ná Niebie, iako ná naywyſzey gorze. *Aſcendit gloria Domini, de medio Civitatis, ſteritq̄, ſuper montem.* Miąsto ma mieć wſpániałe y wyſmienite Pałace, á w nich wiele pokojow. Rozańcowe Miąsto, ma bárzo wſpániałe y wyſmienite, ze trzech Rozańcowych częſci Pałace, á w nich niewymownie ſliczne pańskie, z piętnaſtu Rozańcowych Táiemnic budowáne pokoie. Miąsto ma z tad zálecenie y zaſzczyt, że w nim iako w Stolicy, ieſt rezydencya Pańska, Monárchow y Krolow. Rozańcowego Miąsta, ieſt z tad naywiększa chwałá y zaſzczyt, że w nim iako w Stolicy ſwoiey, uſtáwnie Kroleſtwo rezyduie, uſtáwnie w nim mieſzka Krol Chwały P. IEZUS, y Krolowa Wiekow N. Pánná. Y toć to ieſt co rzekł Pſalmiſtá Pański, że pomienione Kroleſtwo P. IEZUS y N. Pánná, Syn Boży, y Mátká iego, będą poznáni mieſzkájący w Rozańcowych Táiemnicách, niby w domách y w pokojach nieiakich. *Deus in domibus ejus cognoscetur.* Miąsto ma mieć, y zawierác w ſobie mnoſtwo wielkie ſług Krolewſkich roznego ſtanu. Rozańcowe Miąsto, zawiera w ſobie niezliczone mnoſtwo ſług Ieſufowych, y N. Pánnny, nieſkomputowáných mowię Rozáryántow po wſzytkim ſwiećcie. Y toć to ieſt co widział Dániel Prorok, że niezliczone tyſiące, nieſkomputowáne milliony ſług, ſłużyli Bogu y N. Pánnie w Rozańcowym Mieſćcie. *Millia millium ministrabant ei, et decies millies centena millia aſſiſtebant ei.* Miąsta máią mieć Kommendántow ſwoich, pod ktorych władzą ſą Krolewſkie gwárdye. W Rozańcowym Mieſćcie náſi Kápláni, gorliwi Promotorowie, ſą niby Kommendánci nieiacy, ktorym odchodząc do Niebá Dominik S. dał kommendę, zlecił pilnoſć, ſtáranie, y czuloſć, tak około Rozańcowego Miąsta, iako około Obywátelow iego nabożnych Rozáryántow, aby byli ochotni, gorliwi, ſzczyrze ſłużący Ieſufowi P. y N. Pánnie. Y toć to ieſt co rzekł Proverbiáliſtá, że iaki bywa Kommendánt y Przefożony Rozańcowego Miąsta, tácy bywáią y Obywátelé iego. *Qualis rector est Civitatis, tales et habitantes in ea.* Z tych tedy miar, y z tych dokumentow, Rożániec S. ieſt Ieſufá Páná, y Nays: Pánnny Miąstem, *Civitas supra montem poſita.*

Genes. 18. Godną rzecz uwagi, biorę ia tu przed ſię, to ieſt Targ y Kontrakt Abráhámá Pátryárchy z Pánem Bogiē w ten kſztalt uczy-

uczyniony. Kiedy Bog w Troycy S. iedyny, we trzech Osobách trzech Aniołów, szedł ná karanie y zniszczenie rozpustnych miast Sodomskich, wstąpiwszy do Abraháma, zwierzył mu się sekretu tego: Abrahám że był człowiek wielce lutościwy y miłosierny, z wielką uniżonością prosił Wszech: Boga, aby barzo ludnych, áczkolwiek swawolnych miast Sodomskich nie karał, ieżeliby się w Sodomie nálezło pięćdziesiąt sprawiedliwych ludzi: przyrzekł P. Bog ná prozbę Abraháma, dla pięćdziesiąt ludzi pobożnych, nie niszczyć Sodomy: ośmieliwszy się Abrahám, w targ, w kontrakt idzie z P. Bogiem, mówiąc, Pánie, á iesliby się nálezło pięćdziesiąt bez piąciu? izali będiesz exekwował? rzekł Pan, nie: znowu targuje się Abrahám, y mowi, á iesli ich czterdzieści będzie? odpowiedział Pan, y dla czterdzieściu odpuszczę: ieszcze kontraktuię Abrahám, mówiąc, á iesli ich trzydzieści naydzie się? odpowiedział Bog, y dla trzydzieściu wstrzymam się od gniewu: nie przestanie targu Abrahám odzywając się, á iesli dwadzieścia pobożnych będzie, izali przestaniez ná tym? rzekł Pan przestane. Náostatek kontrakt swoy konkluduiąc Abraham, pyta się Pána, iesliby chciał być miłościw pomienionym złym miastom, dla dziesięć sprawiedliwych? y ná tym przestawał Pan Bog: iuz też daley z swym kontraktem nie odezwał się Abrahám, á P. Bog przybywszy do Sodomskich obszernych kráioy, kilka miast barzo ludnych, ná proch, popioł, y perzynę siarczystym spalił ogniem. O moy miły Boże! iaka swawola ná ow czas ná świecie była, że w kilku barzo ludnych miastách, nie nálezło się dziesięć pobożnych Osob. A ty Stołeczne Miasto Wileńskie, iak o sobie rozumiesz? wiele masz pobożnych ludzi u siebie? Wiem że iesłeś ludne, gdyż pełno u ciebie iest Luteránow, Kalwinistów, Syzmátykow, Tátárov, Zydow, ále ci wszyscy, częścią dla złey wiary, częścią dla złych uczynkow, są zarazá dobrych osob, tak iako pszenicy kakol, á iako kakol, tak oni, ni ná co nie są u Boga zgodni, chybá tylko do ognia, czego im nie życzę, ále oświecenia od Boga sprzyiam. O Kátolikách w Stołecznym Wileńskim Mieście, niech kto chce, tak trz ma, ia rozumiem, że wiele ich tu iest Rozáryántow, tak wiele iest pobożnych y sprawiedliwych; gdyż Rozáryanci, nie tylko są Miastá Wileńskiego Obywátelami, ále też y Miastá Rozáncowego, Miastá IEZUSA Pána, y N. Pánny Rezydentami:

támi: y daymy to, że czásem ktora Ofobá z Rozáryántow, w czym przeciw Bogu z krewkości wykroczy, iednak zá láská y mióšierdzíem IEZUSA Páná, á zá przyczyná Rozáńcowey Orędowniczki, prędko przez Spowiedź y Pokutę, uspráwiedliwiona bywa. Y toć to iest co powiedział Izaiasz Prorok: á może się pod podobieństwé miásta, stosowác do Rozáńcowego Bráctwa, że to Arcybráctwo, iest od IEZUSA P. y od N. Pánny szukánym y nie opuszczonym Miástem, w nim mieszkájący lud Rozáryántow, ma być názwanym Narodem Świętym, odkupionym od Páná: *Quaesta Civitas, et non derelicta, et vocabitur populus sanctus, redempti à Domino. Isaia 62.* Co się teraz tak może tłumáczyć, że Rozáryánti dopuściwszy się iákiegokolwiek śmiertelnego grzechu, są iákoby zginieni y odpadli od Chrystusá Páná, ktory iednak do końca nie opuszcza onych, y nie dáie im ginąc, ále ich przez mióšierdzie swoje szuka, á nálaźszy, okupuie ich z niewoli grzechowey, przez Pokutę świętá, poświęca onych, y przeto Izaiasz mowił. *Quaesta Civitas et non derelicta, et vocabitur populus sanctus, redempti à Domino.* Y toć to iest co powiedział Psálmistá Pański, á może się stosowác do grzeszacych Rozáryántow, iż; onych przez grzech błędnych, Pan IEZUS, y N. Pánná, náprowadza ná drogę prostá, áby szli do Miásta mieszkájących w łáscie. *Deduxit eos in viam rectam, ut irent in Civitatē habitationis, Psal. 106.* A poniewáz taką opiekę ma Pan IEZUS y N. Pánná nád Rozáńcowym Miástem. Toć Rozáńiec Święty, iest IEZUSA Páná y Nayswiętszey Panny Miástem. *Civitas supra montem posita.*

Deuter. 29. W Stárym Testámenście, Bog spráwiedliwy y wielce surowy, raczył się temperowác y miárkowác láskáwym mióšierdzíem swoim, ná ten czás, kiedy dla zbrodniarzow, rospuŃtnikow, y swawolnych ludzi, kazał zbudowác ucieczki trzy miásta, tak że iesliby kto co szkárádnego popełniwszy, uciekł do pomienionych miast, miał być wolny od wszelkiego karánia y exekucyey káżdey. Miśa Oyczyzno nászá, nieśmiem cię uspráwiedliwić przed Bogiem, poniewáz w tobie excessá, zbrodzie, grzechy, krymínały, bárzo z brzegow wyláły. Niemáśz w tobie żadnego stanu, bez wlásnego grzechu. Duchowieństwo świeckie y Zakonne, nie iest bez nágány, á stan świeckich ludzi iest godzien przygány. Zámnożyły się w tobie krzy-

krzywoprzysięstwá, kiedy jedność serc synów twoich, nieszczęśliwa prywatá, ná dwie rozłączywszy diwizye, jedná y druga káże przysięgáć przed sobą. Rozkrzewiły się w tobie kácerstwá y herezye, kiedy Kálwińskie zbory, Luterskie bożnice, Szymatyckie Cerkwie, Tátárskie meczety, Zydowskie szkoły, nie tylko się nie ruinuá stáre, ále y owfzem buduiá się nowe: á co większa, mężowie dla żon heretyczek ápostátuiá, y świętey Rzymskiey Kátolickiey, wyrzekáią się Wiáry, á przecię ná takich nie máż káry. Zágęściły się w tobie od synów y od corek: Rodziców nie ufzánowania, kiedy zá edukacyá, ćwiczenie, wyposáżenie dzieci swoich Rodzice, nie tylko wdzięczności nie máią, ále ieszcze fuki, wzgárdy, y nieposzánowania cierpiá, w uboſtwie swoim, żadnego wſpárčia nie odbieráią, y owfzem dzieci, ubogich się Rodziców zápieráią, á podobno ſłusznie nátrętych, nie ſłusznie ná kark z domu wypycháią. Często są u ciebie od możniejszych, nieżnoſne uciſnienia uboższych, kiedy z fortuny, z kondycyey, z dzierżáwey, z dobr, od możniejszego wyzuty, uboższy lámentuie y płácze. Záſtárzáła się u ciebie záwzięta dobr duchownych ruiná, kiedy Koſcielne nie tylko Krolewczyny, ále y ziemskich dobr fundácye, okrutnie są wyciągzone, nie miłosiernie uciemiężone, tyráńsko zdárte, dla czego o pomſtę wołáią do Bogá krwáwe łzy ubogich ludzi. Pánuiá w tobie gniewy, ránkory, záwzięcia, á z tad idá bunty, náiaždy, ránienia, zkáleczenia, y zaboyſtwá. A cóż rzekę o niesprawiedliwych ſadách ná rożnych ſubſelliách? co o złodzieyſtwách, zdzierſtwách, lichwiárſtwách? co o pianaſtwách, y obzárſtwách? co o cielesnościách, cudzołoftwách, z gwałceniách, beſtyálſtwách, ſodomſtwách? wſzytko to z brzegow wylało, z miary y z liczby wyſzło w tobie Oyczyzno náſzá. Tobie, tobie, ták grozi Izáiaſz Prorok, mowiąc: *cap. i. Va genti peccatrici, populo gravi iniquitate, semini nequam, filijs sceleratis*, Biádá biádá narodowi grzeſznemu, ludowi niepráwoſciá obciáżonemu, náſieniowi niedobremu, synom zbrodniarzom: dáley mowi tenże Prorok. *Terra vestra deserta, Civitates vestrae succense igni, Regionem vestram coram vobis alieni devorant*; dla ciężkich twoich grzechow Oyczyzno náſzá, ziemiá twoiá ieſt ſpuſtoſzona, miáſtá twoie popalone ogniem, kráing twoię przed tobá cudzoziemcy pożeráią. A Ezdreaſz

Prorok, srożey ieszczey, imieniem Boskim groźi Oycyzno naszą : *Vae tibi misera, immittam tibi mala, viduitatem, paupertatem, famem, gladium, & pestem.* 4. *Esdræ* 15. Biadą tobie nędznico, przepuszczę ná cię złe wszystko, láko to wdowstwo, głód, miecz, y morowe powietrze. Miła Oycyzno naszą, iżaliś ty tego wszystkiego dla grzechow twoich nie doznała ná sobie? y owszem: Doznałaś iako ziemią twoją jest spustoszona od własnychże synow twoich, niekárnych żołnierzow. Doznałaś, iako w tobie cudzoziemcy Saxonowie, Szwedzi, Moskale, Kozacy, Kálmucy, kráie twoje pożarli. Doznałaś iakoś ty owdowiała, kiedy z Tronu Krolestwa twego, jeden drugiego zpycha, y z traca. Doznałaś uboſtwa ná sobie, ogołocóna będąc ze skárbow pieniężnych, z sprzętow srebrenych y złotych, z bogatych szat, y nie oszacowanych kleynotow. Doznałaś głodu, przy wielkiej drożynie chleba we wszystkich Prowincyách twoich. Doznałaś morowego wroźnych kráiach twoich powietrza. Doznałaś náostátek, y ieszczey doznawałz mieczá w całym Pánstwie twoim, gdzie synowie twoi, jedni ná drugich podiázdami nácieráiz, siebie znoſzáz, krew swoję leiz, brácia przeciwko bráci woiziz, y málo niewstępnym boiem walczáz: á iużze koniec plag Boskich zá grzechy twoje Oycyzno naszą? Może być koniec, kiedy się ty sámá postrzeżesz, á uważysz nád sobá Miłosierdzie łáskawego Bogá, który tobie iako zbrodniarce, iako grzesznicy, zbudował trzy Miásta ucieczki, trzy mowię Roźáncowe części. Owoz te Miásta, dla ciebie teraz otworem stóiz, więc poryway się pędko, rusz się szybko, á uciekay do nich, máiac nádzieię, że przez to będziesz wolna od wszelkich plag Boskich; gdyż w tych trzech Roźáncowych Miástach, iako w swoich, skryie cię Nayświétsza Pánná od zápalczywości Boskiej, pod płaszczem protekcyey swoiey: á Pan IEZUS utái cię od gniewu Bożego, w swoich Przenayświétszych Ránách.

zdo Machab. 15. Wáleczny Hetman Judas Machabæus, miał od Bogá obiáwienie, że zá cále Miásto Ierozolimskie y lud wszytek modlił się przed Bogiẽ dawno w Bogu zesłty Arcykáplán Oniasz, który pálcem wskazuiac ná Ieremiašá dawno umarłego, rzekł: *Hic est qui multum orat pro populo, & pro uniuersa sancta Civitate Ieremias Propbeta Dei,* Ten jest który się bázro modli zá wszytek lud, y zá cále świéte Miásto, Ieremiaš Prorok Boski. Bázrziej kocha Pan

IEZUS, z Najsświętszą swoją Mátką, swoje Rozańcowe Miásto, y lud swoy nabożnych Rozáryántow, á niżeli Oniafz Arcykáplan z Ieremiaszem, Miásto Ieruzalem, y lud żydowski. Więc ieżeli Oniafz y Ieremiasz, bárzo się modlili zá Miásto, y lud Izraélski; Toć dáleko bárziej według natury ludzkiej, Pan IEZVS z Najswiętszą Mátką swoją, modła się do Bogá zá swoje Rozańcowe Miásto, to iest zá nabożnych Rozáryántow. Nabożni Rozáryánti, czegoż sobie od Bogá nie maćie się spodziewać? máiac u niego zá sobá takich Orátorow, takich Bogomodlcow: Zá was prosił Najswiętszey Pánnie Mátcie swoiey, czego będzie bronil Pan IEZUS? zá was błagájacemu Synowi swemu, czego nie pozwoli Bog Oćiec? pokazał ne pierśi Mátki, náklonia Syná, prezentowáne Rány Iednorodzonego, zwyciężá Oycá. Y toć to iest, co Bernard S. káżdemu Rozáryántowi rádźi, mowiac: *Vade ad Matrem misericordiae, & ostende illi tuorum peccatorum plagas, illa pro te ostendet Filio ubera, Filius Patri Vulnera, utiq; exaudietur à Patre Filius & Mater.* Káždy Rozáryántie, podź do Mátki miłosierdzia, á pokaż oney duszy twoiey grzechowe rázy, ona zá ciebie pokaże Synowi pierśi, Syn Oycowi Rány, zá tym Oćiec wysłucha y Syná, y Mátki.

Iuż dokonczyłem przed się wziętą w propozycyey ná początku mowy moiey powieść o Rozańcowym Mieście: á to dla informácyey wászey S. P. was wéndruiających przez Miásto Rozańcowe, do Miásta Oycyzney Niebieskiej. Mieyciesz to wszytko w pámięći, co o Rozańcowym słyszeliście Mieście, ábyście się po długim żyćiu wászym, w Niebie odezwałi z Psalmistá, mowiac.

Sicut audivimus, sic vidimus in Civitate Domini virtutum, in

Civitate Dei vestri. Iákośmy słyszeli, takéśmy widzieli

w Mieście Pána Zastępow, w Mieście Bogá nášzego,

ktoremu niech będzie cześć y chwala ná wieki

wieczne,

A

M E

N.

KAZANIE DRUGIE.

Kleynot naydroższy, Rożaniec Święty.

Simile est Regnum Cœlorum homini Regi, Matth. 22.

Podobne iest Krolestwo Niebieskie &c.

W ybacz mi proszę cię Krolu Alexándrze Wielki, że się odważam dzisiaj emulować z tobą. Tyś niegdy powiedział, że niepodobna w iednym Krolestwie, mieć y cierpieć dwuch Krolow: *Vnum Regnum duos non patitur Reges.* Lecz tak przeciwko tobie zárzucam, y pálcem wskazuję, że w nászey Oyczyźnie, w nászym Krolestwie Polskim, nie tylko dwáy, ale y trzy Krolowie pánują, y rozkázują: á zátym argument moy, zwycięża ciebie. Ale iednak kiedy uważam wysoki twoy geniusz, nie zewsztykim rozumiem iest wiktorya przy mnie, gdyż twoy sentyment niepozwalający dwuch Krolow iednemu Krolestwu, rozumiem że się muśi fundować ná tym, co Krol Krolow Chrystus Pan ogłosił, że gdzie siła, to iest dwuch, álbo trzech Krolow, tam Krolestwo ruiniuje się, upada, y ginie: *Omne Regnum in se divisum desolabitur?* A czemuż? dla tego, bo gdy są w iednym Krolestwie, dwáy álbo trzy Krolowie, ieden iedną część Krolestwa, drugi druga, trzeci trzecią, á kiedy możniejszy, to naylepszą przywłascza sobie, y ztąd *Regnum in se desolatur, desolatur;* rozdwoione albo roztroione Krolestwo, ruiniuje się, niszczeie, y ginie. Utrapiiona Oyczyzno násza, iużes z prezencyey trzech Krolow twoich, doznáłas y doznáwasz ruiny, boś iest w sobie *divisa*, rozdwoiona, czyli roztroiona. Lecz *non dum statim finis*, ieszcze to nie koniec. Koniec tobie prognostykują tych trzech Krolow Imion litery pierwsze, to iest S. A. K. z ktorych liter składa się SAK. W Saku tobie czy nie przydzie być Oyczyzno násza, iесли twoich synow serce, *vnum cor vnus animus*, iednostáynie, nie będzie się trzymało iednego, á tego naypewniejszygo Krolá; boć y Krolestwo Niebieskie, ktore iest zgody pełne, nie do dwuch, álbo trzech, lecz do iednego, dziś iest przypodobáne Krolá: *Simile est Regnum Cœlorum homini Regi.*

Ale

Ale dawszy tym trzem Krolom pokoy, ktorym ty Oyczyno náfzá supponuę nie rádá iesteś : Więć zá moia rádą, bądź rádá u siebie dżisieyszemu Ewángelicznemu Krolowi, ktoremu iest przypodobane Krolestwo Niebieskie : *Simile est Regnum etc.* Bądźcie y wy S. P. temuż Krolowi rádzi u siebie, bo on iest y możny, y dátny, y szczodry, ktory was wszytkich opatrzyc ma dárem drogim, páńskim Kánakiem, nieoszákowanym Kleynotem, á ten iest Rożániec S. ktory odemnie dżis będzie ogłofzony, pod podobienstwem Kánaku y Kleynotu. Aże Kleynoty y Kánaki według ich proporcyey, iedne záwieszaią przy pierśiach, drugie do uszu : Ia gdy teraz Kának y Kleynot Rożánca S. będe wam záwieszai przy pierśiach y do uszu, wy S. P. pilno sercem uważaycie, á uszymá pilno sluchaycie. Co niechay będzie ná Cześć y ná Chwałę &c. &c.

Monárchowie y Potenciáci swiátá tego, przesiláią się mieć ná zuchał y ná sławę ták drogie Kleynoty y Kánaki, żeby droższe nie naydowáiły się ni ukogo. Tákie Kleynoty czásow swoich miał Krol Sálomon, ktorych waloru y naybiegleyši Jubilerowie ocenić nie mogli : Tákie Kleynoty są podobno teraz u Hiszpáńskiego Krolá, poniewafz onemu podległe są naybogátsze Indyjskie kraie, z ktorych wychodzą wfzelkie naydroższe kámienie. Iák dálekie iest Niebo od ziemi, ták dálekie bá y dalsze iest usilowánie Boskie, od usilowánia ludzkiego. Iáko cyfra, y nie iest niczym przed cáłym okragiem swiátá, ták wfzytkie, wfzytkich á wfzytkich Monárchow swiátá tego skárby, są niczym y cyfra przed skárbem Boskim. Więć Bog Wszzechmogacy, chciái mieć w swoim skárbie trzy rzeczy, nád ktoremi ták się wysilil, że nád nie nic lepszego, áni przez Wszehmocność swoię nie może uczynić, áni przez mądrość wymyslić, áni iákimkolwiek sposobem udziáiáć. przeto rzeczono : *Deus cum sit ditissimus, plus dare non habuit, Cum sit Omnipotentissimus plus facere non voluit, Cum sit sapientissimus plus excogitare nequivit.*

A ktoreż to są ze skárbu Boskiego trzy rzeczy, co we wfzytkim wysilil Wszehmocnego Bogá? Nie infze tylko Rożánca S. Táiemnice, czego dowodzę z Tomaszem Swiętym, Doktorem Anielskim, Zakonu náfzego Ozdobą, ktory p. 1. q. 25. a. 6. mowi, że nád Wćielenie Syná Bożego, nád Máćierzynństwo Boskie Nayśw: Pánny, y nád Chwałę Niebieską, Bog Wszzechmogacy, nie áni lepszego,

áni doskonalszego, áni wspanialszego, áni przez Wszechmocnośc swoję uczynić, áni przez Mądrośc wymyślić nie może. Słowá sá Tomaszá S. *His tribus nihil melius, nec majus Deus facere potest, scilicet Incarnatione Verbi, Maternitate Dei, & Beatitudine hominis, qua in Dei Visione consistit.* Wćielenie zaś Syná Bożego, Macierzynstwo Boskie Nayśw: Pánný, y Chwałá Niebieska, sá Táiemnice pierwszey y trzeciey Rozańcowey Części, a zátym Táiemnice Rozańcá S. tak wyśiliły Boską Wszechmocnośc, że nád one nic wspanialszego nie może uczynić: Tak wyśiliły Boską Mądrośc, że nád Táiemnice Rozańcove, nic doskonalszego nie może wymyślić. Tak wyśiliły Boskie skárby, że nád Táiemnice Rozańcove nic droższego nie może náleśc. Dopieroż iuz werifikuie się o Táiemnicách Rozańcowych to, że *Deus cum sit ditissimus, plus dare non habuit, cum sit Omnipotentissimus, plus facere non valuit, cum sit Sapientissimus plus excogitare nequivit.* Co wszystko ia do moiey propozyciey ápplikuiac, taki formuie árgument. Kánaki y Kleynoty, dla tego bywáia nieoszacowane, że w nich nayduia się naydroższe, nieoszacowane kámienie: Lecz w Rozańcu S. nayduia się z Boskiego Skárbu, nieoszacowane naydroższe trzy Kámienie, to iest Wćielenie Syná Bożego, Macierzynstwo Boskie Nayświeżzey Pánný, y Chwałá Niebieska; Toć Rożaniec S. iest naydroższym y nieoszacowanym Kleynotem y Kánakiem. Ten zaś naydroższy Kának y nieoszacowany Kleynot, dla kogo iest nádárzony? Nie dla kogo inżzego, tylko dla nas grzesznych ludzi, Gdyż dla nas grzesznych Syn Boży iest Wćielony. *Nobis natus nobis datus ex intacta Virgine* A iako gruntowniejsza y fundámentalniejsza Tomiřtow szkoła uczy. *Nisi Adam peccasset, Deus Incarnatus non fuisset.* Dla nas grzesznych ludzi, iest y Boskie w Nayświeżzey Pánnie Macierzynstwo, według onego co rzeczono: *Nisi forent peccatores, Mater Dei nunquam foret.* Dla nas grzesznych, ále pokutuiących, iest y Chwałá Niebieska. *Vobis datum est nosse mystrium Regni Dei.*

Pytam się was S. P. gdybyście widzieli, álbó wiedzieli, o takim człowieku, ktoryby miał wřzytkie á wřzytkie skárby ziemskie, ktore sá stworzone od Bogá, wřzytko złoto y srebro, wřzytkie naydroższe kámienie, wřzytkie nieoszacowane kleynoty y kánaki, iżaliby ten człowiek nie był nád wřzytkich innych bogářzy? Wiem że mi od-

powiećcie wszyscy, że tak jest a nie inaczej. Bog Wszchemogacy droższy jest, niżeli wszystkie a wszystkie stworzone skarby: niżeli wszystko a wszystko srebro y złoto, niżeli wszystkie a wszystkie drogocenne kamienie, niżeli wszystkie a wszystkie klejnoty y kánaki. A ten tak nieoszacowany Bog, u kogo się nayduie, ten musi być nád wszystkich innych bogátszy. Nieoszacowany Bog Wćielony, jest w Rożáncu S. bo się tam iego nayduie y życie, y śmierć, y Chwałá. Niepojęte iego Wćielenie, y życie, nayduie się w pierwszey Rożáncowej Części. Naydroższa iego Męka y śmierć, nayduie się w drugiey Rożáncowej Części. Niewymowiona iego Chwałá, nayduie się w trzeciey Rożáncowej Części. A zátym, co rzeczećcie o Rożáncu Świętym? musicie mu przyznáć, iż Rożániec Święty, jest naybogátszą rzeczą, naydroższym Kánakiem, nieoszacowanym Klejnotem.

Pátrycy S. gdy się do więzienia w Hiberniey dostał, długo to ćierpiac, prosił Páná Bogá goráco, áby iákimkolwiek sposobem wyfwobodzony był zowey niewoli. rázu iednego gdy oto z płáczem do P. Bogá supplikował, dáł mu on tę fortunę, ábo láskę, że tam náleżł skarb, który ofiárowawszy Pánu swemu, okupił się z niewoli. Nam grzesznym ludziom, koniecznie się trzebá znáć z Psálmistá Páńskim, że iesteśmy w więzách y niewoli grzechowej. *Funes peccatorum circumplexi sunt me*, ápodobno znáć, który od kilku lat, to grzechowe więzienie ćierpi ná duszy y ná sumnieniu, żyjąc nie według Bogá, spráwuiąc się nie według Przykazań Páńskich. Ale oto iáka láská Boża, że nam dziś, nie skarb prosty, lecz Kának drogi, y Klejnot náleść dáie Bog Wszchemogacy, to jest Klejnot y Kának Rożáncá Święt: w którym nayduie się nieoszacowany, duż nászych Okup, to jest naydroższe Zbáwienie nászego Táiemnice, iáko to Wćielenie, Národzenie Syná Bożego, iegoż Przenayświęt: pod czás Męki, Krwie wylánie, iegoż okrutná śmierć, iegoż niewymowná Chwałá. Wtymże Klejnoćie y Kánaku Rożáncá Świętego, nayduiá się do Okupu nászego, náleżące zaslugi Naysw: Páńny, iey życie y śmierć. Wtymże Klejnoćie y Kánaku Rożáncá S. nayduiá się do okupu grzechow nászych náleżące Indulgencye, ábo Odpusty Zupelne, od Naywyższej Stolicy Apostolskiey, Rożáncowej modlitwie nádáne, ktorých iá tu nie wšpominać. To tylko mowię, że Rożá-

niec S. jest drogim Kleynotem, y nieofszacowanym Kánakiem, Okup zbawienia naszego zawierającym, nam od Boga Wszchemogącego danym, tak iako Pátrycemu S. będącemu w więzieniu, tenże Bog Wszech: dał naleść Skarb, dla okupu swego. Więc iako Pátrycy S. odkupił się z więzienia należonym skarbem, tak my okypuemy się z więzienia czártowskiego, z więzienia grzechowego, z więzienia zátroczenia wiecznego, Kleynotem naydroższym, Kánakiem nieofszacowanym, Rozańcem S. Ale iako się mamy okupować? Nie inaczej, tylko rozmyślając Zbawienia naszego Táiemnice, we trzech Częściach Rozańca S. pozdrawiając 150. rázy Anielskim Pozdrowieniem Nayśw: Pánnę; odmawiając codzień przynamniej Częstkę iedną Rozańcowey Modlitwy.

3. Reg. 10. Należyty Honor y Obserwancya Krolowi Sálomonowi, chcąc oddać Krolowa Sábá, gdy przybyła do niego, przy pokłonie swoim, ofiarowała mu kánaki y kleynoty bárzo wspaniałe, niezliczone drogie kámienie májące, a przy tym suppliki niektóre uczyniła, ktorých skutek odniosła. Iako Krolowa Sábá, honor y obserwancya należyta, Krolowi Sálomonowi ráda oddała, tak my Bráćia y Siostry Rozáryánći, winniemy codzień oddawać honor y obserwancya Krolowey Niebieskiej. Iako Krolowa Sábá, uklękawszy przed Sálomonem, niskie mu czyniła pokłony. Tak my Bráćia y Siostry Rozáryánći, winniemy upadszy ná kolana, z unizonym sercem, klaniać się Mátcie Bożey. Iako Krolowa Sábá, Sálomonowi Krolowi, ofiarowała kánaki y kleynoty, bárzo drogich kámieni wiele májące, tak my Bráćia y Siostry Rozáryánći, winniemy Orędownicze Rozańcowey Nayśw: Pánnie, ofiarować codzień naydroższy Kleynot, y Kának Rozańca S. 150. Pozdrowienia Anielskiego májający, niby tak wiele drogich kámieni zawierający. Iako Krolowa Sábá, przy ofiarowaniu kánakow y kleynotow, pewne suppliki przed Sálomonem uczyniła, y ich skutek odniosła, tak my przy ofiarowaniu nieofszacowanego Kánaku Rozańca S. suppliki do Krolowey Niebieskiej, w naszych potrzebách uczynimy, a nieomylnie skutek naszych intencji odbierzemy. Więc Mátko Boża, Krolowa Niebieska, Orędowniczko Rozańca S. tobie część y honor należyty oddáemy, tobie pokłon niski z unizonością serca naszego czyniemy, tobie naydroższy Kleynot, Rozańca S. ofiarujemy, a zátym w naszych

szych gwałtownych potrzebach, do ciebie supplikuiemy. Przy od-
daniu Kánaku Rozańcá S. supplikuiemy do ciebie zá utrapioná y
iuz upádla Oyczyná naszą, ktorá frogie gniewu Boskiego dotknę-
ly plagi. Sroga to plaga Boska, kiedy trzy Krolowie, o iedną cer-
tują Koronę, á ieden zá drugim uganiał się, niby w taniec cho-
dzą, ięczenie, wrzask, skwirik, płáč ludźi ubogich, zá muzykę
máją. Sroga to plaga Boska, kiedy Rycerstwo Oyczyny rozdwo-
jone, iedno poszło do nowego Koronatá, á drugie zostało przy
dawnym, iákby myśliwi żwierzá goniąc, sam y tam niby koło kniey,
koło wsi y miaśteczek krąży: á zátym Prowincye Oyczyny w kułaki
iák w trąby myśliwe trąbią. Sroga to plaga Boska, kiedy syno-
wie Oyczyny, we wnętrnościach Oyczyny Mátki, niby Ezaw y
Jákob, we wnętrnościach Rebeki walczą, bitwę toczą, y zabiłi się,
á tym czásém Oyczyny Mátki wnętrności szarpia. Sroga
to plaga Boska, kiedy Senatorowie oboygá Narodow y Stanow, iako
błędne owce rozpfoszone od wilká, rády áni Oyczynie, áni sobie
dáć nie mogą, á tym czásém upada, y iuz iest upádla utrapiona Oy-
czyná naszą. Ey Orędowniczko Rożancowa, Nayśw: Pánno, ty
iako Bogá, y nas wszytkich Mátká, ráduy ginącą Mátkę naszą Oyczy-
znę. Ty iako Krolowa wszytkiego świata, ráduy Krolestwo Polskie,
y W. X. Lit. do ostátniey zguby náchylone. Ty iako Páni madra,
náucz Oyczyny naszej Senatorow, áby około Oyczyny naszej re-
parácyey, zdrowe dawáli rády. Ty iako zwyciężájąca Belloná, rządź
Buława Wodzow, y Rycerstwá odwaga, kieruiąc one ná Zwycię-
stwo wszytkich Oyczyny nieprzyiaćioł. Ty iako Xiężna Pokoiu,
obdarz nas požádanym pokojem, oddaliwszy od nas wszytkie kło-
tnie, y wszelkie turbácy. Do ciebie iako do Rożancowey Mátki
supplikuiemy z Rożancá twoiego, temi wyczerpnionemi słowy:

*Zowiej się Polska Krolowa, Badź nam obrona gotowa, (rády.
Wyniszc z Oyczyny szkodliwe zdrády, Spráwny Senatorskie
Rycerstwem Polskim Bułwa, Ty jámá właday y stawa.*

*Weź nas pod Swiętá twoię obronę: Oddal Boski gniew ná
stronę,*

Jubiler pokazawszy Kának y Kleynot, gdy go nikt nienábędzie,
do szkátuły chowa, Lecz wy S. P. Kának Rożancá Swiętego po-
kazány odemnie, chowaycie w sercách wászych. Ia zász który po-

kazał ten Kleynot, sam z tąd odchodzę, á przez Kának Rozańcowy, wŷytkiego dobrego, duŷznego y cielesnego, wam wŷytkim ży-
cząc, mowię. Amen.

KAZANIE TRZECIE.

Tarcza naypodufalsza, Rożaniec Święty.

Scutum est omnium sperantium. *zdo Regum 22.*

Tarcza iest wŷytkich ufájących.

Eżeli kiedy, iáko terážnieyŷzych czásow, potrzebna iest broń ná obronę S. P. Teraz kiedy powŷtaie naród przeciwo narodowi: *Exurgit gens contra gentem.* Teraz kiedy powŷtaie Krolestwo przeciwo Krolestwu, *consurgit Regnum aduersus Regnũ.* Teraz kiedy ieden brát, iest drugiego zdrayca. *Frater fratrem tradit.* Teraz kiedy Oćiec Syná wydaie ná śmierć. *Pater filium tradit in mortem.* Teraz kiedy przeciwo Rodzicom synowie powŷtaia, y ná śmierć onych ŷukáia. *Filij insurgunt in parentes, & morte eos efficiunt.* Teraz kiedy áni Pan w páłacu, áni wieśniak w cháłupie, áni Zakonnik w klasztorze, áni ŷláhcic wedworze, nie moze ŷiedzieć beŷpiecznie, potrzebna iest broń ná obronę ŷwoię. Do broní więc do broní porywaycie ŷię S. P. á kto iey nie ma, *vendat tunicã, & emat gladiũ,* niech przeda ŷuknia, á niech ŷobie kupi broń ná obronę ŷwoię; poniewaŷ teraz, teraz werifikuie ŷię ow czas; o ktorym rzekł Pan IEZUS, że nie przyŷedł dáć pokoju ná ziemię, ále miecz, gdyŷ przyŷedł wzruŷać ŷyná przeciwo oycowi, corkę przeciwo mácce, niewiaŷtkę przeciwo ŷwiekrze. *Non veni mittere pacẽ sed gladiũ, veni enim ŷeparare hominem aduersus patrem, & filiam aduersus matrẽ, & nurum aduersus ŷocrum.* Ale záturzymay ŷię w tym ánimuŷzu moy, nie godzi ŷię tobie podŷegáć do broní, do oręŷa, do ruyŷztunku, poniewaŷ twoia profeŷŷya iest (ile Kápláŷka) zwádlíwych rozwadzáć, záwŷiętym zgodę perŷwádowáć, gniewliwych komplánowáć: Ták á nie ináczey, wŷyŷey mi przyznaie S. P. to teŷ zdami ŷię, mnie nie zgánić, że wam wŷytkim rádzę, życzę, y ŷprzyiam, iáko Duchowna Oŷobá, przeciwo wŷel-

wszelkim burzliwościami, najazdom, przypadkom, uiać się duchownego oręża, brać się do duchowney broni. A coż to za oręże? co za broń duchowna, podobno wiedzieć chcecie? domyślicie się wszyscy, kiedy się reflektować będziecie, na dziśieyszą Rożańcową Uroczystość Nays: Panny, która oto ofiaruje wam przeciwko wszelkim niebezpieczeństwom, iako naypodufalszą Tarczą, Rożaniec S. który *Scutum est omnium sperantium in se*, Puklerzem iest wszystkim ufaiącym w sobie. Co że tak iest, dalszy dyskurs mowy moiey ogłosi, na Cześć y na Chwałę *Exercituum Domini*, Pána Zastępow, y Nástęrczycielki Tarczy, Rożańcowey Mátki Bożey, &c.

W broni naturalney, nikogo tak nie upośledziła natura, iako człowieka, S. P. Nie upośledziła natura wołu y byka, którzy w niebezpieczeństwie bronią się rogami: Nie upośledziła natura psá y wilká, którzy w niebezpieczeństwie bronią się zębomá: Nie upośledziła natura konia y lośia, którzy w niebezpieczeństwie bronią się kopytami: Nie upośledziła natura lwá y niedźwiedziá, którzy w niebezpieczeństwie bronią się łapami: Nie upośledziła natura Orlá y sępa, którzy w niebezpieczeństwie bronią się sponami: Nie upośledziła natura gądzińg y węża, którzy w niebezpieczeństwie bronią się iadem. Lecz człowiek żadney naturalney nie ma broni, która by się mógł salwować w niebezpieczeństwie będąc; á do tego tak iest ściśniony, że od kázdego z pomienionych zwierząt y bydlat, może mieć szwánk y raz szkodliwy: w takim niebezpieczeństwie zostaiąc człowiek, musi się ozwać, y zawałać: *Angusta sunt mihi undiq;*. Ach niestetyż, zewsząd na mnie ucisk, zewsząd natárczywość! Ale nie lámentuy nędzny człowiecze nad swoią niedolá: natura cię w broni upośledziła, lecz Nays: Panny láska cię opátrzyła; natura cię opuściła, lecz Naysw: Panny opieká ciebie przyięła; natura ci iest skapá mácocha, lecz Naysw: Panná, iest ci szczodrobliwá Mátká, owo z iey láski masz naypodufalszą broń, owo z iey opátrznosci, masz nayobronnieysze Oręże, owo z iey szczodrobliwosci, masz naywárownieyszą Tarczą, Rożniec S. który Obroná iest wszystkich dufaiących w sobie, *Scutum est omnium sperantium in se*. Tá Tarczą Rożańcowá zástioniony, nie boy się człowiecze żadnych rázow od iakiegokolwiek nieprzyiacielá; nie lęgay się żadnych natárczywości od iakiegokolwiek przeciwniká, nie obawiy się

KAZANIE

24

się żadnych náiażdow od iákiegokolwiek emulántá : ponieważ Tarcza Rozańcowa, ták Cię w koło otacza, że zewsząd Cię broni, ochrania, y beśpiecznie záchowuie. Y toć to iest, co rzekł Pſalmiſtá, że Tarcza Rozańcowa Nayśw: Pánná, ogarnia człowieká, broniąc go od wszelkiego przypadku. *Scuto circumdabit te veritas eius.* Y toć to iest co rzekł tenże Cytháryzánt, że Nayśw: Pánná, w koło otacza káżdego Rozáryántá, Rozańcowa Tarcza, záchowuąc go od káżdego niezczęścia. *Scuto bonae voluntatis tuae, coronasti eos.* Przetó ogárniony, otoczony, záſtoniony Rozańcowa Tarcza człowiecze, podufale możeńs się odezwáć do N. Pánný, mowiąc: *Pone me juxta te, & cujus vis manus pugnet contra me.* Ty niezwyćiężona Mócárko Mátko Boża, postaw mnie przy boku twoim, záſton mię Tarcza Rozańca twoiego, á ja odeymę się káżdey naywáleczniejszyey ręce, nácieráiącey ná mnie.

2. *Paralip. 9.* Przezorny y mądry Krol Sálomon, y ná zaszczýt swey sławy, y ná obronę swojego Páńſtwá, kazał urobić trzyſtá tarczy ſzczyrozłotyeh, z ktoryeh káżda byłá kryta trzemá ſty czerwonýeh złotyeh. O tym te ſá Piſmá S. ſłowá. *Rex Salomon fecit trecenta scuta aurea, ex trecentis aureis, quibus tegebantur singula scuta.* Nieporównánie mędrſza niź Sálomon, Stolicá Mądroſci N. Pánná, y ná uwielbienie Imienia Boſkiego, y ná zaszczýt ſwoiey Chwały, y ná obronę wſzytkich ſobie ſłużácyeh, wynáláźlá trzy Tarcze, trzy mowię części Rozańca S. potężniejszye niź trzyſtá Sálomonowych puklerzow, ktore odziáne, powleczone, kryte, trzemá ſty czerwonýeh złotyeh, znáczą w Rozańcu S. droźsze nád złoto zbáwienia náſzego Táiemnice znáczą Pozdrowienia Anielskie, więkſzey ceny, niź naydroźsze kámienie. Y toć to iest, co się głóſi w pierwfzey Xiędze dzieł Máchábeýskich *cap. 6.* *Refulsit sol in clypeos aureos, & resplenduerunt montes ab eis, sicut lampades ignis, & fortitudo gentium dissipata est.* Gdy ſłońce promieniámi ſwemi błýſnęło ná tarcze złote, rozſwiećily się gory od nich, iáko pochodnie ogniste, á potęgá narodow, rozſypána iest. To iest gdy Chryſtus Pan Słońce ſpráwiedliwoſci, promieniámi życia, ſmierci, y chwały ſwoiey, błýſnął ná Rozańcowe Táiemnice, niby ná tarcze złote, roziaſniało się uwielbienie cáley Troycy Przenayśw: rozeszłá się Chwałá Mátki Bożey po wſzytkim ſwiećie, á nieprzyjáciele Albiencykowie ſzczy-
pią-

piący Honor N. Panny, rozspali się y zginęli niby dym nieiaki. Y toć to jest co Mędrzec Pański powiedział, że N. Panna ma wziąć na obronę sług swoich od siebie wynalezioną nieprzekonaną Rożącową Tarczą. *Sumet scutum in expugnabile. Sap. 18.* Y toć to jest co rzekł Eklezyastyk, że Mátka Boska od wszelkich nieprzyjaciół, ma bronić wszystkich Rozaryántow, zakładając onych potężną Rożącową Tarczą. *Contra hostem accipiet scutum, Eccles. 37.* Y toć to jest co głosił Ieremiasz Prorok, że wielki gmin ludzi pułnocnych kráíow, to jest lud Polski y narod Litewski, przygárnawszy się do Nays: Panny w Arcybráctwie Rożącowym, miał wziąć z rękú iey Tarczą trzech Rożącowych części, przeciwko wszystkim niebezpieczeństwom swoim. *Ecce gens magna, et populus ab Aquilone veniet, et scutum apprehendet. Jerem. 50.*

Zołnierze pod czas utarczki z nieprzyjacielem, takim sposobem zázywają Tarczy, że z ktoreybykolwiek strony, chciał nieprzyjaciół uderzyć, zewsząd żołnierz zakłada się Tarczą: Náprzykład ieśliby nieprzyjaciół chciał mieczem ciąć w głowę, żołnierz zakłada głowę Tarczą: ieśliby nieprzyjaciół chciał dźdą ugodzić w ferce, żołnierz zakłada ferce Tarczą: Ieśliby nieprzyjaciół chciał utopić strzałę w pierśiach, żołnierz zakłada pierśi Tarczą. Przeto Symbolista pewny, przy Tarczy tak służącey, te nápisal słowá: *Vndiq, defendit*, Zewsząd broni. My wszyscy ludzie żołnierzami iesteśmy ná świecie, iáko ogłosił Pácyent Pański, mówiąc: *Militia est vita hominis super terram.* Co dzień ekspedycye y utarczki odprawować musimy z różnemi nieprzyjaciółmi, ktorzy ze wszech stron nácierają ná nas: Náciera ná nas z przodu piekło ze wszystkimi swemi poczwárámi: Náciera ná nas z tyłu świat, ze wszystkimi swemi márnosciami: Náciera ná nas z lewey strony ciáło, ze wszystkimi swemi požádlivosciami: Náciera ná nas z práwego boku zły czlowiek, ze wízytkimi swemi záfadzkámi. Ale pod czas tych wszystkich natárczywości, czym mamy się składać? czym się mamy bronić? Nie czym inszym tylko Rożącową Tarczą, ktora nas zášťania zewsząd. *Vndiq, defendit*, Zewsząd nas broni. Broni nas y zášťania Rożącowa Tarcza z przodu od nieprzyjaciół dusznych, ktorzy dla zbáwienia nášego Táiemnic záwártých w Rożáncu S. precz ućiekają od nas z swemi pokusámi. *Vndiq, defendit.* Broni

nas y ząstania Rożącowa Tarcza z tyłu od światá, áby ná nas nie nátarł z swoiemi márnosciami. *Vndi³ defendit.* Broni nas y ząstania Rożącowa Tarcza z lewego boku od ciála, áby nas niezwyćiężyło swoiemi pieszczotami. *Vndi³ defendit.* Broni nas y ząstania Rożącowa Tarcza z prawego boku od złego człowieka, áby nam nie ząszkodził swoiemi ząsádkami. Przeto teź Bernard S. rzekł o Prawdzie Przedwieczney Synu Bozym ząwártym w Rożącú S. że on otoczonych nas zewszád złemi przypadkami, otacza nas zewszád Rożącowemi Tarczami, á iáko ná nas zewszád sá woyny, zewszád teź dla nas sá Rożącowych Tarcz obrony. O tym te sá Bernardá S. słowá. *Quia circumdati sumus, undi³ tentationibus, circumdat nos Scuto suo Veritas, & quemadmodum undi³ bella, undi³ etiam & presidia.* Y dáley ieszcze mowi tenże Święty. *Neccessaria est insuperabilis Protectio Veritatis, non modo in carne degenti, sed & post modum exeunti, & nunc quidem ob periculosos conflictus, tunc vero ob monstruosos incursum spirituum malignorum.* Wielce jest nam potrzebna od Prawdy Przedwieczney dána Rożącowey Tarczy obroná, nie tylko zá życia nášzego, ále teź y przy śmierci; zá życia jest potrzebna dla niebespiecznych potyczek, przy śmierci jest potrzebna przeciwko stráśznym duchow piekielnych náiazdom. Nakoniec tak konkluduje pomieniony Święty. *Felix quem circumdat clypeus Veritatis, ut introitum & exitum eius custodiat, exitum ab hac vita, introitum in futuram, ita ut non moliatur á tergo, nec á facie mali, quidpiam intentare inimicus.* Szczęśliwy jest, ktorego otacza Prawdy Przedwieczney Rożącowa Tarcza, strzegac y wyiścia y przyiścia iego, wyiścia z tego życia, przyiścia do przyszłego, tak żeby mu nic złego, áni z tyłu, áni z przodu, nie uczynił nieprzyiaciel.

Sapientie 18. Mędrzec Páński znáć dáie, że nieiáki człowiek spráwiedliwy bez nagány niewinny, widzac ná lud zągniewánego Bogá, áby go ubłagał, póspieszyl się do suppliki, ktorá iáko Tarczá y Puklerzem nieiákim, ząstáwił się zapáleczywości Boskiey. *Homo sine querela, properavit deprecari pro populo, proferens servitutis sue scutum Orationem, & restitit ira.* Tá figurá znaczyła nášzego Oycá y Pátryárchę Dominiká S. ktory pewnie był spráwiedliwy, pobożny, bez nagány niewinny człowiek, ktorego y sam Bog Wszechmogący, y Nays: Pánná, ulubilá sobie, ten widzac y wiedzac ro-
zgnie-

zgniewanego Bogá ná cały świat, sprofnych zbrodni pełny, y do kárání trzem gniewu Bożego náznáczony włóczniom, áby ubłagał zágniwany Máieftat Boski, pośpieszył do Rozańcowey modlitwy, goráco supplikuiąc do Bogá, áby się hámował w zapálczywości swoiey. Więc tá Rozańcowa suplika, niby Tarczá nieprzekonána, záftónił świat cały, tak że Puklerz Rozańcowy, strzymał trzech strzał álbo włóczni gniewu Boskiego impet, á zátym wszyscy grzeszni zostáli wolnemi od exekucyey frogiey Boskiej káry. Y toć iest czego sobie zyczyl ná ow czas świat cały przez Psálmistę Páńskiego, áby Dominik S. wziąwszy Tarczá Rozańcowa, przeciwko zapálczywości Boskiej, pośpieszył ná pomoc káżdego grzeszniká. *Apprehende arma & scutum, & exurge in adiutorium mihi* Ey Dominiku S. porwiy bron, weź Rozańcowy Puklerz, á powstań mi ná pomoc. Y toć to iest co rzekł Duchę Prorockim Ezechiel, że wszyscy grzeszni, ofobliwie Rozáryánci, będą uzbroieni od Dominiká S. Szyszakiem y Rozańcowa Tarczá, przeciwko zapálczywości Boskiej. *Multitudo populorum, clypeo & galea armabuntur. Ezech. 23.* Y toć to iest co Jeremiafz prorokował, że Dominik S. miał dáć káżdemu Rozáryántowi swoiey pracy, swego wynalazku, Rozańcowa Tarczá, ná uzbroienie fercá przeciwko zapálczywości Boskiej. *Dabis eis scutum cordis laborem tuum, Threnorum 2do.*

Iofze 8. Rozzárzony gniewem zapálczywości swoiey Bog Wfzechmogący przeciwko zbrodniárskim złoścíom miáftá názwanego Hay, umyślił go zgládzić, dla czego ordinował Jozuego, áby podstąpiwszy z swym ludem pod miásto, poty wręku swoich trzymał w gorę podniešioná Tarczá, poko wszyscy do iednego mieli być wybići obyvátele. *Tam diu elevatam habuit Iosue manum cum clypeo, donec interficerentur omnes hostes.* Bluźnierskim swym ięzykiem Albigeńczykowie heretycy, fzcypiac Honor y Imie Mátki Bożey, fzkárádnie grzeszyli, co wielce obrażało Bogá y Nayšw: Pánnę, oco uymuiac się oná, ordynowała przeciwko nim Dominiká S. ktory gorliwością ku Honorowi Nayš. Pánni, y ogłofzeniem iey potężney Rozańcowey Tarczy, wszytek lud we Fráncyey pobudził przeciwko pomienionym heretykom; A ták gdy Rozáryánci walczyli ná przeciw onym, Dominik S. niby Tarczá nieciáká Rożániec trzymał, á fercem y ufty do Bogá suplikował poty, poki nieprzyziáciele Má-

tki Bożey, pokonani, znieśieni, y zglądzeni byli. Y toć to iest co się głosi w Piśmie S. o Dawidzie, a może się stosować do Dominiká S. że przy nim iest woysko waleczne bárzo bitnych mężow, za Honor Mátki Bożey wojujących, trzymając w ręku swych Tarcze, a twarzzy ich iako lwow strážne bluźniercom Albigenczykom. *Apud David viri robustissimi, & pugnatore optimi, tuentes clypeum, & facies eorum quasi facies leonis.* 1. Paralip. 12. Y toć to iest co wyrażono w Pieśniach Sálomonowych, ze z ręku Nayśw: Pánny, dány Dominikowi S. Rożániec, stoi za tyśiąc Tarcz przeciwko bluźniercom Albigenczykom. *Mille clypei pendent ex ea.* Cant: 4. Y toć to iest co Ieremiasz głosił, a może się aplikować do Dominiká S. pobudzającego Rozáryántow, aby Tarczą Rozáncowa, za Honor Mátki Bożey, wołowali przeciwko bluźniercom Albigenczykom: *Preparate scutum & clypeum, & procedite ad bellum.* Ierem: 46.

Pisze Olaus, iż miedzy Gotami kto zostanie Krolm, zaraz przy porócie każe zawiesić z swym herbem Tarczą, znać dając, że Krol nowy iest Obrońcą wšytkich tych ludzi, ktorzy przepłynawszy przez burzliwe morze, stawiają u portu. Poko żyjemy ná świecie, właśnie iakbyśmy pływali po morzu: kiedy zbliżamy się do śmierci, właśnie iakbyśmy się zbliżali do portu. Więć iako blisko portu, często giną y toną żeglarze, tak przy śmierci naybárziej wniebšpieczeństwie bywają ludzie. A czemuż? dla tego, bo naybárziej ná ten czas sztumiają ná konających swoiemi pokusami nieprzyjaciele duszni, ktorzy usiłują onych ná śmierć wieczną porwać. Ale iako Krol Gotski, ná znak protekcyey swoiey ku ludziom przybywającym do portu, prezentuje Tarczą: Tak Krolowa Niebieska, chcąc być Protektorką, y Opiekunką wšytkich ludzi, przybywających do portu śmierci, prezentuje Rożáncową Tarczą, która wgodzine śmierci, wšytkich konających zaślanja, y od nátarczywości nieprzyjaciół dusznych broni y ochrania ofobliwie sobie służących Rozáryántow, od ziadłych duchow piekielnych, czuhających porwać do bezdennych piekielnych przepásć. Co że tak iest, ten który powiem potwierdza przykład.

Pisze nasz *Pater Caraccia.* W Hiszpaniey pewny wielkiego Imienia Pan, ale więkšzy wšytkich grzechow niewolnik, który zwykł y siebie y drugich strážnie przeklinąć, przeciwko Bogu bluźnić, krzy-

krzywoprzysięgąc, y tãm dãley. tã jednãk miał cnotã, że wpisa-
 wszy siã do Arcybrãctwa Rozańcowego, codziãn lub niedbãle, ile
 taki człowiek, zwykł odprawowãc do Nayś: Pãny Rozańiec S. spo-
 dziewãjąc siã, że Tarcza Rozańcowa, bẽdzie mu pomocã przeci-
 wko złym przygodom, iãkoż y niezãwiãdł siã, bo dla odmowio-
 nych Rozańcow, iãko dla dobrych uczynkow, (z ktorych kãdzy
 ma od Bogã przynamniemy doczesnã nagrodã) wszytko mu siã szcze-
 ściło w doczesnych rzeczãch: Po niemãłym czãsie zãchorowãł
 śmiertelnie, Lekãrze rãdźili, aby o duszy swey miał stãranie, przez
 spowiedz y pokutã, lecz nã to głuchym siã stãł, nie tylko nie spo-
 wiãdãł siã, ale zwykłym swym sposobem zlorzeczył Bogu, przekli-
 nał, y szkãrãdnie bluźnił, á w tym konał, około ktorego nieskompu-
 towanã liczbã zgromãdziłã siã piekielnych duchow, y oknãmi, y
 drzwiãmi, y kominãmi zlãtuiãc siã do niego, y chcãc nãdznã jego
 duszã porwãc do pieklã: Tym czãsem zdarzyło siã trãlunkiem isć
 dwom Rozãryãntom tãmtãdy, ktoryzy widzãc wielkimi gromãdã-
 mi, sãm y tãm latãjących czãrtow, chcieli wiedziec przyczyny,
 dla czego siã to dzieie; uslyszeli glos, że tu iest konãjący czło-
 wiek, weszli do pokoju, y tãk nãleżli, że konãjący strãsznym wrã-
 skiem bluźnił przeciwno Bogu, wyrzekãjąc siã onego, y zlorzeczac
 iemu: wzdrygnęli siã nã to, widzãc, y slyszãc, że w ostãtnim pun-
 kcie życia swego, tãk strãsznie rozpacza człowiek, á zãtym uslyszãc
 glos wołãjący w te słowã: Ey wy Brãcia Rozańcowi, rãtuycie te-
 go Rozańcowego brãtã: dorozumieli siã, iãko rãtowãc mãia, pãdli
 nã kolãnã, y nabożnie poczeli zã niego mowic Rozańiec S. potym
 zblizywsi y do konãjãcego, nãmawiali go do pokuty, do spowie-
 dzi, do żalu zã grzechy: przypominãjąc mu, że iest Rozańcowym
 brãtem, rãdźili, aby w tym tãk ciãszkim swoim rãzie, y ostãteczney
 potrzebie, oddãł siã opiece, obronie y pomocy Orãdowniczki Nayś:
 Pãny, uczynił to konãjący przez westchnienie: á oto dziwnã
 rzecz, z owego tãk wielkiego desperatã, y zãkãmiãtego bluźniercy,
 przez przyczynã Orãdowniczki Rozańcowey, stãł siã zmiãkczonym,
 skruszonym, y piãczãcym poenitentem, tãk, że z wielkim żalem, z
 serdecznã skruchã, z gorãcã pokutã, wyspowiãdãł siã szkãrãdnych
 swoich zbrodni: A żeby do pokuty miał wiãcey czãsu, ziednãłã mu
 Rozańcowa Mãtkã zdrowie, y życie, nã lat kilkã, przez ktore sãciśle

pokutując, w wielkiej pobożności y świątobliwości dokonał życia. Owoż macie S. P. pewny dowód, iśwny dokument, że Orędowniczka Rozącowa N. Panna, iśko Protektorka y Obronicielka wŷtykich ludzi, oŷobliwie ŷobie ŷluzących Rozaryántow, w godzinę ŷmierci, w oŷtátnim punkcie życia, ŷwoiá Rozącowa Tarcza, broni, zaŷtania, zázklada, ochrania od złych duchow, y od potępienia wiecznego. Dla czego ŷprzyiam, życzę, y rádżę wam wízytkim Rozaryántom, ábyŷcie toż ŷámo chcąc otrzymać, częŷto z nabożeńŷtwem odpráwowáli do Mátki Bożey Rozániec S. który we wízytkich wáŷzych tráfunkách, y w naygorŷzym rázie, ŷtanie wam zá nayobronnieyŷzã y naypodufálŷzã Tarczã. *Scutum omnium ŷperantiú in ŷe.*

Numma Pompilius pierwszy Krol Rrzymski, kiedy ŷwym boŷzkom czynił oŷiary, ná ow czas z obłokow ŷpádlá Tarcza, z takim napisem. *Debetur Martyllo*, należý Mátyllowi, który wízáwŷzy tę Tarczã, wŷtykie ŷzczęŷliwie odpráwował utareczki, pod czas ktorých ŷam żadnego nie odnioŷ ŷzwánku, y ŷzkodliwego rázu, á nieprzyiaćioł ŷwoich, záwŷze zwyciężáł, y trupem ŷtał ná plácu. Rozącowa Tarcza, od Mátki Bożey z Niebá Dominikowi S. ŷpuŷzczona ná ziemię, áczkolwiek ieŷt wŷtykim ná obronę wielce potrzebna, oŷobliwym iednák ŷpoŷobem, należácá ieŷt Wodzom, Hetmánom, Rycerŷtwu, Zołnierzom, ktorzy częŷto bywáią okrywáni hártownym nieprzyiaćielskim żelázem, częŷto bywáią oŷypáni roznego metalu ŷkulámi, częŷto przychodzą ná oŷtre ŷztychy y rázy; Więc áby to wŷtyko im nie ŷzkodziło, rádżę opátrzyć ŷię, uzbroić ŷię Rozącowa Tarczã, życzę być nabożnemi do Nays: Panny Rozániec S. który pewnie będzie nieprzekonána, naymocnieyŷzã, naypodufálŷzã Tarczã, ile ná ten czas, kiedy będą walczyli w ŷluŷzney wojnie, nie dla prywat ŷwoich przeciwo Woiewodztwom, Powiátom, Ziemiom, mŷzcząc ŷię prywatney krzywdy ŷwoiey, cięmiężac ubogich ludzi, ruinuiąc Koŷcielne dobrá, rábuiąc ŷolwárki y dwory, Plebánie y Kláŷtory, ále ná ow czas, kiedy będą odpráwowáli Kampánie przeciwo Turkom, Tátárom, Szwedom, Moŷkalom, Kozakom, Kálmukom, áto zá Wiarę S. Kátholickã Rrzymskã, zá Krzyż Chryŷtuŷow, zá Koŷcioł Boży, zá miłã Oyczyznę, zá Monárchę y Páná: Ná ten czas upewniam, że uzbroieni Rozącowa Tarczã, ŷámi

mi od nieprzyjaciół nic nieszwankując, przeciwnikow swoich zwyciężają gorę nad niemi wezmą, ná plácu trupem położą, Imie swe ná cały świat sławne, nieśmiertelne wstawią, łupy zabiorą, sprzęty nieprzyjacielskie wydrą, sami się zabogącą. Ták obiecuie y deklaruie Orędowniczka Rożącowa, kochánkom swoim, nabożnie sobie w Rożáncu służącym, Rozáryántom Zołnierzom, że sama będąc naybogátszą Monárchinią, uzbroiwszy nabożne Rycerstwo Rożáncową Tarczą, ma zabogácić częstemi nád nieprzyjacielem zwycięstwy, ma zabogácić nieśmiertelną sławą, ma zabogácić dostátkami y skárbámi. O tym te są u Proverbialisty Páńskiego Orędowniczki Rożáncowey słowá: *Meum est Consilium, mea fortitudo, mecum sunt divitiae & gloria, opes superba & justitia, ut ditem diligentes me, & thesauros eorum repleam.* Proverb: 8. Y toć to iest, co głósi Pismo S. o Oziaszu Krolu, á może się stosowác do N. Pánni Rożáncowey Mátki, że oná opátrzywszy Rycerstwo Polskie Rożáncowemi Tarczami, da mu pomoc swoję, utwierdzi w siłách, trupem położy nieprzyjaciół, sławne uczyni w dálekich kráiách Imie. *Preparavit cuncto exercitui clypeos, egressumq, est nomen ejus procul, eo quod auxillia retur ei, & corroborasset illum.* 2. Paralip. 26.

Angielskiego Páństwa ogłaszają Historye, iż támecznego Krolestwa Monárchá Aréturus, idąc ná wojnę przeciwko nieprzyjaciółu, z innym Orężem zawsze brał Tarczą, ná ktorey była we śródku bárzo piękną sztuką málowána Nayśw: Pánná z málušienkim IEZUSEM Pánem. Gdy więc miał mieć experyment, potyczkę, y bitwę, bárzo nabożnie modlił się przed owym obrazem, mając wielką ufność w pomocy Mátki Bożey, iákoż ná niey nigdy się nie zawiódł, bo zawsze wygrawał potrzebę, otrzymał zwycięstwo, pokonał przeciwniká. Rycerstwo nasze Polskie, wiem ja o wáżnym nabożeństwie, że wiele z was idąc ná wojnę, mają przy sobie rózne Święte obrazy, czego ja nie gánję: ále rádę naybárzieszy wziąć Rożáncową Tarczę, w ktorey nie obrazami są wymálowáne, lecz Táiemnicami zbáwienia naszego zawárte y wyrażone Osoby IEZUSA P. y N. Pánni, do ktorych odzywáycie się goraco Rożáncem S. mając nádzieję, że uzbroiwszy się Rożáncową Tarczą, zá pewno zá zawsze bitwę wygracie, Zwycięzcami będziecie, przeciwnikow pokonacie, sławę otrzýmácie. Y toć to iest co o was prorokował

Jeremiasz *cap. 60.* że z kráíow pułnocnych Rycerstwo Polskie naróð silny, y lud bitny, uzbrowiwszy się Rożáncowemi Tarczámi, przyidzie, y swych przeciwnikow zwoiuie. *Ecce gens magna, & populus ab Aquilone veniet. & scutum apprehendet.* Y toć to iest co wyráżono i. *Paralip. 12.* że Rycerstwo Polskie, są mężowie náder mocni, do boiu bárzo spráwni, máiaćy w ręku swoich Rożáncowe Tarcze, á twarz ich zbyt iáko lwow stráżna nieprzyaćiołom wszystkim. *Viri robustissimi, & pugnatōres optimi, tenentes clypeum, & facies eorum quasi facies Leonis.*

i. *Machab: 15.* Rzym gdy był cáłego świata Pánem, chcąc się mu przysłużyć ućisniony lud hebráyski, posłał w prezenćie Tarczą, wáżącą tysiąc grzywien, którą Senat wdzięcznie przyjąwszy, w wielkim respekćie miał hebráyczykow, y bronil onych we wszelakich złych przygodách. Miła Oyczyzna nászá, iestés ty utrapiona różnym ućisnieniẽ, utrapiona iestés wnątrzną synow niezgodą, utrapiona iestés wroźnych swych kráíách morowym powietrzem, utrapiona iestés wroźnych swych Prowincyách, ludzie niszczącyin głódem, utrapiona iestés zgromádzieniem się kilku cudzoziemskich Krolestw ludzi, ktorzy cię wyćieńczyli y w szkátulách, y w skrzyńniách, y w śpieklerzách, y w gumnách, y w oborách, y w stáyniách, á co więkřza nieznośne bezpráwie wolności twoiey czyniác, szláchtę zá furmánow, y podwodnikow dla siebie bráli, náiaćhawřy Plebánie y Kláštory, Xięźą, Káplánow, Zakonnikow, częśćiá pozábili, częśćiá do więźzenia zábráli. Ach záiste nieznośna twoiá krzywdá, oplákáne twoie ućiemiężenie, komnizerácyey godne twoie utrapienie, ze wszech miar gorzkie twoie ućisnienie! á ktoż cię w tym pocieszy? ktoć doda ráunku? kto cię z tego złego wybáwi? Spoyrzy w Niebo, podnieś twe ręce w górę, westchniy sercem do Bogá, ofiáruy IEZUSOWI Pánu y N. Pánnie, droź(zą) náð tysiąc grzywien złotá, Rożáncowá Tarczą. Odpráwiąc Rożániec Święty, próś przez przedziwne Syná Bożego Wćielenie, przez gorzká Mękę iego, przez niewymowná Chwałę onego, záwárte w Rożáncowych Táiemnicách, áby się miłóśierny Bog, Pan cáłego świata, zmiłował náð tobá, áto zá przyczyná Orędowniczki Rożáncowey N. Panny. Więc o Nayprzedostoinieyszá Mátko Boża, Obronićielko Oyczyzny nászey, teraz teraz pokaź się Opiekunká oney, kiedy iá przy-

ńska utrapienie, a wybaw onę z tego. Teraz teraz pokaż się być Protektorką oney, kiedy ją martwi uciśnienie, a uczyn onę wolną od tego. Teraz teraz pokaż się Pátronką oney, kiedy ją gnębi uciśnienie, a wyrwy onę z tego. Oto ja Imieniem oney, dając, ofiaruję, y przyśluguję się tobie Rożáncowá Tarczá, nierownie droższą niż owá, którą niegdys Rzymowi przyśluguzył się lud hebráyski: wespół z tym tu przytomnym ludem, ná honor, ná cześć, ná chwale, ná zaszczyt twoy ofiaruję tobie przez wszystkie dni życia mego nabożne Rożáńce, mając nadzieję, że iáko lud hebráyski, za ofiarowaniem złotey Tarczy Rzymowi, był od niego broniony od wszelkiego złego; Tak Oyczyzná naszá, za ofiarowaniem tobie Rożáncowey Tarczy, niech będzie wybáwiona od wszelkiego utrapienia. Spraw że to áby twoy Rożániec S. który jest Tarczá obronna wszystkich ufájących w sobie, *Scutum omnium sperantium in se*, był też Tarczá od wszelkich złych przygod, broniącą Oyczyznę naszą, y nas wszystkich, Amen.

KAZANIE CZWARTE.

Rzeká Rayfska, Rożániec Swięty.

Fluvius egrediebatur de loco voluptatis, ad irrigandum Paradisum, *Genes: 2.*

Rzeká wypłynęká z mieyscá roskoszy, ná oblewání Ráiu.

Nic bynamniey nienáruszę prawdy, gdy nášzego Oycá y Pátryarchy Dominiká S. Prześwíetny Zakon názowię delikátnym Ráiem S. P. Iáko bowiem w delikátnym Ráiu, pieszczone nayduią się drzewá, owe to Pomáráńcze, Cytryny, Málogranaty: Owe to Winá máćice, Migdały, Brzoskwínie; Owe to Oliwy, Jablká rayfskie, Káśztány. ▲ okrom drzewá, nayduią się w Ráiu róźliczne, kolorem uweselájące oko, y zapáchem rekreuiące powonienie, kwiatki. Owe to Lilie, Roże, Tulipany: Owe to Piwonie, Nárcyflý, Hyácyntry: owe to Lávendy, Gozdźáki, Fiołki: á te wszystkie róźliczne, delikátne, tak drzewá iáko y kwiatki, oblewá, odwilża, y zákrapia z mieyscá roskoszy Ráiu wypływájąca Rzeká.

Fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum Paradisum. Iáko w Ráiu drzewá; Ták w Zakonie Dominiká S. są Synowie iego Święci z Bogiem kroluący w Niebie, Owi to Piufowie Papieżowie, Arcybiskupi Antoninowie, Biskupi, Wielcy Albertowie. Owi to Tomaszowie Anielfcy Doktorowie, Hyácintowie Polscy Apostołowie, Mężni Męczennicy Piotrowie: Owi to Wincencyuszowie, Ráymundowie, z Bertrándu Ludwikowie. Iáko w Ráiu są pieszczone różnych kolorow kwiatki: Ták w Zakonie Dominiká S. są Oblubienice Chrystusowe, z nim roskoszujące w nieprzeżytey szczęśliwey wieczności. Owe to Kátarzyny Seneńskie, Małgorzáty Xiężne, Agnieszki Montpolitanki: Owe to Roże Indyanki, Małgorzáty Káfztelánki, Joány Senatorki; Owe to Ofány Mántuánki, Lucie Nárnianki, Dominiki Páradyzanki. A iáko w Ráiu wszystkie y delikátne drzewá, y pieszczone kwiecie, krążac w koło rayska odwilża y ząkrapia Rzeká. Ták cały Dominiká S. Zakon, krążac niby Rayska Rzeká, Rożaniec S. od N. Pánny, niby z mieyscá roskoszy pochodzący, odwilża, ząkrapia, y oblewa, niezliczonemi łask Boskich dárami; A ták werifikuie się iáko o Ráiu, o Dominiká S. Zakonie, że *fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum Paradisum.* Rzeká wychodziła z mieyscá roskoszy ná oblewánie Ráiu. Przeto więc dalszy dyskurs mowy moiey będzie ogłaszał, że Rożaniec S. iest Rayską Rzeká, nie tylko Zakon Dominiká S. ále też y cały świat krążaca y odwilżająca. Co niech będzie ná cześć y ná Chwałę Bogá wśzech rzeczy Stworcy: ná uwielbienie Nayśw: Pánny, y iey Przenayświętszego Rożáncá &c.

Esther c. 10. Dziwná y náder cudowná rzecz czytam w Pismie S. o Zródle nieiákim, ktore w pierwiastkách swoich, bárzo szczupły początek miało, bo ledwie co w sobie wody wynurzało, potym się rzeká obszerná pokazało, aż náostátek w nayiáśniejszá się światłość obrociło, y słońcem się stáło. *Fons crevit in fluvium, & in lucem, solemq; conversus est.* Nie dziwi się ia ztąd, że zródło stáie się rzeká, bo też káżdá by naywiększá rzeká pochodzi od zródła, ápotym co dáley to obszerniey płynie, o ktorey Symbolistá nápisal. *Latius, quo ulterius,* im dáley, tym szerzey. To mi dziw, że ze zródła płynaca rzeká, stáła się światłościá iásná, y południowym słońcem, *fons crevit in fluvium, & in lucem solemq; con-*
ver-

versus est. Literálny fens iest o Hesterze Krolowey, ia nie wykladam tego, lecz allegoryczny tak do przedsięwzięcia mego tłumaczę. W sobie nieogárniony Bog, Syn Bogá Oycá, Morze nieograniczone, dopiero się stáie jednym szczupłym źródłem, kiedy w Táiemnicách pierwszej Rozańcowey części, mieści się w naturze ludzkiej, wśchod y pierwiastki swoje ma bárzo mále, gdy iedni powiádáia, że we wnętrzościách N. Pánni, był tak máły, iáko iest naymniejszy páluśzek u ręki, drudzy mówia, że iáko naysubtelniejszy pszczołká, ale iákożkolwiek iest, by teź był tak máłym, iáko y inne mále są, zwyczajnym natury trybem, niemowlętá, dość iest szczupłości tak się mieścić, y kurczyć, niezmiernemu Bogu: W tey iednak máluśienkiej szczupłości Bog náš Chrystus Pan, záčzynáiać się Zródło, owo wylewa się w wielką rzekę, gdy w drugiej Rozańcowey części, iuż ná pięć rozdziałow, á tych krwáwych, pięć mow krwáwych Rozańcowych szerzy się Táiemnic: Rzeká były owe poty w Ogrodzcu zplýváiaće ná ziemię z Iezusowey Twárzy: ieszczé większá rzeká u słupá przy biczowániu, Cierniem koronowániu, Krzyżá dźwigániu, á náóstátek naywiększá przy przebićiu do Krzyżá nog y rak onego ná Kálwáryjskiej gorze. Coż zátym? Tá tak wielka w piéć rozdziałow plývaca rzeká, owoż przemieniá się w słońce, kiedy przy Táiemnicách trzeciey Rozańcowey części, świeći iáko wielce iáśnieiaća światłość, iáko niezáćmione południowe słońce. Wiéć iuż Rzeká nászá Rajska Rożániec S. niby Zródło, stáło się Rzeká, obracáiaća się w iáśnie siewcące Słońce. *Fons crevit in fluvium & in lucem solemq, conversus est.*

Isaia 41. Wszechmogácy náš Pan Bog w stárym Testámenćie, obiecał otworzyć rzeki ná naywyższych págorkách, potym ná rowninie miał wyprowadzić obfite zródłá, á ná bezdrożnych mieyfcách, dáć przyrzekł wod potoki: otym te są u Izáiaszá Proroká słowá. *Ego Dominus aperiam in supremis collibus flumina, & in medio camporum fontes, ponā terram in viam in rivos aquarū.* Wszechmogácy Boże, wiadomym ia będąc twoiey niedościgley Mądrości, śmiem y nieśmiem nikczemny proch podnoszká twego, *Cum sim pulvis & cinis,* pytáć się ćiebie? Czemu ty masz otworzyć ná naywyższych págorkách rzeki? *aperiam in supremis collibus flumina:* Mnie się teraz zda, że naywyższe págorki znáczą obłoki; toć

zátým já rozumiem, że z obłokow iáko z naywyższych págorkow, masz ná ziemię lać nie zahámowane rzeki, á przy tym ma się swiáta odnowić potop, ále iż wiem przymierze twore, że łuk niebieski álbo tęcza, iest w tym znákiem twoich páktow z ziemiá, więc nie otworzysz twoich kátáraktow wodnych, ábys zátopił ziemię. Ziemiá zaś ktora niby iest pole obfzerne, że miała ná początku stwo-rzenia swego, y teraz ma zródłá od ciebie dáne, ná coż iey obie-cujesz zródłá? *U in medio camporum apperiam fontes*: á w puſty-niách bezdrożnych co po potoká wodnych? chyba tylko dla dżikich, od ludzi niewidziánych zwiezat: Záczyń ná coż ty P. Boże moy, masz otworzyć ná naywyższych págorkách rzeki, w po-lách rownych zródłá, á ná mieyſcách bezdrożnych wod potoki? *Ego Dominus apperit* &c. S. P. W przereczonych ſłowách mym zdaniem zámyka się Rożániec S. tym kształtem. Kiedy Pan Bog ná naywyższych págorkách obiecał otworzyć rzeki, obiecał ledno-rodzonego Syná swego, otworzywſzy Niebo ná ziemię ſpuścić, á to przy Zwiáſtowániu N. Pánný, od Anioła Gábryela, gdzie ona nie-żmierna Boſtwa rzeká, miała się we Wnętrżnościách Nayſw: Pánný mieſcić, jáko zródło nieiákie mále, bo teź ona ſamá w ſobie była przez pokorę mála, kiedy będąc obrána zá Mátkę Bożą, uczyniła się ſłuźebnicá Páńſká; Tu iednak mam trudnoſć, jáko Rzeká Ray-ſka Niebieska ſtawſzy się zródłem, ma się w potok obrócić ná bez-drożnych mieyſcách? Mieyſcá nam bezdrożne według mnie teraz, niech będą czyſcowe lochy, ktore od nas żyjących ná ſwiećcie nie ſá wiadome, chyba przez S. Kátolická Wiągę. Więc kiedy u Izáia-ſza Proroká, Pan Bog ná mieyſcách bezdrożnych miał uczynić wod potoki, przyrzekł, że Rożániec S. miał być Rzeká, nie tylko Ráy-ſká, ále y Niebieská, nie tylko z Niebá ná ziemię, ále teź y do czy-ſcowych lochow, ná ochłodę dufz tám zoſtájących, nieznoſne ognie ćierpiących, ſpływájącá ná dowod tego, niech mi ſłuży ten przy-klad, ktory teraz powiem.

Piſze náſz Balanus, iż w Arágońſkim Kroleſtwie, ſzlácheckiey krwi Pánná ná imie Alexándrá, wielce Rożáńcem S. będąc nabożná do Nayſw: Pánný, tę miała wádgę, że zoſtájac cudnie znatury nado-bná, cudnieyſzá była fárbujac twarz ſwoię, y przybierájac się w modne wymyſlne ſzáty, do ktorey wielkiey fámiliey dwuch konku-

rowało młodzianow, gdy względem iey powadzili się z sobą, ieden drugiego ná pojedynku zabił, obadwáy zginęli : Krewni y kolligaci dowiedziawszy się o tym, że dla takiey ofoby, nie żyje takiey parenteli młodź, niespodzianie naszli ná dom pomienioney Panny, chcąc onę z tego świata zgładzić, od czego gdy się wypraszała zebrać o frysztu, poko się wyspowiada, z naiezdniow ieden naysurowszy, nie pozwalając frysztu, zaraz iey uciął głowę, y wrzucił do studni, gdzie za przyczyną Rozańcowey Mátki, przy głowie została duszá, z głębokości studni, przez kilka dni wołając o Spowiednika. Dominik S. który onę y do Bractwa wpisał, y Rozańcą S. nauczył, y iey był Spowiednikiem, wiedząc w duchu, co się z nią stało, przyszedł z gromada ludzi do owey studni, tám mocą Boską rozkazał, aby oney Alexandry głową ucięta, wyszła ná brzeg z głębokości studni, stało się tak, aż rzecze głową : Oycze Błogosławiony Dominiku, moy Spowiedniku, iuz kilka dni, iako moia głowa odcięta od ciała, ciebie czekała, ató za przyczyną Nayśw. Panny Rozańcowey Orędowniczki, abym się tobie wyspowiadała : Więc niech ustapia przytomni tu ludzie, aż się wyspowiadam : po Spowiedzi po przyięciu Przenayśw. Komunii, przy przytomności wielu ludzi, pytał się Alexandry Dominik S. co się z nią stało przy ucięciu y uciętey głowie ? rzekła : nayspierwey, za przyczyną Rozańcowey Nayśw. Panny, nim ścięta była, wielką ferdeczną miała skruchę za grzechy swoje, których aby się wyspowiadała, była iey duszá cudownie zatrzymana w głowie : Powtóre, że była okazyą owych to dwóch młodzianow śmierci, miała przez dwieście lat w czystej cierpieć męki. Po trzecie, że swey twarzy malowaniem, y szat swych modnym wymyślnym stroiem, była upadkiem zgorzzeniem wielu osobom, y powabem do takichże podobnych stroiow, miała przez pięć set lat cierpieć czyscowe męki ; z tą jednak nadzieją, że przez mękę IEZUSA Pána, w Rozańcu od niey rozpamiętywana, przez zasługi Nayśw. Panny, do której była Rozańcem S. nabożna, y przez Rozańce odprawione Dominiká S. wraz też wšytkich nabożnych Rozaryántow, miała być w krotce wybawiona z czyścá, iakoż y tak się stało, bo potym w piętnaście dni, duszá iey wyszedłszy z czyścá, idaca do Niebá, pokazała się Dominikowi S. dziękując mu za iego Rozańce odprawione za duszę, y ásskurując mu, że po

Mszę Świętą, nie masz żadney skuteczniejszey modlitwy, ná wybáwienie duſz w czyſcu zoſtájących, iáko Rożániec S. to przydájac, że y po ſmierci wpisáne do Rożáncowego Bráctwa, Imioná duſz pokutuiących w czyſcu, zá modlitwą Rożáncową nabożnych Rożáryántow, bywa wybáwienie z czyſcá: Iakoż tey prawdy pewnoſć ieſt od ſámey Apoſtolskiey Stolicy pochodząca, ponieważ Páweł Trzeci Pápież, nádał to Rożáncowi S. iż kto go czyſtym ſumnieniem nabożnie odpráwi, y ſam zupełnego Odpuſtu doſtępuie, y duſzę iedną wybawia z czyſcá: Tenże Pápież udárował Rożániec S. że kto Mszę Świętą Rożáncową odpráwi, ſam doſtápiwſzy zupełnego Odpuſtu, iedną duſzę z czyſcá wybawi. A zátym to idźcie, że Rożániec S. ieſt Rzeka Rayſká, na naywyżſzych págorkách Niebieſkich otworzoná, náziemię łask wody leiąca, y ognie czyſcowe gáſząca, ták iáko ſam Pan Bog przyrzekł. *Ego Dominus aperiam in ſupremis collibus flumina &c.*

Ma Pan Bog ſwoie rzeki, ma ſwiat ſwoie potoki. Owo łask Boſkich rzeki. *Omnia flumina intrant in mare. Eccleſ. 1.* Wſzytkie łask Boſkich rzeki, niby do morza ſplywáją ná ſwiat. Owo potoki ſwieckich ludźi. *Foderunt ſibi cisternas, quæ continere non valent aquas. Ieremie 2do.* Wykopáli ſobie potoki, ktore nie mogą zátzymać wody, á te rzekom Boſkim ſą przeciwné potoki, ktore nieſzczęſliwą ták ſię obwarowali groblá, że pełne wod Boſkich rzeki, nie łatwy mogą mieć przyſtęp do nich. *Iniquitates veſtra declinaſerunt, & peccata veſtra prohibuerunt á vobis bonum. Ierem: 5.* A iákież to ſą rzeki Boſkie, ktorym ſię zprzeciwiáją potoki ſwieckie? Ináczey ia teraz nierzekę, tylko to, że Rzeki Boſkie, ſą trzy Rożáncowe częſci, ktore wſzytkie ná cały ſwiat, iáko do morza nieiákiego, ſwoie toczą wody. *Omnia flumina Roſarij, intrant in mare mundi.* Iákie zaś ſą potoki ſwieckie? poſtuchaycie z liſtu Ianá S. textu, 1. *Ioan: 2.* gdzie ták piſze. *In mundo eſt concupiſcentia oculorum, concupiſcentia carnis, & ſuperbia vita.* Ná ſwiecie práwi, ſą pożądlivoſci oczu, pożądlivoſci ciała, y hárdóſć życia, iáko potoki nieiákie. Potoki pożądlivoſci oczu tey ſą chciwoſci, że iák obacza w kim dobre mienia, doſtátki, bogáctwa, pieniądze, ſrebro, złoto, zaráz ſię potocza do łakomſtwa, áby co ſię podobáło oczom, to ſię koniecznie doſtáło rękóm. Potoki pożądlivoſci ciała tey ſą przygány, że
wznie-

wzniciąc się nadpożądliwości oczu, chćiwie żądają wszelkich
 cielesnych wygod y wczásow, iako to smákowitych potraw, wy-
 smienitych trunkow, wenery skutkow, ktore się rodzą napierwey
 z widzenia gładkich y nadobnych osob, ktore obaczywszy kárnali-
 ftá, z nich się w sobie ćiefzy, żada rozmowić, konwersowác, prá-
 gnie ich przyiáźni y konfidencyey, zkad potym bywa obraza Boska,
 zgorzzenie bliźniego, gryzotá sumnienia, desperácyja zbáwienia, wszy-
 tko to Poetá wielkiej swiátobliwosci, bo Bernard S. wyraził wier-
 szami temi :

*Post visum risum, post risum venit ad usum,
 Post usum, tactum, post tactum venit ad actum,
 Post actum factum, post factum penitet actum.*

Potoki hárdosci życia tego są zbytku, że máiac nieco álbo go-
 dności, álbo talentow, álbo fortuny, álbo urzędow, wzdymają się
 niby szumne morze, y swoich fal wodami pogrążają drugich, tak, że
 hárdzi prágna, aby nád nich nikogo nie widziano więcej. O nay-
 spráwiedliwszy oraz y naymilościerniejszy moy Boże ! izali te potoki
 swiátowe, kiedykolwiek zá przyiściem twoich Rzek Rożáncow-
 ych nie wyschną ? izali twoie trzech części, trzy Rożáncowe na-
 płynawszy Rzeki, tych swiátowych nie rozerwą potokow ? izali one
 do iednego szczęśliwey wieczności, y wieczney szczęśliwości, nie
 przypłyną krefu ? Nie przypłyną : bo tak głósi Doktor Narodow
 Páweł S. mówiac : 1. Corint: 6. *Neq, fornicarij, neq, adulteri, neq,
 avari, neq, ebriosi, neq, rapaces Regnum Dei possidebunt.* Ani ćiele-
 śnicy, ani cudzołożnicy, ani łákomcy, ani opoiowie, ani zdźiercy,
 Krolestwá Bożego nie osiągną. Prawdá to Páweł S. że wszyscy ná-
 mienieni, nie doydą szczęśliwey wieczności krefu, ale kiedy oni
 wszyscy przez pokutę, wyłuszywszy swych zbrodni potoki, otwo-
 rzą weyście dla rayskich rzek, trzech Rożáncowych części, y wpi-
 sawszy się do Rożáncowego Bráctwá, przygárną się do Rożáncowey
 Orędowniczi Nayśw: Pánni, ja rozumiem, że szczęśliwego nie
 chybiá terminu : Konfirmuie tę moię sentencyá wielce pobożnego
 Tomazá *à Kempis* sentyment, te słowá máiacy. *O quam gratiose
 Maria recipit sibi fideliter servientes ! quam frequenter convertit me-
 ritis suis & miraculis insolenter in seculo viventes ! quanti in despe-
 ratione permansissent obstinati ! quanti fuissent aternaliter damnati, nisi*

B. V. Maria pro eis interpellasset ad Filium. O iako wdzięcznie y łaskawie Márya, Rożáncowa Orędowniczka przyimuie gárnacych się do swoich szczyrych usług! iako często nawraca swemi zaślugámi y cudámi, swawolnie ná świećcie żyjących! o iak wiele zákámiá-lych wrospáczy zostáloby grzesznych! iak wieleby ich było potępionych! gdyby zá nich Márya Rożáncowa. nie błagała Syná swego w Rożáncowych Táiemnicách záwartego. Więc wszyscy grzesznicy, przez pokutę suszćcie, szuszćcie swych sponych zbrodni mętné potoki, á spieszćcie się do Rożáncowych rayskich rzek, pełnych łáskiewy Boskiej wody. Oto one płyná dla was hoynie, ábysćcie nie skápo z nich łáski Boze pili, y ná wieki żyli, wedlug assekurácyey samego IEZUSA Páná, tak mowiącego, *aquam quam ego dabo, fiet fons aqua salientis in vitam eternam. Ioan: 4.* Rożáncowych rzek wodá, od Chrystusa Páná, y od Mátki iego dána, á od ludzi grzesznych záżyta, y pita, stáie się zródlem wody wytryskuiácej ná żywot wieczny. Y toć to jest, co niegdys ogłosił Izáiasz Prorok, *cap: 12.* że grzeszni ludzie, przyszlych czasów, mieli pić z weselem wody ze zródeł Zbáwicielowych, ze zródeł Rożáncowych. *Haurietis aquas cum gaudio de fontibus Salvatoris.* Y toć to jest, co powie- dzał Psalmistá, *Psal: 35.* dla grzesznych ludzi, jest u IEZUSA Páná, y Naysw: Panny Rożáncowe zródło żywota: *Apud te est fons vite.* Y toć to jest co widział w objáwieniu swoim Ian S. *cap: 22.* że od Thronu Boskiego y Bárańkowego płynęła Royáncowa czysta iak kry- fztáł żywe wody máiáca rzeka, dla ożywienia dusz grzesznych przez grzech umárlych Niebu. *Fluvius aque vive spléndidus tanquam crystallus procedebat de Sede Dei & Agni.* Y toć to jest co w duchu widział Zácháryasz Prorok, *cap: 13.* iż miáło być Rożáncowe zródło iáwne ná obmyćcie wszystkich zbrodniarzów nayspro- smiejszych grzechów. *Erit fons patens in ablutionem peccatorum.*

Spełniło się to ná pewnym Hiszpáńskiego Krolestwa Grafie, o którym pisze nász *Ioannes de Monte.* Gdy Pátryárchá nász Dominik S. w Hiszpánicy kazał, záczynájac swe kazánie od owych słów S. Pisma. *Qui facit peccatum servus est peccati, Ioan: 8.* Kto czyni grzech, niewolnikiem jest grzechu, w tym rázie przyszedł do Kościoła Pan wielkiej godności, ále większy zbrodniarz. bo był iáwnogrzesznik, który bez boiáźni Bożej, bez wstydu ludzi, bez do-
bre-

brego sumnienia, codziennie przymnażać zbrodni, z grzechow
 wielkich wpadając do większych, tak że się stał wszystkich zbro-
 dni niewolnikiem, mając przedsięwzięcie nieszczęśliwe trwać
 w nich aż do śmierci: tego Dominik S. widział obłązonego od
 niezliczonych nieprzyjaciół dusznych, którzy koło niego stali, a
 chcąc go z tej niewoli wybawić, wszystkie swe kazanie sto-
 wał do niego, otwierając mu oczy, do serca mówił, jako cięż-
 szka jest niewola grzechowa, jak wielkie na duszy czyni szk-
 dy, jak w iawnym stanie wiecznego potępienia niebespieczeń-
 stwie: to przełożywszy zawołał Dominik S. głośno słuchajcie
 mnie ludzie, a uważajcie co rzekę. Gdyby kto zwas Kátolikow
 wyrażał na sobie y nosił obraz jakiego poganina náprzykład
 Turká, Tátará, Sáracená, Murzyná, Tyrániná, a co większa gdy-
 by kto będąc człowiekiem nosił na sobie postać Niedzwiedzia,
 Wilká, Wieprzá, iżalibyście z tad sam w sobie nie zawstydzili: ale
 to naywiększa co mówię, że tu są między wami tácy, którzy
 noszą na sobie diabelski obraz szpetny, brzydki, straszny, y tak
 wiele mają takich obrazow, wiele popełnili grzechow, a przecię
 y Boga się nie boją, y ludzi się nie wstydzą, y sumnienia nie
 mają pozbyć z siebie tej tak wielkiej szkarady: Zátym Dominik
 S. mając Rożaniec w rękę, taką do IEZUSA P. y Nayśw: Panny
 uczynił supplikę: Chryste Pánie, prawdziwy Boże, któryś na
 wyobrażenie twoje człowieka stworzył, a oto człowiek przez
 ciężkie y sprosne zbrodnie swoje, twoy z siebie zrzuciwszy o-
 braz, nosi na sobie czártowskie larwy; więc proszę y suplikuję
 do ciebie, abyś tu przytomnemu ludowi na postrach jego, y oraz
 jednemu sprosnemu grzesznikowi na polepszenie onego, poka-
 zał szpetność, obrzydłość, y brzydkość sumnienia jego: o toż
 samo proszę y ciebie Rożaniecowa Orędowniczko Nayśw: Panno
 abyś przez twoy Rożaniec zbawienny, zbawienia była przyczy-
 ną grzesznikowi sprosnemu. Po tej suppliece wraz Chrystus P.
 y Nayśw: Panna otworzyli oczy wszystkich ludzi, którzy wi-
 dzieli onego to Pána otoczonego y obłązonego od niezliczonych
 brzydkich, sprosnych, y strasznych czártow, którzy go krępo-
 wali, y wiązali, to rzemieniami, to powrozami, to łańcuchami,
 zarczucając one, to na nogi, to na ręce, to na biodra, to na szyję;

przeto wszyscy y żoná y słudzy przerzeczonego Páná, y wielkolwiek ludzi było w Kościele uciekąc potzeli wielkim wołaiąc głosem, unikaymy, unikaymy od piekła, od śmierci, od czartow; widzac ow Pan taki tumult ludzi, y słyszac takie głosy, sam się zląkszy pytał u sługi swego, co to za hałas? iáki to zgiełk ludzi uciekaiących z Kościoła? odpowiedział sługa, precz precz ty odemnie diable, ktory się pytasz, bo ty nie jesteś moim Pánem, ále brzydkim czártem, otoczonym y skrópowánym poórzodku niezliczonych piekielników. Dopiero gdy się to stało, Dominik S. przez swego bratá Zakonniká, posłał do onego Páná Rożaniec te onemu nakázuiąc áby mówił słowa. O Pietrze (bo takie temu Imię było Pánu) naysposznieyszy górzelniku, potstrzeż się w niebespieczeństwie potępienia duszy twoiey, wzrusz się do pokuty, spowiáday się grzechow, uznay łaskę y miłosierdzie Boskie nád sobą, że cię do tych czas nie strącił ná dno piekielne: owo masz Naysw: Pánny, Rożaniec, ktorym prosz ie y áby się to tobie nie zdarzyło, co sie Abironowi y Dátánowi trafiło, ktorzy żywo są požarci od ziemi: ná co rzekł Piotr. Ach nieftetyż mnie grzesznemu co mam czynić? niewiem. Proszę nayıerwey Meżá Bożego Dominiká áby nie przestał się modlić zá mną Rożánce do Mátki Bożey. To wyrzekszy máiąc Rożaniec w rękę szedł do Oltarzá Nayswiętszey Pánny, gdzie uklęknawszy z wielką pokorą, y nabożeństwem, mówił Rożaniec S. prosząc Mátki Bożey, áby mu wyiednała u Syná swego, zupełną grzechow Spowiedź y skrucę za one, státeczną pokutę, y odpuszczenie wielkiej obrázy Boskiej. A zátym spowiádał się Dominikowi S. z płaczem, y hoynym łez wylaniem, czuiąc do siebie że zá każdym wyznánym grzechem znacznego z siebie zbywał łańcuchow grzechowych ciężaru, zá pokutę sobie zadány Rożaniec codzién przez cały wiek swoy tak nabożnie odprawował że pod czas tey modlitwy widziano, iáko go Aniołowie koronowali rożannym różnego koloru wieńcem; tak był przykłądnym aż do zgonu życia, że wzorem b ł wszystkich Cnot Świętych, także ktorzy przedtym ziego gorszyli się nieprzystoynego życia, potym się budowáli z światobliwości wielkiej. Naostatek tę miał od Chrystusa P. y od Rożáncey Mátki łaskę że wiedział

o swoiey godzinie śmierci, przy ktorey będąc przytomna Rożącowa Mátka, duszę iego wybawiła od nieprzyjaciół dusznych y oddała wręce Aniołów Świętych, ktorzy w postaci białusieńkicy gołębiczy zanieśli do niebá. Owoż maćie S. P. iako Rożącowa Ráyska rzeká obmywa grzesznych ludzi z brudu z czernidła y sádzy grzechow brzydkicy, także z czarnych krukow przemienia w bielusieńkie gołębice, z głowni piekielnych czyni ná wielki iásniejącemi gwiazdami, z synow wieczney śmierci, czyni synami wiecznego żywotá. Y toć to iest podobno co rzekł Psalmistá w duchu osoby wszystkiey reprezentuiący ná duszy czarnych grzeszników, że oni w rzece Rożącowey obmyci stáią się bielszemi nád śnieg, *Lavabis me & super nivem dealbabor.* Y toć to iest co P. IEZUS Piotrowi osoby grzeszników noszącemu, rzekł że iesliby go nie umył w Rożącowey rzece, nie miał mieć części w Niebie *Si non laveris te non habebis partem mecum Ioan. 13.* Y toć to iest co Ian S. wobiáwieniu swoim *Cap. 1.* powiedział że P. IEZUS w krwawey rzece drugiey Rożącowey części, obmył nas wszystkich od naszych grzechow, *Lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo.* Y toć to iest co Izaiasz Prorok głosił *Cap. 1.* iż grzechy ludzkie iesliby były rumiane iako szarłat, czerwone iako robaczek purpurę farbuiący, umyte w Rożącowey rzece będą iako śnieg białe, y iako naybielsza wełná *Si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabitur, & si fuerint quasi vermiculus, velut lana alba erunt.*

Naygłowniejsza Rzeká Ráyska ktora z mieyscá roskoszy wychodząc, wszytek Ráyski oblewá Ogirod, dzieliłá się ná cztery wielkie rzeki, iako znáć dáie Pismo S. *Fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum Paradisum, qui inde dividebatur in quatuor capita Gen. 2.* te cztery rzeki, cztery części oblewáły ziemi. Rożącowa nászá Ráyska naygłowniejsza Rzeká wszytek świat oblewá iaca, nie ná cztery, lecz ná sto pięćdziesiąt rzek rozlała się obszernie; abym to bez dokumentu komu niezdal się mówić, niech mi tá będzie Historya świadkiem.

Pisze *Rozetta de Rosario* że w Rzymie dziwney urody y gładkości wszerecznicá, dla piękności swey nazwana cudna, ná Imię Kátáryzná, od Dominiká S. mocą Przenayświęt: Rożącá

nawrocona, wielce do Nayśw: Mátki Bożey Rożánce S. nabożna, bárzo ostrą pokutę zá grzechy swe czyniąca, gdy odprawowała Rożáncewą część pierwszą, widział w Duchu Dominik S. że z Piąciu Ran IEZUSA P. ná znak pięciudzieśiat Pozdrowienia Anielskiego, wypływało pięćdziesiąt źródeł wpadających do czyscá, tám w ogniách czyscowych będące dusze ochładzających y z mák wybawiających: Gdy odprawowała część drugą widział z tychże Piąciu Ran IEZUSOWYCH drugie pięćdziesiąt źródeł wypływających, y cały Kościół Boży z całym okręgiem światá skrapiających, támże brzydkich grzeszników szpetne plámy, y zmázy umywaających: Trzecią część gdy odprawowała, widział z tychże Ran IEZUSOWYCH trzecie pięćdziesiąt źródeł wypływających, y do Ráiu wpadających, támże Świętych Bożych, y Duchow niebieskich niewymowną radością napełniających. Otoż S. P. rzetelnie slyszycie że Rożániec S. iest iáko Rayska Rzeká cały świat, bo y Niebo, y ziemię oblewająca. Y toć to iest podobno co Izáiasz Prorok powiedział że dusze w ogniách czyscowych będące, od prágnienia język y usta wyschłe mające, iáko ubogie y żebraczki, wod Rożáncewey Rzeki są zádające, y ná ochłodę swoią zá obietnicą Boską oczekiwające, *Egeni & pauperes querunt aquas, lingua eorum sibi aruit, ego Dominus apperiam flumina* *Isaia 41.* Y toć to iest co tenże Prorok *cap. 1.* wszystkim grzesznym rádzi y życzy áby w Rożáncewey Rzece obmyli szkarádnych grzechow swoich sprofzne zmázy y plámy. *Lavamini & mundi estote.* Y toć to iest co Psalmistá powiedział że Rożáncewey Rzeki wody, Miásto Boskie to iest sámó uweseláią niebo. *Fluminis impetus letificat Civitatem DEI* *Psal, 45.*

Symbolistá pewny pewney Rzece tákie konferował lemmá *Abunde omnibus.* Hoynie wylewa wszystkim. Co Symbolistá máte-ryálney przypisał Rzece, to ia dam odemnie symbolizowáney Ráyskiey Rożáncewey Rzece, tá Rożáncewa Rzeká *Abunde omnibus:* hoynie wylewa swoje dáry wszystkim *Abunde omnibus.* Wszystkim utrapionym, hoynie wylewa pocieszenia, *Abunde omnibus* wszystkim chorym, hoynie wylewa zdrowie *Abunde omnibus* wszystkim zákamiáłym w grzechách, hoynie wyle-

wa skruczę. *Abunde omnibus* wszystkim w rozpaczę będącym, hoynie wylewa do zbawienia nadzieję, *Abunde omnibus* wszystkim heretykom, hoynie wylewa S. Kátolicką Wiarę. *Abunde omnibus* wszystkim w miłości Bożej oziębłym hoynie wylewa gorliwość ku Bogu. *Abunde omnibus*. Owo zgoła wszystkim w potrzebach swoich się uciekającym, hoynie wylewa skutki. Przeto więc ieśli zwas S. P. kto czego żada, mech się tylko uda do Rayskiej Rożánkowej Rzeki, tam meomylnie intencyey swoiey wyczerpnie skutek.

Wespázyan Cefarz Pan datny, fzczydny, y hoyny, wszystkim proszącym siebie, zázwise hoynie konferował łáski, y przeto zázhećaiac wszystkich do siebie, o sobie powiedział *Haurite ex me tanquam, ex Nilo vestro* Piyćie ze mnie fawory, łáski, y dáry iáko z nieprzebrány Nilá rzeki. Ieżeli takim był Wespázyan Cefarz, toć dáleko barźiey Chrystus Pan y Nayśw: iego Mátká w Rożánku swoim są datni, y hoyni, także proszącym siebie wszystkim, zázwise fzczydrze dáia, dáruia y konferuia łáski, do których, wszystkich zázhećaiá ludźi, áby z nieprzebrány Rayskiej Rożánkowej Rzeki, zázzywáli, pili, y uczęstnikami byli wszelkich dobroczynności, faworow, y dárow. Iuż tedy *Haurite ex Rosario tanquam, ex Paradisi flumine* z Rożánkowej Rayskiej Rzeki, którzykolwiek czego prágniecie, czerpayćie, piyćie, y zázzywayćie.

Iosue I. Szczodroblivy Pan Bog ludowi swemu, mlekiem y miodem płynącą obiecáną ziemię nie pierwey dał y konferował, áż sie miał przepráwić przez Rzekę Iordan, áto tak deklárował przed ludu Hetmánem Iozua, *Surge & trans Iordanem tu & populus tecum, in terram quam ego dabo filijs Israel*. Hetman Iozue znaczy IEZUSA P. Lud Izráelski znaczy wszystkich Rozáryántow ziemiá obiecána mlekiem y miodem płynąca, znaczy wszystkie delicye w sobie zázwieraiące Niebo. Rzeká Iordan znaczy Rożánkową Rzekę: Więc iáko Hetman Iozue nieprzyšzedł do ziemi obiecány, áż przepráwiłszy się przez rzekę Iordan. Tak P. IEZUS nie przyšzedł do chwały niebieskiej, áż przepráwiłszy się przez krwawą Męki swoiey rzekę, która rozpámiećtywa się w drugiej bolesney Rożánkowej części, *Nonne oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam* Mar. 8. A iáko lud Izráelski nie

pierwey skosztował roskoszy obiecány ziemi aż się przeprawił przez wody Iordanowey rzeki. Tak Brácia y Siostry Rozáncá S. nie pierwey zázyia piefczot y roskoszy niebieskich, aż się przeprawią przez wody Rozáncowey Rzeki, toiest aż nieraz naboźnie czystym sumnieniem, zázawszy odprawować Rozániec S. naboźnie też y skończá y w tym nabożeństwie aż do śmierci trwać będą. Więc naboźni Rozáryánci, ieżeli chcecie osiągnąć obiecáná zięmię, ieżeli chcecie dostać się do roskoszy niebieskich záchęcám was ábyście się iák náyczęściey puszczáli y udawáli do Rozáncowey Rzeki iák náyczęściey mówię odprawowali Rozániec S. do IEZUSA Páná y do Mátki iego Nayśw: Pánny, która to przyrzeklá Rozáryántom iż ktorzy onę Rozáncem S. wyflawiaią żywot wieczny otrzymáią. *Qui elucidant me vitam eternam habebunt. Eccl. 24.*

Rzeká pewna nazywasię *Fons Tantalii* która tę ma własność że skosztowawszy iey wody, im więcey kto piie tym ma prágnienie więkšie y nie może ináczey onego ugásić, chyba się człowiek oddali od oney Rzeki. Ná terážnieyszym mowy moiey dyskursie, z Rzeki Rayskiey Rozáncowey tylko skosztowałem wody, ále im więcey onę piię, o niey mowiac, tym więkšie mam prágnienie mowić, áże ináczey mego prágnienia ugásić nie mogę, przeto z tego ustępuię mieysca, á kończac moy dyskurs mówię Amen.

KAZANIE PIĄTE.

Wybor Rozáryántow do Niebá przez Rozániec Święty.

Multi vocati, pauci vero electi, Matth: 22.

Wiele wezwáných lecz málo wybráných.

Ie każde mnostwo ma takowe szczęście, żeby być mogło bez żadnego bráku S. P. *Multi vocati, pauci vero electi.* Mnostwo Aniółow stworzonych w Niebie, nie miało takowego szczęścia, żeby być mogło bez żadnego bráku, ponieważ z nich niektórzy wybrakowani, precz z Niebieskich kráioiw byli

byli forowani *Multi vocati &c.* Mnoſtwo ludzi rozkrzewio-
 nych ná ziemi, nie miało takowego ſzczęſcia, żeby być mogło bez
 żadnego braku, ponieważ niektorzy wybrakowani, częſciá So-
 domskiem i ogniami, częſciá uniwerſálnym ſwiátá potopem ſá po-
 karáni. *Multi vocati &c.* Mnoſtwo Izráelitow wyprowadzonych
 z Egiptu, nie miało takowego ſzczęſcia &c. ponieważ z nich nie-
 ktorzy wybrakowani, częſciá naglá ſmierciá, częſciá pozárciem
 ziemi, częſciá mieczem, częſciá głodem ſá wymorzeni od Bogá
Multi vocati &c. Mnoſtwo Chryſtuſowych Uczniow, nie miało
 &c. ponieważ z nich niektorzy wybrakowani, częſciá zoſtáli
 zbiegámi, częſciá niedowiárkámi, częſciá złoſliwemi zdraycami.
Multi &c. Mnoſtwo dźiſieyſzych goſci záproſzonych ná gody
 nie miało &c. ponieważ z nich ieſt wiécey wybrakowanych, ni-
 żeli ápprobowanych, wiele wezwanych á máło wybranych. Dále-
 kie ieſt od takowej nieſzczęſcia klęſki mnoſtwo y zgromádenie
 Rozáryántow w Arcybráctwie Rozáncá S. gdzie milliony zoſtá-
 cych ludzi, ſá bez żadnego braku, ponieważ tám iák wiele ieſt
 od Bogá powołanych, tak wiele ieſt od niego ápprobowanych.
Multi vocati, multi & electi iák wiele ieſt tám wezwanych, tak
 wiele wybranych. *Multi vocati, multi & electi.* Iák wiele ieſt tám
 zgromádzonych, tak wiele ieſt do Niebá przeznaczonych. *Multi
 vocati &c.* Ztąd wiéc dálszy dyſkurs mowy moiey będzie do-
 wodził iż wiele ieſt Rozáncem S. naboźnie N. Pánnę wyſtawia-
 jących, tak wiele ieſt do Niebá przeznaczonych Kándydatow, wy-
 bornych Rozáryántow. Dopomoź mi do tego ty ſám wſzytkich
 wybranych liczby ſwiádomy Boże, áby z tąd co rzekę tobie, y
 Rozáncowey Orędowniczce byłá chwałá, nam zaś ná duchowny
 duſzy náſzey pożytek.

Doktor narodow Páweł S. w wielkiej obſerwancyey ma tá-
 kich ludzi, ktorzy wyrażáá ná ſobie Obraz wcielonego Syná
 Bożego, bo takich oglašza być wybornemi Kándydatámi, od Bo-
 gá náznáczonemi do Niebá. O tym te ſá Pawlá S. ſłowá Rom. 8.
*Quos preſcivit & predeſtinavit conformes fieri imaginis Filij ſui
 bos & vocavit, & quos vocavit, hos & juſtificavit, quos autem ju-
 ſtificavit illos & glorificavit.* Ktorych Bog Wſzechmogacy prze-
 zrał áby byli podobni obrázowi Syná ſwego, onychże y powo-
 łáł

iał, a których powołał onychże y usprawiedliwił, których zaś usprawiedliwił, onychże y uwielbił w Niebie. Niewiem jeżeli kto rzetelniej, iako nabożni Rozaryanci wyrażają na sobie Obraz Wcielonego Syna Bożego, ponieważ oni nie pojednokrotnie, ale po trzykroć według trojakię części Rozącá S. noszą na sobie rytrakt Chrystusá P. Wyrażają nabożni Rozaryanci na sobie pierwszy obraz Wcielenia y życia Syna Bożego, kiedy nabożnie rozpamiętywają Tájemnice Rozącá S. pierwfzey części. Wyrażają na sobie Naboz: Rozár: drugi Obraz Męki y śmierci Syna Bożego, kiedy nabożnie rozpamiętywają Tájemnice Rozącá S. drugiey części. Wyrażają Nab: Roz. trzeci Obraz chwały y tryumfu Syna Bożego, kiedy nabożnie rozpamiętywają Tájemnice Roz: S. trzeciey części. Przeto oni mogą mówić z Augustynem S. *Totus nobis Christus figuratur in corde, qui pro nobis totus fixus est in Cruce* Cały P. IEZUS przez rozpamiętywanie jest wyrażony na naszym sercu, iako cały był rozpięty na krzyżowym drzewie, mogą nabożni Rozaryanci mówić sobie z Páwłem S. *ad Philip. 1. Magnificabitur Christus in corpore nostro, sive per vitam, sive per mortem.* Ma być uwielbionym na čiele naszym P. IEZUS, bowiem nošimy obraz iego rozpamiętywając życie y śmierć, y chwałę iego. Ponieważ tedy Páweł S. tych którzy Obraz Wcielonego Syna Bożego noszą na sobie, ogłasza być wybranymi, usprawiedliwionymi, y uwielbionymi od Boga w Niebie. Toć ja śmiało rzec mogę iż wiele jest nabożnie Rozącem S. IEZUSA P. y Nayš: Pánnę wyšlawiających, tyle jest od Boga do niebá przeznaczonych Kándydatow wyborynych Rozaryantow. *Muli vocati multi & electi.*

Jest artykuł Wiary S. Kátolickiey iż či nieomylnie będą Kándydatami do Krolestwa niebieskiego przeznaczonemi, których są w Xieggách żywotá napisáne Imiona. Ten artykuł Wiary tak stwierdza Sekretarz niebieski Jan S. mówiac *Apocal. 21. Non intrabunt in Civitatem Sanctam DEI nisi qui scripti sunt in libro vite.* Nie wnidą do S. Niebieskiego Miášta, chyba či którzy wpisáni są do Xiaz żywotá. Onabożnych Rozaryantách co dzień odprawiających Rozániec S. niewatpliwie śmiem twierdzić, iż ich Imiona są w pisané w Xiegi żywotá, ponieważ oni co dzień odpra-

odprawując Rozaniec Święty temi słowy kończą y śpiewają:

Niechay w Bractwo twe w pisani, nie będziemy wymazani

Z Xiąg żywota, lecz z Świętymi, Niebo wiecznie osiągniemy.

Ale krom tego mam ná dokument Rewelacyą B. Páwli Zakonu naszego Pánienci, która gdy odprawując Rozaniec S. była w zachwyceniu, widziała iáko oney do siebie zawoławszy Nayśw: P. odkryła swe pierśi, y ná nich wszystkich Rozaryántow nápisane Imioná pokázuiąc rzekła *Vide Filia ubi te & tuos teneo*. Corko moia Páwlo, niewiedziałás dotych czas tego Sekretu iáko ia moich Rozaryántow nabożnie mnie wielbiących poważam, od tąd tedy wiedz, iż ich wszystkich Imioná są nápisane ná moich pierśiach, pátrz oto masz one odkryte á ná nich czytay znaczniemi chárakterami Rozaryántow moich wyryte Imioná *Vide filia &c.* o tym pisze Kroniká: Zakonu nášzego. Kto slyszy iż nabożnych Rozaryántow są Imioná nápisane ná pierśiach N: P. wiem że nie wátpi iż onychże Imioná są wpisane do Xiąg żywota, ponieważ od wielu SS. Oycow iest utytułowána N. P. Xiągá żywota: ktorzy zaś są wpisani w Xiągách żywota nieomylnie są do Niebá przeznaczonemi Kándydátami. Toé więc y nabożni Rozaryánti są do Niebá przeznaczonemi Kándydátami. A zátym śmiem twierdzić iż wiele iest Rozáńcem S. nabożnie N. Pánnę wychwalających, tak wiele iest do Niebá przeznaczonych Kándydátow wybornych Rozaryántow *Multi vocati, multi & electi*.

Naywyższy Pásterz oraz y Doktor Kościoła Bożego Grzegorz S. temu który chce być Kándydátem náznáczonym do niebá dwie rzeczy wykonać rádzi. Pierwsza uczęszczać do PP. Sakrámentu Ciála y Krwie IEZUSA P. Drugá cále się polecić o piece N. Pánni. *Corpus Dominicum frequenta, & Matris DEI Patrocinio te totaliter committe*. Tak á nie ináczey trzymam, iż nabożni Rozaryánti co dzień wypełniają tę ráde Grzegorza S. naypierwiefy wypełniają to, iż uczęszczają do PP. Sakrámentu, ponieważ co dzień przybywając (ile w Miástách) ná Rozaniec, co dzień też widzą y cieszą się z prezencyi PP. Sakrámentu, który co dzień pod czas Mszy S. pierwszey wystáwuje Káplán. A krom tego káżdey pierwszey Niedzieli Mieśięczney uczęszczają do PP. Sakrámentu, kiedy przez Spowiedź y pokutę świętą oczyszciją

czyszczyć swe sumnienie komunikując przyjmują PP. Sakrament Ciała y Krwie I.P. Wypełniają nabożni Rozaryanci y tę radę Grzegorza S. że się całe poleciają opiece N. Panny, ponieważ codziennie po Rożancu S. oddają się w obronę N. Panny, y radzi tę modlitewkę mówią: Pod twoją obronę uciekamy się S. Boża Rodzicielko &c. y tę drugą. O Pani moja Święta Maryja ja sie twojej łasce y osobliwej straży, y wnętrzości miłosierdzia twego, dzisiaj y każdego dnia y w godzinę zęścia mego, duszę moją y Ciało moje tobie polecam &c. y tam dalej. A że rozumiem y trzymam iż tę radę Grzegorza S. pilnie y nabożnie wypełniają wszyscy Rozaryanci, Toć śmiało rzecz mogę iż wiele jest nabożnie Rożancem S. N. Pannę wielbiących, tak wiele jest do Niebá przeznaczonych Kandydatów wyborych Rozaryantów. *Multi vocati multi & electi.*

S. Katarzynie Męczennicze przed Męczeństwem pokazawszy się P. IEZUS to áffektuował iż ktobykolwiek do niey był nabożnym, y ná iej honor iákie modlitewki odprawował, taki niepochybnie miał być zbawiony, y zá Kandydatá do niebá przeznaczony. O tym te są w Kápláńskich pácierzách rzeczony od Chrystusa P. do S. Katarzyny słowa. *Veni electa mea, intra thalamum sponsi tui, quae postulas impetrasti, qui te laudant salvi fient.* Katarzyno Oblubienico moja, już czas tobie złączyć się ze mną iáko Oblubienicy z Oblubieńcem twoim, przeto przybyway do mnie, wnidz do gábinetu Oblubieńcá twego, jednák nim tam będziesz, to teraz ná znak miłości mojej ku tobie deklaruje, iż ktokolwiek do ciebie nabożny będzie, ten nieomylnie zostanie zbawionym y Kandydatem do Krolestwá niebieskiego náznáczonym. *Qui te laudant salvi fient.* Iák dáleki jest slugá od Pána tak dáleka jest S. Katarzyná od Mátki Bożey N. Panny, Wicé ieśli P. IEZUS dáł ten przywilej sludze swojej, że ktoby onę wysławiał ten miał być Kandydatem przeznaczonym do niebá. Toć dáleko bázziej tenże P. IEZUS uprzywileiował Mátkę swoją N. Pannę tym przywilejem, iż ktobykolwiek do niey był nabożnym wRożancu S ten niepochybnie ma być zbawionym y Kandydatem do Niebá wybranym. Ze táki N. Pannie od Boga W. jest dány przywilej, świádczy S. Katarzyná Senenska Zakonu ná-

szego Pánienká, która w rewelacyách swoich otym takie z ust Bogá W. slyszáá słowá. *Quicumq; iustus vel peccator recurrerit ad eam cum devota reverentia nullo modo devorabitur ab infernali demone*: ktorybykolwiek człowiek lub spráwiedliwy, lub grzeszny, udał się do N. Pánny znabożeństwem Rożáncá S. taki zádny m sposobem nie może być pozártym od piekielnego smoká. Do tegoż świádectwá podpisuje się y Hiláry S. *Quantumcumq; quis fuerit peccator, si Mariae devotus extiterit, paenitentiam agendo nunquam in aeternum peribit*. Aczkolwiek by był naysprosznieyszy grzesznik, iesli będzie N. Pánnę nabożnie Rożáncem S. wielbił, pokutuiąc nie zginie ná wieki. Toż sámó y piekielni przyználi duchowie, iáko pisze B. Alanus gdy ich Dominik S. exorcyzmuiać y zaklináiać, pytał, ktoregoby oni z Swiętych Páńskich naybárzieszy się obawiali, y kogoby ludzie naybárzieszy wystawiać y wychwalać mieli áby zbáwieni byli, odpowiedzieli *Christi Mater est terribilissima nobis, illaq; est potentissima in praeservandis suis famulis, quominus precipites ruant in barathrum nostrum inferni, & hoc propter suum Rosarium, in cuius exercitio, si quis perseverat, aeternos nobiscum non subit cruciatus, ipsa enim devotis suis servis, devotam impetrat contritionem, qua peccatorum indulgentiam consequuntur*. Dominiku sługó Boży (mowia nieprzyiaciele duszni) áczkolwiek nie rádzi, iednák ná pytanie twoie odpwiádamy tobie: niemááz nam zádnego Swiętego w Niebie tak stráznego, iáko Márya Mátká Boża, oraz teź oná wielká ma potęgę ná wybáwienie sług swoich, żeby do wieczney przepászi nie przyszli, áto wśzytko czyni dla Rożáncá swego, w ktorym kto trwa y nabożnie onę wielbi, uydzie pieklá, oná bowiem nabożnym sługóm swoim, zwyklá uprosić u Bogá W. serdeczną skruchę, ktorá od Bogá dostępuia grzechow odpuszczenia y záty m zbáwienia. Co stwierdza y ten przyklad o ktorym.

Znáć dáie *speculum exemplorum* iż pewna Mátróná będac nabożná do N. Pánny, codzién zwyklá pozdrawiać onę Rożáncem S. do czego y swoje przyuczáá dziatki. Oná miała corkę ále niepodobná obyczáiami do siebie, która przyszedszy do lat, ustáwnie co dzień czás ránny ná strojeniu się trawilá, iáko to kędziorý kręcąc, czuby prostuiąc, twarz rumienidlem y bielidlem

fárbując, czarnemi muszkami osadzając, a to wszystko dla upodobania ludzkiego czyniac, która pobożna Mátká często surowie nápominála, aby tych márnosci światowych poprzeszala, ale nie w niey nie korzystała, bo Oćiec nád wszystkie dziatki tę swá córkę dla urody gładkiej kochając, wszystkich iey do stroiow świeckich należytých nie záłował dostátkow. Rázu tedy iednego tá stroyniá ufátygowawszy się w tańcu, gdy odpoczywała pod drzewem w sádzie, przyszedł do niey niezmiernie dorodny z straszną twarzą Olbrzym, y rzekł wstań a podź zemną, która gdy go spytała co zacz był, odpowiedział, iestem szatan, ktorego ty wola do tych czas pełniás, y siecią piekielną ná ulowienie dufz ludzkich bylás, to rzekłszy, targał onę zá rękę, y porwać usiłował, lecz oná widzac się być bárzo bliská zatracenia wiecznego, wspomniála ná Rożaniec S. ktorego się od Mátki w máłych lećiech náuczyla, y zawolała: Oredowniczo Rożancowa N. Páno, rátoy mię, a zátym poczła mowić Pozdrowienie Anielskie. Czego ulákszy się nieprzyiaciel dufzny krzyknął: przekłeta niech będzie twojá Mátká, która ciebie tey náuczyla modlitwy, ktorey gdybyś teraz nie wyrzekła, pewniebyś spráwiedliwym Sadem Boskim potępiona była, wespól z temi ktorzy przez zły tway przyklad tá potępieni w piekle. Co wyrzekłszy nieprzyiaciel dufzny, zniknął, oná zaś z tey okazyey, ściśle zá swe pokutuiać grzechy, pobożnie swego dokonała życia. Nabożni Rozáryañci, z tego przykladu niech wam większa nádzieia roście do wyboru wászego od Boga ná dziedziectwo niebieskie. Bo iezeli ci, ktorzy słudze Boskiej Kátárzynie S. Męcz: hołduia, wybornemi Kándydatami w niebie być máia. *Qui te laudant salvi fiunt* Toć wy tegoż sámeo spodźiewaycie się bárzicy, ktorzy hołduiecie nie słudze Boskiej, ale Mátcie Krolowey y Monárchini Niebá N. Pánie, która o sobie rzekła przez Eklezyastyká *cap. 24.* mowiac *Qui elucidant me, vitam aeternam habebunt.* Ktorzy hołduiac mnie Rożancem wysławiaia, żywot wieczny otrzymia. Iezeli ci ktorzy bárzo rzadko N. Pánnę Rożancem wielbia, wiecznego potępienia uchodza, toć dáleko bárzicy, wy tego uydźcie, ktorzy co dzień onę Rożancem S. nabożnie wysławiaie. Iezeli ci ktorzy zá iedno pozdrowienie Anielskie w nagrodę otrzymia, niebo. Toć dáleko

Ileko b^{ar}żiej spodziewaycie się tego wy, którzy nie iedno, ale pięćdziesiąt Zdrowaś Márya w Rożáncu S. co dzień nabożnie od-
mawiacie. Jeżeli ci którzy w grzechu śmiertelnym mówiac iedno
Zdrowaś Márya stają się Kandydatami wybranymi do nieb^a, toć
daleko b^{ar}żiej wy, o których ja pobożnie trzymam, iż cz stym
sumnieniem wszystkie w Rożáncu S. rozpamiętywacie zbawienia
naszego tájemnice. A jeżeli kiedy przedtym zdarzyło się, albo się
teraz zdarza z ułomności, obciążonym sumnieniem, chwalić Ro-
żáncową modlitwą Márkę y Orędowniczkę Rożáncową y ten
niech gruntowną ma nadzieję że za przyczyną oney przyszed-
szy do pokuty, zostanie wybranym od Bog^a Kandydatem do nie-
b^a: bo według świádectwa Hilárego S. *Quantumcumq; fuerit quisq;
peccator, si Maria devotus extiterit, penitentiam agendo nunquam
in æternum peribit.* Aczkolwiek by był kto wszystkimi y nay-
większymi grzechami obciążony ná sumnieniu, byleby był Rożán-
cem S. nabożny do N. Panny, taki pokutuiąc nie zginie ná wie-
ki, ale y owszem wybranym będzie od Bog^a Kandydatem do nie-
b^a. O bogday nam grzesznym przez twoy Rożániec Mátko Boża
to się stało skutecznie, za co Cię wielbić będziem ná wiek
wieków wiecznie, Amen.

KAZANIE SZOSTE.

Godowa Szatá Rożániec Święty.

Induebatur purpurâ quotidie *Luc. 16.*

Obłoczyl się w purpurę co dzień.

le lada komu przystoi Purpurá S. P. Purpurá jest
to Cesárska, Krolewska Pánska szatá: áże nie lada
kto jest Cesárzem, Krolesem, Pánem: Toć nie lada
komu przystoi Purpurá. Purpurá dla tego jest Páń-
ska szatá, że bywa z dobr Ekonomicznych, ze wsi
Krolewskich, z podatkw poddanych y kmiotkw,
wyciśniona: gdyż Purpurá nie nazywa się od wełny, ale od krwi
robaczká wyciśnioney ná ufárowanie wełny. Tak Cesárska Kro-
lewska Pánska, z podatkw poddanych bywa ufárowána Purpurá
Przeto też przed pewnym Pánem Polskim, igzająca była podda-
nych

nych, ná Páńskich Dworzan, proponována quazrimonia, w te słowa: *Nostro ex cruore induuntur vestium rubore.*

Zá nášzym krwáwym mozolem wieśniakow

Szkárkat się noši ná grzbiecie Polakow.

Táka purpura przyodziewał się co dzień y Ewángeliczny Bogacz, *induebatur purpurâ quotidie* áże tá iego szátá krwáwym ludzkim potem zbroczona była, samego po śmierci w piekle potępiłá *mortuus est dives & sepultus in inferno*, Krwáwym ludzkim potem ufárbowane miał száty, y Krezus Krol Lidiey który w drogie ubrawszy się pftrociny, gdy ná thronie swym siedząc pytał się u Filozotá Soloná, ieśli có nád niego pięknieyszego widział? odpowiedział: widziałem pięknieysze piáństwo iáko to pápugi, pelikany, pawy, y wdátne ślepowrony ktore bez krzywdy ludzkiey w náaturalne są ubráne pftroćiny. Nabożni Rozáryánci wy odziałiscie się purpura ále bez krzywdy żadnego, *quotidie induimini purpurâ* á iákaż purpura? nie inákszą tylko Rozáncowey száty, ktora niż wszystkich Krolow zdo bi was chwalebniey y godniey, z ktora bez nágány możecie być akceptowani ná godách nie iuż Monárchy žiemskiego, ále owego to Ewángelicznego Krolá, który z godowego Aktu ekskludował káżdego niemájącego godowey száty. Szátá tedy wászá Rozáncowa iest ozdobiensza, y pięknieysza, pozornieysza, y droższa, niż wszystkich žiemskich Monárchow Purpura. Przeto więc dalszy mowy moiey dyskurs będzie głosił że Rozániec S. iest naypozornieyszą nayozdobienszą IEZUSA P. y N. Pánný godowá szátá. Co niechay będzie ná cześć y ná chwałę Bogá W. wszystkie stworzone rzeczy przystoynemi zdobiacego szátámi, ná wystawienie N. Pánný y Przenayświęt: Rozáncá oney.

Báruch sto Prorok Páński znać dáie że miásto Ieruzalem miał Bog W. przyoblec w dwoiákie spráwiedliwósci száty, y obiecał nád nim swoię Boską pokazác iáśność. *Ierusalem circumdabit te Deus diploide iustitie, & ostendet splendorem suum in te.* Co niegdys pomieniony Prorok głosił o Ierolimskim mieście, to ia teraz twierdzę o Chrystušie P. który w Rozáncowych Táiemnicách iest od Bogá W. obleczony dwoiáká spráwiedliwósci szátá. *Circumdedit eum Deus diploide iustitie.* Pierwsza szátá iest w pierwizey Rozáncowey częsci, gdzie P. IEZUS czyniąc sátyśfakcyá Bogu

Bogu Oycu za całego narodu ludzkiego grzechy, za urązy Boskie; sprawiedliwości białą bo bez grzechu żadnego przyobleczony jest ciała ludzkiego szatą, a to przy Zwiastowaniu Archaniola Gábryela, przy Wcieleniu y narodzeniu swoim z przeczystych wnętrzości N. Panny. W drugiej Rozańcowey części, druga sprawiedliwości czerwona jest przyobleczony szatą, gdzie P. IEZUS, sprawiedliwości Boskiej za zbrodnie ludzkie czyniąc sátyślakcyą jest podczas męki ze krwi swoiey własney przyodziany purpurą, a to przy wylaniu krwi w Ogródcu, y przy słupie, y przy koronacyey Cierniem, y tam daley. Tu już mi przychodzi na pamięć Iozefowá krew koźlá zmoczona szatą, którą bráćia iego, niby od zwierzá rozszárpánego, posłali do Oycá, aby poznawał iesli tá szatá jest iego Syná Iozefa? którą obaczywszy poznał, że tá jest á nie infza yrzekł. *Tunica filij mei est Gen. 37.* Naboźni Rozaryánci gdy wy w drugiej Rozańcowey części, krwawá Iezusowá mękę rozmyśláćie, niby do Bogá Oycá posyłaćie nie już Iozefowá we krwi koźley zmoczona suknią, ale Ciałá Zbáwicielowego szatę, kwiá wlasná iego upurpurowaná: Onę Bog W. poznawa, y iey przyznawa, że tá jest sprawiedliwości iego szatą, którą przyobleczony P. IEZUS *de toto rigore iustitie* ściśle dość uczynił Bogu za krzywdy y urązy iego popełnione od ludzi. Tę Iezusowę purpurowá szatę Bog W. tak poważa, że wniesy náturę ludzká godną y zgodną czyni do god niebieskich, przeto więc uwielbia onę trzecią chwały niebieskiey iásną szatą, *ostendit splendorem suum in illa* a to sie náyduie w trzeciey Rozańcowey części gdzie przez wszystkie pięć Táiemnic P. IEZUS iásnieie swiátlóścią niebieskiey chwały; á zátym káždy musi przyznać że Rożániec S. jest Chrystusá P. naypozornieyszá nayozdobnieyszá godowá szatą.

Apoc. 19. w objáwieniu swoim Ian S. widział bárzo poważná Osobę ludzká, ktorey Imię było *Verbum DEI* Słowo Boskie á oná z otworzonego niebá wyiecháła ná białym koniu, máiac kwiá zbroczoną szatę. *Vidi caelum apertum & ecce equus albus, & qui sedebat super eum vocabatur Verbum DEI & vestitus erat veste aspersa sanguine.* W tym texćie Pismá S. dochodzę ia iż wyraża się Rożániec S. gdyż otwárte niebo od Ianá S. widziáne co pro-

szę

szę znaczy? ieżeli nie otwarcie Niebá ná ow czás kiedy Archánioł Gábryel z niebá z stępował do N. Pánny zwiástuiąc iey Wćie-
lenie Bożego Syná: *Verbum DEI* Słowo Boże co znaczy? ieżeli
nie wtora Osobę Troycy Przenayś: Bogá Syná o którym rzeczo-
no *In principio erat Verbum &c.* Osobá ludzka w szácie ná bia-
łym koniu, co znaczy? ieżeli nie Zbáwicielá P. który z stępiwšy
z utworzonego Niebá, biłą bo grzechem nie zmázaná wziął ná
się Ciálá ludzkiego szátę. To iuż tu sá táiemnice pierwfzey Ro-
záncowey części. Owo część druga Słowá Bożego: Bogá Syná krwią
zbroczona szátá *vestis aspersa sanguine*, co znaczy? ieżeli nie Ciá-
ło Chrystusá P. dla zbáwienia ludzkiego wszytkie zkrwáwione, y
ránami ugęszczone, co wyrażáią krwáwe Táiemnice wtorey Ro-
záncowey części. Trzećią zaś część, to iest tegoż Syná Bożego
chwałę, iáko iáśná y bárzo pozorná godowá szátę, owo Psal-
mista páński ogłasza, kiedy znáć daie że Chrystus P. iest odziany
światłością y chwałą iáko szátá nieiáká *Psal. 103. Amictus lu-
mine sicut vestimento*, zkąd iáwnie sie dowodzi że Rozániec S. iest
nayo zdobnieyszá, naysáwáżnieyszá, naysápoznieszá Chrystusá
Pána godowá szátá.

Ewángelistowie Páńscy wszyscy zgodnie znáć dáią, że ná go-
rze Thabor przemienił sie P. IEZUS gdzie máiąc przytomność
Moyżeszá y Eliaszá pewne zniemi czynił rozmowy, á zátym sta-
ły sie iego száty biále iáko śnieg, a twarz iego roziaśniałá iáko
południowe stóńce, *Replenduit facies ejus sicut sol, vestimenta ejus
facta sunt alba sicut nix. Matth. 17.* Wtey relacyey Ewángelistow
Páńskich, náyduię ia utáioná Rozáncowá godowá Chrystusá Pána
szátę. Biálá Páńska bišiorowa szátá, iest zgodná ná gody: ówo tu
iest Chrystusá P. biálá páńska bišiorowa szátá, *vestimenta facta
sunt alba sicut nix*, á tá szátá iest závártá w pierwfzey Rozánco-
wey części gdzie iest y Archánioł Gábryel biály zwiástuiący: y
N. Pánná w białości y czyśtości Pánięstwą swego, iest Syná Bo-
żego we wnątrnościách swoich nosząca y iego rodząca: y Chry-
stus P. biłą bo żadnym grzechem nie zábrukáną, ludzkiej nátu-
ry szátę iest przyimuiący. To iuż Chrystusá P. iest godowá bia-
lá bišiorowa szátá. Owoż y szkárłatná. Pytáią sie tłumácze Pismá
S. oczym Chrystus P. miał ná gorze Thabor konferencyá, y mo-

wę z Moyżeszem y Eliafzem? zgodnie twierdzą wszyscy, iż rozmawiał o śmierci y o krwawey mecie swoiey, którą miał w Ieruzalem cierpieć, tak bowiem y Łukasz S. świadczy *loquebantur de excessu* á tłumacze przydają *id est de Passione & morte sua quam completurus erat in Ierusalem.* Śmierć zaś y krwawa Chrystusá P. męká coż jest? ieżeli nie purpurowa iego godowa szátá? która nayduie się w Táiemnicách drugiey Rożáncowey części. Toć w tey części jest Chrystusá P. páńska czerwona purpurowa godowa szátá. Iásna światła złościá szátá jest zgodna ná gody. Owoż tá iásna Chrystusá P. szátá, pokázuie się ná gorze Thabor ná wszystkim iego Ciele, á osobliwie ná twarzy, która roziásniała iáko południowe słońce *Resplenduit facies ejus sicut sol:* á tá iásna Chrystusá P. słońeczna szátá nayduie się w trzeciey Rożáncowey części, gdzie wszystkie táiemnice są iásne, światłe, bo niedostępną chwałę Chrystusá P. wyrażájące. A zátym to idzie że Rożániec S. jest y biáły y purpurowy y złotogłowowy iásny Chrystusá P. godowy szátá.

Psal. 44. Koronat Izráelski oraz y *Psalmistá* Boski, iákaś bárzo śliczną Krolewskiey godności opisuie Dámę, która złoty ubior y inne mając różnego koloru száty, stała w Niebie po prawicy Boskiey, *Astitit Regina à dextris in vestitu deaurato circumdata varietate* *Psal.* 44. Nie przeciwiájąc sie sentymentom wszystkich *Pismá* S. tłumáczow y ja rozumiem, że poważna pomieniona Krolowa znaczy Mátkę Bożą N. Pánnę, w tym iednak radbym sie informował od Oycow SS. co to zá ubior złoty? iákie są szaty różnych kolory? co one znacza? y od kogo są dáne N. Pánnie? Ubiór ow złoty y różnego koloru száty, wiem że nie znacza essentialney w niebie N. Pánni chwały, y błogostáwienstwá, które według Doktorá Anielskiego Tomaszá S. sentencyey, gruntuie sie ná widzeniu sáмого Bogá. Toć ow złoty ubior y różnego koloru száty, znacza áccidentalną przypadkowá N. Pánni chwałę. Zkąd zaś tá áccidentalná oney przypada w niebie chwałá, nie szerzę sie ja z roznym roznym Doktorow SS. mniemániem, ále stosuując sie do przedsięwzięcia mego, mowię y głoszę, że ow złoty ubior y różnego koloru száty, są to Przenayśw: Roz: Táiemnice, które niby troiáką znacza szátę, kiedy sie ná trzy części dziela, trzy

mając kolory, biały, czerwony, y złoty, trzy znaczą szaty, białorową białą, szarłatną czerwoną, y iąsną złotą. Taką wzorzystą pstrą szatą zgadnięcie mi od kogo jest N. Panną przybrana? Ia mowie że nie od kogo innego, tylko od nabożnych Rozaryántow, ktorzy gdy trzech części Rozańcowych na cześć N. Panny rozmyślają tajemnice, trojaka, bo białą, czerwoną, y złotogłowową onę przyozdabiają szatą: a tak ona w tym Rozańcowym prezentując się ubierze jest iako Oblubienicą, w naysliczniejszey, w nayozdobniejszey, w naymodniejszey godowey szacie stojąca po prawicy Boskiej. *Astuit Regina a dextris &c.* Y toć to jest co Ian S. w objawieniu swoim widział, *cap. 21.* że w postaci Ieruzalem, Oblubienicą niebieskiego Baranká, była ubrana w godową Rozańcowych kolorow barzo modną y bogatą szatę: *Vidi Civitatem Sanctam Ierusalem sicut sponsam ornatam viro suo.* Y toć to jest co opisuie Prouerbialista pánski *cap. 31.* że Rozańcowa N. Panna, rada sie dáć widzieć, y popisować w niebie w Rozańcowey godowey szacie, *Byssus & purpura indumentum eius.* Toć więc Rożaniec S. jest barzo ozdobną, naydroższą, y naybogatszą N. Panny godową szatą.

Genes. 37. Iakob Pátryarchá mając wiele synow, żadnemu ofobliwego swego Oycowskiego nie wyświadczył affektu: żadnego tak nie kochał, iako Iozefá, ktoremu na znak miłości y affektu swego, sprawił pstrą, wzorzystą barzo piękną sukienkę. *Iacob diligebat Ios ph, super omnes filios, fecitq, et tunicam polymitam.* N. Panna będąc Matką miłości *Mater pulchra dilectionis*, áczkolwiek wszystkich Kátolikow kocha, ofobliwym iednak sposobem kochanie swe pokazuje nabożnym Rozaryántom, ktorzy kochają onę, y z Rozańcowych tajemnic w wzorzystą ubierają szatę, wzáiemnym też ona sposobem, na znak wielkiej swej Mácierzyńskiej miłości, nabożnych Rozaryántow przybiera w piękną barzo, wzorzystą szatę, iako tá ktorą ogłofszę, historia świadczy.

Pisze nasz B. Alánus. Trzy Panny rodzone siostry obowiązały sie Swiętym przedsięwzięciem náśladować w czystości N. Pannę, ktorey po IEZUSIE P. ośiarowały swoje Pánięstwo, y odłaczyszwy sie od światá, oraz wiedzny domie mieszkály z sobą, będąc nabożne Rożaniem S. do N. Panny co dzien sie oney przy-

przyftugowały tą modlitwą S. Spowiednik im tę dał naukę, aby przed Bożym narodzeniem przez dziewięć dni, co dzień chędożyły dom sumnienia swego, y napełniały zapachem pięciudzieściat roz, odmawiając pięćdziesiąt pozdrowienia Anielskiego w Rożáncu S. spodziewając się za to że w ich sercu duchownie miały się narodzić P. IEZUS: Uczyniły tak nabożne siostry, y doznały tego duchownego narodzenia Chrystusa P. Názajutrz wdzień S. Stefána, spowiednik tę im dał naukę, aby na Uroczystość Gromniczną, gotowały dla N. Panny troiaki Ubior, to jest Płaszcz, szatę, y wnątrzną suknię, urobioną z Rożáncowych Táiemnic wszystkich trzech części, do czego chcąc zachęcić, rzekł, że przez dar takich ubiorow bywają wielkie dwa pożytki. Pierwszy że dla takich Rożáncowych ubiorow, miały mieć osobliwą łaskę całej Przenay: Troycy, fawor N. Panny, y wdzięczność całego niebieskiego Dworu, co tak explikował mówiąc: Duchowne cory moie gdyby kto wászey Rodzicielce, czterdziestego dnia po porodzeniu idący do Kościoła, dał nowe, piękne, y bogate szaty, izaliby ten nie miał łaski u wászego Oycá? u wászych krewnych; y u wászego całego Domu kolligatow? bez wątpienia tak á nie inaczej. Więc ieżeliby to sprawiły doczesney sprochniałości podlegające suknie. toć daleko więcej sprawią, duchowne Rożáncowe szaty, ktoremi wy ubierając N. Pannę będziecie miały łaskę u Troycy PP. ktorey ona jest Oycá Corą, Syná Mátką, Duchá S. Oblubienicą: będziecie miały fawor u N. Panny, ktora iáko Mátka kochających siebie, ráda wielce kocha: będziecie miały wdzięczność od całego niebieskiego Dworu, ktorego jest Krolowá y Pánią. Drugi pożytek ten jest, że gdy wy Rożáncowych táiemnic szatą będziecie zdobiły N. Pannę docześnie, ona was niewymownie piękna przy śmierci wászey ozdobi niebieską szatą. Taká nauka spowiedniká zapalone owe trzy siostry, co dzień osobliwie najstársza, z wielkim nabożeństwem odprawowała wszystkie trzy Rożáncowe części: druga oziębley, trzecia y ozięblye ynie z pilnością. Więc w nocy przed Uroczystością Gromniczną, gdy spały, owe trzy siostry, do pierwszej z Kátáryzną S. y Agnieszką przyszła N. Panna, w piękney bárzo złotey prezentując się szacie, ktora misterna bárzo sztuká, była sadzona wszystká drogiemi ká-

mięmi wyrażającemi pozdrowienia Anielskie, y takimi tę Pannę
 pierwszą przywitała słowy, niech z tobą będzie P. Bog corko mo-
 ją, pozdrawiam ia ciebie teraz, żeś mię często pozdrawiała w Ro-
 żącju moim, przez który żeś mię piękną iako widziysz odziała
 szatą, dziękuię tobie: na co odpowiedziała ta Panna. O naygo
 dnieysza Mátko Boża! godnaś ty iest, nie tylko odemnie, ale od
 wszelkiego stworzenia abyś była ząwzse pozdrawiana, iakom to-
 bie przysługę czyniła nie przestąnę czynić aż do śmierci moiey:
 zátym N. Panna dawszy iey błogostáwienstwo odeszła. W godzi-
 nę potym przyszła do drugiey Panny samá iedná N. Panna, w szá-
 cie piękney wzorzystey zieloney, ale bez pozoru złotá, y po-
 zdrowiwszy onę, podziękowála, ze przez Rożącowá modlitwę
 przybrała iá w tak piękną zieloną szatę: na co odpowiedziała Pán-
 ná: O mátko Boża! izaliś nie ty była teraz nie dawno ze dwiemá
 SS. Pannami, u moiey stárszey siostry, w piękney bárzo złotey szá-
 cie? czemużes do mnie teraz przyszła w podleyszey? na co rze-
 kła N. Panna: corko moją; siostrá twoją, nabożnie do mnie odprá-
 wuiąc moy Rożaniec, taká mi złotá dała szatę, y przeto się ony
 w złotey pokazałam szácie: rzekła Paniénká; o Krolowa nieba! pro-
 szę cię pokornie o wybaczenie, zem ci tak niedbale służyła, obie-
 cuię się poprawić, a na drugi rok przysługę się tobie ozdobię-
 szą y bogátszą szatą. Rzekła N. Panna, niech się tak stánie iako
 mówisz, a zátym zniknęła. Potym w drugá godzinę, trzeciey,
 siostrze pokazała się N. Panna w szácie podley płóciénney pod spo-
 dem niby światley wzorzystey, dziękuiąc iey y zá tę suknię, kto-
 rá przez Rożącowá modlitwę iey dała: a Panna ząwstydziwszy
 się odpowiedziała. O naybłogostáwienstza Panno! widziałam ze mo-
 ie siostry, bárzo piękne tobie dárowały száty, ia zaś bárzo podła,
 proszę cię pokornie, abyś mi teraz wybaczyła postáram się y przy-
 rzekam, że iesli mi na rok przedluzysz życia, tak piękną iako nay-
 stársza moją siostra tobie przysługę się szatą. Rzekła N. Panna,
 niech się tak stánie iakoś przyrzekła, a zátym zniknęła. Trzecia
 tá paniénká z wielkim żalem y płáčzem to powiadała spowiedni-
 kowi, zá ktorego nápomnieniem, wszystkie trzy siostry wielce go-
 racemi były w Rożącowey modlitwie. W rok, w nocy, przed
 Uroczystością Gromniczną, wszystkim trzem S. siostróm poka-
 zała

żąda sie N. Panna w szatach złotych wielce bogatych y drogich, dziękując im za nie, y kaźdey z nich Koronę złąta dawszy na głowę, upewniła że iutro mają być na godach w Krolestwie niebieskim: tym czasem one z niedoskonalości swych oczyściwszy sumnienia, y przepowiedziawszy N. Panny łaskę przed spowiednikiem, dziękowały mu za naukę duchowną, a gotowe będąc na śmierć, doczekały sie nazajutrz N. Panny, która do nich przybywszy już konających, przy przytomności wielu Aniołow, y SS. Pánien, po śmierci ubrała dusze ich w szaty bárzo drogie, godne god niebieskich, y zaprowadziła na gody wieczne, Oblubienicą ich dusz Chrystusa P. To taka tym nagrodą ktorzy Rozańcem S. przystugują sie N. P. Tak dla przystugi Rozańcowey modlitwy nasz B. Henricus Zuzo, widziány był po śmierci w niebie pod niewymownie bárzo pozornym y bogatym N. Panny płaszczem, Tak dla przystugi Rozańcowey modlitwy, naszego Zakonu Pánienka Márya Vrsyná, widziána była po śmierci w Niebie w Koronie z pereł drogich, w Habcie najiśniejszym kámięmi drogiemi sadzonym, światłem nád słońce iásniejszym otoczona. Tak dla przystugi Rozańcowey modlitwy, Zakonu naszego Pánienka Angela Pacifika, za życia ieszcze od N. Panny ubrana była szata nád śnieg bielszą materyej srebrney. Tak dla przystugi Rozań: modl: Zakonu naszego Pánienka B. Ofanna, w duchu zachwycona, widziála roźnych SS. w niebie. jednych w szatach białych, drugich w szkarlatnych, innych w iásnych światłych. Y toć to jest co E. zdreas Prorok powiedział, że ktorzy się od światá oderwali, a na usługę IEZUSA P. y N. Panny w Rozańcu S. przystáli, światła, iasne, y sioneczne szaty otrzymáli. *Qui se de umbra seculi transfulerunt, splendidas tunicas a Domino acceperunt.* 4. *Esdræ.* 2. A zátym to idzie że Rożaniec S. jest naysliczniejszą nayozdobniejszą godową szatą IEZUSA P. y N. Panny, y wšytkich naboźnych Rożaryántow.

Iako IEZUSOWI P. y N. Pannie podoba sie Rożancowa godowa szata, tak przeciwnym sposobem w ohydzie jest y w obmierzłości światowych Dam zbytne około siebie stroj, ubior, y pompá, ktore za to okrutnie ále spráwiedliwie karác obiecał Bog W. u Sophoniaśzá Proroká mowiac. *Visitabo super eos qui sunt in-*

duti veste peregrina, frodze bez miłosierdzia będę karał, tych którzy noszą cudzoziemskiego stroiu szatę: á což to są za osoby, które w Oyczyźnie naszej stroia się po cudzoziemsku? co cudzoziemska, na sobie noszą szatę? Łatwo domyslić się spoyrzawszy bowiem na dámy, na pánie y pánny, nie widzieć infzych tylko cudzoziemskiego stroiu bárwę, fráncuskich modnych ubiorow száty, á te niemal co dzień nowey y świeżey inwencyey, które áczkolwiek podobáią się światowym ludziom, oczom iednak Osob według Bogá żyjących, bárzo są obrzydłe, y obmierzłe. Obrzydłe są oczom áczkolwiek pogániná Augustá Cefárszá, który rzekł *Vestitus insignis & mollis, superbia vexillum est, nidusq; luxurie* Szátá bárzo wysmienita, y miętká, iest y hárdości znákiem y cielesności gniazdem. Obmierzłe są oczom Cypryáná S. tak mowiacego, że niewiásta umálowána, bárzo stroynie ubrána, w poczciwosci iest podeyzzána *Ornamentorum & vestium, insignia & fucorum lenocinia, non nisi prostitutis & impudicis faeminis conveniunt?* Obrzydłe są oczom S. Zenoná Biskupá tak mowiacego, niewiásta w miętkich delikátnych y drogich szátách, nie może być sílna, mężna y cielesności wstret dájąca. *Sub mollibus delicatis, ac pretiosis vestibus, mulier fortis esse non potest* Obmierzłe są oczom Bernardyná S. tak mowiacego: niewiásta w ubierze próżności (á zwłaszcza pierśi prezentuiąca) bárzo okazała, iest sídlem szátáńskim, dusze krwią Chrystusową odkupione do pieklá łowiacym. *Mulier cum habitu vano, ac meretricio capit animas, quas Cbristus redemit suo pretioso sanzvine.* Obrzydłe są oczom Rupertá Opátá tak mowiacego: niewiásta áczkolwiekby żadnego śmiertelnego nie miała grzechu, dość na potępienie oney, iedney zbyt stroyney száty: *Vestis compta & pomposa mulieris, sola sufficit ad damnationem* Obmierzłe są oczom Ieronimá S. tak mowiacego; niewiásta zbytńim, á bárzo próżnym ubiorem oczy ludzkie na się zwabiájąca, iest piekłem trącająca, bo iest truczną piekielną dusze ludzkie truciąca. *Mulier ornatu suo oculos hominum ad se trahens, & si nulum inde sequatur damnum, supplicium tamen aeternum meretur, quia venenum attulit si fuisset qui biberet.* Ostre są to stowá, za które proszę, dámy, pánie y pánny, nie sarkayćie, nie urazayćie się na mnie bo nie ia to mowię, ale SS. Oycow są zdánia, ktorych

rych godne aby ná pámieći kázdey dámy były wyrte flowá, ále naybárziew niech kázda otworzy swe uszy ná to, co referuie w obiwieniu swoim *cap.* 18. Ian S. ktory obaczywszy niewiáste, bárzo froynie przybrána, w purpurze y w złotogłowie dumná, wbláwatach sie drogich świecąca, w perlách w kánakách sie lśniáca, táki ná potępienie oney uslyszal ferowány dekret. *Quantum glori- ficavit se, & in delinjs fuit, tantum ei date tormentum & lucrum.* Iáko sie wiele wynosiła y w roskoszách była, tyle iey dayćie meki y záłości, á to áz ná wieki.

Nie przestáie Bog W. takich karác y teráznieyszych wiekow: Tak skarał we Włofzech Willáne Florencyá o ktorey pisze *Diarium Dominicanum tom.* 4. Tá Senatorskiego rodu będąc, gdy dnia jednego gotowála sie ná uroczyste gody páńskie, Krolewskie, á bárzo sie bogáto ubrawszy, rumienidlámi y bielidlámi twarz námálowawszy, wšytká sie uperfumowawszy, w zwierciádlo weyrzáła, obaczyła ná głowie swoiey, miásto czubow, stráśzne iakieś rogi, miásto kędziorow y włofow kręconych węże; miásto wstąg żywe gádziny, miásto perel ná szyi brzydkie zábská, miásto kánakow ná pierśiách, obrzydłe ropuchy miásto mánelow ná ręku, szpetne iáfzczurki, miásto szat drogich, plugástwá pełne szmoćie, miásto twarzy málowány, bárzo stráśzną larwę podobną piekielnym duchom.

Tak Bog W. skarał we Włofzech w Spolecie pewná pánnę, o ktorey pisze *Robertus de Licio*, ktora cudná będąc z urody, w zbyt wymyślnych modnych co raz nowych kocháiac sie bogátych szátách, záchorowála śmiertelnie, iuz blisko będąc śmierći, prośiła mátki, aby ubrána była w iák naykosztownieysze száty, co gdy uczyniono, nie do spowiedzi się rzuciła, ále do lámentow takich. Ah niestetyż mnie niezczęśliwey! izali ja w młodości moiey z tego swiátá iuz zeydę? izali nie ublagáney śmierći, moiey młodości kwiát, ostrey nie uydzie kofiy? izali urodá mojá wšytkim sie podobáiacá, iáko nayslicznieyszy rozány kwiát urwany, zwiędnie- ie y uschnie? izali ubiory, száty, y pompy moie, odemnie opu- szczone będą? ah száty! ah ubiory! ah pompy moie! przeklinam, przeklinam was ná wieki, poniewáz ná wieki mnie przyczyna ie- steście zguby y potępienia mego; Nápomináno onę aby sie udála

do miłosierdzia Boskiego: lecz ona zwrzaskiem wielkim rzekła; precz, precz Bog odstąpił odemnie, bom iest corką zatrącenia, towarzyską piekielnych duchow, ozogiem y głownią wiecznego ognia: Więc iuż czarci weście mnie iako niewolnicę swoię, weście duszę moię iako towarzyszkę wászę, zátym czarci przypádlu, oney nędzną duszę wydárli y do piekła porwali.

Ták skaral Bog W. pewną pánia w Páryżu, o czym piszą *an-nales minorum*. Tá zbytnie sie stroiaca, gdy nie raz od spowiednika strofowana była, áni się upámietála, dnia iednego po spowiedzi, gdy szła przez Kościół, publicznie w oczách wszystkich ludzi, czárt w lárwie strážney pokazawszy sie, wszystkie iey bogáte ubiory wymyślné zdárł gwałtem z oney, we wnątrzney tylko zostáwiwszy spodnicy, á lecąc przez Kościół wrzeizczał: oto te są sieci moie, te to są sídła moie ktoremi dusze ludzkie łowię y porywam do piekła, co wszystkie dámy ták przestráżyło, że nápotym skromnieyszych y pospolitszych szat używác poczęły, y przez dlugi czas ták sie ubierały. Pánie y pány ták strážne przykłady uważaycie, á zbytnie kosztowne wásze ubiory składaycie, składaycie z siebie száty potępienia, á wdźiewaycie szátę Rożáncowá zbáwienia: owo do tego was záchęca Páwel S. mowiac *Rom. 13. Induimini Dominum Iesum Christum & carnis curam ne feceritis in desiderijs*, porzuciwszy száty, ktore są według požádlivostici ciała, weście, wdźieyćie ná sie, obleczćie sie w Iezusá P. á to w Rożáncu S. gdzie iego y życie y męká, y chwałá iest závártá. Tá Rożáncowá godowá szátá przyodźiane wásze dusze, będą záchowane od piekielnego ognia, á záprowadzone ná gody nie-przeżytych roskofzy do niebá.

Esther 4. Krolowa Esther gdy się dowiedziála o dekrećie Krolá Afuera, że wszystkich żydow potępił ná śmierć, áby iednego dnia wszyscy w Państwie iego zglądzeni byli, ubrawszy sie w bárzo drogie Krolowskie száty, y twarz rożánym rumienidłem przyozdobiwszy szła do Krolá, áby uprosiła káślácyá ták srogiego dekretu ná żydy, iakoż y wyiednáła, bo Krol skáślowawszy sroga sentencyá. Márdocheuszá żydowiná, ná znak swey Krolowskiej láski, kazał w bogáte Krolowskie ubrać száty, wlozyc ná głowę Koronę złotá. *Mardochæus fulgebat vestibibus Regijs, coronam aure-*

am habens in capite suo, amictus serico pallio atq., purpureo. Bog W. Król niebieski o iak wiele razy ná grzesznych występnych ludzi, ferował dekret frogi ná potępienie y śmierć wieczną, aby byli zabici ná duszy; a któż supplikuje zá niemi? aby taki dekret iego był skąflowány? supplikuje nie kto inszy, tylko N. Pánna; ktora od was nábożni Rozáryánci ubrána w drogą Rozáncową szatę, przyczynia się zá wami, abyście wolni byli od dekretu wieczney śmierci. Tak tę prawdę głósi Germanus S. mówiac do N. Pánny: żadnego nie masz ktoryby był zbawiony, chyba przez ciebie o Márya: żadnego nie masz któremu by winy odpuzczono; chyba przez ciebie o nayszytsza: żadnego nie masz nád którym by sie ulitowało miłosierdzie Boskie, chyba przez ciebie o naysprzemoznięysza. *Nemo est qui salvari possit, nisi per te o Maria; nemo est cui detur venia, nisi per te o castissima; nemo est cui misericordia Dei indulgeat, nisi per te o potentissima.* Więc nábożni Rozáryánci, ze wśzytkiego sercá; ze wśzytkiey mocy, ze wśzytkich sił duszy wászey, stáraycie sie goráco służyć N. Pánnie, usiluycie onę zdobic godową Rozáncową szatą, máiac nádzienie że iako Król Asuerus, skąflowawszy swoy surowy dekret ferowány ná żydy, żydowiná Márdocheuszá ubrał w Krolewskie swoje szaty, tak N. Pánna Rozáncowa Orędowniczka, uprosiwszy u Boga skąflowanie dekretu ná was, ziedna wam god niebieskich szatę.

Iest tradycya w paćierzách Kápláńskich, że pogánie przeciwo požarom ogniowym, záżywali płaszczá Agaty S. ktory wkoło ognia obniešiony, płomienie iego gásił: toż się głósi y o płaszczu Zakonu nášzego Pánienki Małgorzaty S. Iest także tradycya o sukience niezszywanej IEZUSA P. ze óná bronia od wśzytkich zlych przypadków Piłatá, osobliwie ná ten czas, kiedy oskárzony do Cesárzá stawał ná sąd iego, ná ten czas surowy Cesarz mitygowal sie w sentencyách swoich, idac bowiem Piłat do Cesárzá; záwsze wdziewal ná się sukienkę Iezusowá, przeco áczkolwiek Cesarz w niebytnóšci Piłatá, był rozzarzony gniewem ná niego, ná przytomnego jednak, záwsze dla sukienki Iezusowey był láskawym y przyjemnym. Mátko Boża Orędowniczko Rozáncowa, my grzeszni ludzie dla nášzych zbrodni y szkárádných grzechów, záślużyliśmy ná sąd stráśzny Boski, do kąd nieprzyiáciele duszni

nágotowane ná nas máia skárgi: Zásłuzyliśmy ná požar piekielne-
go ognia. Więc pod szatę twoię Rozańcówá ućiekamy się wśzy-
scy. Ty tá Rozańcówá szatá chćiey y rácz nas pokryć przed sz-
dem stráśznym zágniewánego ná nas sędzięgo Bogá. Ty tá Rozań-
cówá szatá záśłoń nas y od požarów ognia piekielnego. Ty tá
Rozáńcówá szatá broń nas won dzień ostáteczny y od skarg ná-
szych nieprzyiációl dufznych, ták żebyśmy tu docześnie Rozań-
cá twęgo rozmyślájac táiemnice, potym wiecznie chwálili Bogá
widząc Lice, Amen.

KAZANIE SIODME.

Zegar szczęśliwych godzin. Rozániec S.

Interrogavit horam ab eis Ioan: 4.

Pytał się o godzinie u nich.

Aden ták ciekáwie nie pyta się o zegárowey godzi-
nie iáko podroźny człówiek S. P. *Interrogat ho-
ram.* Podroźny człówiek pyta się o godzinie, czę-
ścią dla tego, żeby wiedział o którym czásie wy-
iezdza w drogę, y wiele zá godzinę uiedzie dro-
gi. *Interrogat horam.* Podroźny człówiek &c. częścią dla tego
żeby wiedział, o którym czásie ma obiádownić y wiele czásu ná
popasce trawić. *Interrogat horam* Podroźny &c. częścią dla tego,
żeby wiedział iák długo może być do wieczorá, y iák wiele mil
może do nocy uiechác *Interrogat horam.* Podroźny &c. częścią
dla tego żeby wiedział, o ktorey godzinie ná noclegu stáme, y
o którym czásie wieczera się posila. *Interrogat horam.* Podro-
źny &c. częścią dla tego, żeby wiedział, o ktorey godzinie do
wczásu się bierze, y iák wiele spiácemu upłynęło godzin. Dla tych
wszytkich okoliczności, dzisieyszy Ewángeliczny Krolík podro-
źny z Gálilei powracájący do Káfarnaum, miał zegárek, o ktore-
go godzinie chcąc być pewnym, báda się u slug swoich co zá
czás iest ná zegárku *Interrogavit horam ab eis* S. P. My ktorzy-
kolwiek ná świećcie żyjemy ludzie, wszyscy iesteśmy podroźni,
wędrujący z tey tu ziemskiej kráiny, do niebieskiej dziedźiny,
mowię

mówię to z Grzegorzem S. *In presenti vita, quasi in via sumus qua ad Patriam pergimus.* Toć nam iako podróżnym, wielce iest potrzebna zegarowa godzina; bårzo iest wygodny zegar, ktorego iesli wy S. P. nie ktorzy nie macie, Ia wam, dąć, dárovac, y ofiarowac obiecuię, a to teraz, zaraz, nieodwłocznie, ten zaś Zegar nie iest infzy tylko Rożaniec S. ktory pod podobienstwem Zegara dalfzy dyskurs mowy moiey będzie ogłaszał. Co zyczę aby bylo na cześć y na chwałę wżytek czas wżytkie godziny w Wieczności zawieraiącego Boga, na uwielbienie Rożancą S. nam zaś na Duchowny duszy naszey pożytek. A że Zegara godzin, ludzie sluchac bårzo pilno zwykli. Więc kiedy teraz w dyskursie mowy moiey, Rożancowy zegar będzie wybiiał godziny. Wy S. P. tych godzin posluchaycie pilno.

Zegary náyduia sie troiakiego gatunku S. P. Iedne bywiaia piaskowe; a te sie nazywiaia klepsydry. Drugie biiaice, a te sa albo ściienne, albo stolowe, albo pektoraliki. Trzećie sloneczne, a te sa kompassy. Troiakiego gatunku zegary, troiakiey korresponduia Rożancowey części. Pierwszego gatunku zegary to iest piaskowe, korresponduia pierwszej Rożancą S. części. Iako bowiem gdy piaskowy zegar wywraciaia, na ten czas koniec ktory byl wyższy staaie sie niższym. Tak w pierwszej Rożancowey części, Bog ktory byl naywyższym Pánem, staaie sie náyniższym sluga *formam servi accipiens*, przyimuiac na sie postac niewolniczą iako mowi Páweł S. *Philip. 2.* Iako w piaskowych zegarach idzie piasek z iedney banieczki do drugiej. Tak w pierwszej części Rożancowey, idzie z iednego mieysca na drugie N. Panna ktora idzie odwiedzac Elzbieta S. idzie do Ierolimskiego Kościoła ofiarowac IEZUSA P. idzie do Salomonowego Kościoła, náydownac między Doktorami zgubionego Syna swego. Iako w piaskowych zegarach, piasek z iedney banieczki do drugiej przenika bez naruszenia szkła. Tak w pierwszej Rożancowey części, Bog Wcielony, przyiawszy na sie ludzkie ciało znaczone przez piasek, wynika na świat z przeczystych wnętrzości N. Panny bez żadnego naruszenia panienstwa oney. A zátym to idzie że pierwszy piaskowych zegarow gatunek, korrespondue pierwszej Rożancowey części, tak że pierwsza Rożancowa część iest iako Piaskowy zegar.

Drugiego gátunku Zegáry to iest biáce korresponduią drugiey Rozańcowey części. Iáko bowiem w biácych zegárach jedna minuta, wyćiska druga. Ták w drugiey Rozańcowey części, tesknótá y smutek modlácego sie IEZUSA w Ogrodzcu wyćiska z Ciáła iego nie jednę, ále niezliczone krople krwáwego potu. Iáko w biácych zegárach, Dzwon częste odbiera rázy, y kolátania. Ták w drugiey Rozańcowey części IEZUSOWE Ciáło niezliczone od dyscyplin, łańcuszkow, y ostrych szypszyn odbiera rázy y rány. Iáko w biácych zegárach są ostre koła, iáko korony nie iákie. Ták w drugiey Rozańcowey części około Iezusowey głowy, ostra iest Cierniowa Koroná. Iáko w biácych zegárach są krzyże między kołami, ták w drugiey Rozańcowey części iest krzyż dzwigány od IEZUSA P. ná Káłwaryiská gorę. Iáko w biácych zegárach są żelázne młoty. Ták w drugiey Rozańcowey części są młoty, ktoremi był P. IEZUS przybity do Krzyża. A zátym to idzie ze drugiego gátunku zegáry to iest biáce, korresponduią drugiey Rozańcowey części, tákże Rozańcowá część wtora iest iáko biácy Zegar.

Trzeciego gátunku Zegáry to iest słoneczne korresponduią trzeciey części Rozańcá S. Iáko bowiem słoneczny zegar według Symbolisty. *Et lumine constat & umbra*, Ma y cień, ma też y światłość. Ták trzecia Rozańcowa cząstká *& lumine constat & umbra*. Ma y światłość, ma też y cień nie iáki. *Et lumine constat & umbra*. Kiedy zmartwychpowstaie Chrystus P. ma cień, y światłość, ponieważ z ciemnego grobu w światley porywa sie chwale. *Et lumine &c.* Kiedy do niebá wstępuje Chrystus P. ma cień, y światłość, ponieważ ciemnym zástoniony náture ludzkiey cieniem, z wielkim tryumfem dostae sie do niebá: *Et lumine &c.* Kiedy Duch S. przychodzi ná świat, ma cień, y światłość, ponieważ pokázuie sie w światlych ogniitych igzykach przy ciemnym ránnym czáście. *Et lumine &c.* Kiedy N. Pánná przenasza sie do niebá ma cień, y światłość, ponieważ przez cień śmierci idzie do światlá wiecznego żywotá. *Et lumine &c.* Kiedy N. Pánný odpráwuie sie Koronácyá, ma cień, y światłość, ponieważ przy cieniu ludzkiego ciáła, światlá chwały nieskończoney odbiera Koronę, A zátym to idzie ze trzeciego gátunku zegáry to iest słoneczne korresponduią trzeciey

ćiey Rozańcowey części, także trzecia część Rozańcowa jest iako słoneczny zegar.

Ná wszytek świat sławny w Niemczech w Argentoraćie nayduie się zegar, który krom tej pospolitey sztuki, że wybiia godziny, to ma osobliwego że w sobie wyraża punktuálně słońcá y Xiężycá biegi, obudwóch tych plánet reprezentuie w sobie wschod y zachod. Dáleko z większym kunsztem wynáleziony jest od Dominiká S. Rozańcowy zegar, który zawiera w sobie IEZUSA P. názwanego słońcem. *Sol iustitiae Christus DEVS noster*, zawiera y N. Pánnę názwaná Xiężycem *Pulchra ut luna*. Zawiera w sobie Rozańcowy zegar słońcá sprawiedliwosci Chrystusá P. wschod, á to w pierwszey Rozańcowey części, gdzie ná kształt wschodzącego słońcá. *Oriens ex alto*, przychodzi ná świat Chrystus P. bierze ná się naturę ludzká y rodzi się człowiekiem. Zawiera w sobie Rozańcowy zegar słońcá sprawiedliwosci Chrystusá P. Zachod á to w drugiey Rozańcowey części, gdzie ná kształt zapadającego słońcá *In umbram mortis*, záchodzi Chrystus P. zá ciemne obłoki śmierci umierając zá narod ludzki. Zawiera w sobie &c. Chrystusá P. południe, á to w trzeciey Rozańcowey części, gdzie ná kształt południowego słońcá. *Pleno coruscus lumine*. áz nábył światło w chwale swojey świeci tryumfuiąc nád czarłem śmierciá y grzechem. Zawiera w sobie &c. Chrystusá P. wszystkie biegi iako po Zodyáku iakim, po rádosnych, zálosnych, y wesolych zbáwienia naszego táiemnicách. A nietylko zegar Rozańcowy zawiera w sobie biegi słońcá sprawiedliwosci Chrystus P. ále też wyraża y biegi mistycznego Xiężycá to jest N. Pánný. Zawiera Rozańcowy zegar mistycznego Xiężycá N. Pánný Rozańcowey wschod, á to w pierwszey Rozańcowey części: gdzie N. Pánná Rozańcowa iako Xiężyc w pełni *Quasi luna plena* wschodzi, gdy się stáie prawdziwego Bogá Mátká. Zawiera &c. N. Pánný Rozańcowey zachod, á to w trzeciey Rozańcowey części, gdzie *occidit in nebula*, záchodzi N. Pánná zá mgłę śmiertelnego snu, iako Xiężyc záchodzi zá obłoki. Zawiera w sobie &c. N. Pánný Rozańcowey záćmienie, á to w drugiey Rozańcowey części, gdzie *deficit in splendore* ná kształt Xiężycá cierpiącego záćmienie, cierpi N. Pánná bole y zálosci dla męki y śmierci swego naymilszego

go Syna. A zátym to idzie iz Rożániec S. iest iáko zegar nie iáki Argentorácki, wyrażájący biegi słońcá y Xięzycá to iest IEZUSA P. y N. Pánny.

Ná zegárach dwoiákie bywáją godziny, jedne fortunne, drugie nieszczęśliwe, iáko doćiekli tego Astrologowie z influencyi niebios, ktorzy nieszczęśliwe godziny názwáli Egipskiemi, *infau-
sta hora sunt egipciaca.* w Rożáncowym zegárze podobnym sposobem, náyduią sie dwoiákie godziny, to iest fortunne y nieszczęśliwe. Rożáncowy zegar nieszczęśliwe wybiia godziny wszystkim nieprzyjacióloom Wiáry S. Kátolickiey, y Chrystusowego Krzyżá, ponieważ pod czas godziny Rożáncowey zá czasow S. Piu-
fá V. Papieżá Zakonu nášzego, Turkow y Máchometánow wojniá-
cych ná morzu z Chrześciánámi kilká kroć sto tysięcy, w nurtách swoich pográżyło morze, Rożáncowy zegar nieszczęśliwe wybiia godziny wszystkim heretykom szczypiacy m sławę N. Pánny, á o-
fobliwie Albiencykom, ponieważ dźwiękiem Rożáncowey godzi-
ny Dominik S. tych pomienionych heretykow nieskomputowaná
liczbę zniost, wygubił, y wyniszczył. Rożáncowy zegar nieszczę-
śliwe wybiia godziny, nieprzyjacióloom dusznym przeklętym czar-
tom, ponieważ oni gdzie slyszą Rożáncowego zegará godzinę,
z támtąd z wielkim stráchem piercháją y ućiekáją iáko ten który
uslyszycie potwierdza przyklad.

Nász B. Alánus pisze iz we Włoszech pewny Hrábiá náuczony od Dominiká S. nabożeństwá Rożáncowego, co dzień do N. Pánny odmawiał Rożániec S. ten Hrábiá miał Fortecę álbo Zamek bárzo obronny, ále coż po nim, kiedy był duchow piekielnych pełny, ktorzy tám rezydując nie dopuszczáli mieszkać ludziom. Więc pomieniony Hrábiá chcąc z tego zamku wypędzić czártow, kazał do pokoiow onego przynieść obrázy Rożáncowych tájemnic, y gdy przy nich sam y z całym Dworem swoim, poczał odpráwować Rożániec, uslyszawszy to duchowie piekielni, znieść nie mogli Rożáncowey modlitwy, y przeto z wielkim hurmem, z stráfnym hukiem zowego ućekli zamku y nigdy sie tám nie wrocili więcey. A zátym prawdá to iz nieprzyjacióloom dusznym duchom piekielnym nieszczęśliwa iest zegará Rożáncowego godziná ponieważ od iey dźwięku piercháją, ućiekáją y na szyię do piekła lecą.

Iáko

Iako Rozańcowego żegará godziná iest nieszczęśliwa, Turkom, heretykom, y piekielnym duchom. Ták szczęśliwa iest bráci y siostróm Arcybráctwá Rozańcowego, ktorzy dla dźwięku Rozańcowey godziny, y grzechow odpuszczenie máją, y godzinę swoiey śmierci wiedzą y po śmierci wiecznego potępienia uchodzą. Co wszystko ten przykład który powiem y wyrażi y potwierdzi.

Znać dáie nasz B. Alánus iż pewny człowiek lichwiarz przez długi czas lichwą sie bawiąc, wiele sobie przymnożył bogactw, ále więcey grzechow, który usłyszawszy zalecáiącego Dominiká S. Rożaniec, prosił áby go náuczył tey modlitwy, y wpisał do Bráctwá oney uczynił ták Oćiec S. pod tą kondycją żeby sie wyśpowiadał, y więcey sie lichwą nie bawił. Więc on náuczony tey modlitwy, co dzień przysługował sie N. Pánnie, ktora po roku pokazawszy sie widomie onemu, upewniła iż iego grzechy są odpuszczone od Bogá, oraz też powiedziała że tego y tego dnia, tey y tey godziny miał umrzeć, żeby sie y ná śmierć przygotował, y dom swoy rozporządził: uczynił ták ow człowiek, y wnet umárł, po ktorego śmierci duchowie piekielni y Aniołowie dobrzy, poczęli sie z sobą wádzić o iego duszę, z ktorych ieden duch piekielny iuz był porwał owę duszę, y onę dręcząc, z nią śpieszył sie do piekła. Ale Orędowniczka Rożancowa N. Pánná przybyła ná pomoc tey duszy z niezliczonym orszakiem Aniołow SS. miedzy ktorými był Michał S. z szalámi: więc kazawszy N. Pánná przytrzymać onego to piekielnego ducha z duszą porwaną, pytała sie u niego zá co by oney służę ták niemiłosiernie dręczył y gwałtem porywał do piekła: ná co odpowiedzieli czarci, iż ten człowiek dla szkarádných swoich grzechow, należał czártom, y przeto go iako swego dręcząc porywają do piekła. Zátym N. Pánná kazala Michałowi S. owey to dusze ważyć ná szali, y złe y dobre uczynki, á gdy złe przeważaly cieszyli sie czarci, iż dla tego im dostánie się duszá. Ale N. Pánná do skąpych iego dobrych uczynkow, wlożyła ná szalę często od tego człowieká mowiony Rożaniec S. przy ktorým bárzo sie stały ważne iego dobre uczynki: przytym rzekła N. Pánná iż Rożaniec często odprawiony od niego, więkfzey był zasługi przed Bogiem, niżeli ciężar wszystkich iego grzechow. Azátym wszyscy piekielni duchowie z wielkim smutkiem

rozlecieli się, Aniołowie zaś SS. onę to dużą prosto zanieśli do nieba aby wiecznych zażywała roskoszy. Owo maćcie S. P. że zegara Rozańcowego godzina jest szczęśliwa braćmi y siostrami Rozaryantom, którzy dla Rozańcowej godziny dźwięku, y grzechów odpuszczenie mają, y czas swojej śmierci wiedzą y po śmierci wiecznego potępienia uchodzą.

Miodopłynny Doktor Bernard S. za nierostropnych, y owżem za głupich wszystkich ma takich, którzy na nie pożytecznych zabawach, zwłaszcza na dworskich sztyderskich dyfzkurfach godziny marno trawią, co temi przygania słowy: *Nemo vestrum parvi aestimet tempus quod in verbis sumitur otiosis, volat verbum irrevocabile, volat tempus irremeabile, nec advertit inspiens quid amittat.* Zaden niech nie waży sobie lekce najmniejszej godziny czasu w prożnych dyfzkurfach, albowiem jako słowo leci nieodwołane, tak czasu godzina ulatuje niepowrocona, a w tym niepostrzega głupi, co gubi. Przeto według Bernarda S. głupim był Domitianus Cesarz który w pokoju zamknawszy się, co dzień kilka godzin trawił, ostrym sztyfem przebiegając muchy: y gdy przybywszy Senatorowie, odzwiernych się pytali, jeśli by kto był w pokoju z Cesarzem? odpowiadali, nie masz ani muchy nawet. Głupim był Artabanus Krol Hirkaniey, który co dzień kilka godzin trawił, krety podziemne łowiąc. Głupim był Eropus Krol Macedoński, który co dzień kilka godzin trawił latarnie papierowe fatdując. Głupim był Bias Krol Lidzey, który co dzień kilka godzin trawił siatką żabki w sadzawkach łowiąc. Bärzo nie rostropne są według tegoż Bernarda S. niektóre stroynisie, które co dzień kilka godzin trawią na ubieraniu siebie, a czym dłużej się ubierają, tym bärziej gołe pierśi y ręce aż za łokcie mają, jako im przymawia Augustyn S. *Comptula femella multas in se ornando consumunt horas, & ad templum seminuda veniunt.* Gładyszki, stroynisie, kilka godzin siebie ubierają, a w puł gołe do Kościoła przybywają. Nie odzają po śmierci, kto za życia nie rostropnie na marnościach trawi godziny czasu. Wy nabożni Rozaryanci mądrze, ba y bärzo mądrze postępuiecie, którzy Rozańcowego zegara godziny, na chwale Bożey na uwielbieniu N. Panny trawicie. Wiedźcie o tym zapewne iż Rozańcowego zegara 15. godzin

godzin frawionych, pietnaście mowie zbawienia naszego Tái-
 mnic od was rozpámieytywanych, pietnaście wam stopniow przy-
 czyniaią do niebieskiej chwały: w Rozańcowych godzinách sto
 pięćdziesiąt minut frawionych, sto pięćdziesiąt mowie Zdrowaś
 Márya od was odmowionych, sto pięćdziesiąt gradusow łaski Bo-
 zey wam obiecuią: owo zgoła każdy moment Rozańcowey godzi-
 ny, każde mowie uft wászych otworzenie, iáko powiedział Páweł
 S. 2. Cor: 4. wieczney chwały zarábia sobie w spániałość, *Mo-
 mentaneum & leve eternum gloria pondus operatur.* Bernárdyn S.
 Rozańcowego zegará godzinę tak drogo ceni y száciu iáko iest
 sam Bog drogi o czym tak mowi *Tempus valet tantum, quantum
 Deus, quippe in tempore bene consumpto comparatur Deus.* Rozań-
 cowego zegará godziná, tak iest droga, iáko sam Bog iest drogi,
 álbowiem Rozańcowa godziná ná chwale Boskiej frawiona same-
 go korzyfta Bogá. Co gdy slyzyćie naboźni Rozáryánci ráduyćie
 sie, że Rozańcowy zegar szczęśliwe wam wybiiá godziny.

Károlowi piątemu Cefárzowi ktoś dárował zegárek misterną
 robotą ufábrkowany názwany Pektoralik, który y dla piękności
 iego, y dla nie pospolitey sztuki zázwsze Cefarz ná pierśiach swo-
 ich nošil. Temuż Cefárzowi dárowáno drugi zegárek zámkniony
 w pierścionku który to zegárek, kiedy miał upewniać godziny, te-
 dy bodł w pálec, y iák wiele rázy bodł, tak wiele sie miało liczyć
 y rozumieć godzin, ten także zegárek w pierścionku zázwany záz-
 wŹsze pomieniony Cefarz nošil ná pálcu swoim. Naboźni Rozáry-
 ánci slyzeliście odemnie misterny y cudowny Káznodzieyskim spo-
 sobem Rozańcowy wystawiony zegar; więc ten zegar ia wam te-
 raz dáruję: dáruję dla tego żebyście go w ręku swoich zázwsze piá-
 stowali, tak iáko ná pálcu swoim w sygnecie zámkniony zegárek
 piástował Cefarz: dáruję wam dla tego żebyście go iáko Pektora-
 lik ná pierśiach swoich nošili, nie tylko ná pierśiach, ále y ná
 fercách, fercem rozpámieytywáiac, á uftami, iáko godzin nie iákich
 táiemnic Rozańcowych y Pozdrowienia Anielskiego dzwięk wydá-
 iąc, dáruję wam dla tego, żeby zázwsze wam szczęśliwe wybiiá
 godziny.

Symbolistá pewny odryšowawšy zegar, index iego nástáwił
 ná wtórą godzinę y takie nápišál lemmá *Semper secunda* zázwsze
 niech

niech będzie szczęśliwa godzina. Orędowniczko naszą Rożán-cowa, gdy ia za pomocą twoją na uwielbienie twoie iakokolwiek Rożán-cowy wystawiłem zegar. Więc już supplikuję do ciebie, niech tego Rożán-cowego zegará *semper secunda*, zawsze nam będzie szczęśliwa godzina. *semper secunda* niech nam będzie szczęśliwa godzina do prawdziwey pokuty za grzechy nasze: *semper secunda* niech nam będzie szczęśliwa godzina do pozyskania nieofzácowanej łaski Boskiej. *semper secunda* niech nam będzie szczęśliwa godzina do otrzymania wielkiego miłosierdzia Bożego. *semper secunda*. niech osobliwie nam będzie szczęśliwa godzina w momencie ostatnim zeyścia naszego, w czasie śmierci naszej, w ostatnim tchu życia naszego, który aby się kończył w szczęśliwey wieczności, ty Mátko y Orędowniczko naszą *Ora pro nobis peccatoribus nunc & in hora mortis nostrae*. Modl się za nami grzesznemi teraz y w godzinę śmierci naszej, Amen.

KAZANIE OSME.

Zwycięstwo nieprzyjaciół Rożániec S.

Hæc est Victoria quæ vincit I. Ioan: 5to.

To jest zwycięstwo ktore zwycięża.

Wszyscy ktorzy wojują zwycięstwá potrzebują S.P. zwycięstwá potrzebują Hiszpańskie y Francuskie Krolestwa, ktore teraz wojują z sobą. Zwycięstwá potrzebują, Moskiewskie y Szwedzkie Państwa, ktore teraz bitwę toczą z sobą: zwycięstwá potrzebują Cesarzka Monarchia, y Węgierskie Potentatwo, ktore teraz potyczkę odprawują z sobą. Zwycięstwá potrzebują nieszczęśliwey, wewnętrzne w Oyczyźnie naszej wojny dywizye, ktore teraz emulują z sobą. Zwycięstwá potrzebował y zachodni Monarchá Imieniem Cesar, ktory wojując z Pompeuszem, Rycerstwu swemu za hasło to nâznaczył słowo. *Victoria* Zwycięstwo S. P. Y my wszyscy ktorzy tu iesteśmy, mamy nieprzyjaciół wielkie mnostwo, tak widomych, iako niewidomych, tak domowych, iako y obcych, z ktoremi przez cały wiek nasz wojujemy, zawsze potyczkę odprawujemy, bo też cały wiek nasz jest

jest jednym żołnierstwem, za zdaniem páientá páńskiego. *Militia est vita hominis super terram Iob. 7.* Toć tedy y nam potrzebne jest zwycięstwo, żebyśmy zwyciężyli wszystkich nieprzyaciół nászych; Potrzebne jest nam zwycięstwo, żebyśmy tryumfowali nad nieprzyaciółmi nászemi. Ale któż nam one da? kto nam one nástręczy? mieycie ufność S. P. WIEZUSIE P. y w N. Pánie, á ia wam ná terázniejszy mowy moiey dyskursie, pokażę, iż wszystkich nászych nieprzyaciół zwycięstwem jest Rożaniec S. *Hæc est victoria que vincit.* To jest zwycięstwo ktore zwycięża. Dopomoż mi do tego, ty sam śmierci y piekła zwycięsko, w Rożáncu S. tryumfuiący Boże aby z tąd co rzekę tobie, była chwála; Mátcie twoiey, Rożáncowey tryumfátorce cześć: nam zaś duchowny duszy nászey pożytek.

I. *Mach. 4.* Sławny ow Wodz woysk Izráelskich Máchabeusz, gdy woiował z Gorgiaszem, dáleko mnieyszã liczbę miał swego Rycerstwá od Gorgiaszá, poniewaz Gorgiaszowych było pićć tysięcy, á Máchabeuszowych trzy tysiące. Gorgiaszá woysko porządne, á Máchabeuszá nie opatrzone, Gorgiaszá woysko we zbroi, á Máchabeuszá bez broni, *qui tegumenta & gladios non habebant:* mowi písmo S. á przecię Máchabeusz, ze trzemá tysięcy Rycerstwá swego, zwycięzył Gorgiaszá z pićcią tysięcy żołnierzow. *Contrita sunt gentes & fugerunt in campum.* Dziwna rzecz! iáko Máchabeusz dáleko liczniejszy woysko Gorgiaszowe zniósł, rozpędził, y rozproszył. Dziwnieysza że nie zbroyni, y bez bronni, otrzymáli zwycięstwo nad zbroynemi y broniá maiącemi. Więć radbym wiedział, czym woysko Máchabeyskie zwyciężyło Gorgiaszá y żołnierzow iego? podobno podziemnymi minámi y prochámi, podobno poćiskowemi cygáńskimi kulámi, podobno bábami y gránatámi: ále nic bynamniey nie miało tego Máchabeyskie woysko. Czym że tedy od Máchabeuszá był zwyciężony nieprzyaciół Gorgiasz? nie czym inszym, tylko Rożáncem S. bo ná ow czas kiedy Gorgiasz ze zbroynym swym pokazał sie woyskiem, Máchabeyskie Rycerstwo, (świádeczy písmo S.) modlitwę odprawowało: á tá była figura y znákiem Rożáncá S. poniewaz trzy tysiące Máchabeyskiego ludu figurowály y znaczyły trzy Rożáncowe części: trzemá tedy tysiącami iáko trzemá częściami Rożáncá S. zwyciężył

Máchabeusz Gorgiaszá. A zátym Rożániec S. iest zwycięstwem nieprzyaciół *Hæc est victoria que vincit.*

Hugo Kárdynał Zakonu nášzego ozdoba, przez te trzy tysiące Máchabeyskiego woyská, rozumie być trzy pozytywne každemu Kátolikowi potrzebne do zbawienia rzeczy. A te są *assiduitas orationis, Memoria Dominica Passionis, & fiducia Divina promissionis.* To iest, ustawiczna modlitwa, pámiatka męki Páńskiej, y nádzieia chwały wiekuiſtey. A gdzież proſzę wyraźniey ſie náyduią te trzy pomienione rzeczy? ieſli nie w Rożáncu S. Náyduie ſię w Rożáncu S. ustawiczność modlitwy, bo w Arcybráctwie Rożáncá S. rozdáia ſię ná cały rok godziny do modlitwy Rożáncowey ták dzienney iáko y nocney, przeto nie máſz żadney godziny dnia y nocy, w ktorey by ſie nie odpráwował Rożániec S. Náyduie ſię w Rożáncu S. y Pámiatka męki Páńskiej, poniewaſz wtora część Bolesna Rożáncá S. iest złożona z táiemnic bolesney Męki Páńskiej. Náyduie ſię w Rożáncu S. y nádzieia chwały wiekuiſtey, poniewaſz trzecia część rádoſna Rożáncá S. iest złożona z táiemnic chwały Páńskiej. A że te trzy rzeczy náyduią ſie w Rożáncu S. to iest ustawiczność modlitwy, pámiatka męki páńskiej y nádzieia chwały wiekuiſtey, według zdánia Hugoná Kárdynałá znázczące trzy tysiące Máchabeyskiego woyská. Toć Máchabeusz Rożáncem S. zwycięſzył Gorgiaſza ſwego nieprzyaciół. A zátym Rożániec S. iest zwycięstwem nieprzyaciół. *Hæc est victoria que vincit.*

I. *Regum 17.* Dziwna potyczká bylá między Dawidem y Goliatem, ztąd naybárzicy, że Dawid przed Goliatem był iáko karzeł przed Olbrzymem. Goliat wſzytek w żelezie, we zbroi; á Dawid w oſzárpány páſtuskiej láchmáncé: Goliat z przylbicá, á Dawid pono bez czapki: Goliat z oſzczepem, á Dawid z páſterská laská, Goliat z oboſiecznym mieczem, á Dawid z dziecinná procá; Goliat z tarczá, á Dawid z torbeczká, w ktorey było pićc kámyczków. *Elegit ſibi quinq; lúpidiſſimos lapides de torrente, & miſit eos in peram paſtoralem.* á przecię Dawid zwycięſzył Goliatá, nie zbroyny położył ná plácu zbroynego, dziećie iedno tryumf otrzy máło nád Olbrzymem. A iákim że ſpoſobem? iákim proſzę kſzałtem? podobno obrotny Dawid podpadſzy ſzybko pod bron cizkie-

szkiego y otyłego Goliatá, onego uduślił? podobno mu znieacká y zdradecko oczy záfypawszy piaskiem, kiem pásterkim w łeb do-brze ugodził? podobno misternym iákim fortelem wierzch nád nim otrzymał? Ale nic tego nie czynił Dawid. Czym że tedy zwy-cięzył Goliatá? nie czym inszym tylko Rożáncem S. Bo gdy Go-liat dufał w siłę y w Rynsztunku swoim woiennym, Dawid ná ow czas wzywał Imienia pańskiego mówiąc *Tu venis ad me cum gla-dio, & hasta, & clypeo, ego autem ad te venio in Nomine Domini exercitum.* Ty idziesz przeciwko mnie z mieczem, oszczepem, y tar-czą, á ja idę przeciwko tobie w Imię Pańskie Boga zastępow: w Imię Pańskie zwycięzył Dawid Goliatá, Imieniem Boskim uzbro-iony Dawid położył ná plácu Olbrzymá. Toć tedy zwycięzył Ro-żáncem S. ponieważ nigdzie częścicy nie miánuie sie Imię Pańskie, iáko w Rożáncu S. sámeo Imienia IEZUS sto pięćdziesiąt rázy, á Imienia MARYA trzytá rázy bywa zmiánká w Rożáncu S. Toć tedy Rożániec S. iest zwycięstwem nieprzyaciół. *Hac est victoria que vincit.*

Wyrażniew y włásniew dowodzę, że Dawid zwycięzył Golia-tá Rożáncem S. Znáć dáie Piśmo S. iż Dawid pokonał Goliatá ká-mieniem Izuconym z procy. *Prevaluit David adversus Philista-um in funda & lapide percussusq³, Philistaum interfecit.* Glossá po-wiáda *super 4. Matib.* że Dawid zwycięzył Goliatá trzy kámienie rzuciwszy ná niego z procy. *David Goliath tribus lapidibus de torrente prostravit.* Trzy kámienie což inszego znáczą, ieżeli nie trzy części Rożáncá S. więc że Dawid trzemá kámiéniami zwycię-zył Goliatá, toć tedy zwycięzył Rożáncem S. á zátym Rożániec S. iest nieprzyaciół zwycięstwem. *Hac est victoria que vincit.*

Iosue 6. Iosue wodz ludu Bożego, trzymájąc w obleżeniu Ie-rychońskie miásto, we wszystkim tak sie spráwił, iáko go Bog sam informował; w tym tedy iego procederze, to naybárzicy uważam, trutynię y przedsię biorę, że Ierychońskie miásto, tak budowne, tak opárzone, tak ufortyfikowane, bez żadnego oręża dobył, bez żadnego szturm otrzymał. Czym że tedy w Ierychońskim mie-ście Iosue swych nieprzyaciół zwycięzył? nie czym innym, tylko Rożáncem S. ná ten czas bowiem, kiedy stárego Zakonu Kápláni, z Arką Pańską krążyli około miásta Ierychońskiego: ná ten czas,

kiedy z Arka Páńska procesyje odprawowali: ná ten czas kiedy lud wšytek wołania iákies, y okrzyki czynił, Ierychońskie obalily sie mury, y wšytkich swych nieprzyaóciól zwyciężył Iozue. *Circuit ergo Arca Domini Civitatem, & reversa in castra mansit ibi, igitur omni populo vociferante, muri illico corruerunt, ceperuntq; civitatem, & interfecerunt omnia, quae erant in ea.* Znaczy Arká Páńska, PP. Sákráment Ciáśa y Krwie IEZUSA P. znacza Kápláni śráwego zakonu, Zakonu nášego Dominikańského Káplánów, y Prómotorów Rożáncá S. znacza Procesyje w koło miásta Ierychońskiego, nášze Procesyje Rożáncowe: znaczy miásto Ierycho świát y świátá Páná. A któż jest świátá to jest złych wšytkich Pánem: niech teraz według mego zdánia będzie Turczyn Bisurmánin, nieprzyaóciól Krzyża Chrystusowego, y Imienia Chrześciáńskiego. Kiedyż ten nieprzyaóciól jest pokonány? kiedy zwyciężony? nie innego czasu, tylko ná ten czas, kiedy zá Błogoślawionego Piulá piátého Papieżá Zakonu nášego, náši Promotorowie Rożáncá S. z Nays: Sákrámentem Procesyje po mieście Rzymskim odprawowali, ná ten czas kiedy bráćia y siostry Rożániec S. głośno, głośno iáko trabámi, swemi ušty śpiewáli y mowili: ná ten czas Bisurmánia nieprzyaóciól Chrześciáńskiego Imienia, ná morzu był od Chrześcián zwyciężony, y upadł, tak iáko upadł y ná dzwięk trab Ierychońskie mury. *Circuit ergo Arca Domini &c.* Toc tedy y Iozue swoich nieprzyaóciól, y Chrześciáni Chrześciáńskiego Imienia nieprzyaócióla zwyciężyli Rożáncem S. á zátym Rożániec S. jest zwycięstwem nieprzyaóciól. *Hec est victoria quae vincit.*

Pisze gorliwy Promotor Rożáncá S. B. Alan Zakonu nášego, iż gdy Dominik S. w krájach Tolosańskich odprawował, y rozgłaszał Rożániec S. ná ten czas wpisał sie do Rożáncowego Bráćtwa, Hrábiá *de Montforte* wojská Pułkownik, który rozkazał żołnierzom swoim, áby co dzień był naboźnie odprawowany Rożániec S. iákoż y odprawowano: więc kiedy ten Hrábiá Pułkownik z máłą gromádą żołnierzów swoich był ogárniony, y okrażony od niezliczonego wojská nieprzyaócielskiego, widząc że żadnym sposobem śmierci uycić nie może, westchnął do N. Pánny Rożáncowej, á oto mu oná pokazała sie wesołą, lecz wojsku nieprzyaócielskiemu strážną, przeciwko ktoremu poczęła rzucáć kámienie, iáko

iało nayburzliwsze działowe kule, czym nieprzyacielskie woysko częścią rozgromiła, częścią po zabiła, a pomienionego Hrabiego Pułkownika, że nabożnie mawiał Rożaniec S. zwyciężcą nad nieprzyacielem uczyniła. Toć tedy Rożaniec S. iest nieprzyaciół zwycięstwem *Hec est victoria qua vincit.*

Nieprzyaciele naši są jedni widomi, drudzy niewidomi, iedni cielesni, drudzy duszni, iuż tedy pokazałem iało Rożaniec S. iest zwycięstwem nieprzyaciół naszych widomych y cielesnych, teraz ogłaszę, iako iest zwycięstwem nieprzyaciół dusznych przeklętych duchow.

Iosue 10. Kiedy Iozue Hetman woysk Izraelskich wojował, przeciwko piąciu Krolom, chwalebne nad nimi otrzymał zwycięstwo, a iakoż? tak że na nieprzyacielskie woysko padały z nieba kamienie, ktorych znieść nie mogąc Krolowie nieprzyaciele Iozuego, uciekli zostawivszy swe porażone woyska: Gdy się to stało przydaie Bismo S. w tymże Rozdziale że za Iozuego sam P. Bog wojował, *Dominus Deus pugnavit pro eo.* Nie pięć Krolow, ale wszyscy duchowiepiśmielni sżykują swe woyska przeciwko nam, nas chcąc zwojować, znieść, y pod iwą moc podbić, y iuż by nas dawno zwojowali, y w więzienie wieczne zabrali, ponieważ każdy z nieprzyaciół dusznych, taka ma potęgę, że nie tylko nas ale za dopuszczeniem Boskim cały świat, może zruinować, wywrócić, y w momencie iednym wniwecz obrócić. Coż tedy nas iefzcze trzyma? czym daemy odpór? tak wielkim nieprzyaciół naszych siłom? nie czym inszym, tylko Rożancem S. Te to Rożancowe kamyki, umyć nieprzyaciół naszych dusznych przy muszają; na takich Rożancowych paćierzach, gdy sto piędźiesiąt Zdrowas Marya odmawiamy, na nieprzyaciół dusznych iako naycięższe, y naywiększe kamienie rzucamy, ktorych znieść nie mogąc muszą pierzchać uciekać, y z placu umyć, a czemuż? dla tego że *Dominus pugnat pro nobis.* Dla tego że sam Bog wcielony y z swoją N. Rożancową Mátką wojuje za nas. Bo iezeli za Iozuego dla tego wojował P. Bog, że to Imię Iozue znaczyło Imię IEZUS: toć daleko bázniejszy Bog wcielony y z Mátką swoją Rożancową Maryą, przeciwko nieprzyaciółom dusznym wojuje za nami, że w Rożancu S. nie tylko Imię IEZUS wipominamy, ale

też y mękę jego, y chwałę, y całe życie jego rozmyślamy. á do tego że trzytá rázy Imienia Máryey wzywamy, ktore Imię wezwáne, płóty od nas nieprzyaciół dusznych, rozpędza ich wojská, y wszystkie ich náiaždy niszczy, y ruinuje. Ták o tym powiedział Germánus S. *Tu nequissimi hostis contra servos tuos invasiones, sola nominis tui invocatione sanctissima repellis, tutos & incolumes conservas.* Ty práwi o Rozańcowa Orędowniczko, Imienia twego Márya, w pozdrowieniu Anielskim w Rozańcu S. trzytá rázy mianowánym, służy twoje, y służebnice zachowujesz wolne od wszelkiego niebespieczeństwa, á nieprzyaciół dusznych rozgániaasz y pierzehać przymuszasz. Toć tedy Rożaniec S. jest zwycięstwem nášzych nieprzyaciół dusznych. *Hec est victoria que vincit.*

Krolowa Assyryjska Semirámis, chcąc pokazać swą láskawość ku poddánym, á surowość przeciwko nieprzyaciółom, kazala odmálować gołębicę, wiedeney noszce trzymającą obojęcny miecz krwawy, á w drugiej rozczkę oliwną z takim napilem, *severitate & clementia*: surowością y láskawości. Toż samo nayduię, gdy uważam Krolowá nie Assyryjską, ale Niebieską N. Pánnę Orędowniczkę Rozańcową. Oná práwie jest iáko Gołębica według Sálomonowego pieńia *Columba mea, formosa mea Cant. 2.* lecz tá gołębica otoczona jest *severitate & clementia*. Jest surową oraz, y láskawą, bo ták iá być piśmo S. ogłasza, láskawą iá być miánuie ku swym kochánkom; wiernym sługom, pobożnym synom, gdy mowi. *Ego diligentes me diligo, Proverb. 8.* Iá kochających siebie áż náder kocham, á czemuż? dla Rozańcowey modlitwy. A ná drugim mieyscu strážną iá y surową być oznáymuie *Terribilis ut castrorum acies ordinata Cant. 6.* Strážną zaś jest y surową nie przeciwko komu inszemu tylko przeciwko nieprzyaciółom dusznym, duchom przeklętym, ci to ci drzą przed tą surową Pánią, ci lękają się y boją sie, onym jest strážną iáko uszykowany oboz. *Terribilis ut castrorum acies ordinata*: á to przez moc S. Rozańcowey modlitwy, ktora jest zwycięstwem nieprzyaciół dusznych. *Hec est victoria que vincit.*

Jest jedná Rozczka ktora sie názywa *Coelidonium* tey táká jest własność, cnota, y taki przymiot, że gdzie ona jest, żadnym spósobem

fobem wąż, álbo iáki iádowity robak, nigdy tám byé nie może y iezeliby wąż z tráfunku nátráfil ná nie, czolgáiac się, tedy nie mogac iey znieść przymiotow, zaráz zdycha. Roszczka nášá miftyczna Rozańcowa Mátká *Virga de Radice Iesse* może sie nazwać *Cælidonium*, iákoby niebieski dar, y prawdziwie tak iest, ponieważ nam ná ziemi utrapionym iest zá poćiechę, zá Orędowniczkę dána. Tá o iák strážna iest węzom przeklętym, smokom piekielnym nieprzyziacióom dusznym, kroż to może wyrázić, to tylko powiem, iż gdzie oná iest, niepodobna żeby tám miał przystęp czárt przeklęty, nieprzyziaciel duszny, gdzie oney wzywáią Rozańcem S. niepodobna żeby on tám miał miejsce, koniecznie ztámtąd muśi ućiekać, pierzchać, y umykáć, otym osobliwy tey Pánni kochánek Bernard S. znáć dáie mowiac. *Horrent principes tenebrarum Mariæ devotam invocationem quia in circuitu ejus acies valida innumerabilium spirituum beatorum sibi devotos defendentium*. Lękaia się y stracháią nieprzyziaciele duszni, nie tylko fámey N. Pánni ále też y Imienia iey, kiedy kto nabożnie wzywa w pozdrowieniách Anielskich, w Rozańcu S. álbowiem przy tych którzy oney wzywáią, niezliczone pułki Aniołow, niebieskich zostáią, którzy bronia y od niebespieczeństw wszelkich záchowuią.

Iuż tedy dowiodłem, y z Pismá S. y z Oycow SS. y rożnych Historji, iż Rożaniec S. iest nášá wiktoryą, która zwyciężamy, y zwyciężyć możemy wszytkich nášzych nieprzyziacióó tak widomych, iáko niewidomych, tak cielesnych, iáko też y dusznych. Toć komu iest miłe zdrowie cielesne, komu iest miłe zbáwienie duszne, co żywo niech się gárníe do Rożáncá S. więc kto się nie w pisał do Bráctwa Rożáncá S. niechay iák nayprędzey w Kátalog bráci y siostr Rożáncá S. swe Imię w piśze, á kto swe Imię w pisał, niech co dzień odmawia, á kto odmawia, niech spodziewa sie że będzie zwyciężczá nád nieprzyziacióómi swemi tak cielesnemi iáko y dusznemi, gdyż taki przy Rożáncu S. stoiac, może śmiało mowić z Pśalmistá Páńskim *Psal. 26. Si consistant adversum me castra, non timebit cor meum. Si exurgat adversum me praelium in hoc ego sperabo.* Choćby był przeciwko mnie uszykowány oboz, nie zlékníe się serce moje; choćby sie mnie przyszło z niezliczonym woyskiem potyczkę odprawowáć, máiac nádzię w Rożáncu S.

wszystkich moich zwyciężę nieprzyjaciół, a czemuż? dla tego że Rożaniec S. jest zwycięstwem nieprzyjaciół. *Hac est victoria qua vincit.*

Za czasów Urbána Papieża II. gdy na wojnę przeciwko Turkom, chcąc odyskać Ieruzolimę, wybrało się Chrześcijaństwo; w Antyochyey będąc, od Tureckich woysk obleżone, y przez obleżenie całe osłabione y znuzone, a przez wielką część wymorzone, odważyło to się iednak bić się wstępny boiem z niezliczonym woyskiem. A oto w tey bitwie pokazali się na powietrzu trzy mężowie wojujący za Chrześcianami, a przytym na słaby y znuzony lud spadła iakaś rosa, która tak pośiliła Chrześcian, że małe ich woysko zniosło, y zwyciężyło niezliczony Turecki oboz; Mátko y Orędowniczko Rożancowa N. Pánno, kiedy nas sfug twoich przy śmierci, przy skonaniu naszym, wybierających się na odyskanie niebieskiej przez grzech straconey Ieruzolimy, obleże piekielne woysko, na ten czas kiedy w nas osłabiera wszyckie siły y zmysły: na ten czas kiedy pokusami swemi woysko piekielne, zachce nas umorzyć wieczną śmiercią: na ten czas kiedy całe piekło na nas moc swoją wyrze, broniąc nam niebá, a życząc piekła; na ten czas Mátko y Orędowniczko Rożancowa, przybadź nam na pomoc ze trzema twoimi Rożancowemi cząstkami: na ten czas jako rośc nie iaką spuść na nas by iedną Syná twoiego Krwie Przenayświętżey z wtorey części Rożancowey kroplę, którą my pośileni, nieprzyjaciół dusznych zwyciężemy, a dostawszy się do niebá, Bogá w Troycy iedynego, oraz z tobą chwalić, y wielbić

na wieki będziemy mowiąc

Tibi laus & gloria

Decus & victoria

Resonet per saecula

Cum Virgine MARIA

A

M E

N.

K A Z A N I E D Z I E W I A T E.

Szturm do niebá Rozániec S.

Arzo mi się podobają, między trzema Daryuszá Krolá dworzánami wzniecona kwestya, ktoratáka była. Co ná świecie jest naypotężniejszego? Ieden z nich rzekł, że naypotężniejsze jest wino; A to dla tego, że wino z mądrego czyni głupim, z smutnego wesołym, z boiaźliwego śmiałym, z milczącego wymownym; wino jest przyczyną, że ubogi zapomina swej nędzy, bogaty swych dóbraków, dłużny swoich długów, frásowliwy swych fałsów: wino jest przyczyną, że człowiek nie pamiętając ná surowość prawá, ná wszystkie rozpásuje się występki, w zgardza przyiacielem, wadzi się z poduśalym kompanem, pojedynkuje nie tylko z nieprzyiacielem, ale też z przyśięgłym konfidentem, á gdy to ludzie, zázywşy winá, uczynią, náziutrz nie pamiętają: A zátym ná świecie jest naypotężniejsze wino. Drugi kontruiąc temu, rzekł; iż ná świecie jest naypotężniejszy Krol; A to dla tego: że Krol jest Pánem, ziemi, morza, y ludzi, ktorzy zá iego rozkazaniem, burzą mury, znoszą gory, miastá z gruntu wywracają, fortece naypotężniejsze obalają: u Krolá jest w ręku ludzkie życie y śmierć, bogactwo y ubóstwo, niewola y wolność; Krol ma niezmiernie pieniądze; pieniądze zaś wszystko mogą, Toć Krol wszystko może, á zátym Krol jest naypotężniejszy ná świecie. Trzeci z obiemá emulując rzekł: iż ná świecie jest naypotężniejsza niewiastá. A to dla tego, że niewiastę urodziwą y głádká, bárdziej sobie ludzie obserwują, niż srebro, złoto, y naydroższe kleynoty, ktore rozpraszą dla niey: niewiastę urodziwą y głádká bárdziej sobie ludzie poważają, niż Oycá, Mátkę, y własná Oyczynę, ktore dla niewiasty opuszczają y zapominają. Chcąc przyśłużyć się urodziwej niewieście, y oney osiárować dáry, różni ludzie popełniają kradzieży, zaboystwá, y zdzierstwá, samych siebie ná wielkie nástręczają niebezpieczeństwá, ná widome śmierci, y krwawe okrutne boie: Potężny jest Krol, ale dáleko jest potężniejsza nadobna niewiastá, ponieważ czasu pewnego zwycięża niewiastá

Krolá, że on iey swoiey uftępuie powagi, dáiac iey ftársze y poważniejszye po práwey ręce mieysce: Boiá fie wszyfcy zbliżyć fie do Krolá, ále urodziwa, gładka niewiaftá, w konfidencyey ściąga swá rękę ná Krolewská głowę, z ktorey Krolewská zdiawfzy koronę, wkłada ná fię, y uśmiecha fie przed Krolem, oco Krol nie tylko fie nie uraża, ále oraz z oná fie uśmiecha, á gdy onę wczym urázi, przeprafza, y klánia fie oney. A zátym gładka y nadobna niewiaftá iest nappotężniejszya ná świecie. Náoftátek tenże Dworzánin rzekł: iż ná świecie iest nappotężniejszya Prawdá. A to dla tego, że wszyfcy ludzie wzywáią prawdy y prágná oney, ofobliwie wnapáściách, w niewinności, u Sądow, Aflesorskich, Trybunálskich, ziemskich, grodzkich, y mieyskich. Prawdá nie refpektuie ná osoby, zá iedno kładzie Krolá y kmiotká, Monarchę y poddánego, bogátego y ubogiego. Ná świecie moze być złe wino, zły Krol, zła niewiaftá, lecz w prawdzie nic nie moze być złego, wszytkie złe rzeczy w swoiey złości zginá, ále prawdá w swoiey dobroci będzie trwála ná wieki; á zátym oná iest nappotężniejszya ná świecie. Lecz niech kto chce, komu chce, rácyámi swoiemi przypifuie moc, potęgę, y siłę, Ia Rozániec S. nazywam nappotężniejszyá rzeczá ná świecie, przyczyny ogłofzá fie w dáfzym mowy moiey dyfzkursie, ktory będzie dowodził, iż Rozániec S. iest szturmem do Niebá. Niebá Pánu y Pánicy, Rozánicowey Orędowniczce, z tad niech będzie chwála, nam záś duchowny duszy náfzey pożytek.

Srebro y złoto w pieniádzách, potáiemná iákás y fekretná ma moc, potęgę y siłę, tak że wszytko swym látwo dobywáią szturmem. Szturmem swym srebro y złoto dobywa nieprzystępne miáftá, fortece y Kásztele. Szturmem swym srebro y złoto kruszy, áz názbyt wielká pilnością obwárowáne taráfy, y więzienia. Szturmem swym srebro y złoto, wywraca ná fadách gruntowná ípráwiedliwość, żelázne práwá, y naysmocniejszyá prawdę. Szturmem swym srebro y złoto ruinuie Pániénftwá y czystości twierdże szturmem swym srebro y złoto zftáca lákomcow dusze do piekła. Szturmem swym srebro y złoto nátárló ná zdrowie, ná życie y fámege Wcielonego Bogá. Náoftátek szturmem swym srebro y złoto náywyzszego náwet dobywa niebá, iáko przedwieczney Prawdy
wyświad-

wyświadczaia słowá *Luc. 16. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis, ut recipiant vos in aeterna tabernacula.* Krotkim zaś stylem mówiac, nic nie masz ná świecie tak świątobliwego, czego by nie zgwałciło, y nie sprofánowało: nic nie masz tak wyfokiego, czego by nie doięgło: nic nie masz tak mocnego, y ufortyfikowanego, czego by nie dobyło swym szturmem srebro y złoto w pieniądżach. Taki jest Sentymént Rzymskiego Oratora Ciceroná. *Nihil est tam Sanctum, quod non violari, nihil tam munitum, quod non expugnari, pecunia possit.* Dopieroż niech kto mi zgádnie, czemu taką moc potęgę, y siłę, ma złoto y srebro? Zgádywa mi to, á właśnie do przedsięwzięcia mego, Symbolistá pewny, który ná gładkich, y gołych bláchách, srebrá y złotá, w mincie, wybiwszy twarz Krolewską, takie nápiśał Lemma. *Dat vultus valorem* Cená srebrney y złotey monety jest dla Krolewskiej twarzy; Iákoż tak jest w samey nieomylnie rzeczy, że złoto y srebro w bryłách, nie ma ceny takiej, iáko w monecie, á to dla Krolewskiej twarzy: *Dat vultus valorem.* Więc Krolewska twarz, w monecie srebrney y złotey, jest to iáko nayhártowniejszy Wulkánowy piorun, którym srebro y złoto szturmuie y dobywa wszystko.

Całego świata wшыtkiego okręgu ziemskiego srebro y złoto, porównáne z Rozańcem S. jest iedná fráfzká, waży iáko iedná cyfra: y toć to jest podobno, że Eklezyaftyk mądry w Duchu obaczywszy Rożaniec S. á przed nim wшыtkiego świata, wшыtkie złoto y srebro, srebrém pogárdził iáko piaskiem, á złotem iáko błotem. *Omne aurum in comparatione illius arena est exigua, & quasi lutum aestimabitur omne argentum Sap. 7.* Więc ieżeli srebro y złoto szturmem swym dobywa nie tylko ziemskich fortéc, ále też y niebieskiego kásztelu, iákom wyżej námienil, y iáko tá pária głósi: *Złota szwdycá przebiia Niebo.* Toć dáleko bárzicy, y nieporównáne silniey, szturmem swym dobywa niebios Rożaniec S. który lub głóśno w pospolitóści, lub cicho prywatnie przez bracia y siostry Rozáryántow odmowiony, leci, iáko piorunowa strzála do Niebá, y wшыtkie niebiosá przebiiaiac, nie opiera sie chyba o Máieftat Boski, á nie tylko o máieftat, ále też o same u-szy, W. Bogá, o same słuch Krolowey niebieskiej Rożancowey Mátki. A zkąd że to taka moc, potęgá, y siła, Rożáncowi S. że

szturmem swym dobywszy niebá, o sáme go opiera sie Bogá. *Dat vultus valorem.* Dla tego że Rozániec S. ma w sobie obraz, konterfekt y rytrákt życia, śmierci, y chwały IEZUSA y N. Pánny ktoremi ozdobiony Rozániec, ma cenę, y walor, przed W. Bogiem ma moc, potęgę y siłę taką, że szturmem swym dobywa niebá, tak iáko srebro y złoto szturmem swym dobywa fortec, zamkow, y kásztelow ziemskich.

Ná dokument tego że Rozániec S. iest szturmem do niebá przebiájącym y przenikájącym niebo, tá mi może służyć reflexya, y taki árgument. Ieslibym powiedział, że Rozániec S. odpráwuiający sie ná ziemi, dobywszy y przeniknąwszy niebo, brzmi przed Bogiem W. w niebie, rozumiem, że káždyby mnie uwierzył, iż Rozániec S. iest szturmem dobywájącym y przenikájącym niebo; lecz w sámej rzeczy tak iest, że Rozániec S. odpráwuiający sie ná ziemi, brzmi przed Bogiem w niebie: iáko świádczy B. Alan, ktory tak mowi: *Quod homines in terra, hoc Sancti & Angeli DEI in caelo, dicunt MARIÆ salutare Ave; sciunt enim quod per illud ruina Angelorum est reparata, DEVS homo factus est, & mundus renovatus.* Pozdrowienie, práwi Archánielskie, ktorym N. Pánnę witaia ludzie ná ziemi: SS. Boží, y Aniołowie Pánscy, mowia w niebie: gdyż wiedza, że przez to pozdrowienie, Aniołow uszczerbek w liczbie iest nágródzony, BOG stał sie człowiekiem, y swiát zástárzał w złościach, odnowił sie w dobry. Mowia tedy SS. Pánscy y Aniołowie w niebie Zdrowás Márya, á rozumiem, że często powtarzáia one; często zaś powtorzone Zdrowás Márya, což innego iest? iesli nie Rozániec S. ktory w sobie záziera sto pięd-dzieśiat Zdrowás Márya. Aże pozdrowienie Anielskie, w Rozán-cu mowione od ludzi ná ziemi, temiz słowy, y tymże textem brzmi w Empiryjskim niebie. Toć znakiem iest, że Rozániec S. szturmem swym przebia y przenika niebo, tak że o sáme go Bogá opiera sie uszy, do sámej N. Pánny Rozánicowey Mátki dochodzi sluchu. A zátym Rozániec S. iest szturmem do niebá.

Ná wymyślách ufundowani Póetowie báia, iż Cyklopowie stráśzney bo barzo wysokiey urody Olbrzymowie, ocoś w niechęci będąc z Iowiszem, umyślili zemścić sie nád nim, á że Iupiter wysoke rezydował w niebie, oni imprezę sobie wzięli szturmowá do

do niebá, y gdy go dobywali, szturm przegrali; bo ná ow czas Iupiter rzucił ná nich pioruny, ktoremi malo nie wszystkich pozabijał ná smierci. Coś podobnego nayduję w Pismie S. kiedy synowie Adámowi nie kontenci będąc ziemiá, budowáli sobie aż ná zbytnie wyniosła, przewyższająca obłoki Babilońska wieżę: Ia rozumiałbym, że tey imprezy byli, iż wspiąwszy sie blisko niebá, chcieli odziedziczyć niebo, a iesliby ich tam nie puszczono dobrowolnie, trzymałbym, iż ztey wieży, iáko z belwárdu nieiákiego gwałtownie mieli szturmować do niebá. Lecz to im sie nie powiodło wszystko, ktorzy to w korzyści mieli, że konfuzyá wzięli. *Venite descendamus & confundamus linguas eorum Gen. 11.* Ktorzy trybem Olbrzymiskim szturmują do niebá, ktorzy sposobem Babilońskim dobywają ráiu, biada takim; bo nie tylko nie dobdą szturmem, ale w piekło wszyscy w pádná hurtem. A czemuż? dla tego; że oni złościá, hárdościá wyniosłościá, chcą dostać, y dobyć niebá; chcą dobyć niebá szturmem, tak żeby rádzy zściągngli z naywyższego thronu sáмого Bogá, iáko Olbrzymowie Jowiszá; y owfzem rádzyby Bogá nie mieli, aby wolnicy bez karánia Boskiego grzeszyli. Ztąd Theologowie mówią: że rozpustni ludzie *affektive* chcieliby, aby Bog nie był Bogiem, według owych słow Písalmu 13. *Dixit inspiens in corde suo, non est Deus.* Rzekł głupi w sercu swoim, niemá sz Bogá. Ale tácy wszyscy, ktorzy tak nieba dobywali, ktorzy tak ná Bogá szturmowali, szturm przegrali. O takich powiedziano. Ktorzy sie podwyższają ponizeni będą. *Qui se exaltant humiliabuntur Luc: 14.* y gdzie indziey rzeczono: *Etiam si nitum posuerint inter sidera, verumtamen ad inferna detrahentur Abd. 5.* Aczkolwiekby pychą y hárdościá swojá podnieśli sie aż pod sáme naywyższe niebiosá, iednak z strácani będą ná dno przepáści wieczney, tak iáko Olbrzymowie náiezdnicy Jowiszá, frogim piorunem z strácani są do bezdenneho Acherontu. Rozániec S. jest szturmem do niebá, ale nie szturmem Olbrzymiskim, nie szturmem Babilońskim; poniewáz w Rozánecu S. nayduje się unizóna pokorá, y pokorna unizóność, ktora czym jest głębsza, tym wyżey jest szturmująca do niebá, według owego: *Qui se humiliat exaltabitur.* Ktory się uniza, wywyższon będzie. A któż niedooczy w Rozánecu S. pokory N. Pánny w táemnicách pierwizey

wfzey Rożáncowey części! A ktoż nie obaczy w Rożáncu S. pokory IEZUSA P. w táiemnicách drugiey Rożáncowey części; tá pokorá tak wielka Wcielonego Bogá y Boskiey Mátki N.P. nikt nie wátpi, że szturmuiąc do niebá, przeniknęła niebo, y siedzi, áż ná práwicy Boskiey. *Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis Psal. 109.* Bog Oćiec Synowi swemu Bogu, dlá pokory iego w táiemnicách Rożáncowych záwártey, rzekł: siedź po práwicy moiey.

Ale nie dość ná tym, áby Rożániec S. był názwany szturmem do niebá, że tám Rożáncowych táiemnic pokorá przeniknęła niebo; więc dowodniejszy a nam pożyteczniejszy tego probuie dokumentem.

Symbolistá pewny odryfowawszy, w łuku strzálę wyciągnioná áż do źeleścá, nákierowána w gorę, takie nápiśał lemmá. *quò humilior, eò altior.* im nápięta niżej, tym leci wyżej. Modlitwá może sie rozumieć przez strzálę; bo też Kościół Boży niektore ma modlitwy názwane *jaculatoria* strzeliste; á to dia tego, że iáko strzálá, *quò humilior, eò altior:* im nápięta niżej, tym leci wyżej; tak modlitwá, im pochodzi z fercá niższego, y pokorniejszego, tym iest lotu wyższego y niebu bliższego, także szturmem swym przebiwszy niebo, leci iáko do nieiákiego celu do Boskich uszu: przeto rzekł Augustyn S. *Oratio humilis, penetrans caelos, pervenit ad aures DEI.* W Kościóle Bozym, iezeli ktora modlitwá iest bárziej strzelista do niebá, iáko Rożániec S. ktorego wesołych, záłosnych, y chwalebnych táiemnic, iáko strzelistych do niebá modlitw, záżywa Kościół Boży w Litániách mowiac: Przez táiemnicę S. Wcielenia twego, Przez Mękę twoję, Przez Chwalebne zmartwychwstanie twoie, Przez dziwne Wniebowstąpienie twoie, wybaw nas P. Zeby zás tá strzelista Rożáncowa modlitwá bylá szturmuiąca do niebá, należy áby ná kształt strzály bylá: á iáko strzálá, *quò humilior, eò altior,* im nápięta niżej, tym leci wyżej. Tak modlitwá Rożáncowa im będzie pochodziła z fercá niższego y pokorniejszego, tym będzie ku niebu lotu wyższego, tak że szturmem swym przebiwszy niebo, doleci do Boskich uszu. Y toć tu podobno może sie weryfikowác o Rozáryántách Bráci y siostrách, co powiedział Abákuk Prorok *cap. 3. In luce Sagittarum ibunt, in splendore fulgurantis haste.* że brácia y siostry Rożáncow-

żółcowa modlitwa, y Rożńcowemi zbawieniami tajemnicami, ozdobięni, iako hartownemi światłemi strzałami, y polorownemi á błyszczącemi grotami uzbroieni, poydą ku niebu, y szturmując do niego, będą go dobywali, tak że się oprą, iako o kres nieiaki, o majątat Bożki, y o thron Krolowej Rożńcowey N. Panny.

Trudna rzecz do zrozumienia powiedział P. IEZUS, kiedy się z temi słowy ozwał: *Matb. 11. Regnum caelorum vim patitur.* Krolestwo niebieskie szturm, gwałt ćierpi. A dla Bogá, iakim sposobem ma być gwałt y szturm w Krolestwie niebieskim! á wszakże w niebie, *omnis pax & tranquillitas*, wszyscy w pokoiu bez żadnych rozruchow żyją? á wszakże w niebie, *nullus timor, sed omnis securitas*, nie mają żadney boiáźni, ale wszelka bezpieczeńność? á wszakże w niebie, *jucunditas consummata & felicitas perfecta* wesele bez konieczne, szczęście dostateczne? Iakoż tedy Krolestwo niebieskie szturm y gwałt ćierpi? *Regnum caelorum vim patitur.* Prawdą to że *ab intra* względem w niebie będących SS. Pńskich, nie mają żadnego szturm y gwałtu, ale *ab extra*, względem ludzi gńnacących się do niebá, wielki gwałt y szturm ćierpi Krolestwo niebieskie: ktorego chcąc dostąpić z wielką trudnością muszą ludzie szturmować do niego, y nikt go nie osiągnie inaczej, chyba przez szturm gwałtowny, *& violenti rapiunt illud.* Ztąd Symbolistá pewny, narysowawszy koronę ćierniową niżej, á wyżej złotą, takie napisał lemmá. *Per istam ad illam* albo *per angusta ad augusta.* To jest, przez ćiasne y ostre ćiermie ućiskow, trzeba się ćisnąć y gwałtem szturmować do wieczney y złotey chwały. Tak Piotr y Páweł Apostołowie SS. szturmowali do niebá, gwałtem ćisnąć się przez krzyż y obojęczny miecz. Tak Ian y Thomasz Uczniowie Pńscy, szturmowali do niebá, gwałtem ćisnąć się przez wrzącego oleiu koćioł, y przez grot hartowney ostrey wloczni. Tak Stefan y Wáwrzyniec MM. szturmowali do niebá, ćisnąć się przez twarde kámienie y rozpaloną kratę. Takim sposobem, albo temu podobnym, y znas káżdemu należałoby szturmować y ćisnąć się do niebá. Ale ja wam S. P. *in gratiam* Rożńcá S. łatwiejszy kształt podam, y śńadniejszą modę.

Nie tylko ten szturmie, ktory woiuie, lecz y ten, co prezentá dáruię, iako jest przystłowie Polskie, *Złote, srebrne dary,*

szturmia bez miary. Philip Krol Mácedonski chcąc pod swoją moc podbić Grecyę wszytką, rádził się Bożką Apolliná pytaiac się, iákimby sposobem mógł osieść nie dobyte zamki, y zwyciężyć Greckie Rycerstwo mężne? ná co odpowiedział Bożek: *Hastis pugna argentatis & omnia vinces.* Woiuy grotami srebrnemi, á tak zwyciężysz wszytko, iakoby chciał rzec: Chcesz wygrana mieć z Grekami, rzucay ná nich srebrnikami; gdyż srebrne, złote dary, *szturmia bez miary:* To usłyszawszy Philip zaráz liczne milliony srebrnych y złotych pieniędzy, rozesłał po różnych Greckich Krolestwach y Prowincyách, ktore, żelazá nie dobywszy, srebrnym y złotym zwoiował *szturmem.* O czym ogłosił Poéta.

Diffidit urbium

*Portas vir Macedo, & subruit amulos
Reges muneribus.*

Tákim *szturmem,* y Ludwik iedenasty Krol Fráncuski, Krolá Angielskiego sobie zdewinkował Senat: iednego Hástygiuszá nie mogąc náklonić, wielką mu bázro sumę posłał czerwonych złotych pod herbem hufárzow zbroynnych, ktore on przyiawizy rzekł: *Captivum me tenes; quis enim valet tot armatis resistere.* Dopieroś mię zwyciężył Monárcho Fráncuski *szturmem* złotych hufárzow, któż bowiem może dáć odpor tak wielu zbroynnym?

Człowiek Pogáński, Philip Mácedonski, pogáńskiego pytał się Bożką, iákim kształtem miał otrzymać Krolestwá ziemskie? Lecz człowiek Chrześciański, Kátolik, niech mnie się spyta, iákim sposobem ma osiągnąć niebieskie Krolestwo? á iako Bożek pogáński odpowiedział Philipowi, że ieśliby złotem y srebrnem *szturmował,* miał być Państw Greckich obszernych Kolem. *Hastis argentatis pugna, & omnia vinces.* Tak ja Kátolikowi powiedziałbym, że ieśliby Rozáncami do niebá *szturmował,* odziedziczyłby niebo. *Rosariis pugna, & omnia vinces.* to jest Kátoliku Rozáryáncie, ieśli chcesz dostać się do niebá, IEZUSOWI P. y N. Pannie Rozáńce dáć trzebá; gdyż y *ten do niebá szturmie, który Rozáńce dáruie;* álbowiem do niebá *Rozáńcowe dary, szturmia bez miary.* A ieśliby zá Rozáńcem piątym y dziesiątym nie dáło się dobyć niebo, tak iako Hástygiusz zá mało złotá nie dáł się náklonić Fráncuskiemu Krolowi: toć nabożny Rozáryáncie, *szturmu* do niebá stem, y dru-

y drugim Rozańców, dáruiąc one IEZUSOWI P. y N. Pannie: Przesyłał tam często wszystkie trzy Rozańcowe części: rozpamiętyway dla miłości Iezusowey, pietnaście zbawienia nášzego táie-mnic: odmawiał dla miłości N. Panny, sto pięćdziesiąt pozdro-wienia Anielskiego, á zapewnie usłyszysz, że ná ten to twoy szturm poddając się tobie niebo odezwie się, tak iáko odezwał się Hásty-giusz Fráncuskiemu Krolowi. *Captivum me tenes, quis enim valet tot Rosarijs resistere.* Iuż nabożny Rozáryáncie szturmem twoim Rozańcowym dobyłeś niebá; ktoz bowiem może dáć odpor tak wielu odpráwionym Rozańcom? ponieważ do niebá: *Rozańcowe dáry, szturmują bez miary.*

Námieniłem wyżej słowá Zbáwiciela IEZUSA P iż Krolestwo niebieskie gwałt cierpi, y gwałtownicy porywają one, to iest, że ci dóciśną się do niebá, ktorzy tam szturmują przez swoje utra-pienia, uciśnienia, y ciała umartwienia, przez dyscypliny, krwi swej wylania, y włosiennice, przez długie klęczenia, twarde le-żenia, nie spánia częste, y posty gęste. Nabożni Rozáryánci, y wam wszystkim, wszystkiego tego potrzebá ná sobie doznáć gwałtu, ále gdy to czyniac, dość nie uczynicie tak, że ieszcze wam tak sztur-mującym nie da się dobyć niebo. Więc dla silniejszego y wál-niejszego szturmu, do wászych dobrych uczynków, przyłączcie IEZUSA P. frogá mękę, závártá w táie-mnicách drugiey Rozań-cowey części: Do wászego pracowitego potu, przyłączcie pot krwáwy Zbáwiciela. Do wászego utrapienia y uciśnienia, przyłącz-cie utrapienie y uciśnienie w Ogroycu miáne od Odkupiciela. Do wászego umartwienia ciała y dyscyplin krwáwych, przyłączcie krew wylaná Iezusowá przy biczowániu u kámiennego słupá. Do wászych cielesnych pokus iáko cierni przytlumionych, przyłącz-cie ciernie z Iezusowey cierniowey korony. Do wászych cięża-row grzechowych ná ulżenie onych, przyłączcie ciężar Bożego Syná dźwigájącego Krzyż ciężki ná gorę Kálwáryiská. Do wá-szego twardego klęczenia, y ná ziemi leżenia, przyłączcie twar-de łóże Chrystusowe ná okrutnym Krzyżu, á tak, iáko gwałtowni-cy, szturmując do niebá Rozańcem S. onego dobędziecie y nie-omylnie otrzymacie, mając sobie zá wzór, ten przykład, ktorzy te-raz ogłoszę.

Pisze B. Alánus pewny Brát Rozáncowego Bráctwa, gdy żył ná świecie nayszczésciey mawiał wtora Rozáncowa bolesná czastkę, rozpámiętywaiac frogá mękę Zbáwiciela Pána, zbliżywszy sie do zgonu życia, kiedy konał, był wzięty ná sąd Boski, y widział swoich grzechow nie skomputowaną liczbę, ktora ná szali włożona, przeważała wszystkie jego uczynki dobre, zkąd przestraszony zawał: Ey do moich dobrych uczynkow niech będą dołożone Rozáńce wtorey bolesney części, w ktorey rozpámiętywałem bolesná Iezusowa mękę: uczyniono tak, y wnet krzyknał: iuz pewny jestem niebá, á zátym szczęśliwie skonał. Owoż maćie nábożni Rozáryánci, iáko ten szczęśliwie szturmiaac Rozáncem S. do niebá, niebá dobył: Chćieyćiesz y wy tym kształtem do niebá szturmować, Rozáńce odprawować, tájemnice zbáwienia nášzego medytować, á nieomylnie dobędźcie niebá, mając to ná pámięci, że do niebá *Rozáncowe dány, szturmia bez miáry, Amen.*

KAZANIE DZIESIĄTE.

Assessorya Rozáryántow po práwicy Boskiej

Sede à dextris meis Matth. 22.

Siedz po práwicy moiey.

Nak jest rózne niebo od piekła, tak rózne jest stánowanie ludzi po práwicy y po lewicy Boskiej S. P. Stánowanie ludzi po práwicy Boskiej znaczy niebo, lecz lokácy a onych po lewicy znaczy piekło, wszyscy ktorzy stána po práwicy Boskiej będą zbáwieni. Wszyscy zaś ktorzy stána po lewicy będą potępieni: wszystkim ktorzy będą po práwicy rzecze łagodnie P. IEZUS *Venite benedicti Patris mei percipite Regnum.* Przychodźcie Błogostáwieni Oycá mego osiągnijcie niebo: wszystkim zaś ktorzy po lewicy będą, surowo y przeraźliwie dasie slyszec Pan IEZUS, *Ite maledicti in ignem aeternum,* podźcie przekłęci w ogień wieczny. O nieszczęśliwa przekłętym po lewey ręce lokácy: o błogostáwione wybránym po práwey ręce Boskiej stánowanie. Zbáwicielu náš dobrocliwý IEZU, ty w dzień sądu twego będiesz stáno-

stałowił ludźcie po prawicy, y po lewicy twoiey: więc my z wczáfu wypraszamy się z lewicy twoiey á w praszamy się do prawicy mówiac *Inter oves locum praesta, & ab hediis nos sequestra, statuens in parte dextra* nie licz nas w poczet z kozłami, day miysce między owcami, ná prawicy gdzie wybráni. S. P. Iuż wyprosiłiśmy się z lewicy Iezusowey, oto iuż on sam nas dżiisia zaprasza káždego siedzieć po prawicy mówiac. *Sede à dextris meis* Siedz po prawicy moiey. Sadza nas Chrystus P. po prawicy swoiey dżiisia, á wiecież czemu dżiisia? dla tego że dżień dżiisieyszy iest dżień Rożáncowey N. Pánnny, áby dał znać P. IEZUS że ten będzie po prawicy iego siedział, który Rożáncem S. N. Pánnę będzie wystawiał. Przeto dalszy dyżkurs moiey ogłosi iż *Rożániec S. Rozáryántow dczkótwick grzesznych ass. sferami czyni w niebie po prawicy Boskiej*. Zkad niech będzie cześć y chwałá Iezusowi P. po prawicy Oycowskiey siedzacemu: Rożáncowey N. P. uwielbienie Rozáryántow sadzáiacey po prawicy Syná swoiego w niebie: nam zaś ná duchowny dufzy nášzey pożytek.

Matth. 21. Chrystus P. Zbáwiiciel swiátá przed okrutney meki swoiey trágedya, wiszd sporządzáiac sobie do Ierolimskiego miastá, posłał dwoch z Uczniow swoich do miasteczka blisko Ieruzalem. áby ztamtąd przywiedli mu Oślicę y z oślátkiem, o które iesliby się kto pytał ná co biorá, odpowiedzieć mieli że ich Pan IEZUS potrzebuie. *Ite in castellum quod contra vos est, & invenietis asinam alligatam & pullum ejus, adducite mihi, & si quis vobis aliquid dixerit, dicite quia Dominus his opus habet.* Tłumácza Pismá S. przez oślicę y oślátko rozumieia być grzesznych ludźi, którzy nie rzadzác się rozumem, sercá swego nie podnoszą ku niebieskim roskoszom, ále zá peżadliwościami swemi idac cále są przywiązáni do cielesnych nizezemności ziemskich, o których mówi Psalmista 48. w skázuiac ná osobę iednego *Homo comparatus est jumentis insipientibus & similis factus est illis.* Kiedy ia konfrontuię sens literálny, z moralnym łatwo dochodzę literálnego że oślicy z oślátkiem *Domus his opus habet*, Chrystus P. potrzebował d'a tego aby ná oney (pogaidzáiac okazale konie y zniemi pompę swiecká) pokornie y skromnie ná tryumf w iechał do Ierolimskiego miastá: ále trutynuiac sens moralny że oślicá y oślátko

znacza grzesznych ludzi, wielką mam trudność, iako może sie weryfikować to, że *Dñus his opus habet* iako to może być że P. Chrystus potrzebuie grzeszników? á wszákże Psalmistá Páński życzy, áby grzesznicy ták niszczeni przed obliczem Boskim, iako wosk niszczeie przed ogniem *Sicut cera fluit à facie ignis, sic pereant peccatores à facie DEI* Psal. 67. A wszákże tenże Psalmistá zápewnie twierdzi że grzesznicy odlegli sã od zbáwienia *longe à peccatoribus salus* Psal. 155. iakoż więc grzeszników Chrystus P. potrzebuie *Dñus his opus habet*. Prawdã to y nieomylna pewnořć że od tákich grzeszników dálekie iest zbáwienie, y tácy iako wosk przed ogniem niszczeiã przed obliczem Boskim, ktorzy Chrystusá P. nie znãjã y Nayř: Imienia iego nie wzywãjã, iako tenże grozi Psalmistá *Effunde iram tuam in gentes que te non noverunt, & in regna que nomen tuum non invocaverunt*. Psal. 18. Ale grzesznicy tácy ktorzy Imienia Iezusowego wzywãjã, ktorzy Imię onego wystawiajã uszedřzy potępienia nieomylnie spodziewãjã sie zbáwienia *Omnis qui invocaverit nomen Domini salvus erit, ad rom. 10.* ták ásfekuruie y pomieniony Psalmistá mowiac: *Sperent in te qui noverunt nomen tuum, quoniam non dereliquisti querentes te Dñe* Psal. 9. Tákich więc grzeszników potrzebuie P. IEZUS. *Dñus his opus habet* ktorzy Imię iego znãjã, ktorzy w Imieniu iego zbáwienia szukãjã y wnim przy swoich iákichkolwiek dobrych uczynkách, nádzieię pokládãjã. Nászego Zakonu Hugo Kárdynał, ná co Chrystus P. potrzebuie grzeszników, przyczynę dáie iž dla tego áby onemi osãdził w niebie miejscã pozostãte po zlych Aniołách, ktorzy przez hárdořć z niebã spãdli do pieklã. *Dñus his, id est peccatoribus opus habet, ut impleantur sedes paradisi*. Przytomni tu Rozãryãnci musiãcie sie znãc do tego, iž wy iako grzesznicy, szkãrdnemi swemi kryminałami zãřtużyliřcie ná to žebyřcie przed obliczem Boskim ták zginęli, iako wosk topnicie przed płomieniem ognia. *Sicut cera fluit &c.* Zãřtużyliřcie ná to žeby od was oddalone bylo zbáwienie duszne. *longe à peccatoribus salus*. Ale že w Rozãncu S. Imię Iezusowe znãcie, powtarzãcie, wzywãcie, y przy częřto odprãwionych Rozãncách iako przy dobrych uczynkách, w nim nádzieię pokládãcie. Przeto *Dñus vobis opus habet* P. IEZUS was potrzebuie áby was zbáwił, áby przez was w niebie nápełnił

pełnił mieyscã pozostãte od zlych Aniołow *ut impleantur sedes paradysi*: aby zwas kãzdemu rzekl *Sede à dextris meis* siedź po prawicy moiey, á zãtym aby dla Rożãncã S. ássessorãmi was uczynił w niebie po prawicy swoiey.

Ad Rom: 3. Pisze Pãweł S. że wszyscy ktorzy zgrzeszyli potrzebuiã chwały Boskiey. *Omnes peccaverunt & egent gloria Dei*: Doktorze narodow Pãweł S. ia nãymnieyszy Doktorã Anielskiego dyscypuł, proszę cię abyś mię nãuczył żebym zrozumiał, iãko to może być, że wszyscy ktorzy zgrzeszyli potrzebuiã chwały Boskiey? á wszãkże ia rozumiem że ktorzy zgrzeszyli (ieśli chcã pokutowãć) potrzebuiã pokuty ktorãby zã swoje występkã dosć uczynili Bogu? albo rozumiem że ktorzy zgrzeszyli potrzebuiã lãski Bożey aby przez onę powstãli od grzechow: albo rozumiem że ktorzy zgrzeszyli potrzebuiã miłosierdzia Boskiego, przez ktoreby było odpuszczenie grzechow, á iãko Chryzostom S. mowi że ci ktorzy zgrzeszyli, nie godni sã chwały Boskiey, ále y owszem godni sã konfuzyi, wzgãrdy y karãnia; á ty przecięg mowisz to że wszyscy ktorzy zgrzeszyli potrzebuiã chwały Boskiey, *Omnes peccaverunt &c.* Gdy mi nic nie odpowiada Pãweł S. miãsto onego nãucza mię Doktor moy, Anielski Tomasz S. mowiãc że grzesznicy po popelnionym grzechu, potrzebuiã od Boga usprãwiedliwienia ktore sie stosuie do chwały Boskiey, *Egent gloria DEI, id est justificatione, quæ cedit in gloriam DEI.* S. zãs Cyrillus tãk ten text Pãwłã S. tłumãczy że wszyscy ktorzy zgrzeszyli potrzebuiã Zbãwicielã y Odkupicielã ktoryby ich wybãwiwszy od grzechow, y odkupiwszy z niewoli ktora idzie zã grzechem, nãbãwił niebieskiey chwały: iego te sã słowã. *Omnes peccaverunt & egent Christo Redemptore.* Nabożni Rozãryãnci nie mozećcie sie wychylić z gromãdy grzesznych, poniewãż Pãweł S. mowi, wszyscy to iest y Rozãryãnci zgrzeszyli, toć y wy iestecie grzeszni, iedni mniey drudzy wiecey, á zãtym y wy potrzebuećcie Odkupicielã *omnes peccaverunt & egent Redemptore.* A dãlekoż wã Rozãryãntom grzesznym Odkupicielã szukãć trzebã? upewniam iż bãrzo blisko macie, bo w wãszcych ustãch trzymãcie, kiedy Rożãniec S. odprãwuiãc zbãwienia wãszcego tãiemnice rozpãmiętywãcie. Pierwszey wtorey y trzeciey Rożãncowey części gdy odmawiacie tãiemnice, w tãiemnicãch u-

stami wászemi odmowionych y sámeo Odkupiciela maćie, toć y zbawienie wásze tuż, tuż trzymacie gdyż według Filozofow *Qui habet causam habet effectum in causa.* Máiac zaś w Rozańcu S. y zbawiciela y zbawienie wásze wręście chwałę niebieską otrzymacie gdzie z was káżdego po práwicy Boskiej áffesorami uczynią mówiac *Sede à dextris meis* siedź po práwicy moiej.

Młodzieniaszek pewny przyszedszy do IEZUSA P. pytał sie iakim sposobem miał sie stać dziedzicem Krolestwa Niebieskiego *Mgr quid faciendo, vitam eternam possidebo.* Náuczycielu slyszalem ia ze ty przez kazania swoje zachęcasz ludźie do niebá, ia chcę być w niebie, ále iakim sposobem iego mam dostać wielce prágne slyszec od ciebie: á P. IEZUS ná to rzekł; *serva mandata.* Młodzieniaszku chceszli być w niebie, należy tobie ábyś wszystkie Boskie przykazania zachował, więc *serva mandata* pilnuy przykazań Boskich, átak otrzymasz niebo. Nic pewniejszego iest ze przez obserwancyá mandátow Boskich, ludźie dostępuia niebá, ále kiedy álbo z ułomności, álbo ze złości swoiej ludźie łomia przykazania Boskie, toć iuż ludźiom nie spodźiewać się niebá? nie spodźiewać sie, bo kto łamie przykazania páńskie, ile ze złości nád nim wiśi gniew Boski frogi *Ira DEI manet super eum Ioan. 3.* Więc ty krzywoprzyśięzco któryś kłámliwie przysięgáiac złomał przykazanie Boskie, niespodźieway sie niebá, gdyż nád toba *ira DEI manet* wiśi gniew Boski frogi áby cię potępił do piekła. Ty zaboyco y rozboyniku, któryś álbo ná cieie, álbo ná sławie, zabił bliźniego twego, nie spodźieway sie niebá, gdyż nád toba *ira Dei manet* wiśi gniew Boski frogi &c. Ty cudzołożniku, wszeteczniku, y wszelką sprośnością zmázany cielesną, nie spodźieway sie &c. Ty zdzierco, łakomco, dobr bliźniego rábowniku nie spodźieway sie niebá &c. Ty opoiu żárłoczny, w piiánstwie tonący, nie spodźieway sie &c. Przeciwnko wam wszystkim nie odemnie ále od Páwła S. taka kondemnatá wyszła, *ima. Corint. 6. Neq₃ fornicarij, neq₃ adulteri, neq₃ fures, neq₃ avari, neq₃ ebriose, neq₃ maledici, neq₃ rapaces Regnum DEI possidebunt.* A cóż wam teraz czynić pomienieni z niebá ekskludowani grzesznicy? ktorzy nád sobá widźicie zamknione niebo, pod sobá otwarte piekło z iedney strony szkarádne wásze sprofne grzechy, z drugiey obrzydłych was do

do piekła zągąniąjących cząrtow, podobno w rospącź idźcie? podobno o zbąwieniu wáfzym watpicie? podobno żywo w ogień wieczny gotuiecie sie *Descendant in infernum viventes Psal. 34.* Ale stoycie tak, zątrzymaycie sie z krokiem, precz, precz od was niech idźcie desperącyą, precz watpliwość o zbąwieniu wáfzym, ktore przy dobrych wáfzych iákichkolwiek uczynkách, przy odprąwionych codźiennych Roźńńcách funduie sie, gruntuie sie ná táiemnicách Roźńńcá S. ná żyćiu, ná męce, y ná chwale IEZUSA P. y N. Pąnny dla wáfzego zbąwienia, dla dosyćuczynienia zá wáfze grzechy, od Bogá W. ordynowńnych y sporządzonych. Nie národźiliście się piekłu, kiedy od was rozpąmętywany w Roźńńcu S. P. IEZUS národźił sie dla was: dla was y N. Pąnną stfálą sie Mátką Bożą, iáko rzekł Kázimierz S. Krolewicz Polski *Peccatores non abhorres, qui ni forent, nunquam fores, Mater DEI Filij.* Nie przeważą áni póciągną was wáfze grzechy swym ćiężarem do piekła, kiedy IEZUSA P. od was w Roźńńcu S. rozpąmętywńwana męká, ćiągnie was w gorę do niebá *Ego cum exaltatus fuero traham ad me omnia Ioan. 12.* Nie ogárną was piekielne ćiemności w bezdennych przepąściách, kiedy wam w Roźńńcu S. rozpąmętywńwana świeći IEZUSA P. y N. Pąnny chwálą. Więc przybiegaycie, śpieszcie sie, gárníycie sie y naysprośńieysi grzesznicy do Roźńńcowych táiemnic ząwierńńjących miłosiernego IEZUSA P. y naylńskńwszą N. Pąnnę, ktora dla Roźńńcá S. rádń grzeszników przyimuie, z złych dobremi czyni. z obrzydłych Bogu miłemi, z czarnych główni piekielnych, w cnotách ińńnieńcemi, z potempieńcow, Krolestwń niebieskiego dziedzicńmi, z kozłow lewicy Boskiej, prńwicy iego owieczkńmi. Co potwierdźńńc poboźny y śwńatobliwy Tomasz k Kempis mowi. *O quam gratiose Maria recipit sibi devotos & fideliter servientes! quam frequenter convertit meritis suis & miraculis nequiter in seculo viventes quanti fuissent eternaliter condemnati vel in desperatione permansissent obstinati, nisi pro eis interpellasset ad Filium.* O iáko lńskńwie Mńrya Orędowniczńkń Roźńńcowa przyimuie do siebie gárníycych sie naboźnych Roźńńńńtów, áczkolwiek grzesznych, ktorzy że iey sie przyflugńń Roźńńcńmi, często ich nńwraca do pokuty zństugńmi y cudńmi swemi, niezboźńńie y nie wedłóg Bogń żyńńycych często

dacie pobożne życie. O iak wiele byłoby potępionych na wieki, albo w zakamiałości sercá będących w grzechách swoich trwali aż do zgonu życia! gdyby sie ona do Syná swego nie modliła, za nich nie błagała, y przyczyną swoią nie wspierała. Co gdy czyni nieomylnie Rozaryántow swoich áczkolwiek grzesznych promouie na áffesoryá po práwicy Syná swego w niebie. Dobrze powiedział o tym Cassiodorus mówiac *Cum sint per justitiam coeli iustorum, facti sunt gratia largitate & peccantium.* Aczkolwiek niebiosá należą przez sprawiedliwość pobożnym, iednakże przez łaskę y miłosierdzie N. Panny udzielają sie pokutującym y niezbożnym osobliwie Rozańcem S. do niey nabożnym.

Matth. 20. Mátká SS. Apostołów Ianá y Iakubá, usłyszawszy iż Chrystus P. czyni sie Krolem niebieskim, y tego swego Krolestwá, uczestnikami chce uczynić ludzi, zaraz z synámi swemi przyszedszy prosi u niego mówiac. *Dic ut hi duo filij mei sedeant, unus à dextris & alter à sinistris, in Regno tuo.* Panie obiecuiesz Krolestwo ludziom, więc proszę ciebie za temi dwiema synámi moimi, roskaz im siedzieć jednemu po práwicy, á drugiemu po lewicy, w Krolestwie twoim. Biedna Zebedeuszowo, czy rozumiesz co mówisz? czy wiesz oco prosisz u Chrystusá P. dla synow twoich? prosisz u niego, aby iednemu z ich dał mieysce po práwicy, á drugiemu po lewicy. Zatrzymaj sie trochę, á uważ fobie o co prosisz. Iżali nie wiesz ze mieysce po práwicy Boskiej znaczy niebo, á po lewicy piekło? Toć dla iednego syná twego, prosisz u Chrystusá P. o niebo, á dla drugiego o piekło. Ey dla Bogá, czy godzi sie, aby Mátká tak źle życzyła synowi swemu. N. Panna stáie się Mátką wszystkim Rozaryántom, nawet y grzesznym, którzy iá Rozańcem S. wystawiają, lecz nie tak, nie tak, iako Zebedeuszowá, Mátká naszá postępuje Rozańcowá; ktora synow swoich Rozaryántow áczkolwiek grzesznych, którzy iá wystawiają Rozańcem S. zachowuje od pieklá, á promouie do niebá, nie zyczy im lewicy Boskiej ręki, ále każdego z nich w zwiowski w swoią opiekę prosi P. Bogá mówiac: *Dic ut filij mei sedeant à dextris tuis.* Boże W. weyrzy na tych Rozaryántow áczkolwiek grzesznych, którzy przez modlitwę Rożánca S. stali sie synámi memi: więc iá iako Mátká, wnoszę za nimi instancyá do ciebie; day proszę im

miej-

mieysce po prawnicy twozey, rzekniy do kázdego z nich *sede à dextris meis* siedź &c. W słuſzney y przyſtoyney rzeczy nigdy nie ma wſtrętu proźbá, áni cory u Oycá, áni Mátki u ſyná, áni Oblubienicy u Oblubienicá: Przyczynia ſie N. Pánná zá Rozáryántámi ſwemi do Troycy PP. Toć oná iáko Corá Bogá Oycá, iáko Mátká Bogá Syná, iáko Oblubienicá Bogá Duchá S. uproſi Rozáryántom lub grzeſznym žal zá grzechy: żywót wieczny, wymoże zbáwienie duſzne, wymodli mieysce po prawnicy Boſkiej w Kroleſtwie niebieſkim. Tak áſſekuruie *Laſpergius* mowiác. *Adeo diligens, adeo ſedula eſt, ut neminem eorum qui ſibi commiſſi ſunt, precipue ſe invocantium perire ſinat, ſed omnes ad Chriſtum reducat, omnes illi reconciliandos offerat.* Orędowniczká Rožáncowa N. Pánná áz názbypilna y pieczołowita ieſt około ſobie powierzonych ták ze żadnemu z ſwoich Rozáryántow nabożnych, áczkolwiek grzeſznemu zginać nie dopuſzcza, ále do Chryſtuſá P. náwraca, do pokuty przyprowadza, w láſkę iego záleca, á náoſtátek w niebie po prawnicy onego áſſeſorámi czyni wſzytkich.

Eſther: c. 7. Uſádził ſie był Aman ná naród Izráełſki ták, áby go cále wygubil, y iuż był ſpráwił u Krolá Aſuerá, żeby iednego dnia wſzyſcy Izráelitowie zgładzeni z tego ſwiátá byli. Nędźni oni, wták wielkiej klęſce będąc, nizekąd rátkunku nie ſpodźiewáli ſie, y iuż co godziná ná ſmierć wygládáli. O czym gdy ſie dowiedziála Krolowa Eſter, Oblubienicá Aſuerá Krolá, ktora tákże była z narodu Izráełſkiego, prędko ſie porwawſzy ſzła do Krolá, przybywſzy do niego proſiła zá ludem ſwoim mowiác: *Si inveniri gratiam in oculis tuis o Rex, & ſi tibi placet dona mihi populum meum pro quo obſecro.* Krolu wydałeſ dekret ná lud Izráełſki, aby był cále wygubiony: Ey pámiętay że ten naród ieſt to lud moy, pomniy ná to że y ia ſámá z tegoż pokolenia ieſtem. Więc ieżeli mam co láſki u ciebie, y ieżeli ſie tobie podoba, proſzę przepuſć temu ludowi; nie trać go, nie gub, áni zabiay, ále go mnie cále rácz dárować żywcem. Zá wielkie y ſzkáradne grzechy ludzkie, iuż, iuż Bog W. chciał wygubić cály naród ludzki, y iuż nie tyſiąc tyſięcy nie million millionów był ludzi potępił do pieklá, reſztá tylko niemal zoſtála ná ſwiećcie, y ćiby iuż byli podobno poginęli, gdyby nie N. Pánná przyczyniála ſie do Bogá Wſz.

iáko rzekł Fulgentius S. *Iam dudum caelum & terra ruisent, si non Maria suis precibus sustentasset.* Iuż by dawno od zápalczywości Boskiej niebo y ziemiá w ruinę poszły, gdyby N. Pánná modlitwą y przyczyną swoią nie zabięgála temu: błaga oná Bogá W. áby nie karał grzesznego narodu ludzkiego, pámiętáiąc ná ułomność ludzká, y przypomináiąc sobie że też y samá jest z pokolenia ludzkiego, przyczynia sie zań gorącą prózbą do syná swego, iednak naybárzieszy błaga zá lud swoy to jest zá Rozáryántow swoich ktorzy codziennie do niey odzywáią sie tą modlitwą S. zá tych naybárzieszy prósi P. Bogá, mowiąc: *Si inveni gratiam in oculis tuis, dona mihi populum meum pro quo obsecro.* Boże W. wiem że mię kochasz nayniższą służebnicę swoią, kochayże y tych, ktorzy Rozáńcem S. mnie wystawiaią codziennie. Więc dáruy mi onych do opieki moiey, zá ktorzych proszę, day im łaskę twoią, á nie karz ich zá grzechy onych, nie pámiętáiąc ná ich występki, pozwol im pokutowáć, á po pokućie rzekniy z nich každemu *sede à dextris meis* siedź &c. Wszytko to dla suppliki N. Pánnny rad pozwala P. IEZUS, który ták sie odzywa. *Postulasti à me, dabo tibi gentes, hereditatem tuam:* Mátko moią naymilsza, ponieważ suplikowálaś do mnie zá narodem twoim, zá Rozáryántami twemi, áczkolwiek grzesznemi, otoż dáruię onych tobie; czynże ty z synow zátrácenia, synámi zbáwienia, z moiey lewicy, przenoś ich do prawicy, y tám ich promowuy ná áffessorstwo, á ia z nich každemu rzekę *sede à dextris meis* siedź &c. O błogostáwieni wy Rozáryánti ktorzyście swe Imioná w pisáli w Arcybraćtwo Rozáńcá S. Błogostáwieni wy ktorzy codzień Rozáńcem S. uwielbiaćie N. Pánnę, naybłogostáwieni wy zá ktorzych suplikuie N. Pánná do Bogá W. wiedźcie otym zápewnie iż dla Rozáńcá S. przez przyczynę N. Pánnny jest wam nágotowane miejsce w niebie, gdzie zápewnie zostániećie áffessorámi po prawicy Boskiej.

To co mowilem słuchayćie proszę iáko potwierdza ten przykład, który czytałem w Xiędze nazwaney *Marianum Rosetum.* We Fráncyey w mieście nazwanym Tolossá pewny człowiek, ciężkich y szkáradnych swoich grzechow nie spowiadał sie przez lat 15. y więcey, on był czasu iednego w záchwyceniu przyprowadzony od czartow przed piekło, gdzie hániebne y frogie widział piekielne męki:

męki: widział iako ludzie smażyli się w smrodliwej smołe, palili się w śiarczystym ogniu: widział iako ich pożeráli ogniści smokowie, y potym z siebie wyrzucáiąc ná szarpánie lwom y ogni-
 stym niedźwiedziom podawali: widział iako z ust ludzkich, záby
 iászczurki, węże, gádziny wychodziły, y wchodziły náзад do ust
 z wielką hániebnie męką ich kásáiąc y dręcząc: do tego widział
 iż owi ludzie w mękách tak wielkich będacý, nieutulenie ogniste-
 mi plákáli łzami, tak że łzy przez mięso y kości w skrość prze-
 nikały, y był slyszány głos, że ci to tu takie męki cierpiá, ktorzy
 nigdy się nie spowiadáli y zá swoje grzechy nie záłowáli, áni plá-
 káli: więc záchwycony człowiek poczuwáiąc się do tego że się nie
 spowiadał przez lat kilkanaście, frodze się bał, żeby go to nie po-
 tkáło, iakoz y nie uszedł, bo z dopuszczenia Boskiego, czaróci
 onego gwałtownie porwáli, do tych mak wrzucili, który to wszy-
 tko ponosząc co ná drugich widział, wrzeszczał wołał, o ratunek
 prosiąc: á że on przed záchwyceniem swoim był odpráwił Rozá-
 niec S. dla tego N. Pánná ná ratunek onego przybyła, y z piecá
 owego ogniatego wolno puścić kázála, iakoz tak się stáło, á zátym
 do niego rzekła: dla Rozáńcá który przed záchwyceniem twoim
 odpráwiłeś, jesteś teraz od tych mak wolny, bo zá moją prózbą
 Bog W. nie był cię ieszcze dekretował ná wieki, teraz tedy podź
 do syná meiego Dominiká, onemu się wysspwiáday wszytkich two-
 ich grzechow, do nich nigdy nie máiąc woli wrócić się więcej:
 częścicy mnie wzyway w Rozáńcu S. y codzién go odpráwuy,
 á tak uydźiesz wszelkiego niebespieczeństwa doczesnego ná cie-
 le, á wiecznego ná duszy, co wyrzekszy zniknełá, á ow przyszed-
 szy do siebie przed wszytkimi to głosił, y opowiadał. Naboźni
 Rozáryánci, ten przykład slysząc uszymá, uważaycie rozumem y
 dobrze sobie mieycie w pámięci, nieomylnie trzymáiąc, że żaden
 z Rozáryántow áczkolwiek naygrzesznieyszy, naboźny iednak do
 N. Pánný nie zginie ná duszy wiecznie, który záś niechce álbo z
 uporu, álbo zkrábrności, álbo z niedbáłstwá być w pisánym w Ar-
 cybráctwie Rozáńcowym, y leni się Rozáńcem wielbić N. Pánnę,
 od takiego dálekie jest zbáwienie, pod wátpliwóścią iesli będzie
 miał miejsce po práwicy Boskiej. Nie rozumieycie żeby w tym
 był moy sentyment, ále jest zdánie Bonáu: S. tak mowiácego Lon-

ge à nescientibus te (Virgo Dei-para) salus, qui autem perstant in obsequio tuo, procul fient à perditione. A iáko náš bogomyślny y uczony Doktor Páciucheli mowi, że ci ktorzy kocháią N. Pánnę y szczerze Rożáncem S. oney wzywáią, áczkolwiekby przez cały wiek swoy byli najsprosnieyszemi grzeszníkami, przynamniey ná zgonie życia swego, za przyczyną Rożáncowey N. Pánnny pokutę czynić będą y zginąć ná wieki nie mogą: á ia stosuiąc sie do przedsięwzięcia mego przydáię y mowię: ponieważ naywiękší grzesznicy nabozni Rożáncem do N. Pánnny, zá stáraniem oney przynamniey przed śmiercią swoią szczerze pokutuia, toć po pokucie niebo otrzymyváią, y po práwicy Boskiej áffektorámi zostáią.

U pewnego ptáznika, ptaśzek był náuczony pozdrowienia Anielskiego najpierwszych tych słow *Ave Maria*, Zdrowás Márya, zdarzyło sie że przez nie ostrożność ptázniká, ptaśzek wyleciał z izby, y latáiącego koło domu, nádleciał krogulec, ułowił go, u ktorego wspanách będąc, gdy sie. odezwał temi słowy *Ave Maria*, Zdrowás Márya, powtarzáiac Zdrowás Márya, zátym krogulec iák ná śmierć czym zábity, spadł z gory ná ziemię nie żywy, á ptaśzek z spon iego wyleciał nic nienaruszony zdrowy. My Rozáryánci od Rodziow nášzych náuczeni, á od gorliwych Promotorow Rożáncá S. záchęceni, iáko ptaśzetá nie iákie, co dzień álbo śpiewamy, álbo mowiemy pozdrowienie Anielskie, powtarzáiac one wiedney Rożáncowey części 50. rázy, ále kiedy ptáznikow dufz nášzych Promotorow Rożáncowych exort gorliwych zániedbywamy, iákoby zrak ich ulátuiemy, y iáko ptaśzetá po świećie buiamy, nie wáruiać sie śmiertelnych grzechow, wpadamy w spony sępá piekielnego ptaká, ktory úas porwawszy, usiłuię ná wieki pozrzec, ná wieki wydrzec duszy nášzey zbáwienie, w takiey ách nieftetyż zgubie będąc! zkąd ráunek mieć mamy? czy iúz cále ná wieki zginiemy? nie zginiemy, kiedy sie pozdrowieniem Anielskim, często powtarzáiac Zdrowás Márya w Rożáncu S. do N. Pánnny odzowiemy, dla ktorego pozdrowienia áffekuruię że iáko ow ptaśzek od spon krogulcá, ták my od spon sępá piekielnego wolni będziemy. Więc Orędowniczko nášzá N. Panno wiedzac ty o tym że my Rozáryánci twoi, co dzień, co godziná, co kwádráns, co minutá, co moment, co mgnienie oká, myślá, mowá, y uczynkiem,

ktem, możemy się pośliznąć, tak, iż dla ciężkich naszych grzechów inaczejby się nam oprzeć nie zdarzyło, chyba na dnie piekielnymi: Ey wybaw nas od takiego szkaradnego niebezpieczeństwa, którego abyśmy uszli, pokrzep nas bardzo słabych, kieruj y prowadz błądzących, zatrzymaj upadających, podźwignij upadłych, podaj rękę w pograżeniu będącym; uchowaj y ratuj od żarłocznego piekielnego sępa spon, nas iako ptaszat pozdrowienie Anielskie śpiewających, a naybárziej czasu śmierci naszej stánow po prawnicy Boskiej nas Rożącem S. ciebie wzywających, czego abyśmy byli za przyczyną twoją godni, temi do ciebie supplikujemy słowy.

Márya Mátko miłości, zbawiwszy nas wszelkich złości,

Wybaw od Boskiej lewicy, byśmy byli po prawnicy, Amen.

K A Z A N I E IEDENASTE.

Gálanterya wspaniale wysmienita Rożániec Święty.

Simile est Regnum cœlorum homini Regi Matth. 18.

Podobne jest Krolestwo &c.

Wyszałem że temi czasy do stołecznego Miasta Wilná Krol Imśc. przybył S. P. Co przedtym słyszałem to teraz iuż uyrzałem, y oznámuję iż dnia dzisiejszego podczas Oktawy Rożáncey iuż do nas przybył nasz Monárchá, iuż do nas przywitał Krol Imśc. A to ztad jest pewnośc, iż dziś widziałem asystencye, slugi y dwor onego. O iaki jest twoy zaszczyt Solemna Oktawo Rożánca S. poniewaz ciebie swojá prezencyą zdomi sam Krol Imśc, sławniejsza ty jest solemna Oktawo Rożáncey z prezencyi dziś przybyłego Monárchy, niż bankiet Krolowey Esthery z prezencyi Asucrá Krolá. Przybył do nas dzisia Krol Imśc, ale nie inšzy tylko Ewángeliczny oktorym głoši Mátheusz S. mowiaz. *Simile est Regnum cœlorum homini Regi. Podobne &c.* Tłumácze Pisma S. przez tego Ewángelicznego Krolá rozumieia być IEZUSA P. który jest Pánem nád Pány y Krolem nád Krolmi *Rex Regum & Dominus dominantium.* Więc kiedy słysz-

słyszycie iż dziś pod czas Oktawy Rożącowey przybył Krol Ewangeliczny, dorozumiewaycie sie, iż dziś pod czas Oktawy Rożącowey przybył ná Uroczyśćó sam P. IEZUS. Y nie bez fundamentu dziśiejszy Krol Ewangeliczny reprezentuie Chrystusá P. álbowiem iáko dziśiejszy Ewangeliczny Krol, ma ássystencya sług y dworzan swoich: Ták Chrystus P. dziś pod czas Oktawy Rożącowey ma ássystencyá wszytkich Rozáryántow nabożnych iáko sług y dworzan swoich. Iáko dziśiejszy Ewangeliczny Krol sług swoich słuca liczby *cepit rationem ponere cum servis suis*. Ták Chrystus P. dziś pod czas Oktawy Rożącowey słuca pilno Rozáryántow liczących y mówiących sto pięćdziesiąt pozdrowienia Anielskiego w Rożáncu S. Iáko dziśiejszy Ewangeliczny Krol iest áż názbýt bogáty, tálentámi złoto rozdáiacy, sam w kámieniách bárzo drogich blyszczácy. Ták Chrystus P. dziś pod czas Oktawy Rożącowey iest bogáctwá swe udzieliácy, drogie specyaly prezentuácy z ktorych rádżę-ia teraz wam S. P. przypátrzyć sie ofobliwie jedney naydroższej Gálánteryey, á ten iest Rożániec S. ktory dálszy dyskurs mowy moiey pod podobieństwem *wspániá-le wysmientey Gálánteryey* ogłósić zechce, ná cześć y ná chwałę W. Bogá ná wystáwienie Rożącowey Orędowniczki N. Pánný.

Znáć dáie Solinus iż Pirhus Krol Perski táká miał Galánteryá ná ktorey w jednym máłym drogim kámyczku, wyrażone były cále osoby dziewiáciu muz z swoiemi instrumentámi y dzieśiáty Apollo z swoiá lutniá, á to przez się náturálne bez zádney rze-mieślniczey sztuki. Nie Pirhus Krol Perski, ále Xiążę Hiszpáńskie Guzman nász Oćiec y Pátryárchá Dominik S. ma iáko w skárbnicy nie iákiey w Zakonie swoim bárzo w spániále wysmientá Gálánteryá Rożániec S. w ktorym wyrażáią sie Osoby, nie dziewiáciu muz z dzieśiáty Apollinem z swoiemi instrumentámi, ále reprezentuá sie dwie Persony, to iest IEZUSA P. y N. Pánný, á to ták rzetelnie, że iáko w kánaku świecá sie drogie kámienie, ták w Rożáncowych táiemnicách reprezentuie sie IEZUSA P. y N. P. życie, dzięłá, męká, śmierć y niepoięta chwálá. Obudwuch tych Osob IEZUSA P. y N. Pánný w táiemnicách pierwszey Rożáncowey części reprezentuie sie życie, reprezentuá sie y przedziwne dzięłá. Obudwuch tych Osob IEZUSA P. y N. Pánný w táiemnicách

cach drugiey Rożącowey części, reprezentuie sie męka reprezentuie sie y śmierć, ztą iednak różnością, że męka y śmierć IEZUSA P. reprezentuie sie *explicitè* wyraźnie a N. Panny *implicitè* niby wewnątrznie *per compassionem* przez spólbozenie: Obudwuch tych ofob Iezusá P. y N. Panny w tájemnicách trzećiey Rożącowey części reprezentuie sie nie poięta chwala. A iáko w drogiey Gálánteryey lśnią sie drogie kámienie, ták w Rożáncu S. Rożącowe tájemnice ofobliwie wesole y chwalebne lśnią sie od rádości, świeca sie od nie zácmioney chwały Iezusá P. y N. Panny. A zátym to idzie że Rożániec S. iest iáko wspaniale wysmienita Iezusá P. y N. Panny Gálánterya.

W cudzoziemskich Gálánteryách bywa kámień drogi názwany Chálcedonius, ktory inaczey sie nie rodzi, tylko z niebieskiey rofy, iest troiákiego koloru, a pospolicie bywa blády, przytárciem zágrzany ciągnie iáko burzdyn do siebie dzblá y drobne słomki. W Rożáncu S. iáko w cudzoziemskiej wspaniale wysmienitey Gálánteryey, nayduie sie P. Iezus iáko drogi kámień Chálcedonius: iáko bowiem ten kámień inaczey sie nie rodzi w ziemi tylko z rofy niebieskiey: Ták P. Iezus nie inaczey iest poczęty y zrodzony od N. Panny tylko z rofy niebieskiey to iest spráwa Duchá S. co sie rozpámiętywa w tájemnicách pierwszey Rożącowey części. Iáko drogi kámień Chálcedonius iest bládego koloru, ták P. Iezus umęczony y umarły ma ná sobie blády kolor, co sie rozpámiętywa w tájemnicách wtorey Rożącowey części. Iáko drogi kámień Chálcedonius, przytárciem zágrzany dzblá do siebie ciągnie. Tak P. Iezus okrutná męka przytárty, ále potym przy zmartwychwstaniu swoim chwala niebieská zágrzany y oświecony pociągnął do teyże chwały N. Pannę, przy Wniebowzięciu y ukoronowaniu oney, co sie rozpámiętywa w tájemnicách trzećiey Rożącowey części. A iáko drogi kámień Chálcedonius w práwiony w Gálánteryá, wielká ozdobę czyni Gálánteryey. Ták P. Iezus y N. Panna závárci w Rożáncu S. wielká powagę ozdobę, y cenę przynoszá Rożáncowi S. Azátym to idzie iż Rożániec S. iest iáko wspaniale wysmienita Iezusá P. y N. Panny Gálánterya.

Ceny wysokiey Gálánterya takim sposobem może mieć proporcyá y podobieństwo do Rożáncá S. Iáko bowiem droga Gálánterya

rya bywa zrobionā nie od kogo inſzego, tylko od doskonałego Iubilerā. Tāk Rożāniec S. ieſt od naydoſkonalszego całego ſwiātā budowniczego Bogā W. uformowaný, od Dominikā S. nā cały ſwiāt prezentowaný y ogłoſzony. Iako nieoſzacowana Gálānterya drogich kāmieni ieſt w ſobie máiāca wiele. Tāk Rożāniec S. wiele drogich táiemnic zbáwienia nāſzego ieſt w ſobie zawierájący. Iako Gálānterya ma w ſobie drogic kāmienie tiedne koloru zielonego iákie ſā ſmárągdy, drugie czerwonego iákie ſā kárbunkuly, trzecie iáſnego iákie ſā dyámenty. Tāk Rożāniec S. ma w pierwſzey części zielone, bo weſole, ma w drugiej części czerwone bo Krwiā Ieżufowā ufábowāne, ma w trzeciey części iáſne, bo chwalebne táiemnice. Iako Gálānterya ma w ſobie drogic kāmienie ciáſno w práwione. Tāk Rożāniec S. w pierwſzey ſwoiey części ma niezmiernego y nieogárnionego Bogā w przczyſtych wnętrzoſciách N. Pánny ciáſno zámknionego, y w naturze ludzkiej ciáſno we żłobie zmieſzczzonego. Iako Gálānterya bywa w robocie tłuczona młotami. Tāk Rożāniec S. w drugiej ſwoiey części, ma ſtluczonego ſkołátanego y zránionego Ieżufā P. á to częściā przy ubiczowaniu częściā przy koronowaniu cierniowā koronā, częściā przy ukrzyżowaniu. Iako Gálānterya bywa w ſzkátule zámknięta, á potym ze ſzkátuly dobyta, bywa nā pozor oczom ludzkim wyſtawiona. Tāk Rożāniec S. w trzeciey ſwoiey części ma w grobie Ieżufā P. zámknionego, y z grobu zmartwychpowſtálego nā pozor w wielkiej chwale oczom ſie ludzkim prezentuiącego. Iako Gálānterya ieſt Dámy y Pánie zdobiāca. Tāk Rożāniec S. nayſlicznieyſzā Dámę, naypoważnieyſzā Pánnę Máryā Mátkę Bożā ieſt zdobiący, y wielkā icy powagę przynofſzący. Iako Gálānterya ludzkie oko y ſerce ieſt uwefeláiąca y delektuiāca. Tāk Rożāniec S. ieſt uwefeláiący y delektuiācy ſercā nie tylko ludzkie, ále też y Aniełskie, nie tylko Aniełskie ále też y wſzytkich obywatelow niebieſkich nie tylko wſzytkich obywatelow niebieſkich ále też całej Troycy PP. A zátym to idzie że Rożāniec S. ieſt iáko wſpániále wſymienita Gálānterya.

W Gálānteryey naycelnieyſze y naypierwſze ma mieyſce Dyáment, ktorego ten ieſt przymiot, y ta właſnoſć iáko znác dáie Dyofcorides że Dyáment rozniewáných ludzi uſmierza, á do zgo-

dy

dy pokoju, y miłości pobudza: przeto tenże świadczy iż gdy zniechęci iakiey oblubienicą od swego sie oblubienicą odstręczy y oddali, za noszeniem dyamentu, znowu sie do kochania oblubienicą wzbudza y do dawney konfidencyey przychodzi: do tego, dyament noszony broni od nieprzyjaćioł, twarde rzeczy miękczy, y na nich różne rysuje kunszty. Te pomienione własności dyamentu, ma w sobie wspaniałe wysmienita nasz Gálánterya Rozániec S. álbowiem iako Dyament rozgniewánego człowieka uśmierza, do zгоды y pokoju pobudza. Tak Gálánterya nasz Rozániec S. Bogá W. na cały świat rozgniewánego uśmierzył, y do miłosierdzia pobudził, iako świadczy owá historya kiedy Bog W. rozszarzony gniewem na grzechy ludzkie, chciał wszystkich ludzi zabić na śmierć, éisnawszy na świat trzy ostre włócznie, ále uśmierzył sie w tey zápalczywości swoiey za pokazaniem od N. Pánny Dominiká S. ktory Rozániec S. miał ludzi przywieść do pokuty y poprawy życia.

Iako dyament odstręconá y oddaloná oblubienicę od swego oblubienicą wzbudza do powrotu, y do dawney konfidencyey y miłości przywodzi. Tak Gálánterya nasz Rozániec S. duszę ludzká przez grzech oddaloná y odstręconá od Bogá, znowu do powrotu wzbudza, y dawną konfidencyą przywraca, iako świadczy ten przyklad ktory teraz powiem. Pisze nasz B. Alánus gorliwy Promotor Rozánicá S. iż pewna niewiásta pierwicy uczciwie żywszy, potym niewstydliwie z wielkim pogorszeniem życie prowadziłá: éi ktorzy onę przedtym ználi, wielce tego sposobu życia iey záłowáli y przeto poprawy oney zádáiac, do pokuty namawiali, miedzy infzemi sposobami rádzili oney w pisac sie do Bráctwa Rozánicowego y co dzień odmawiac Rozániec S. poleciaiac sie opiece N. Pánny gdy to pomieniona niewiásta uczynilá, wnet do Oblubienicá duszy swoiey Bogá W. powrocilá, ktora przez grzechy swoje od niego sie byla oddalilá, tak tedy pokutuiac za swoje grzechy miásto miętkich szat, włósiennicy záżywalá, miásto smákowitych potraw, suchym sie chlebem posilalá, wczym do zgonu życia wytiwalá y szczęśliwie zmárlá. Tá pomieniona niewiásta oddaloná przez grzechy swoje od duszy swey Oblubienicá Bogá W. wrocilá sie do niego, nie infzym sposobem tylko przez

Rozániec S. który tak onę wzbudził do powrotu ku Bogu, iáko Dyáment oddaloną y odstręconą oblubienicę wzbudza do powrotu ku oblubieńcowi swemu.

Iáko Dyáment noszony przy sobie broni człowieka od nieprzy-
iázných ludzi, tak Gálánterya nášzá Rozániec S. od ludzi noszo-
ny y odprawowany broni od wszelkiego nieprzyiáznego człowieka,
iáko świádczy ten przykład który usłyszyćie. Pisze Cossius iż gdy
pewny Zakonnik z jednego miásta do drugiego wendrował, á w
drodze nie máiąc inszey zábawy cały Rozániec odmawiał, kiedy
więc iuz kończył, oto go niespodzianie oskoczyło kilku rozboj-
ników, którzy go chćieli wziąć w niewolą, w takim rázie będąc
zakonnik, Rozánecowe paćierze ktore miał w ręku podniósł ku nie-
bu, y do N. Panny wzniošszy oczy y serce, z temi sie odezwał
šłowy: áh Mátko Rozánecowa rátuuy mię wtey moiey tak wielkiej
przygodzie, w ktorey żadney niskąd nie máiąc pomocy do ćiebie
sie o Orędowniczko Rozánecowa ućiekam: rzecz dźiwna, skoro to
wyrzekł, zaráz rozboynicy ošneli, y szukáiąc międuy sobą iego
ználeść nie mogli, á on z pošrodka tych nieprzyiációł wyfzedłszy
uszedł niewoli, y wszelkiego niebešpieczeństwa. A tak Rozániec
S. obronił tego zakonniká od iego nieprzyiációł, iáko dyáment
broni człowieka od nieprzyiázných ludzi.

Iáko dyáment twárde rzeczy miękczy, y ná nich rózne ry-
šwie kunszty, Tak Gálánterya nášzá Rozániec S. miękczy zatwár-
dźiáłych grzeszników, y ná nich zbáwienne ryšwie cháraktery. To
co mowię tym potwierdzam przykładem. Pisze náš B. Alánus o
pewnym człowieku, który w šłościách y grzechách swoich tak
był zákámiáły iáko Kaim y ludasz desperuiąc o swoim zbáwie-
niu, y rozumiejąc że dla swoich zbrodni żadnym sposobem nie-
miał być zbáwionym: chcąc onego rátować różni zakonnicy y Ká-
pláni námawiali go do pokuty, przekládáiąc iż przez onę y nay-
šprošnieysze y nayšłownieysze odpuszczáią sie grzechy, tak iáko
Dawidowi było odpuszczone zaboystwo y cudzošstwo Piotrowi
záprzenie sie Bogá, Máteuszowi šakomstwo y zdźierstwo, Toma-
szowi niedowiárstwo, Mágdálenie swawolne życie, ale nic to nie
pomogło do zmiękczenia owego zákámiáłego człowieka. To šly-
šząc náš B. Alan pošzedł do niego y špodziewáiąc sie iego Ro-
zán-

żánce^m S. zmiękczyć te słowá rzekł: człowiecze y Kátoliku nie wątpię że ty iáka^kkolwiek krtyńkę masz áffektu y miłości ku N. Pánⁿie, on odpowiedział, tak jest: á ponieważ tak jest (rzekł B. Alan) toć dla miłości y áffektu N. Pánⁿy, uczyn rzecz máluśienką bez żadney twoiey tródnosci, to jest w pifsz sie do Bráctwá Ro-
żánce^wego, poczynay codzién odprawowác cząstkę Rożánca S. á ia upewniam, iż y ty umnieyszysz sobie gryzoty od sumnienia, y zmiękcysz sie w zákámiałości twoiey, y nas wšytkich uwe-
felisz ktorzy prágniemy zbáwienia twoiego: przyiał tę radę ácz nie bárzo rad ow człowiek, y w pifawšzy sie do Arcybráctwá Ro-
żánce^wego, gdy przez krotki czas odprawował Rożániec S. z de-
šperatá stał sie w nádziei gorącym, z niezbožnego stał sie pobo-
žnym, y z grzeszniká stał sie świątobliwym. A zátym iáko dyá-
ment twárde rzeczy miękczy y ná nich rózne rysuie kunszty. Tak
w Gálánteryey nášzey, Rożánce^we táiemnice zmiękczyły tego zá-
kámiałego człowieka, y ná nim zbáwienne wyrysowały cháraktery.

W niepospolitych Gálánteryách bywá bárzo drogi kámién. *Asbestus* który raz ogniem zápalony, nigdy nie gáśnie, choćby náń wiały bárzo byštre wichry. Nabožni Rozaryán^ci, wy w pifawšzy sie do Bráctwá Rożánce^wego, doštáliście bárzo wšpániałe wšmieni-
tá Gálánteryá, Rożánce^wá to jest Protektor^kę N. Pánⁿę, kto-
ra miłościá Mácieryńską záwšze ku wam góre iáko *Asbestus* dro-
gi kámién. A iáko ten kámién raz rozpalony nigdy nie gáśnie: tak
N. Pánⁿá Rożánce^wá Orędowniczká raz ku wam áffekt swoy zá-
wziáwšzy, nigdy áž do zgonu życia wášzego niezgáśnie áni ožię-
bnieie, bylebyście wy tylko áž do śmierci wášzey nieožiębneli áni
gášli ku niey w Rożánce^wey modlitwie, iákož y niegáśniecie, po-
niewaž według mniemánia mego rozumiem że codzién gorące wá-
šze ku niey, Rożánce^wá modlitwá wzbudzácie áffektá.

Wšpániałe wšmieni^ta Gálánteryá według proporcyi swoiey
bywa nošzona y ná piersiách y przy uszách; wy nabožni Roží-
ryán^ci N. Pánⁿy Gálánteryá nošcie záwšze ná piersiách wášzych,
nošcie ná sercu swoim, (*Et ex abundantia cordis loquatur os Matth.*
12.) áby blásk tey wšpániałey Gálánteryey częšto wychodził y ná
uštá wášze, to jest tak odmawiájące Rożániec S. áby táiemnice Ro-
żánce^we y pozdrowienia Anielskie wášzemi odmawiáne ušty, oraz

były w sercu, bez dobrowolnego rozerwania na myśli: Tęż sama Galanterya jako własna N. Panny, zawieście przy uszach oney, to jest Rożanicem S. supplikuycie do niey tak, żeby uslyszala wasze prozby, westchnienia, ządania, y potrzeby. Więc supplikuycie do niey prozjac o miły y wszystkim przyiemny w Oyczyźnie naszey pokoy. Supplikuycie prozjac o szczęśliwe czasy, o lepsze lata, supplikuycie prozjac o przedłużenie waszego zdrowia, na czynienie szczerey pokuty za grzechy wasze, supplikuycie prozjac o szczęśliwą śmierć y o zbawienie duszne. Co gdy uczynicie, áskkuruię że tego dostapicie. Czego ja zyczac mowię, Amen.

KAZANIE DWANASTE.

Morze Święte Rożaniec S.

Iesus transfretavit *Matth. 9.*

Pan Iezus przewiozł sie przez morze.

Kiedy dziś P. IEZUS po morzu żegluie, S. Uroczystość Rożancá odprawuie S. P. Morze znaczy coś Rożancowego, bo też znaczy coś Káznodzieyskiego, to jest według Nowáryná znaczy Káznodzieyską naukę. Káznodzieyska zaś nauka coż prozję jest inszego; ieżeli nie przenaświętsze zbawienia naszego táiemnice? Toć morze nic inszego nie znaczy, tylko Rożaniec S. Więc kiedy dziś P. IEZUS po morzu żegluie S. Uroczystość Rożancá odprawuie *Iesus transfretavit*, P. Iezus przewiozł sie przez morze. Ponieważ według pomienionego Authora morze znaczy naukę Káznodzieyską: nauka káznodzieyska nic inszego nie jest; tylko PP. zbawienia naszego táiemnice, PP. zaś zbawienia naszego táiemnice są w Rożancu S. Toć ja teraz niegodny Syn Zakonu Káznodzieyskiego nie inszego nie będę ogłaszał, tylko coś Káznodzieyskiego, to jest Káznodzieyską, naukę Rożaniec S. PP. zbawienia naszego táiemnice, áto pod podobieństwem y állegoryą Morza, dowodzác że Rożaniec S. jest naszym zbawiennym S. morzem, po którym sie przeiezdza P. IEZUS. *Iesus transfretavit*. Co niech będzie na cześć y na chwałę Bogá
niebá

niebá ziemi, y morza Pána, ná wystawienie Rozáńcowey Orędowniczki Najswiętszey Pánny.

Exod. 14. Lud Izráelski będąc w niewoli Egipskiej ledwie po długim czasie dostąpił wolności, á to tym sposobem. Gdy Bog W. uzaliwszy sie nád nim chóiał go pocieszyć, przyrzekł mu dáć ziemię tak obfitą y żyzną, że tām będąc bez żadney pracy ustawicznie sie mieli tuczyć mlekiem y miodem. *Dabo vobis terram fluentem lacte & melle.* Obietnicę choć nie prędko wypełnił skutkiem, ále iákim sposobem? nie inaczey Bog W. ten lud przyprowadził do obiecány ziemi, tylko przez czerwone morze. *Filij Israel perrexerunt per medium maris rubri.* Lud Izráelski znaczy narod ludzki: niewola Egipska znaczy czártowską niewolą: ziemiá obiecána znaczy Krolestwo niebieskie: morze czerwone znaczy krwawą mękę Iezusá P. więc iáko Izráelski lud wyszedszy z Egipskiej niewoli przyszedł do obiecány ziemi przez czerwone morze. Tak narod ludzki wyszedszy z czártowskiej niewoli, przychodzi do Krolestwa niebieskiego przez czerwone morze krwawey męki Iezusá P. o czym iuż dawno ogłosił páwel S. mówiąc, *Christus pro nobis mortuus est, justificati in sanguine ipsius facti erimus. Rom. 5.* Rozániec S. á zwlászczá w drugiej swoiey bolesney części, což iest inszego, iezeli nie krwawa męka Iezusá P. Więc iezeli czerwone morze znaczy krwawą Chrystusá P. mękę, toż czerwone morze znaczy y Rozániec S. á iáko Izráelitowie przyszli, do obiecány ziemi, przez czerwone morze. Tak narod ludzki przychodzi do Krolestwa niebieskiego przez Rozániec S. iáko przez czerwone morze krwawey Iezusowey męki. Przeto ia teraz to mówię o Rozáńcu S. co niegdyś o Rozáńcowey Orędowniczce N. Pánnie rzekł *Richardus á S. Laurentio Per ipsam tanquam per mare, transeunt veri Israelite ad portum felicitatis aeterna.* Przez Rozáńcową Orędowniczkę, y przez iey Rozániec S. iáko przez morze, prawdziwi Izráelitowie Rozáryńci, przychodzą do portu szczęśliwości wieczney. Toć więc Rozániec S. iest nászym S. y zbáwiennym morzem w którym sie przeiezdza P. Iezus. *Iesus transfretavit.*

Morze Adryatyckie tak niespokoyne y burzliwe było, że tyśącami, pogrążało żeglujących ludzi: więc áby one było sposobny-

bniejsze do żeglowania, Krolowa pewna chcąc uzalic sie nád szkárádną zgubą tak wielu ludzi, wrzuciła weni gozdź ieden ktorým był P. Iezus przybity do Krzyżá, máiac gruntowną nádzieię że przez wrzucenie tego gozdziá, miało sie uspokoić burzliwe morze, iákoż y tak sie stało, bo od owego czasu żeglarze beśpiecznie pływáią y szczęśliwie stawáią przy požádaným porcie. Prze-to tedy od wrzucenia tego gozdziá S. to morze Adryátyckie S. iest názwane morzem. Ieżeli Adryátyckie morze iest názwane S. morzem, że do niego iest wrzucony S. gozdź Iezusowey męki, dáleko bárziesy Rożániec S. iest Świętým morzem, poniewáz wnim iest nie tylko ieden gozdź Iezusowey męki: ale cały P. Iezus iáko w morzu nieiákim pływáiacy we krwi swoiey włafney, ktora sie rozpámiętywa wylana w drugiey Rożáncowey części. Ieżeli Adryátyckie morze iest S. morzem dla będącego tam krwiá Chrystusowá skropionego żelázá, dáleko bárziesy Rożániec S. iest Świętým morzem, poniewáz w nim iest życie, śmierć y chwałá Iezufá Pána: w pierwfzey części życie, w drugiey śmierć, w trzeciey chwałá. Aże życie, śmierć, y chwałá Iezusowa iest dla nášzego zbáwienia w Rożáncu S. závártá. Zátým idzie że Rożániec S. iest nášzym S. y zbáwienným morzem po ktorým sie przeiezdza P. Iezus *Iesus transfretavit*.

B. Woyciech wielki Zakonu nášzego ozdóbá powiáda, iż morze dla tego sie názywa morzem ze ma w sobie wfzelkich wod zgormádenie, y zupełność: co on stofuiąc do Orędowniczki Rożáncowey N. Pánný tak mowi: *Ille mare est ob plenitudinem gratiarum, quia in mari est omnium aquarum congregatio, ita in ipsa est omnium gratiarum adunatio*. Orędowniczka Rożáncowa N. P. morzem iest, dla zupełności łask, álbowiem iáko w morzu iest wfzelkich wod zgormádenie, tak w Orędowniczce Rożáncowey iest wfzelkich łask zebranie. Rożániec S. iest morzem takim sposobem, iákim iest Orędowniczka Rożáncá N. Pánná. Więc ieśli N. Pánná iest morzem dla zupełności łask *propter plenitudinem gratiarum*. Tak y Rożániec S. iest morzem dla zupełności łask *propter plenitudinem gratiarum*. Zpełność łask iest w Rożáncu S. kiedy wiele Oycow SS. ná Stolicy Apostolskiey siedzących, niezliczonemi Rożániec S. opátrzyli łaskami y zupełnemi odpustami.

Tak Sixtus V. Papież bráci y siostróm Rozáryántóm codzién cały Rozániec naboźnie bez grzechu śmiertelnego, odpráwuiającym, dał zupełny wszystkich grzechów odpust. Ták tenże Papież Bráci y Siostróm Rozáryántóm przybywájącym ná Processyę Rożáncowę pierwfzey niedzieli miesięczney dał zupełny wszystkich grzechów odpust. Ták Adriánus Papież VI. bráci y siostróm Rozáryántóm przed śmiercią swoią mowiającym cały Rozániec pozwolił zupełny wszystkich grzechów odpust. Tákże ten Papież bráci y siostróm Rozáryántóm przy skonaniu swoim trzymájącym wręku gromnicę Rożáncowá dał zupełny wszystkich grzechów odpust: Ták Clemens Papież VII. bráci y siostróm Rozáryántóm naboźnie codzién odpráwuiającym Rozániec S. w Kościołách Dominikańskich dał lat pięćdziesiąt odpustu. Tákże ten Papież bráci y siostróm Rozáryántóm odpráwuiającym trzecią część Rożáncowá, ná każdy raz, dał siedm lat odpustu: Ták Leo Papież X. bráci y siostróm Rozáryántóm trzy rázy ná tydzień odpráwuiającym wšytek Rozániec S. od káżdego rázu dał dzieśięć lat odpustu. Tak Grzegorz XIII. Papież bráci y siostróm Rozáryántóm, ná káżdą processyá Rożáncowá przybywájącym dał sto dni odpustu. Tákże ten Papież bráci y siostróm Rozáryántóm káżdey Rożáncowey mszy słuchájącym, dał sto dni odpustu. A iáko morze nie podobna wyczerpnąć, ták odpustów od Stolicy Apostolskiej Rożáncowi S. nádanych, niepodobna iednego teraz czasu wyliczyć. Więc że te wšytkie odpusty dáne są Rożáncowi S. dla nášzego zbáwienia, zátym to idźie że Rożániec S. *propter plenitudinem gratiarum* dla zupełności łask y odpustów jest nášzym zbáwiennym morzem po którym sie przeiechdza P. Iezus *Iesus transfretavit*.

Abym rzetelniey mogli wyrázić pod podobieństwem morza Rożániec S. niech mi sie tu godzi niektóre morza wyliczyć włádnosci. Naypierwiey morze, iáko znać dáie Pliniusz, ma trzy kolory zielony, czerwony, niebieski; ták y Rożániec S. w troiákiey swoiey części má troiaki kolor, zielony w pierwfzey wesołej części, czerwony w bolesney wtorey części, niebieski w trzeciey radośney części. Morze má wody y słodkie y gorzkie: ták Rożániec S. má słodkie y gorzkie tájemnice; słodkie, bo wesołe, má w pierwfzey y w trzeciey części, gorzkie zaś bo bolesne w drugiej czę-

ści. Morze ma nie zliczoną liczbę różnych ryb, tak wielkich: iako y małych: tak y Rożaniec S. w Arcybractwie swoim ma niezliczoną liczbę różnych ludzi, tak wielkich iako y małych: ma Papieżów, Kardyńałów Pátryárchów, Arcybiskupów, Opátów Zakonników, Káplánów, Kleryków, Konwierzów: ma Cefárzów, Krolów, Xiążąt, Senatorów, Rycerzów, Szlachty, Mieczczan, Pospolstwá y kmiotków: Morze nigdy nie ma odpoczynku, ale ustawicznie sie rusza. Tak Rożaniec S. nigdy nie ma odpoczynku w swej modlitwie, ustawicznie, dzień y noc godzinami odprawuie sie od bráci y siostr Rozáryántów po całym świecie. Morze ma iakieś ięzyki o których znać daie Piśmo S. *Iosue 5. Lingua maris usq; ad Iordanis fluvium* Tak Rożaniec S. ma ięzyki Promotorskie ktore codziennie promowuią chwałę Rożánca S. Morze ma wdzięcznie śpiewające Syreny: tak Rożaniec S. ma wdzięcznie codziennie śpiewających bráciá y siostry Rozáryántów. Morze ma w sobie niezliczone drogie perły: tak Rożaniec S. zawiera w sobie niezliczone drogie perły, to jest sto pięćdziesiąt Pozdrowienia Anielskiego. Aże te wszystkie pomienione rzeczy w Rożánca S. są dla naszego zbawienia, za tym to idzie że Rożaniec S. jest S. zbawiennym naszym morzem, po którym sie przejeżdza P. Iezus *Iesus transfretavit.*

Znać dáią naturalistowie iż wieloryb bojąc sie aby od rybaków nie był poimány y zabity, zawsze bierze sie do głębokości morskiej: Wielorybem jest każdy człowiek, przez rybę znaczoney w Piśmie S. *Faciam vos fieri piscatores hominum.* Rybakiem jest nieprzyjaciel duszny, który ustawnie około ludzi krąży, chce ich do swych piekielnych zagarnąć sieci. Więc iako wieloryb widząc swe niebezpieczeństwo, umyka y płynie do głębokości morskiej, tak my widząc y czuiąc wszelkie nasze niebezpieczeństwa tak ná duszy, iako y ná cieie. uciekamy sie do Rożánca S. y do Orędowniczki Rożáncowey N. Pánny, ktora dla modlitwy Rożáncowey ráda swoich Rozáryántów wybawia od wszelkich niebezpieczeństw tak dusznych iako y cielesnych, iako ten który ustrzyżycie probuie y dowodzi przykład.

Pisze Alphonfus Fernandes iż wielce był nabożny Rożánca S. do N. Pánny pewny Káplán świecki, który co dzień po trzy
kroc

kroć cały Rożaniec mawiał, mając wielką chęć być Męczennikiem za Chrystusá. Więc gdy rázu iednego odmawiając Rożaniec, wyszedł dáleko w pole, y stanął pod iednym drzewem, nieprzyjaciel dufny przywiązał go do drzewá, ále wnet niewidomá iákás mocą był rozwiązány: wrociwszy sie tedy do swego Páná u ktorego był za Kápeláná, opowiedział to co sie z nim stáło teraz: Pan mu rádził áby sam ieden nigdy dáleko nie odchodził od dworu, by snadź w szatanńskie iákie nie w padł sídlá: lecz on niestuchając tey rády, innego czásu, odmawiając Rożaniec przyszedł nád iedną głęboká rzekę, tám przy niey skończywszy Rożaniec usiadł, álic obaczy przed sobą Páná swego stojącego, á to był nieprzyjaciel dufny w osobie Páná iego, rzekł tedy do Kápláná, á coż tu porabiasz? y co myślisz moy Xięże: mniemam że ty myślisz być Męczennikiem za Chrystusá: rzekł Káplán, prawdá to, ále nie iestem tey łaski Bożey godzien; odpowiedział nieprzyjaciel dufny; poniewaz masz taką chęć, otoż masz okázýá teraz, nie opuszczayże oney: rzekł Káplán. A coż mi za okázýa iest do Męczenńtwá w krájach Kátolickich? odpowiedział nieprzyjaciel dufny, ábo ty rozumiesz że éi tylko są Męczennikami, ktorzy tyrańska ręká pozabijała? á wszákże są y tácy Męczennicy, ktorzy sie po zabiili sami? á wszákże S. Apollonia sámá w ogień skoczyła y zgorzała, á przecię iest poczytána za Męczenniczkę, więc y ty kiedy chcesz być Męczennikiem, skocz wtę rzekę, utop się, á ja opowiem ludziom żeś ty Męczennikiem został: prostaczyna Káplán, żwiedziony takim przykládem, skoczył w rzekę, ále tonąć nie mógł, bo przy pásie miał Rożánkowe paćierze: co widząc nieprzyjaciel dufny rzecze onemu, żadnym sposobem nie utoniesz y nie bédziesz mógł być Męczennikiem, ieśli paćierzy Rożánkowych ktore masz przy pásie, precz nie odrzucisz od siebie, gdyż one tobie do Męczenńtwá przeszkadzaią: to uslyszawszy Káplán postrzegł się sam w sobie, y myślił, iako to może być że mi Rożaniec S. iest przeszkodá do Męczenńtwá; do tak dobrego uczynku: á wtym rázie znalazł sie Káplán na łádzie wybáwiony z rzeki, lecz ná utopienie iego więcey przybyło nieprzyjaciół dufnych, ktorzy go gwałtem iuż ciągnęli do rzeki; on zaś w tym niebezpieczeństwie będąc zawołał do Orędowniczki Rożánkowej N.

Panny prosząc o pomoc y ratunek, ná co wnet przybyła przytomna, y rozpędziwszy nieprzyjaciół dusznych, wybawiła iego z potopu ciała, y z potępienia duszę. Owoż macie dokument że Roząryńcy uciekając sie do Rozącá S. są wolni od wszelkiew klęski ná duszy y ná cieie, ták iáko uciekający y bioracy sie do głębokości morskiej wieloryb jest wolny od wszelkiego niebezpieczeństwa. A zátym Rozániec S. jest naszym S. y zbawiennym morzem, po którym sie przejezdza P. Iezus. *Iesus transfretavit.*

Filozof ieden będąc nád morzem, gdy nie mógł poiać iákim sposobem wodá morska, raz ubywa, á drugi raz przybywa, także raz mniejsza drugi raz więkfsza bywa, rzekł te słowá, *Quia ego te capere non possum ergo tu me cape.* "Ponieważ ia ciebie poiać nie mogę, toć ty mnie poymiy y weś do siebie, to rzekłszy skoczył w morze y utonął. Niechę ia tego głupiego Filozofa náśládownić uczynku, to tylko znam do siebie iż o Morzu Rozącowym dyszkuruiąc do tych czas, żadnym go nie poiałem sposobem, y nie dziw bo też są w nim S. Wiary nie poięte tájemnice. Ale że wiem iż morze Rozącowe, jest morzem miłosierdzia, przeto spodziewaiąc sie z Boskiego miłosierdzia przyplýnać do portu szczęśliwości wieczney, śmiało w padam w to Rozącowe morze, á żegnając was mowię, Amen.

KAZANIE TRZYNASTE.

Konkludujące Uroczystą Oktawę Rozącową, Łáncuch zbawienny Rozániec S.

Remittuntur peccata *Matt: 9.*

Odpuszczają sie grzechy.

O grzech to łáncuch S. P. Łátwo tego dowodzę samey Prawdy przedwieczney autentykiem: Chrystus P. bowiem Primásowi Kościola swego Piotrowi S. dájąc moc do rozgrzeszenia ták mowi: *Quodcumq; ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis, & quodcumq; solveris super terram, erit solutum & in caelis* *Mattb. 16.* Cokolwiek zwiążesz ná ziemi, będzie

zwią-

związano y w niebie, a cokolwiek rozwiążesz na ziemi, będzie rozwiązano y w niebie. A kogoż proszę miał rozwiązać Piotr S? nie kogo inzego, tylko grzesznikow związanych grzechami, iako łańcuchami. Toć iako kto bywa związany łańcuchami, tak człowiek grzeszny grzechami. Toć więc co grzech to łańcuch. Te łańcuchy grzechowe przez tę Oktawę Uroczyftą opadały z grzesznych ludzi, opadają y teraz przy Oktawie, oto sam Bog dzisiaj rozwiązuie te grzechowe łańcuchy mówiąc: *Remittuntur peccata*. Odpuszczają się grzechy, oto sam Chrystus P. dzisiaj absolwuje grzesznych ludzi z grzechow. *Remittuntur peccata*. Odpuszczają się grzechy. A wiecież czemu S. P. dziś z grzesznych ludzi grzechowe opadają łańcuchy? Dla tego że Rozaniec S. Iezusá P. y N. Panny przy swoiey Oktawie, z iawiasie iako łańcuch dárow Boskich, łańcuch zbawienny, grzechowym przeciwny łańcuchom: a iako *unius generatio est alterius corruptio*. Tak z iawienie się łańcucha Rozaniecowego iest korruptia łańcuchow grzechowych. Dla tego dalszy dyskurs mowy moiey ogłosi że Rozaniec S. iest zbawiennym naszym łańcuchem. Co niech będzie na część y na chwastę grzechy odpuszczającego y łaskę dáającego Boga &c.

2. *Paralip.* 33. Krol Mánasses dla rożnych przyczyn nie ma zalety w Pismie S. z ktorych ia naygłownieyszą tę być rozumiem, że on był ciężki na ludzkie, frodze ich trapił, y gnębił, rożne nád niemi czynił okrucieństwa, ktorego lud tak się obawiał iako naygłownieyszego nieprzyiaciela swego: on kiedy się wybrał na woynę przeciwko Assyryczykom, do rázu był od nich porażony, poimány, y łańcuchami skregpowány, w ktorych będąc postrzegł się, y przypomniał swoie okrucieństwo ludziom czynione, żałował za to, potym gdy był wrocony na páństwo, bárzo dobrym, łaskawym y miłościernym stawił się ludowi. Bog W. Krol nád Krolmi, grzesznemu narodowi ludzkemu, ktoż wypowie iako się w starym testamencie náprzykrzył? iednak sprawiedliwie: náprzykrzył się ludziom, iednych rozga żelazną swey zápalczywości zácinając: náprzykrzył się ludziom, drugich w głębokich wod nurtach podczas uniwersálnego potopu gubiac; náprzykrzył się ludziom, innych siarczystego Sodomskiego ognia płomieniem palac, tak dalece frogim się stawił, że iego obawiając się zápalczywości

Patient pański, w samym sie chciał kryć y utać piekle. *Quis mihi hoc tribuat ut in inferno protegas me, donec pertranseat furor tuus? Iob: 14.* Ale skoro sie Bog dostał niby do więzienia do lepianki naszego ciała, skoro poczał fabrykować łańcuchą Rozańcowego kolcá, to jest stanowiąc tajemnice pierwszej, drugiej, y trzeciej Rozańcowey części, wnet sie stał cięższym mówiąc: *Discite a me quia mitis sum corde. Matth. 11.* wnet sie stał przystępniejszym, *snite parvulos venire ad me Marc: 10.* wnet sie stał brat za brat, za towarzysza znami. *Iam non dicam vos servos sed amicos. Ioan. 15.* A zkąd ze to taka w Bogu niby odmiana? zkąd taka niby waryacya? spojrzycie na kolcá Rozańcowego łańcuchá, pogladaycie na tajemnice Rozańcowe, wte to, wte, iak sie dostal Syn Boży, wnet w silę swoiey został skrepowanym, wnet w zapalczywości swoiey został zwiázanym, wnet stał sie cichym, łaskawym, y miłosiernym. A zátym to idzie iz Rożaniec S. jest łańcuchem zbawienym w zapalczywości Boskiej samego Boga krępiącym, a nam łaskawego czyniącym.

Ezechiels 19. Prorok Pański Ezechiel znać daie o iakimśi lwie, ktory w pufczy jest poimány, łańcuchami skrepowany, raniiony, y na plac wyprowadzony. Co Prorok Ezechiel w figurze mowil, to ia w samey rzeczy widzę: widzę Iezusa P. iako lwá niezwyćięzonego *Vicit leo de tribu Iuda. Apoc: 5.* ale tego lwá iuz widzę zwiázanego, a czymże? Rozańcowym łańcuchem: oto w Rożancu S. w pierwszej iego części, Bog nie ogarniony, w ludzkim sie miesci cieie, pieluszkami iako iakimi łańcuchami krępie sie. *Vagit infans inter arēta conditus presepta, membra pannis involuta Virgo Mater alligat, & manus pedesq; crura stricta cingit fascia.* Oto w Rożancu S. w drugiej iego części, prawdziwemi żelaznemi łańcuchami, ten lew niezwyćięzony jest skrepowany w Ogroycu; *comprehenderunt Iesum & ligaverunt eum.* Przy biczowaniu, wiencem cierniowym koronowaniu, ukrzyżowaniu raniiony y skaleczony, *vulneratus est propter iniquitates nostras Isaie 53.* oto w Rożancu w trzeciej iego części, ten lew nieustraszony, na plac wieczney chwały przy Zmartwychwstaniu, y Wniebowstąpieniu, swoim, z wielką pompą jest zaprowadzony. A zátym to idzie iz Rożaniec S. jest dla zbawienia naszego łańcuchem niezwyćięzonego Lwa Chrystusa P. krępiącym. Ierem.

Ierem 27. Rozkazał Bog W. Ieremiaszowi Prorokowi aby urobiwszy łańcuchy, włożył je na szyję swoją, a potym one posłał do różnych Krolow, y Monarchow. *Fac tibi catenas & pones eas in collo tuo & mittes eas ad reges.* Łańcuchy od Ieremiasza Proroka uczynione, znaczą Iezusa P. y N. Panny Rożance od Dominika S. wynalezione. Iako bowiem łańcuch Prorocki za rozkazaniem Boskim był urobiony. Tak Rożaniec S. za rozkazaniem N. Panny od Dominika S. jest złożony. Iako Prorok swoy łańcuch na karku swoim nosił; tak Dominik S. Rożancowe paćierze na szyi swojej piastował. A iako Prorok swoy łańcuch posłał do Krolow y Monarchow. Tak Dominik S. Rożancowy łańcuch prezentował w różnych Krolestwach, Państwach, y Prowincyach, przed różnemi Krolmi Monarchami y Potentatami: tym Rożancowym łańcuchem konwinkował onych tak, że sami dobrowolnie schylając swoje karki, prosili aby do tego Rożancowego łańcucha byli przyięci, y obowiązani do noszenia onego. Y toć to jest podobno co Bog W. powiedział przez Izaiasza Proroka, *cap. 11.* że w więzach y łańcuchach miłości miał do siebie pociągnąć cały naród ludzki. *Traham eos in vinculis Charitatis.* Tak bowiem Dominik S. łańcuchem Rożancowym cały świat do Boga pociągnął, że teraz nie maż żadnego Katolickiego państwa kędyby Rożancowe nie brżakali łańcuchy, kędyby Rożancem S. Iezusa P. y N. Panny nie wielbili ludzie: zaiste Rożancowych łańcuchow brżakanie dało sie po wszystkim świecie słyszeć. *In omnem terram exiit sonus eorum.* A zatym to idzie iż Rożaniec S. jest zbawienym łańcuchem cały świat opasującym.

Historyk Benjamin powiada, że w pewnym Krolestwie wszyscy słudzy Krolowscy w łańcuchach chodzą, każdy wedłud godności swojej łańcuch na sobie nosi, iedni mają srebrne, drudzy żelazne, nie ktorzy złote, co za przyczyna tego nie opisuie historyk. W Krolestwie Iezusowym y N. Panny w Arcybraćwie Rożanca S. wszyscy bracia y siostry, iako słudzy Krola y Krolowey Iezusa P. y N. Panny chodzą w Rożancowych łańcuchach: chodzą iedni w łańcuchach srebrnych, drudzy w żelaznych, inni w złotych: ci chodzą w łańcuchach srebrnych, ktorzy rozmyślają pierwszey cząstki Rożancowego łańcucha iako srebrne kolca Ta-

iemnice

iemnice Wcielenia Iezusa P. Ci chodzą w łańcuchach żelaznych, którzy rozmyślają wtorey części Rozańcowego łańcucha żelazne kolca, Tajemnice męki y śmierci Iezusa P. Ci chodzą w łańcuchach złotych, którzy rozmyślają, łańcucha Rozańcowego trzecięj części iako złote kolca, tajemnice chwały Iezusa P. y N. Panny. O zaśiście szczęśliwe wążce łańcuchy bracia y siostry Rozańca S. błogostawione wążce więzy, słudzy y służebnice Iezusa P. y N. Panny. Temi łańcuchami Rozańcowemi wy skrzepowani, nie bynajmniej nie tęskniycie, bo te łańcuchy nie są niewoli, ale wieczney wolności, wiecznego błogostawieństwa, wieczney zbawienney szczęśliwości.

Y teć te są podobno łańcuchy ktore zaleca Eklezyastyk pański *cap. 6.* y radzi każdemu Rozaryántowi, aby sie onemi skrzepował, y dobrowolnie podał wnie szyję swoję. *Audi fili consilium meum, in yce pedem tuum in compedes illius, & in torques illius collum tuum, erit torques illius in sciam gloria decor enim vite est in illa, & vincula ejus alligatura salutaris.* Każdy Rozaryántcie, słuchay pilno rady Eklezyastykã tak mowiącego. Poday ręce y nogi twoje do więzow Rozańcowych, day szyję twoję do Rozańcowego łańcuchã, albowiem w nich będąc, nie zazyiesz nędzdy, nie zostaniesz wzgardzonym, y owszem te łańcuchy stana tobie za nayozdobnieyszą szatę, y te więzy będą tobie za nayuczciwze życie, gdyż one są S. zbawiennym węzłem, który cię w niebie bärzicy będzie zdobit, niż Dánielã, niż Iozefã szczerozłoty łańcuch, pierwszemu od Krolã Baltázará dány, drugiemu od Krolã Pharáonã konferowany: upewniam ciebie każdy Rozaryántcie, iż iako Dániel y Iozef nosząc na szyi swoiey złoty Krolowski łańcuch, byli pierwszemi w Krolestwach Bábilonskim y Egipskim. Tak ty każdy Rozaryántcie nosząc na sobie Rozańcowy łańcuch bądźiesz pierwszym w Krolestwie Iezusa P. y N. Panny.

Łańcuch S. Pãwłã Apostolã, którym był w więzieniu skrzepowany dla Chrystusa tak poważał S. Grzegorz Turoński, że go nosząc na swoiey szyi całował, y z tãd niewymownã słodycz na swoim sercu miewał, iako sam o sobie mowi. *Catenam S. Pauli saepe collo meo imposui, & semper dulcedinis interne spiritu, perfundi me sensi.* Poważam ia sobie łańcuch S. Pãwłã, lecz twoy

Chry-

Chryſte P. y Mátko Boża, Rożańcowy łańcuch nieporównanie ſzaniuję y obſerwuję, rad bárzo przytuláiąc do uſt moich, cáluję, áby ięzyk moy nioczym częſćiey nie mowił tylko o Rożańcowych táie-
mnicách: rad bárzo Rożańcowym łańcuchem opáfuię biodrá moie, áby tám zgáſta zła pożađliwoſć ciała: rad bárzo łańcuch Rożań-
cowy ktáde ná ſzyję moię, ábym ztamtąd iárzmo diabelskie złych nálogow ſtracił, rad bárzo w łańcuch Rożańcowy oddáię ręce y
nogi moie, áby onym zwiázane niechodziły po niepráwoſci ſcie-
ſzkách: rad bárzo krępię wſzytkie ciało moie, áby one zniewo-
lone było do ſzczyrey ſłuźby twoiey. A iáko Grzegorz S. po-
mieniiony noſząc ná ſzyi ſwoiey Páwła S. łańcuch, ſtodycz iákás
duchowna czuł ná duszy ſwoiey, tak ja życzę ſobie, y proſzę cie-
bie Chryſte P. y N. Páanno, ábym noſząc ná ſobie wáſz Rożań-
cowy łańcuch, czuł ná ſercu y ná duszy moiey ſtodycz ducho-
wną ktoraby mi cukrowáła wſzytkie gorzkie przykroſci, á nay-
bárziey ábym miał moc y potęgę w godzinie ſmierci moiey zwy-
ciężyć wſzelkie nayprzykrzeżyte ſzátáńskie nátarczywoſci.

Symboliſtá pewny náryſowawſzy wſzytkich náuk wyzwoło-
nych znaki y herby; zniżał ie ná ieden łańcuch y takie napifał
lemmá. *Tendimus ad unum* do iedney ſię ſciągamy. Czym chciał
wyrázić ten Symboliſtá, że y obiecádło fárskie, y konstrukcyá
Grámmátycka, y wiersze Poetyckie, y orácye Retoryckie. y Sil-
logizmy Filozoficzne do iedney ſię ſciągáią Theologiy *Tendi-
mus ad unum*. Wymownych Pánegyryſtow przez tę Uroczyſtá O-
ktawę encomia, gorliwych przez ten tydzień Káznodzieiow Pá-
negiryki. *Tendebant ad unum* do iednego Rożańcá Ieżufá P. y N.
Páanny ſciągáli ſię krefu. Te wſzytkie Pánegyryki y encomia ia tro-
pem pomienionego Symboliſty idąc, będą iuż nizał ná łańcuchu
moim, y zniego Pánegyryſcie káždemu po iednemu będą konfero-
wał kolcu. Ale gorliwy Rożańcá S. w Wilnie Promotorze: Ręce
twoiey, (boſ Ręka w Pánegyryku twoim utytułował Rożańiec S.)
nie iedne należy łańcuchá mego trzymać kolco, lecz cały Rożań-
cowy łańcuch, gdyż ty ieſteſ Promotorem nie iedney, ále wſzy-
tkich táiemnic Rożańcowych Promulgátorem: więc rękę twoię
y ciebie ſámego, niech łańcuch Rożańcowy tak zdobi doczeſnie
y wiecznie, iákoć życzę Káznodzieyſkim affektem, z Káznodzie-

ia starego testamentu Eklezyastykiem pániskim mowiac *Torques sit tibi in stolam gloria. & vincula ejus alligatura salutis* Rożánco-
wy łańcuch niech ci będzie szata chwały wieczney, a kolca tego
łańcucha toiest Rożáncowe táiemnice niech ci będa węzłem zbá-
wiennym: wiązę więc łańcuchę moim rękę od ciebie wystawiona gor-
liwy Honoru N. Panny zelánicie, y żadam aby tá twoia ręká nim
zniżę wszytkich Pánegirystow encomia, moy dotrzymała łańcuch.

1. Naypierwszy godny Prałat Dyecezyi Wileńskiey nayprze-
wielebnieyszy Kánclerz *tendebat ad unum* kiedy swym wyfokim Ge-
niuszem nálażł w Rożáncu S. blagánia Bogá skuteczny sposob zá-
warty we trzech Imionách trzech Pátryarchow Abrahámá, y Izá-
áká, y Iákobá, znáiacych trzy części Rożánca S. Ten Pánegiryk
u pierwszego łańcucha mego kolca, przy pierwszey Rożáncovey
záwieszam táiemnicy, a to dla tego że iáko przy Zwiástawaniu
Pániskim pogodził sie Bog z czlowikiem, tak ten godny Prałat
Kánclerskim swym stylem Wcielonego Bogá táiemnice pogodził
z Abrahámem, Izáakiem, y Iákobem z onych Imion wywodzac da-
wność Rożánca S. Niechże tobie godny Prałacie Zwiástawany Pan
Iezus *tanquam Ioanni gratia DEI* tak utemperuie láskę ludzka, że-
by sie záwsze zgadzála z láská Boska, przy ktorey niech ci sie stá-
nie czegokolwiek sobie zyczysz docześnie y wiecznie: troiaka zaś
N. Panna Rożánca swego częścią, niech ci u Troycy PP. dar tro-
iáki *indulgentiam gratiam & gloriam*, grzechow odpuszczenie, lá-
skę Bożą, y chwałę niebieska ziedna.

2. Seráficznego Pátryarchy Syn godny u Panny Máryey Gwár-
dyán *tendebat ad unum*, kiedy po Rożáncu S. iáko po czerwonym
morzu sucha postępowal stopa. Ten pánegiryk u wtorego łańcu-
chá mego kolca, przy wtorey Rożáncovey záwieszam táiemni-
cy, a to dla tego że iáko náwiedzaiaca N. Panna Elzbię S. spie-
szaiac sie w gorne kráie utorowála nam drogę, do gornego niebá,
tak ten zácný Pánegirystá ná czerwonym Rożáncowym morzu
utorowal sobie drogę iáko po suchey ziemi mowiac *Terra appa-
ruit arida, & in mari rubro via sine impedimento*. Niechże tobie
zácný Pánegirysto náwiedzaiaca N. Panna Elzbię S. utoruie
drogę do wszytkich w Zakonie S. Honorow, a potym przez mo-
rze burzliwe doczefnego zycia, prowadzac niech przodkuie przed
tobá do Empiryiskiego niebá.

3. Z Kompániey Iezufowey mądry Filozofiey Profeffor *tendebat ad unum* kiedy w Rożáncu S. ſłodkie iárzmo y letki ciężar náydował. Ten Pánegiryk u trzeciego łańcuchá mego kolcá przy trzeciey Rożáncowey zawieszam táiemnicy, á to dla tego że iáko rodzacy ſie P. Iezus, ciężkie iárzmo grzechowe y piekielne oddalił od nas, ták ten ſławny Pánegiryſta dowiodł iż ciężkie iárzmo grzechowe y piekielne przez Rożániec S. ieſt oddalone od nas. Niechże tobie ſławny Pánegiryſto, rodzacy ſie P. Iezus ſto-dzi w twoich gorzkich pracách ſzkolnych iárzmo, ábys chętnie y mężnie dźwigał niby, *ſine pondere pondus*.

4. *Bonus Frater* dobry nietylko brát ále teź y Káznodzieiá Zakonu B. Ianá Bożego *tendebat ad unum*, kiedy w Rożáncu S. N. Pán-
ng náizá Protektorká byé nálażł. Ten Pánegiryk u czwartego łań-
cuchá mego kolcá przy czwartey Rożáncowey zawieszam táie-
mnicy; á to dla tego że iáko ofiárowány P. Iezus w Koſciele, zá-
gniewanego ná nas przeproſił Bogá. Ták ten dobry brát, y dobry
Káznodzieiá powiedział, że N. Pánná Rożáncem S. zápalczywego
y rozgniewanego ná nas przeproſiła Bogá. Niechże tobie zacny
Pánegiryſto w Koſciele ofiárowány P. Iezus, nigdy nie rozgnie-
wanym, ále zázwsze láskáwym pokaże ſie w koźdych twych przypad-
kách Protektorem, oraz y z Nayſw. ſwoiá Mátká Máryá Pánná.

5. Uczony S. Theologiy Profeffor y nie mniey *de re & ad rem*
mowiący Pánegiryſta Syn Fránciſzká S. *de Obſervantia tendebat*
ad unum kiedy upadáiácego ſwiátá trzy mánutenencye wywodził,
to ieſt N. Pánnę iey S. Rożániec, y Dominiká S. Ten Pánegiryk u
piątego łańcuchá mego kolcá przy piątey Rożáncowey zawieszam
táiemnicy, á to dla tego że iáko náleźiony miedzy Doktorámi P.
Iezus, nauczał Doktorow, iáko mieli ſwá náuká trzymáć Koſciół
Boży áby nie upadł. Ták ten uczony Theolog náuczył nas iáko N.
Pánná Rożáncem ſwoim y Dominikiem S. upadáiácy ſwiát pod-
noſi y dźwiga. Niechże tobie wyſoki Theologu náleźiony miedzy
Doktorámi P. Iezus y w ſpekulátywie twoiey będzie Doktorem, y
twego Zakonu do tych czas gruntownie ſtoiącego, áżeby y do dniá
ſádnego nie upadł, niech będzie mánutenentem.

6. Czúły Párafiey Gieguzynſkiey Páſterz: *tendebat ad unum*,
kiedy Rożániec S. zá metę y kres nam położył. Ten Pánegiryk

u szostego łańcuchá mego kolcá, przy szostey Rożáncowey zawieszam táiemnicy, á to dla tego, że iáko w Ogrodzcu od Aniołá pokazány kielich Iezusowi P. był *terminus & à quo, & ad quem* początkiem y dokończeniem Iezusowey męki. Ták ten czuły Pásterz pokazał Rożániec S. być naszym terminem, *& à quo, & ad quem* od ktorego bierze nasze zbáwienie początek, do ktorego sie ściągá, iáko do błogostáwienstwa wiecznego kresu, koniec nášzego życia: niechże tobie czuły Pásterzu w Ogrodzcu będący P. Iezus będzie po długim życiu twoim szczęśliwym kresem, y błogostáwioną metą.

7. Przeświętnego *Societatis IESV* Zakonu mądry do rzadow Alumnatu Regent *tendebat ad unum*, kiedy w Rożáncu S. skuteczne ná nasze choroby znalazł lekárstwo. Ten pánegiryk u siódmego łańcuchá mego kolcá, przy siódmej Rożáncowey zawieszam táiemnicy, á to dla tego, że iáko naydroższa krew Iezusowa strumieniem płynąca przy ubiezowaniu, jest ná wszystkie grzechy pewnym medykámentem, ták ten Duchowny orator ogłosił, iż Rożániec S. jest pewnym ná wszystkie dolegliwości duszne y cieleśne lekarstwem. Niechże tobie wymowny Enkomiásto Chrystus P. u stupa ubiczowany będzie lekarstwem ná wszystkie twoie dolegliwości osobliwie w godzinę śmierci.

8. Fránciszká S. syn *de strictiori observantia* gorliwy w swym Kościele Káznodzieiá *tendebat ad unum*, kiedy Rożániec S. Ogrodem delikátnym być ogłosił, ten pánegiryk u osmego łańcuchá mego kolcá, przy osmej Rożáncowey zawieszam táiemnicy, á to dla tego, że iáko P. Iezus ostrą koroná cierniową zraniony, przywocił przez ciernia, ráyskie delikátne róże. Ták ten gorliwy Káznodzieiá próbował że Ogrod Rożáncá S. dał nam cnot SS. delikátne pachniące róże. Niechże tobie gorliwy Káznodzieio Chrystus P. cierniową ukoronowany koroná zá wszelkie cnoty twoie, bez ciernia w niebie nágotuje Rożány Wieniec.

9. Ogniem Boskim rozpalonego Ignácego S. potomek, Professor Moralney Theologiey y Ethiki, pánegiryftá zacny *tendebat ad unum* kiedy Rożániec S. Xieggá zywotá być powiedział. Ten pánegiryk do dziewiątego łańcucha mego kolcá, przy dziewiątey Rożáncowey zawieszam táiemnicy, á to dla tego że iáko krzyż dzwi-

gający P. Iezus, na płotnie Weroniki S. iako na Xiędze nie iakiey swą twarz S. napisał, tak ten sławny panegirysta dowiodł, że wybranych do niebá iako w Xiędze żywota w Rożáncu S. są napisane Imiona. Niechże twoje Imię sławny panegirysto, krzyż dzwigający P. Iezus, swoim krzyżem iako piorem w piśmie do Xiędgi żywota między nánáczonemi do niebá.

10. *Beata Maria de poenitentia* wielkiego Augustyna godny syn w swym Kościele ordynaryusz *tendebat ad unum*, kiedy Rożániec S. Ráiem rożánym názwał. Ten panegiryk u dzieśiątego łańcuchá mego kolcá, przy dzieśiątey Rożáncowey zawieszam tájemnicy: á to dla tego, że iako na Krzyżu rániony P. Iezus, rány swoje ni by bramy do Ráiu pokázuie otwárte, tak ten zacny Káznodzieciá swą wymową Rożániec S. iako ray rożány wyiáwił. Niechże tobie zacny Káznodziecio Chrystus P. rániony na krzyżu, przez rány swoje iako przez bramy daie weyście do roskosznego Ráiu.

11. *Fratrurn Min. Convent. Sac. Tb. Doctor*, y Bráctwá w swym Kościele Promotor *tendebat ad unum*, kiedy Rożániec S. Rzeká łask Boskich uczynił. Ten panegiryk u iedenástego łańcuchá mego kolcá, przy iedenástey Rożáncowey zawieszam tájemnicy, á to dla tego ze iako Zmártwychwstájący P. Iezus zwyciężywszy śmierć wieczną wiecznego żywota dla ludzi wiecznie płynące żywe otworzył wody. Tak ten zacny panegirysta probował, że zá ziąwieniem sie na świat Rożáncá S. niepohámowane łask Boskich otworzyły sie rzeki. Niechże tobie sławny panegirysto Zmártwychwstájący P. Iezus rzekę nieustájącą żywych wod, łask mowię swoich, gotuie y skutecznie konferuie.

12. Wymowny Káznodzieciá Święto Michálski *tendebat ad unum* kiedy Rożániec S. nayuroczytšzym Festem Iezusá P. y N. Pánny ogłosił. Ten panegiryk u dwunástego łańcuchá mego kolcá, przy dwunástey Rożáncowey zawieszam tájemnicy, á to dla tego, że iako Chrystus P. wstępujący do niebá nayuroczytšzy Fest chwály swojey pokazał światu, tak ten wymowny Káznodzieciá Rożániec S. nayuroczytšzym Świętem Wcielonego Bogá y N. Pánny być wyiáwił. Niechże tobie wymowny Káznodziecio do niebá wstępujący P. Iezus w niebie uroczyście da solemnizowác przez nieprzeżyteć wieczność.

13. Seráficznejey P. y Mátki Terefły S. fyn bárzo wyfokiey y miodypłynney wymowy Enkomiáftá, *tendebat ad unum*, kiedy Rożániec S. ogłosił być nam okázyą wfzytkich wiktoryi, á zátym wfzelkiego pokoiu doczefnego y wiecznego: Ten Pánegiryk u trzy-náftego łańcuchá mego kolcá, przy trzynáftey Rożáncowey zówieszam táiemnicy, á to dla tego że iáko Duch S. zeflány z niebá będąc sam miłóftiá, wfzytkim miłófti, zgody y pokoiu był okázýy. Ták ten miodypłynney wymowy orátor probował że Rożániec S. iefł nam wfzelkiego pokoiu zgody, y wiktoryi przyczýná, niechże tobie miodypłynny pánegiryfto, zeflány Duch S. dá moc, tryumf, y wiktoryá nád nayglównieyfzemi twemi nieprzyiációlmí, fwiátem, ciálem, y czártem, ták żebyś ich zwyćiężywfzy zázywáiázc wiecznego pokoiu, wdzięcznie Bogu dziękował y fpiewał owe z Piſmá S. fłowá *Paralip. 29. Tua est Domine magnificentia, tua potentia, gloria & victoria tibi laus per secula.* Twoiá iefł Pánie Wielmożność, twoiá moc, chwałá y zwyćięftwo, tobie cześć niech będzie ná wieki.

14. Doktor S. Th. Zakonu Fráncifzká S. *Conventualium tendebat ad unum*, kiedy Rożániec S. uczynił Empiryifkim niebem. Ten pánegiryk u czternáftego łańcuchá mego kolcá, przy czternáftey Rożáncowey zówieszam táiemnicy, á to dla tego, że iáko N. Pánná iefł do Empiryifkiego niebá wzięta. Ták ten Enkomiáftyk, Rożániec S. w Empiryifkim kollokował niebie. Niechże tobie dyfzkurfem twoim po niebách chodzący pánegiryfto, Wniebowzięta N. Pánná w Empiryifkim niebie dá lokácyą wieczną.

15. Obfzerny džíſieyfzy Káznodzieiá Zakonu Auguſtyná S. *Fratrum in Erema, tendebat ad unum* kiedy Rożániec S. do N. Pánný iáko do Rożáncowey referował Krolowey: ten pánegiryk u piętnáftego łańcuchá mego kolcá, przy piętnáftey Rożáncowey zówieszam táiemnicy, á to dla tego: że iáko N. Pánná ukoronowana w niebie, ftála ſie niebiefká Krolowá, ták džíſieyfzy obfzerny y wymowny Káznodzieiá Rożániec S. N. Pánnie iáko Krolowey Rożáncowey zá należyty dar y prezent oddał. Niechże tobie przezacny pánegiryfto Krolowa niebiefka w niebie ukoronowana dá uczeftniéftwo niebiefkiey Korony.

Stárożytni Poganie áby prózbą ſwoiá z dewinkowáli Bożkow

y otrzymali to, czego u nich prosili, zwykli na ręce onych kłásć łańcuchy z napisem takim *Fiat* niech sie stanie. Co stárożytni poganie czynili swoim bożkom, to ja czynię tobie moy w Troycy iedyńy Boże; tobie w ręce dáię moy Rozańcowy łańcuch, przy konkluzyi mowy moiey, y solemney Rozańcowey Oktawy *Fiat* zdadam y pokornie proszę, aby sie to wszystko stało, oco do ciebie Bogá mego będę supplikował. *Fiat* naypierwiy niech sie stanie względem Rozańcowego łańcuchá wszelkie twoie błogostawieństwo Boskie, Iásnie Wielmożnemu, y nayprzewielebnieyszemu Pásterzowi naszemu, Infułatowi Wileńskiemu, dziś szczęśliwie do swey Owczárni uroczyscie przybylemu, który będąc Konstántynem (rącz dáć) aby Duchowny stan y świecki w Dyecezyey swoiey sobie poruczony, iáko *exemplarissimus constanter*, státecznie ná bogoboynosci utwierdził: będąc Konstántynem aby *constanter* niby Atlas silny, S. Kościół Kátolicki w Wierze S. ile tu w naszym krájach miedzy heretykami męźnie dzwigał, a żarliwie herezye zgruntu wykorzeniał: będąc Konstántynem aby *constanter* dobr duchownych był od uciemięzycielow obrońcą y ochronicielem. *Fiat* niech sie stanie względem Rozańcowego łańcuchá, wszelka erekcyja y konsolacyja upadáiácey naszej Oyczyźnie. *Fiat* niech sie stanie względem Rozańcowego łańcuchá nád nieprzyiacielem Oyczyzny naszej zawołána wiktoryja przy Rycerstwie oboygá narodow. *Fiat* niech sie stanie w zględem &c. wszelka z łaskáwych niebios influencyja nád stołecznym tuteyszym Wileńskim Miástem *Fiat* niech sie stanie względem &c. hoyna nagrodá tym, ktorzy podczas tey solemney Oktawy nabozeństwo y kazania, swojá zdoobili prezencyą. *Fiat* niech sie náostátek stanie w zględem Rozańcowego łańcuchá wszystkim nam miłe czerstwe zdrowie, meliorácyja życia, grzechow odpuszczenie, szczęśliwa śmierć, y duszne zbáwienie. *Fiat, Fiat.*

A

M E

N.

KAZANIE CZTERNASTE.

Konkludujące Uroczystą Oktawę Ro- żącową

We trzech słowach zawarły cały Rożan: S.

Habe patientiam super me *Matth. 18.*

Miey cierpliwość nądemną.

Odobnym sposobem ja jestem dzisiaj dłużny, iako dziśieyszy Ewangeliczny dłużnik S. P. Dziśieyszy Ewangeliczny dłużnik nie prostego stanu czlowie- kowi, lecz wielkiemu Krolowi, poczuwa sie być winnym, tak y ja jestem winien, nie prostym ludziorom ale *Regali Sacerdotio* wszystkim Krolewskiej godności Kąplanom, y Prałatom ktorzy przez tę solemną Oktawę pąnegiryzowali Rożaniec S. Dziśieyszy dłużnik miał wypłacić taléntá srebrá y złotá. Tak y ja mam dziękczynieniem wypłacić taléntá natury y mądrości w konceptách pąnegirycznych pokazáne od tego tygodniá Káznodzieiow. Dziśieyszy dłużnik nie mogąc zaraz wypłacić dłu- gu, u kredytorá swego prosił sie temi słowy; *Habe patientiam su- per me.* Miey cierpliwość nądemną. Tak ja wam sławni tego ty- godniá Pąnegirystowie, nie mogąc zaraz wypłacić sie z dłu- gu, ká- zdego z was o krotki fryszt proszę temi słowy *Habe patientiam super me.* Miey káždy cierpliwość nądemną, á w krotce sie wam wypłacę.

Pospolity jest tryb u Theologow y u Filozofow, że w ro- związaniu iákiey trudności, swoiey, sentencyey pierwey kładą do- kumentá, á potym innych przywodzą argumentá. Tak y ja nim wśzytkich tegotygodniowych wymownych Káznodzieiow wyliczę o Rożáncu S. sentymentá, swoią chcę pierwey o tymże Rożáncu S. promulgować sentencyą. Sentencya więc moia máiąc zá *moti- vum* dziśieyszey Ewangelij te trzy słowa. *Habe patientiam super me.* Miey cierpliwość nądemną, stánowi taką propozycyą iż w tych trzech słowach *Habe patientiam super me.* Miey cierpliwość náde-

nádemną, wszytek zawiera sie Rożániec S. Dopomoż mi do tego we trzech Osobách iedyny Boże, y ty N. Pánno trzech części Rożánicowych Orędowniczko. Was zaś S. P. proszę *habere patientiam* mieć cierpliwość nádemną y nie tesknić w audyency, iakieykolwiek dyszkursu mego, mowy.

To słowko *Habe* miey: ma swoje themã *Habeo* mam: to zaś słowko *Habeo* mam, náleżone w rożnym texcie Pisma S. wyraża pięć táiemnic pierwszey Rożánicowej części. Pierwsza więc táiemnicá pierwszey części Rożánicá S. iest Wćielenie Syná Bożego Zwiástawáné N. Pánnie od Aniołá Gábryelá, Tá táiemnicá wyraża sie przez to słowko *Habeo* náleżone w Pismie S. 4. Reg. 8. gdzie tak iest położone *Habentem munera nuntium, misit Rex Syriæ*. Iáko Krol Syryjski do Elizeuszá Proroká posłał swego posła, *habentem munera* máiacego podárki. Tak Bog W. Krol nád Krolmi posłał do N. Pánny posła niebieskiego Archániołá Gábryelá *habentem munera* máiacego wielkie podárki, to iest nieoszacowany całego narodu ludzkiego okup przez Wćielenie Syná Bożego: álbo tez *habentem munera* máiacego podárki do oddánia N. Pánnie, to iest naywyższá godność Mácierzyństwá Bożego Syná: álbo tez *habentem munera* máiacego podárki to iest Rożánicowá modlitwę *Ave Maria gratia plena Dominus tecum* Zdrowás Márya láski pełná Pan z tobá. Toć więc przez to słowo *Habeo* mam, wyraża sie pierwsza pierwszey części Rożánicá S. táiemnicá.

Druhá Táiemnicá iest od N. Pánny Náwiedzenie Elzbiety S. Tá táiemnicá wyraża sie przez to słowo *Habeo*, mam, náleżone w Pismie S. *Apocal. 12.* gdzie tak iest położone. *Habens in utero mulier fugit in solitudinem.* Iáko bowiem Apokáliptyczná mátróná, *babens in utero*, ciężarná będąc, szła z skwápliwościá wielką ná pustynię. Tak N. Pánná *babens in utero* ciężarná będąc Synem Bożym, biegła z skwápliwościá wielką do pustych gornych kráioiw. Przeto Rożánicowá piosnká tak o N. Pánnie śpiewa, Bogiem żywot swoy máiac obciążony puszcza sie sámá Pánná w gorne strony. Toć więc przez to słowko *Habeo*, mam, wyraża sie wtóra pierwszey Rożánicowej części táiemnicá.

Trzecia Táiemnicá iest Národzenie Chrystufá P. Tá táiemnicá wyraża sie przez to słowo *Habeo*, mam, náleżone w Pismie S.

Apocal. 19. gdzie tak jest położone. *Habet in Vestimento suo scriptum, Rex Regum & Dominus Dominantium.* Iako bowiem Apokaliptyczny człowiek *habet*, ma, na szacie swojej napisane te słowa Krol Krolow y Pan Panow. Tak Chrystus P. narodziwszy sie w naturze ludzkiej, którą Oycowie SS. nazywają szatą pokrywającą Bóstwo, *habet*, ma napisane te słowa *Rex Iudeorum*, Krol Zydowski: *habet* ma napisane y te słowa *Rex Regum & Dominus Dominantium* Krol nad Krolmi y Pan nad Pány, poniewaz go nowonarodzonego trzy Krolowie czcili oddając mu poddaństwo y znając go nad sobą za Krola Krolow, y za Pana Panow. Toć więc przez to słowo *Habeo*, mam, wyraża sie trzecia pierwszey Roząncowey części tajemnicą.

Czwarta Tajemnicą jest Ofiarowanie Chrystusa P. w Kościele. Ta tajemnicą wyraża sie przez to słowo *Habeo*, mam, należone w Pismie S. *Iudicum 17.* gdzie tak jest położone *Habuit puerum Sacerdotem apud se Michas.* Iako bowiem Michas mieszkający przy Kościele *habuit*, miał, dziecko jedno za Kaptłaną. Tak Symeon sprawiedliwy mieszkający przy Ieruzolimskim Kościele *habuit*, miał, podczas Ofiarowania od N. Panny Dzieciątko Iezusa P. za Arcykaptłaną, o którym napisał Dawid S. *Tu es Sacerdos in aeternum secundum Ordinem Melchisedech.* Ty jesteś Kaptłanem na wieki według porządku Melchisedechá. Toć więc przez to słowo *habeo*, mam, wyraża sie czwarta pierwszey Roząncowey części tajemnicą.

Piąta Tajemnicą jest Chrystusa P. należenie między Doktorami. Ta tajemnicą wyraża sie przez to słowo *habeo*, mam, należone w Pismie S. *Rom: 2.* gdzie tak jest położone. *Habentem formam scientiæ & veritatis in lege.* Iako bowiem ludzie radzi słuchają *habentem formam scientiæ* mającego mądrość dyszkursow y w Theologiy y w Kazaniach. Tak Doktorowie stárożytni radzi słuchali w Kościele Ieruzolimskim Iezusa P. *habentem formam scientiæ & veritatis in lege* mającego mądrość y biegłość w dyskursach Theologicznych, y ogłaszającego prawdę Zakonu y stárego práwa, ztąd Łukasz S. znać daie że *stupabant omnes qui audiebant, super Prudentia & responsis ejus.* Toć więc to słowo *habeo*, mam, wyraża piątą pierwszey Roząncowey części tajemnicę. A zátym w tym słowie *habeo* mam, zamyka sie wszytká Rozáncá S. część pierwsza.

Habe

Habe patientiam super me. Miei cierpliwość nądemną. Dowiod-
 zły iż wszystkie pięć tajemnic pierwszey Rożańcowey części wy-
 rażają się przez to słowo *habeo* mam, teraz należy mi dowodzić że
 przez to słowo *patientia* cierpliwość, wyrażają się wszystkie pięć ta-
 jemnic wtorey Rożańcowey części. *Patientia*. Cierpliwość, iżali nie
 jest Chrystusá P. cierpliwość w Ogrodźcu, gdzie się niemal śmier-
 telnie pocił krwawym potem, który z twarzy gęstemi kroplami
 spływał aż na samą ziemię? *Patientia* cierpliwość: iżali nie jest
 Chrystusá P. cierpliwość przy biczowaniu u kamiennego słupa gdzie
 niezliczone od katów ucierpiawszy plagi y rany, przez opadłe
 ciało, gołe pokázował kości? *Patientia* cierpliwość. Iżali nie jest
 Chrystusá P. cierpliwość przy koronowaniu cierniowym wieńcem?
 gdzie ostre cierniowe głogi, przebodły głowę jego aż do samego
 mozgu *Patientia* cierpliwość. Iżali nie jest Chrystusá P. cierpli-
 wość podczas dzwigania Krzyża? gdzie wiele razy upadł szko-
 dliwie pod ciężką Krzyżową prąsą. *Patientia* cierpliwość. Iza-
 li nie jest Chrystusá P. cierpliwość przy ukrzyżowaniu jego, gdzie
 są wkrośc przebite ostremi goźdzmi bok ręce y nogi. Toć więc
 to słowko *Patientia* cierpliwość zawiera w sobie wszystkie taie-
 mnicie wtorey Rożańcowey części.

Habe patientiam super me. Miei cierpliwość nądemną. Do-
 wiadziły iż w tych dwóch słowach *Habe patientiam* miei cierpli-
 wość, zawierają się dwie części Rożańca S. mam jeszcze
 dowieść że w tej partykułce *super*, zawiera się ze wszystkimi ta-
 jemnicami trzecia część Rożańcowey modlitwy.

Pierwsza Trzeciej części Tajemnicą jest Zmartwychwstanie
 Chrystusá P. przy którym on miał zwycięstwo nąd śmiercią, y
 nąd przeklętym czartem. Ta tajemnicą wyraża się przez tę pár-
 tykułkę *super*, należoną w Pismie S. *Apocal. 17.* gdzie tak jest po-
 łożona *super bestiam sedentem vidi.* Iako bowiem Apokaliptyczna
 osoba, przysiodławszy sobie strąznego z siedmią głowami smoká,
super illum nąd nim gurowała. Tak Chrystus P. przy Zmartwych-
 wstaniu swoim, przysiodławszy sobie śmierć y piekielnego smoká,
 nąd nim miał wiktoriją, gurował, y tryumfował. Przeto tak o tym
 śpiewa Rożańcowa piośńka! Powstaie już Pan z grobu dnia trze-
 ćiego, iako zwycięzca czartá przeklętego. Toć przez tę partykuł-

kę *super* wyraża się pierwsza tajemnica, trzeciej Rożancowej części.

Druga Tajemnica jest Wniebowstąpienia Chrystusa P. Ta tajemnica wyraża się przez tę partykułkę *super* należoną w Piśmie S. *ad Rom.* 9. gdzie tak jest położona *super omnia est Deus* Iako bowiem Bog W. wyniosły y najwyższy jest *super omnia* nad całą ziemią y nad wszystkie niebiosy. Tak Chrystus P. przy Wniebowstąpieniu swoim wyniósł się *super omnia* nad wszystkie najwyższe stworzenia y nad same górne niebiosy. Toć przez tę partykułkę *super* wyraża się wtóra tajemnica trzeciej Rożancowej części.

Trzecia Tajemnica jest Zestąpienie Ducha S. Ta tajemnica wyraża się przez tę partykułkę *super* należoną w Piśmie S. *Gen:* 1. gdzie tak jest położona *super aquas ferebatur Spiritus Domini*. Iako bowiem na początku stworzenia świata Duch S. unafzał się *super aquas* nad wodami. Tak tenże Duch S. przy Zestąpieniu swoim z nieba, unafzał się *super Apostolos* nad Apostołami, y nad wielką krom Apostołów osobami, którym oni udzielałi Ducha S. darów, że osoby *respectu multitudinis numerica* mogą się nazywać wodami według Iana S. *Aque multe, populi multi*, mnostwo wod, mnostwem jest ludzi, mnostwem osob ludzkich. Toć przez tę partykułkę *super* wyraża się trzecia tajemnica trzeciej Rożancowej części.

Czwarta Tajemnica jest Wniebowzięcia N. Panny. Ta tajemnica wyraża się przez tę partykułkę *super* należoną w Piśmie S. *Gen.* 37. gdzie tak jest położona *super omnes diligebat*. Iako bowiem kto kogo kocha *super omnes*, nad wszystkich innych jego wywyższa. Tak Chrystus P. że kochał Matkę swoją N. Pannę wywyższył ją przy Wniebowzięciu oney *super omnes*, nad wszystkie Chory Anielskie. Przeto Kościół Boży oniey śpiewa. *Exaltata est S. DEI Genitrix super choros Angelorum, ad caelestia Regna*. Wywyższona jest S. Boża-Rodziicielka nad wszystkie chory Anielskie do Krolestwa niebieskiego. Toć przez tę partykułkę *super* wyraża się czwarta tajemnica trzeciej Rożancowej części.

Piąta Tajemnica jest Koronowanie w niebie N. Panny. Ta tajemnica wyraża się przez tę partykułkę *super* należoną w Piśmie S. 1. *Macbab.* 1. gdzie tak jest położona *Super Regna capit regna-*

re. Iako bowiem Krol przy Koronowaniu Krolowey, Pania y Monarchinia czyni *super Regna* nad wszystkimi swemi Krolestwami. Tak Bog W. przy Koronacyey N. Panny, uczynil ona Pania y Monarchinia *super omnia Regna* nad Krolestwem nieba y ziemi. Toć przez tę partykulkę *super* wyraża się y ostatnia Taimnicá trzeciej Rożancowey części. A zátym iako przyrzekłem już dowiodłem, iż w tych trzech słowach. *Habe patientiam super me*. Miec cierpliwość nádemną, zawiera się wszytek ze wszystkimi Taimnicami Rożaniec S.

EWANGELICZNY DZISIEYSZY DŁUŻNIK RZEKŁY KREDYTOROWI SWEMU te słowa *Habe patientiam super me*. Miec cierpliwość nádemną, potym do wypłacenia długi temi się submitował słowy: *omnia reddam tibi* wszystko oddam tobie. Dłuzniká dzisieyszego, y ia iako dlužnik násláduję procederu, iego torem idąc, gdy przed wami S. P. przelożyłem o Rożáncu S. te słowa *Habe patientiam super me*. Miec cierpliwość nádemną. Teraz już do wypłacenia długi, który winięm iestem wymownym tej Oktawy Pánegirystom, takiemi się submituję słowy *omnia reddam* wszystko oddam, wszytkim wszytek dług według możności moiej wypłacę.

1. Naypierwiey tobie gorliwy Rożáncá S. Promotorze *reddo tibi*, oddaę tobie dźiękczynienie nád twoim *Lekarstwem* ktorymes uczynil Rożániec S. takie formuig lemmá *Venena tollit* precz oddala truciźny, życzę aby to twoie Rożáncowe lekarstwo, y od zdrowia cielesnego, y od zdrowia dusznego oddaliło álterácie y pároxizmy, zbyś *salvus & incolumis*, tym chętniey, lepiey, y sposobniey mógł tego lekarstwa zdrowe y zbawienne skutki, y promulgować y promowować.

2. Wielmożny nayprzewielebnieyszey Kápituły Wileńskiej Prálačie: *reddo tibi* oddaę tobie dług dźiękczynienia, y nád twoim *Zrzodłem* ktorymes uczynil Rożániec S. taką czynię inskrypcyá. *Dum fluit crescit* im daley płynie tym więcey roście, życzę aby to twoie Rożáncowe źródło, sama Rożáncowa Mátká, ztey Kánoniey Wileńskiej iako ze źródła nie iakiego urościła w tobie więkřza rzekę wielkich godności y práeminencyi tak żeby się o tobie weryfikowało co iest nápisáno o Dominiku S. *Hic est fons ille modicus crescens in flumen maximum, qui mundo jam mirificus potum largitur optimum*. To iest Zrzodełko małe w rzekę rořące

- wielką. Co dać świętu napoy wnim dziwną słodycz wszelką.
3. Godny Świętych Ceremoniy Prefekcie, *reddo tibi* oddaę tobie dług dziękczynienia, y nad twoją *Drabiną* którą uczynił Rożaniec S. takie słowa piszę *Fert sursum*, wynosi wysoko, życzę aby twoją Rożącowa drabiną, Mátką Wcielonego Bogá z tey twoiey Kościelnych Ceremoniy Prefektury, z Ceremonią wyniosła do wyższej Prelatury.
4. W sławney Akademiey Wileńskiej Metáfizyki mądry Professorze *reddo tibi* oddaę tobie dług dziękczynienia, y nad twoim troiákim *Sznurem* którymś uczynił Rożaniec S. takie słowa piszę *Ad stringendum & ferendum* y do wiazania y do bicia, życzę aby ten twoy we troie skręcony Rożącowy sznur, dawszy plagi dusznym twym nieprzyaciółom, ciebie samego po długim życiu, w godzinę śmierci związał w snopek pszenicy wybranej do niebieskiego gumná.
5. Krwawych Ran Iezufowych żarliwy Promotorze Reguły Augustyná S. Kánoniku *reddo tibi*, oddaę tobie dług dziękczynienia, y nad twoją *Winnicą* którą uczynił Rożaniec S. taki formułę napis. *Ex floribus sperantur fructus*. Po kwiatkách spodziewać się owocow, życzę aby rá twoją Rożącowa Winnicá od ciebie iáko pięknemi kwiatkámi gładkiemi upstrzona słowy, okrywšy ciebie rożnych cnot SS. kwiatkámi, uczyniłá ná wieki uczeŝtnikiem owocu żywotá Rożącowey Mátki.
6. Tulliuszowey wymowy *minorum Conventualium* Kustoszu Wileński, *reddo tibi* oddaę tobie dług dziękczynienia, y nad twoją troiáką *Koroną Rożánną* którą uczcił Rożánc: Mátkę zdo biac onę *in esse natura, in esse gratia, & in esse Maternitatis*, według náturey, według Boskiey láski, y według godności Mácierzyńŝtwá, takich słow daę napis *Ex unione decor* z ziednoczenia ozdoba: życzę aby te twoie Rożáncowe trzy Korony zdo biły ziednoczone w tobie, *& esse natura, względem gładkiey wymowy in ore, & esse gratia* względem cnot rożnych *in flore, & esse Paternitatis*, w zględem godnego Przełożeńŝtwá *in Honore*.
7. *Minorum de Observantia* Generalny y Ordynáryiny Prádykátorze, *reddo tibi* oddaę tobie dług dziękczynienia, y nad twoją *Lutnią* którą uczynił Rożaniec S. tych słow rysuę epigráphe.

phé *Adversantia pellit* przeciwne odgania smutki; życzę aby twoja Rożącowa Lutnia, oddaliwszy od ciebie wszystkie przeciwne melancholie, wesolym cię czynią y za życia, y przy ostatnim tchu twego punkcie, odganiając od ciebie na kształt Dawidowej lutni złych duchow niażdzy.

8. *De observantia* Frąnciszka S. Potomku, doświadczony Theologiy Profesforze *reddo tibi*, oddaie tobie dług dziękczyńnienia, a nad twoim *Sekretem* którymś uczynił Rożaniec S. *per participationem* komunikowanym od S. Dominika Frąnciszkowi S. taką wyrażam inskrypcyą. *Inter duos tenetur* między dwomá zachowuie sie sekret: życzę aby twoy Rożącowy sekret między dwomá Rożącowemi Dominikiem y Frąnciszkiem S. Sekretarzami, uczynił cię sekretow Theologiy *in via & in Patria* pártycypántem.

9. Poenitencyarzu Błogosławionych M.M. Augustyna S. synu, *reddo tibi* oddaie tobie dług dziękczyńnienia, a nad twoją *Drogą* którą uczynił Rożaniec S. taki sens piszę *cum duce securior* z przewodnikiem bezpiecniejsza. Zyczę aby tá twoją Rożącowa droga máiąc za przewodniczke N. Pánnę w podroży życia twego, wyprowadziwszy od wszelkiego niebezpieczeństwa, doprowadziłá do tego, który jest *via, veritas & vita*.

10. Publiczny Kathedralnego Kościoła Wileńskiego Eklezyástyku, *reddo tibi* oddaie tobie dług dziękczyńnienia a nad twoim *Dziedzictwem* którymś uczynił Rożaniec S. takie charaktery kládę *omnibus omnia* wszystkim dáie wszystko: życzę aby to twoie Rożącowe dziedzictwo które jest ku wszystkim fczodre, tobie też nie skapó w twych imprezách docześnie y wiecznie konterowało *omnia*.

11. Pilny owczárni Gieguzyńskiej Pásterzu, *reddo tibi* oddaie tobie dług dziękczyńnienia, a nad twoim *Przybytkiem* którymś uczynił Rożaniec S. taki wyrażam koncept *undiq, ingressus* zewszád jest wolne weyście, życzę aby twoy Rożącowy Przybytek z Rezydentami swemi Iezusem P. y N. Pánną *post exitum* po wysięiu z przybytku twego skáżitelnego ciała dali *undiq, ingressum* zewszád wolne weyście do przybytku tego gdzie sam Bog rezyduie roskosznie.

12. Powtorny w Zakonie naszym Filozofey Profesforze *reddo tibi*

tibi oddaę tobie dług dziękczynienia, a nad twoim *Ogrodem* ktorymes uczynił Rożaniec S. taką animadwersyę czynię *ornat* & *recreat* zdobi y uwesela, życzę aby ten twoy Rożącowy ogrod ozdobiwszy ciebie y głębokiey mądrosći y S. pobożności kolorami, z twoich talentow Mątká nászá Zakon y Prowincya miała wesele, żeby sie weryfikowało o tobie to, co rzekł Prowerbiałistá páński *Sapiens Filius letitia Patris.*

13. S. Theologiey Lektorze oraz w naszym Łukiskim Kościele Ordynaryiny Prædykatorze, *reddo tibi* oddaę tobie dług dziękczynienia, a nad twoiá *Ziemiá obiecana mlekem y miodem płynaca* któraś uczynił Rożaniec S. z takim sensem rysuę Pismo *utile dulci.* Y pozytek y słodkość; życzę aby tá twoiá (*dulci swarda cum utilitate Auditora* ogłoszona) w Rożącú S. obiecána ziemiá tobie który masz *mel & lac sub lingua tua, pro utili labore dulcia,* w Zakonie naszym gotowała przmia.

14. Z kompaniey Iezusowey w Akademy Wileńskiey *Sacrorum Canonum* Professörze, y w Kościele Święto Iáńskim duchowny Oratorze, *reddo tibi* oddaę tobie dług dziękczynienia, a nad twoim *Rogo co jest u Boga drogo,* albo raczey nad naydroższá modlitwą, któraś uczynił Rożaniec S. taki wynurzam sentyment *Claudit & aperit.* Modlitwá Rożącowa iáko klucz nie iáki y zámyka y otwiera: życzę aby Rożącowa modlitwá zamknęwszy przed tobá nieszczęśliwego Auernu wrotá, szczęśliwe do Empireyskich rezydencyi otworzyłá Bromy.

15. Przykádny Altarysto Swirski, *reddo tibi* oddaę tobie dług dziękczynienia a nad twoiá *Psfálmodya* któraś uczynił Rożaniec S. taki odgłos daię *Letitiam causar:* radość przynosi: życzę aby tá twoiá Rożącowa Psfálmodya, któraś wczorá wieczor uweselił drugich, sámemu dała przy skonaniu twoim repetować nayśłodsze Imioná IEZUS y MARYA.

16. Gorliwy zárliwego Eliaśzá Synu y Fundamentálny Kázno-dzieio, *reddo tibi* oddaę tobie dług dziękczynienia a nad twoim *Oreżem,* ktorymes uczynił Rożaniec S. takie elogium daię *Conte-rit dura* Twarde rzeczy kruszy: życzę aby to twoie Rożącowe oreże, zawsze tobie przy twoiey wymowney fakundyey y przy gorący gorliwości, pomagało kruszyć twardych, w grzechach zakamiálych

miálych grzeszników, żeby się weryfikowało o tobie co jest napisano u Ieremiasza *cap. 1. Ecce dedi verba in ore tuo, ecce constitui te super gentes & regna, ut evellas, & destruas disperdas & dissipes, edifices & plantes.* Oto dałem słowa moje do ust twoich, y postanowiłem ciebie nad narodami y Krolestwami, abyś złych wykorzeniał y psował, rozpraszał y rozganiał, a potym abyś dobrych szczepił y budował.

Habe patientiam super me Miec cierpliwość nademną. Wymownym przez tę solemną Oktawę Káznodzieiom wypłaciwszy się z długi dziękczynienia, wam ieszcze winien jestem Iáśnie Wielmożni y nayprzewielebniejszy Biskupi, ktorzyście przez tę Oktawę Rozańcowa, święte wtym Kościele odprawowali exercitia. Y nie wątpię iż każdy zwas *habet patientiam super me*, ma cierpliwość nademną, że teraz ná ostatku wam się wypłacam z długi dziękczynienia, bo się spráwuie y według nácznych Dominikańskich Konstatucyi, ktore kaza *ut junioribus precedentibus sequantur digniores* y według onego Filozofo Aphoryzmu, *Quod est primum in intentione est ultimum in executione.* Więc wy Iáśnie Wielmożni Biskupi że iesteście *& digniores, & primi in intentione*, ile máiac między sobą Primáś Litewskiego, przeto *in executione* aż ná ostatku teraz wam się wypłacam dziękczynieniem.

A naypierwicy tobie Iáśnie W. y nayprzewielebniejszy nasz Páterzu Infuśacie Wileński, zá twoię podiętą fátygę wdzień Uroczystości Rozańcá S. podczas Processyi po Mieście publiczney, dziękuię y Imieniem całego Arcybráctwa Rozańcowego, y Imieniem całej Dyecezyi Wileńskiej, zászczycáiac się z Páwłem S. z twoich pobożnych procederow, że ochoczy iesteś do uslug w Kościele Bożym *Habemus Pontificem, qui est Sanctorum minister Hebr.* 8. Przeto więc że nad twoią trzodą iesteś Przelozonym takim ktorzy y slowem y uczynkiem swoje owieczki buduięz, *duplici honore dignus es haberi* to iest *laurea & aureola* iáko tłumaczy nasz Hugo Kardynał, a to wszystko skutecznie tobie sporzadí Rozańcowa Mátká Nayświętsza Pánná.

Tobie Iáśnie W. y nayprzewielebniejszy Infuśacie Smoleński, zá dżisieyszą podiętą pracą, winien jestem abym podziękował z Arcybráctwem Rozańcowym slowy S. Páwła *ad Ephe. 1. Non*

cesso gratias agens memoriam vestri faciens in orationibus za tę twoją przychylność ku Rożącowi S. wszyscy tu przytomni Rozaryanci zaciągają na się oblię przed Mátką Rożancowá N. Pánną twoję wspominać osobę *memoriam vestri faciens in orationibus*.

Tobie Iáśnie W. y nayprzewielebniejszy Infułaćie Grátionopolitański, który zdawná zácztę ku Rożącowi S. y Zakonowi nášzemu przychylność, chcesz widzę dochowác áz do zgonu życia. *Cum dilexisses suos in finem diligis eos* poniewaz y teraz przez tę Oktawę z wielką molestyá *Annoſe tue etatis* uczeſzczaleś ná to Święte mleyſce; zá co iáko ia teraz dżiękuję tak záwſze dżiękczynienie tobie czynić winniſmy, zycząc aby Rożancowá Mátka, tá która ieſt *Gratia plena*, oddała tobie *pro gratia Gratiam Poli*, iáko Grátianopolitańskiemu Infułatowi.

Tobie Iáśnie W. y nayprzewielebniejszy Infułaćie Máleński y wſzytkim wam Wielmożni nayprzewielebniejszy Kápituły Wileńskiey Prańci, którzy tę Oktawę ſolemną ſwoją zdobiliſcie prezen-cyá dżiękuję y zyczę, aby wam zá to Rożancowá Mátka ſporządziła to, żeby ſie we wſzytkich wáſzych zbáwiennych imprezách wſzytko Wienćem Rożánym wiło, co ieſt wam ná myſli miło.

2. *Reg. 18.* Swawolny Abſolon rebelliá podnioſłszy przeciwko Iáskáwemu Dawidowi Oycu ſwemu, wielce mu był krnábrnym y przeciwnym ále nie dlugo tá iego gráſlowała ſwawola, poniewaz Ioáb Hetman powſtawſzy przeciwko Abſolonowi wziął trzy wło-cznie, y one w ſercu iego utopiłſzy, na śmierć go zábił. *Ioab tulit tres lanceas in manu ſua, & infixit eas in corde Abſolon.* Oyczyno nášzá W. X. Litewskie. Znam ia że ty wielką rebelliá podnioſłaś przeciwko Bogu, znam że ty krnábrnie ſie ſtáwiłſz przeciwko Stworcy twemu poniewaz u ciebie pánuia obrzydłe wyſte-pki y ſproſne kryminały: Peño u ciebie ieſt Iákomych Midáſow, peño opitych Bachuſow, peño obrzydłych Kupidow, y Wene-rze hołduiających kárnaliſtow, peño niewinnych ludzi okrutnych oppreſſorow, y táń dáley bez liczby. Owoż ná ciebie Oyczyno nášzá z troiáką Bog W. porwał ſie gniewu ſwego włochnią. Oto iuż, iuż zá twoie exceſá chce ná ciebie rzucić pierwſzą włochnię głodu, kiedy teraz po tak wielkich nieurodzáiách, leia obłoki dżdze uſtáwiczne, dla których iedni goſpodarze zbożá nie mogli zebrać

zebrać, z polá, áni ná drugi rok zasiać: drudzy co zebráli nie cie-
 fza sie z tego, gdyż dla teyże pluty pogniło, ná co y pátrzać nie
 miło. Oto Oyczyzno násza zá twoie występki chce Bog W. iuż,
 iuż ná cię rzucić drugą gniewu swego wlocznię, poniewaź prze-
 puścił nie widzianą w nászych kráich szaránczę, á to ná wielu
 mieyscách, ktora wszystko zle zá sobá ciągnie. Oto Oyczyzno ná-
 fza zá twoie kryminały chce Bog W. iuż, iuż ná cię rzucić trze-
 cią gniewu swego wlocznię, poniewaź tak wiele zaráźliwych cho-
 rob w wielu twoich náyduie sie Prowincyách. Od tych trzech
 wloczni Boskiego gniewu przydzie sie tobie podobno iáko Ab-
 solonowi zginąć. Ey Mátko Rożáncowa Orędowniczko násza N.
 Páanno, rátoy, rátoy, Oyczyznę nászę, od tych trzech gniewu Bo-
 skiego wloczni, zástaw Oyczyznę nászę od tych trzech plag Bo-
 skich troiáka Rożáncá twoiego częścią, w tych trzech słowách
 záwártá *Habe patientiam super me.* Miei cierpliwość nádemná. Tyś
 ktora zá czasów Dominiká S. cały świat wybawiła od trzech gnie-
 wu Boskiego zabiájących wloczni, teraz, teraz wybaw Oyczyznę
 nászę od trzech pomienionych áh iuż, iuż spadájących ná nas fro-
 gich plag Boskich. Wiem że to záslużyły násze zbrodnie, grze-
 chy y szkárádne występki, ktoremi żeśmy nieskończenie dobrego
 Bogá W. obrażili, serdecznie záłuiemy, popráwę obiecuiemy, y stá-
 teczne przedsięwzięcie czyniemy, nigdy więcej onego nie gnie-
 wić, ná dóść uczynienie bierzemy sie chętnie do Rożáncá twoie-
 go o Mátko Boża! ktorego y paćiorkow zrak, y modlitwy z ust
 nászych nie oddalim, áż miłosierdzia Bożego wyżebrzem, wiedząc
 o tym coś ty fáma Mátko Boża Błogosławionemu nászemu Aláno-
 wi powiedziála że Rożániec S. iest wielce skuteczny, y ná otrzy-
 manie Boskiego miłosierdzia y ná oddalenie wszelkiej Boskiego gniewu
 plagi. *Rosarium est ad impetrandam DEI misericordiam accomodatissi-
 mum, & contra quavis pericula praesens auxilium.* Iuż tedy o Má-
 tko Rożáncowa, gdy twoy Rożániec mamy w usćiech, á pa-
 ćiorki Rożáncowe w ręku, broń nas od gniewu Bożego,
 broń nas odewszego złego, broń nas naybárzieszy od po-
 tępiania wiecznego, ktorego niech uydziem przez Ro-
 żáncowe zbáwienne Taiemnice, Amen.

K A Z A N I E PIĘTNASTE.

Konkludujące Uroczystą Oktawę Ro-
żańcową
Łodką przy zbawiennym porcie Roża-
niec Święty.

Ascendens Iesus in naviculam transfretavit & venit.
*Matth. 9. Wstąpiwszy P. Iezus włódkę przewioził się y
przybył.*

NA Konkluzyą Solemney Przenayświętzego Rożań-
cá Oktawy Bog Wcielony P. Iezus wdzięczny,
miły, y pożądany gość przybył. S. P. Zaślepio-
nych pogan stárożytnych, tá była opinia, że ich
bożkowie rádzi tsm swoią prezencyą być raczy-
li, kędy im dedykowána odprawowála sie Uroczy-
stość. Tak mniemáli iż Apollo bożek, ná swą uroczystość przyby-
wał do Delfu. Tak mniemáli iż Bogini Dyanná, ná swą uroczy-
stość przybywála do Efezu. Tak mniemáli iż bogini Venus ná
swą uroczystość przybywála do Cypru: ále to ich mniemanie ie-
dnym fałszem było, szczegulną oszukániną zostawáło. Tá nicomylna
prawdá, że nasz Bog prawdziwy. áczkolwiek jest z áwzysze przy-
tomny známi. *In ipso enim vivimus, movemur & sumus* iednak o-
sobliwym sposobem, uroczyfte sobie dedykowáne Świętá, rad swo-
ią przyozdabia prezencyą. *Non est alia natio tam grandis, quae ha-
beat deos appropinquantes, sicut DEVS noster adest nobis.* Oto y
teraz czasu wieczornego przy konkluzyi solemney Oktawy Ro-
żańcowey, nie omieszkał Bog Wcielony P. Iezus, z swoią sie tu
stáwić prezencyą, kiedy wsiádzszy włódkę przepłynął przez od-
nogę morską y tu stánął przytomny. *Ascendens Iesus in navicu-
lam etc.* S. Chryzolog zá rzecz dziwną sobie poczytał, iż Bog
Wcielony P. Iezus, ná Konkluzyą solemney Oktawy Rożańcowey
włódce przypłynął do nas, dziwuie sie y pyta sie. Ná co on teraz
lod-

łodka zążył? który niegdys y Izraelskiemu ludowi bez łodka pozwolił, po dnie morskim suchą chodźić stopą: pozwolił y Piotrowi bez łodka iák po lądzie deptać po morskich fálách, y sam nie raz bez łodka postępował po morskiej wodźie, teraz zaś przybywając ná konkluzyą solemney Oktawy Rożánca S. aby przepłynął przez odnogę morską, szczipłey y máłey zążywa łodka. *Ascendens in naviculam* &c. musi to być nie bez táiemnicy? musi to być nie bez sekretu? Ták iest á nie inaczey; nie bez sekretu, y nie bez táiemnicy P. Iezus dziś wieczor przyplýnal w łodce, w ktorey ia ten upátruie sekret, iż widzę ná niey Rożánce wyryfowane Herby, Rożánce wyrażone Táiemnice. Więc z tych miar dalszy dyskurs mowy moiey będzie ogłaszał, iż dzisieysza Ewángeliczna łodka znaczy Rożánec S. y dla tego dziś przy konkluzyi Rożáncey Oktawy przybył P. Iezus w łodce *Ascendens Iesus* &c. Kiedy P. Iezus w łodce będąc, zbawienie ludziom ogłaszał, ná ow czas między ludźmi wielkie milczenie było; więc kiedy y ia teraz mam mowić o Rożáncey łodce, wy S. P. uciszyszyszy sie posłuchaycie pilno.

w Wenecyey náyduie sie łódź názwana *Bucentaurus* wšzytká piéknemi y pozornemi máłowána kolorámi, w ktorey wybudowany iest wysmienita robota pokoy wšzytek złoćisty, á w nim Thron ná słupách subtelną y misterną wystawiony sztuka, ná jednym końcu tey łodzi, iest chorągiew wywieszona wielce bogáta, ná drugim státua álbo osoba bárzo piékná reprezentuiaca sprawiedliwość, w jedney ręce máiaca szale á w drugiey dobyty miecz. Przy mászcie iest Xiążęcia Weneckiego dziwnym kunsztem málowany obraz pod Mitra, á nád nią czerwony baldáchin wiszący ná iedwabnych sznurách. Tá łódź przyiechał do Wenecyey Fryderyk Cesarz Bárbarossá ná ten czas kiedy rekocyliował, komplánował, y godził Senat Wenecki z Papieżem. W tey łodzi Xiążę Weneckie przy ogromney asystencyey poważnych Senatorow, wyjeżdza ná morze w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego, y ná ten czas poświęćając sobie morze w puszcza zletká do morza bárzo drogi y kosztowny pierścień.

Ieżeli mam máłe rzeczy stósować do wielkich, niech mi sie godzi rzec iż do tey Weneckiey łodzi iest nieco podobna Rożáncewa łódka, iáko bowiem w Weneckiey łodzi Weneckie Xiążę

poślubia sobie morze wpułzczając tam bårzo drogi y kosztowny pierścien. Tåk w Rozańcowey łodce nie Xiążę ale Krol nåd Krolmi Bog przedwiecznego Oycå Syn, chcąc poślubić sobie naturę ludzką spuszcza zniebå nie pierścien, ale Archaniolå Gåbryelå, y posylå do Rozańcowey Nayswiętszey Pånny. Iåko w Weneckiey łodzi jest pokoy dla odpoczynku Weneckiego Xiążęcia. Tåk w Rozańcowey łodce, jest pokoy dla Synå Bożego w przeczytstych wnętrznościach N. Pånny gdzie przez dziewięć mieięcy odpoczywał spokojnie. Iåko w Weneckiey łodzi przybył do Weneceyey Fryderyk Cesarz nå rekoncyliacyå y pogodzenie Wene-tow z Papieżem. Tåk w łodce Rozańcowey przybył y nårodził sie nå świat P. Iezus aby rekoncyliował y pogodził narod ludzki z Bogiem. Iåko w Weneckiey łodzi jest siedzacy pośrzod Senatorow Xiążę. Tåk w Rozańcowey łodce jest pośrzod Doktorow siedzacy P. Iezus. Iåko w Weneckiey łodzi så iedwabne sznury. Tåk w Rozańcowey łodce så grube powrozy ktoremi był P. Iezus skrepowany w Ogrodźcu. Iåko w Weneckiey łodzi så słupy, tåk w Rozańcowey łodce jest słup, przy którym P. Iezus był przywiązany y frodze śieczony. Iåko w Weneckiey łodzi jest czerwonego åxåmitu bådåchim. Tåk w Rozańcowey łodce jest czerwonego sukna szmåt, którym był P. Iezus przykryty podczas koronacyey cierniem. Iåko w Weneckiey łodzi jest drewniany måszt. Tåk w Rozańcowey łodce jest drewniany krzyż, którym P. Iezus był uciemięzony idacy nå Kålwaryiskå gorę. Iåko w Weneckiey łodzi jest przy måszie wiszacy Weneckiego Xiążęcia obraz. Tåk w Rozańcowey łodce jest nå zelzywym krzyżu wiszacy P. Iezus. Iåko w Weneckiey łodzi jest Chorągiew znacząca tryumf y zwycięstwo. Tåk w Rozańcowey łodce, jest nåd śmierciå y nåd czårtem tryumfiący przy swoim Zmartwychwståniu P. Iezus. Iåko w Weneckiey łodzi jest Thron. Tåk w Rozańcowey łodce jest Thron nå którym usiadł P. Iezus po pråwicy Bogå Oycå wståpiwszy do niebå. Iåko w Weneckiey łodzi jest Xiążęca mitrå. Tåk w Rozańcowey łodce jest nie iuz mitrå, ale korona ktorå cåłå Troycå Przenayswiętsza ukoronowålå N. Pånnę do niebå wziętå. Iåko w Weneckiey łodzi krom tego wszytkiego så rózne kolory. Tåk w Rozańcowey łodce krom pomienionych zbåwienia nåszego tåiemnic

iemnic, są inne misterya różne. A ponieważ tak jest. toć dla tego Chrystus P. dziś wieczor na konkluzyą solemney Rożańcowey Oktawy do Rożańcowey łodki wsiadłszy przybył. *Ascendens Iesus in naviculam venit*

Roskazał Bog W. Noemu aby przed potopem świata budował łódź wielką, dla siebie y dla całej rodziny swoiey. *Fac tibi arcam & ingredieris tu, uxor tua filij tui & uxores filiorum tuorum* Tá łódź Noego dziwnie w sobie zawiera tajemnice, a te wszystkie náydują się w Rożańcowey łodce. Náš Hugo Kárdynał przez Arkę Noego, być rozumie P. Iezusá a to dla tego iako bowiem łódź Noego podczas potopu od wielkich była kołátana nawałności. Tak Chrystus P. pod czas męki swoiey, od wielkich był nietylko skołátany, ale też pogrążony bolow nawałności, tak, że wołał na ow czas Psalmisty słowy. *Omnes fluctus tuos induxisti super me.* O Boże wszystkie gniewu twego sąle sprowadziłeś na mnie: w takiej okoliczności P. Iezus nie gdzie indziej się náyduie tylko w Rożańcowey łodce, a osobliwie w drugiej Rożańcowey bolesney części. Tenże Hugo Kárdynał przypatrując się łodzi Noego, dojrzał wniesy y drzwi y okno, przez drzwi być rozumie bokową Iezusową ranę, która drzwiami była do Iezusowego serca, a przez okno być rozumie rany rąk y nog Iezusowych mówiac. *Ostium arca vulnus est lateris, fessura manuum & pedum plaga.* A te Iezusowe rany náyduia się w Rożańcowey łodce, osobliwie w drugiej bolesney Rożańcowey części. Tenże Hugo Kárdynał uważając iż łódź Noego była ufabrykowana z drzewa nie podlegającego botwiałości, przez to drzewo być rozumie Iezusowe Ciało które po śmierci żadney nie podległo korrupcyey, ale że wszelka doskonałością powstało zmartwych. A to Zmartwychpowstanie P. Iezusá náyduie się w Rożańcowey łodce, osobliwie w pierwszej tajemnicy trzeciey Rożańcowey części. Łódź Noego miała w sobie ptastwo y zwierzętá, to jest sprawiedliwych y grzesznych ludzi, iako tenże Hugo tłumaczy, a to zgromadzenie sprawiedliwych y grzesznych ludzi náyduie się w Rożańcowey łodce, gdyż w Rożańcowym bractwie są grzeszni, y sprawiedliwi ludzie, sprawiedliwi dla tego, aby zostali błogostawionemi, grzeszni dla tego, aby zostali sprawiedliwemi. Łódź Noego tych ludzi wybawiła od potop-

potopu, których zawierają w sobie, inni zaś wszyscy którzy nie byli w Arce, poginęli marnie, y na wieczne potępienie poszli. Tak wybawienie od potępienia wiecznego náyduie się tylko w Rożącowey łódce, w ktorey kto zostaje nie omylnie będzie od potępienia wiecznego wolny, kto zaś z kontemptu niechce być w oney, niepochybnie marnie na wieki zginie. Co wszystko Bernard S. sto-
*fuiac do N. Panny iako do Rożącowey łodki tak mowi: Arca Noe significat Mariam: sicut enim per illam omnes evaserunt dilu-
 vium, sic per istam omnes evadunt aeternam damnationem, illam Noe ut evaderet diluvium, fabricavit, istam Christus ut humanum genus redimeret, sibi preparavit: per illam octo anime tantum salvatae sunt, per istam omnes ad aeternam vitam vocantur.* Łódź prawi Noego znańczy łódkę Rożącowey N. Panny, albowiem iako przez łódkę Noego ludzie uszli potopu, tak przez łódkę Rożącową, ludzie uchodzą potępienia wiecznego, tąmtą łódką aby Noe nie utonął, dla siebie zbudował, tę zaś zbudował P. Iezus, aby narod ludzki zbawił, Przez łódkę Noego ośm tylko dusz od śmierci wybawionych było, przez łódkę zaś Rożącową cały świat zbawion będzie. A ponieważ łódką Rożącową takie zawiera sekretą. Toć dla tego teraz wieczornego czasu przy konkluzyi Rożącowey Oktawy P. Iezus do Rożącowey łodki wsiadłszy przybył. *Ascendens Iesus in naviculam venit.*

Ieszce mię łódkę Noego zátrzymuie przy sobie, ktora figura była Rożącowey łodki. Powiadaia że łódkę Noego trzy piątrą miała, co figura było że łódką Rożącową ma niby trzy piątrą, trzy Rożącowe części. Łódkę Noego była długa ná trzy-
*sta łokci. Lecz Rożącowa łódką non extensione quantitatis sed du-
 ratione temporis, tak ma być długa, iako długo mają trwać lu-
 dzie ná ziemi, áże ludzie będą aż do sądnego dnia trwali, poty
 będzie trwała y Rożącowa łódką, á to dla tego, że iest pewne
 o naszym Dominikańskim Zakonie Proroctwo, że ma trwać aż do
 skończenia świata, y aż do owego czasu iako Dźiedziętwo swo-
 ie duchowne ma promowować Rożaniec S. Łódkę Noego była
 szeroka ná pięćdziesiąt łokci. Lecz Rożącowa łódką jest tak sze-
 roka, iako iest wszytek świat szeroki, ponieważ ná wszystkie czte-
 ry świata części, nawet do podziemnych Indyjskich kráioy, od
 náyzych*

nászych Promotorow iest zaprowadzona Rozańcowa łodká. Łódź Noego była wysoka ná trzydzieście łokci, lecz Rozańcowa łodká, wyższa iest y nád niebiosá, gdyż pływa w sámych Empireyskim niebie, wyżej nád wszystkich SS. wyżej nád nieśmiertelnemi Aniołów Duchámi, ponieważ Wcielony, Národzony, w Ránách będący, Zmrtwychpowstały, w niebie po prawicy W. Oycá swego siedzi P. Iezus ktory z tym wszystkim iest w Rozańcowey łodce. Łódź Noego iáko Barcephas Syrus rozumiał, dla tego nie była od niezmiernych wod uniwersálnego potopu pogrązona, że miała w sobie od Noego złożone Adámá kości. Ták w Rozańcowey łodce, nie będą pogrązeni od wod potopu wiecznego nabożni Rozáryńci, że co dzień w uściech swoich máią, y myślá rozpámiętywáją Iezusá P. życie śmierć y chwałę. Łódzi Noego po ustatym potopie części (iáko zá rzecz pewná twierdzi Eusebius Czfariensis) byly rozebrane od ludzi zá reliquie rózne choroby leczące. Ták Rozańcowa łodká, z swoiemi Rozańcowemi częściami, zá pozwoleniem Zakonu nászego stárszych, od pobożnych świeckich Káplánów, Plebánów y Kościelnych Prálatów, iest rozebrána, y do Plebánskich Kościołów introdukována, gdzie zá odprawwaniem Rozańcá S. osobliwa nád temi pobożnemi duchownemi osobámi, od wszystkich złych przygod iest Protekcya Iezusá P. y Rozańcowey Orędowniczki N. Pánni. Te tedy Rozańcowey łodki zbáwienne sekretá teraz wieczornego czásu przy konkluzyej Rozańcowey Oktawy zwabily Iezusá P. ze wsiadszy w Rozańcowá łodkę przybył z ochotą do nas. *Ascendens Iesus in naviculam venit.*

Aktorum 27. Doktor narodow Páweł S. niewiem o iákiejsi łodce te słowa mowi *Salvi esse non poteritis nisi in navi manseritis.* Nie możecie być zbáwieni, iesli w łodzi niebędziecie postánowieni. Te pomienione. Páwłá S. słowa niech kto chce, o iákiey chce rozumie łodzi, ia stosuiąc do Rozańcowey łodki mowie, iż żaden nie może być zbáwiony iesli w Rozańcowey łodce nie będzie postánowiony, áto tákim dowodzę Syllogizmem: Żaden nie może być zbáwionym, bez zasług męki y życia Iezusá P. A że zasługi męki, y życia Iezusowego są w Rozańcowey łodce, Toć bez Rozańcowey łodki żaden nie będzie zbáwiony. Wszelki zaś ktory zostáie w Rozańcowey łodce niepodobna żeby był potępiony, iáko ten

ktory powiem świadczy przykład wyjęty z kroniki náfzey.

Świadczy B. Alanus pewney Páni słuźebna z krewkości ludzkiej grzech popełniwszy sprosny, wstydziła sie onego wyznać ná Spowiedzi, áczkolwiek sie innych spowiadała występku, tego iednak nigdy nie śmiała powiedzieć, po długim czasie zachorowała śmiertelnie, y gdy iuź była blisko skonania, wielka liczba nieprzyiaciół dusznych przybyła do niey, áby onę porwali do piekła, ktorých obaczywszy, niezwyczajnym głosem poczęła wrzeszczeć, ná ktory głos tey słuźebney przybywszy Páni, gdy pytała co sie zna dzieie, chora rzekła: Ah dla Boga ratuy mię, bo nieprzyiaciele duszni chcą mię porwać do piekła, oto ich wielka y niezliczona gromada niedaleko odemnie stoi: usłyszawszy to Páni, dała iey wręce Rozańcowe paćierze, ktoremi sie od nich kazała bronic, iákoź y tak sie stało: bo poko tá chora miała w ręku Rozańcowe paćierze, poty żaden nieprzyiaciel duszny nie śmiał do niey przystąpić, iák prędko zaś idac do Kosciółá od niey odebrała Páni paćierze, tak prędko znowu do niey przyskoczyli nieprzyiaciele duszni, chcąc znien wydrzeć nędzną iey grzeszną duszę: dla czego chora tak iáko pierwiey, niezwyczajnym y przeźliwym wrzeszczała głosem, tak, że wroćiwszy sie do niey Páni, znowu iey dała trzymać Rozańcowe paćierze, y znowu od niey pierzchnęli piekielni duchowie, á tym czasem uproszony Promotor Rozańcá S. do niey przybył, krory namowiwszy onę do zupełney wszytkich grzechow Spowiedzi, wpisał do Rozańcowego Bráctwa, á tym samym wolną uczynił od niebespieczeństwa ná duszy, gdyż od owego czasu aż do śmierci swoiey owá chora wesoła była y z wielką dyspozycyą Bogu ducha oddała. S. P. Ieźeli tylko w ręku Rozańcowe trzymane paćierze, od pomienioney osoby, y czártow odegnáły, y duszę iey z potępienia wiecznego wyháwiły. Toć daleko bárzies to czyni odprawowany y rozmyślány Rożaniec S. Więc kto sie wzdryga od piekła, kto chce dostać sie do niebá, niechże sie ciśnie do Rozańcowey łodki. Niech w piźe sie do Rozańcowego Bráctwa, á wnim będąc niech co dzień odprawuie Rożaniec S. przez co pewnie uydzie potępienia á do. stąpi zbawienia.

Ślawná była u Grekow Łódź názwana Argo, która odważny Iázon

Iázon y Towárysze iego iecháli do Kolchu ná wydárctie złotego runá z mocy y z władzy frogiego smoká, w czym według myśli poświęściło sie Iázonowi, tak że zwyciężywszy smoká wydarł mu runo y sam szczęśliwie powrócił do Grecyey; á to wszystkie szczęście przypisuiąc łodzi názwaney Argo, tak onę uwenerował że niezliczone iey dawszy enkomia, náostátek między boginiámi policzył. Nigdy nie godna była łódź názwana Argo tey Wenerácycy, ktorą iey Argonautæ dáli; Godna zaś iest wszelkicy chwály Rożáncowa łódka N. Pánná: onę iáko godną wszelkicy wenerácycy, czcili y wychwaláli przez tę solemną Rożáncową Oktawę, różni wymowni Pánegirystowie, różne enkomia dáiac, różne allegorye stosuiąc, różne metaphory áplikuiąc. *Azē Honor est in honorante*, przeto y ci sami godni są czci, ktorzy godnie czcili Rożáncową łódkę N. Pánnę. Więc ábym kázdego uczcił Pánegirystę kázdemu winien będc przystużyć sie iáką cząstką Rożáncowey łodki.

A naypierwiy godzien iest czci nayprzewielebniejszy w Kátedrze Wileńskicy *Ceremoniarum Magister*, który bez ceremonicy stosowawszy zepsowane obyczáie Polskie, repáracyą onych nálażł w Rożáncowey N. Pánnie. Zá co dziękuiąc, conferuię onemu iáko Piotrowi imieniem Rożáncowey łodki Rudel, álbó wiosło, á to dla tego że iáko Piotr S. Apostól robiąc wiosłem dostąpił tego, że iego wiosło iest sławnieysze w Rzymie, niż samych fundatorów Rzymskich Imie: mowię to mym zdániem *Roma Petri remus estimatur plus quam Romulus & Remus*. Tak y tobie Przewielebny Ceremoniáncie Pietrze życzę ábyś máiac wiosło Rożáncowey łodki, dostąpił dla twych talentow więkzszego respektu iezeli nie w Rzymie przynamnię w Litwie.

Nie mnieyszey iest czci godzien Krolewskie Imie noszacy Dawid, z synow y z fámilię Benedykta S. który Rozaryantow uczynił Krolmi niebá y ziemi, zá co dziękuiąc onemu konferuię mu z Rożáncowey łodki Chorągiewkę ktorá iest ná wierzchu másztu á to dla tego że iáko chorągiewká ná mászcie iest iakoby korona másztu, tak ty Dawidzie, będąc iuż tu ná ziemi, z dwoiákicy okoliczności koronatem, pierwsza że Dawidem. *David autem Rex*, druga że ieden z slug Boskich ktorych nász Antonin S. Koronata-

tami nazywał mówiąc *servire Deo est regnare* życząc aby cię potkała y niebieska korona przez ręce Rozańcowey Mátki dána, y od ukoronowanych Rozáryántow dla ciebie u Bogá wyjednana.

Trina perfectio, trzy Synowie Oycá y Pátryarchy Fránciszka S. są czci nie mniejszey godni, z których pierwszy dowiodł iż Rożániec S. jest ozdoba Iezusá P. y N. Pánny. Drugi próbował iż Rożániec S. jest grzesznych ludzi zbawieniem. Trzeci trzemá koronami koronował Rożáncozá N. Pánnę. Za co onym dziękuiąc, ofiaruię z łodki Rożáncowey od żaglá sznury, znaczące powrozy, ktorými był krępowány P. Iezus: y nie mieycie mi zá zlé WW. OO. że takim sie wam przyśluguię prezentem, który reprezentuię y iuż macie ná swoich powrozowych páfách, bo czynię to y spráwuię sie według Ewángeliey gđzie powiedziano, *habenti dabitur máiacemu przydatek dáda*. Symbolistá pewny przy Chrystuście P. skrępowánym powrozami te nápiśal słowá *Vinctus sed non victus* skrępowány lecz niezwyćiężony. WW. Synowie Fránciszka S. wy skrępowáni będąc powrozami Iezusowey Męki, pokazuię to ná sobie że niema nád wami gory żaden nieprzyiáciel tak widomy iáko niewidomy. Więć ięście *Vincti sed non victi* przeto przy Rożáncowey łodki powrozách, spodziewaycie sie że będziecie pociągnieni od Rożáncowey Mátki tam kędy jest ten co rzekł *Traham ad me omnia*. Pociągnę do siebie wszystko.

Synowie Ognistego Pátryáchy Eliaszá od Gory Kármelu nomináci, y ci są czci godni, z których ieden Rozáryántow wychwaláiacych Iezusá P. y N. Pánnę błogostáwionemi uczynił. Drugi powiedział o skutku modlitwy Rożáncowey to, że dla tey Modlitwy B'og Rozáryántom udziela połowę Krolestwa swego. Trzeci rzekł iż Rożániec S. jest częścią nászą do błogostáwienstwa należąca. Tym wszystkim trzem dziękuiąc zá to ofiaruię z Rożáncowey łodki żagiel, znaczący N. Pánny protekcyá. Ná ten prezent wam WW. OO. Kármelići nic nie może być droższego y naylepszego bo iż wáśz Zakon jest, Zakonem N. Pánny *Ordo B. Mariae de Monte Carmelo* przeto wam należy Rożáncowey łodki żagiel znaczący Rożáncowey N. Pánny protekcyá. Przy żaglu Symbolistá te nápiśal słowá *Ex periculis ad portum*, to jest żagiel wynosi okręt ze złey toni y stánowi przy beśpiecznym porcie. Więć wam WW.

OO. pomienieni, życząc aby Rożącowey łodki żagiel, protekcyja N. Panny wyniozłszy was ze wszelkicy, osobliwie w godzinie śmierci, zley toni, postanowiła przy bezpiecznym szczęśliwey wieczności porcie, a tak aby was wyrwała *E periculis ad portum*

Semper Augusti Augustyna S. syn *de Pœnitentia* nie mniejszey jest godzien weneracyi, który dowiodł iż Rożaniec S. jest autentycznym prawem do nieba: onemu dziękuiąc za to, konferuię z Rożącowey łodki małzt który według Allegorykow znaczy Krzyż Chrystusow, a tego nie mogłem, y nie miałem lepiej dać nikomu iako poenitentowi, ale temu który w fercu swoim nośi znak Krzyża S. A że ty Augustyna wielkiego godny synie iesteś *de Pœnitentia Beatorum Martyrum*, y każdy na szkłpierzowym fercu widzi u ciebie znak Krzyża S. Przeto naystuszniey neleży żeby tobie a nie komu innemu był odemnie z Rożącowey łodki konferowany małzt znaczący Krzyż Chrystusow. Więc kiedy się zaśczycasz Krzyżem Chrystusowym z Pawłem S. mowiac *Abst mibi gloriari nisi in Cruce Domini*, nie godzi mi sie chlubić chyba z Krzyżá pańskiego, znakiem to jest iż masz autentyczne prawo do nieba, dla ktorego już aktykowała y inferowała w Xiggi żywota Orędowniczka Rożącowa N. Panna.

Już mi sie przychodzi *domestica laudare* mowić o domowey moiey bráci, o synach Dominiká S. Więc nim o nich co rzekę: rzekę pierwey z Grzegorzem S. y to co on o sieftrze swey z mârłey mowił, ja powiem o Bráci moiey. *Fratres laudans domestica predicabo, vera tamen*. Bracia moiá chwałac, domowych będę wyślawiał, iednak w prawdziwey rzeczy. Już więc y wy Bracia moi Alexy, Benedykcie, y Pawle, iesteście czci godni, ponieważ z was pierwszy ogłosił iż Rożaniec S. jest Dziedzictwem Chrystusowym y N. Panny: drugi dowiodł iż Rożaniec S. jest Pokoim miedzy Bogiem y ludzmi: trzeci rzekł że Rożaniec S. jest przybytkiem Boskim; dziękuiąc wam za to, ofiaruię z Rożącowey łodki kotwiec, a to dla tego że iako kotwicá znaczy nádzieię. Tak Nayświętsza Rożącowa Mátka y Zakon S. ma zwas nádzieię iż wy teraz *initiarivè* będąc *Patres futuri seculi*, iesteście dla wászych Talentow wielkicy expektatywy *subjecta* a tak macie być subtelne-
mi Theologami y gorliwemi Káznodzieicami,

Ieszcze trzy następni aże poważniejszy, bo z nich jeden S. Th. *Presentatus* y oneyże *Professor*: dway Filozofey Professorowie, dway z nich Michałowie a trzeci Mikołay. Ci trzy iako powazniejszy; poważniejszyey są czci godni y rewerencyey, z których jeden probował że Rożaniec S. iest Ręka Boska: drugi Ramięm: trzeci dowodził iż Rożaniec S. iest Roszcżka Moyzefzowa z mistyeczney Chrystusa P. Opoki, trzy łask Boskich wyprowadzająca rzeki. Za co onym dziękując ofiaruię wiatr potężny, łodkę Rożanicową napędzający, Duchá S. znaczący o którym sie mowi *Factus est repente sonus de caelo, tanquam advenientis Spiritus uehementis* A to dla tego wam WW. OO. y Bracia moi ofiaruię *Spiritum uehementem* potężny wiatr S. Duchá, abyście wy będąc w Klasztorze S. Duchá y Rezydentami y nauk Professorami *In spiritu uehementi conteratis naues Tharsis* Duchá S. potężnym wiatrem, kruczili y ná dysputách przeciwnikow, y ná kontrowersyách Heretykow, y ná Kazaniách grzesznikow, żebyście po sobie pokazali to co w wászych zámyka sie Imionách: to iest Moc Boża, Moc Duchá S. *Michael Quis ut DEVS Nicolaus in quo laus.* Symbol⁴³ przy łodce napędzoney od wiatru takie nápisal słowá *Faente Austro* to iest, zá powiewaniem wiatru stąnc przy kresie. Wam pomienionym WW. OO. życzę *ut faente Austro* zá powiewaniem Duchá S. Rożanicowey łodki wiatru, abyście stąngli przy kresie wśelkich wam proporcyonálnych w Zakonie S. godności, a potym *post fera fata* po długim życiu stąngli w niebie *Faente Austro ex Spiritus Sancti Claustro.*

Należy náostátek y ęiebie uczcić y uwenerowác gorliwy Rożanicá S. Promotorze, któryś dowiodł iż Rożaniec S. iest Wiktorya y Tryumfem, zá co dziękując tobie iako Gospodarzowi ofiaruię samá Rożanicową łodkę N. Pánnę. Sálomon dość mądry a przecię nie mógł poznác drogi łodki pływacey po morzu. Ale ty gorliwy Promotorze zdami sie że iestés *Plus quam Salomon* poniewaz ty co dzień z Rożanicową łodką pływasz po morzu czerywonym gorzkiey Iezusowey męki *es plus quam Salomon*: poniewaz wiesz Rożanicowey łodki wśytkie drogi gdyż wśytkie drogie Rożanicowe promouiesz Tajemnice. Niech że tobie Bog w tey pracy y dálej pomocą będzie: a Rożanicowa łodká náładowana dro-

drogim Towarem, drogiemi zbawienia naszego Tąiemnicami tobie wieczne niech przynieście zbawienie tak iako sama Rożącowa deklarıowała Mátka mówiac *Qui euicidant me vitam eternam habebunt.* Ktorzy mię wystawiaią żywet wieczny otrzymają.

Baykę záprawdę udając pogánicy Poetowie ogłóšili, że po śmierci kázdego człowieka, iakaś przeprawa bárzo niebezpieczna czeka, przez pewną, bárzo głęboką, wielce szeroką, aż názbyt bystra śiarczystą rzekę, przez którą przeprawowała máła Acherontá łodká názwana *Acherontis Cymba*, która bezpiecznie tych przewožíła, co dobrą przysługę pieniężną płacili, ktorzy zaś nie mieli czym płacić, woney rzece tonęli: przeto starzy pogánie po śmierci osob zmártych, kładli w trunie pieniądze, zá ktoreby łatwy y bezpieczny umarli mogli mieć przewoz od Acherontá przez owę burzliwą y strážną rzekę. Precz pogánskich Poetow plotki niech tu następuie Kátolicka prawda, która głóšić, iż po śmierci, według zaślug kázdego człowieka czeka bárzo strážne, ni by wodne, ale śiarczysto ogniste albo wieczne piekielne, albo doczesne czyścowe ieźioro: o piekielnym głóšić Jan S. *Apoc: 19.* że zió ludzie po śmierci swoiey, w traceni bywają do nieprzebytego śiarczysto ognistego ieźiora: *Missi sunt in stagnum ignis ardentis sulphure:* o czyścowym doczesnym, ói obiaiwili, co przepłynęli mówiac. *Transivimus per ignem et aquam.* *Psal. 65.* Przeźliśmy przez czyścowy ogień, przepłynęliśmy przez śiarczystą wodę. Według moiego zdánia, po skonaniu kázdego człowieka, jest záczenie zley albo dobrej wieczności. Śiarczyste ieźioro, jest to albo piekielna wieczna, albo doczesna czyścowa męka: Przewożąca łodká jest to Rożącowe Bráctwo, przewoz jest to N. Pánny protekcya, przysługá zá przewoz, jest to modlitwa Rożącowa. Więć teraz moy sens objaśniam y mówię, że ói ludzie będą po śmierci mieli błogostáwione do szczęśliwey wieczności weyście. Ci łatwo przez ieźioro doczesnych mak czyścowych iak náyprędzey przeprawią sie do niebá, ktorzy sie biorą y gárną do Rożącowey łodki, do Rożącowego mowie Bráctwa, ói pewni są przeprawy do szczęśliwego kresu, ktorzy ni by zá przewoz, zá Protekcya N. Pánny, przysługują sie oney, ni by zapláta, Rożącową codzieną modlitwą: S. P. Wiemy że y nas po śmierci nászey czeka według

KAZANIE PIĘTNASTE.

dług zasług naszych wieczność zła albo dobra. Wiemy że y nam trzeba będzie pływać według zasług naszych, w ślarczyfio ognistym jeziorze mąk piekielnych, albo czyscowych. Ah Mátko, Protektorko naszą. Ah Orędowniczko Rożańcowa N. Pánno! pokorniuśienko prosimy ciebie, aby przez Boskie miłosierdzie za twoją przyczyną po śmierci naszej nie trąfiło się nam zacząć wieczność nie-fzczęśliwą, aby nie przyszło nam wpasć do jeziora mąk piekielnych, przeto, prędkim, prędkim garniemy się krokiem do twojej Rożańcowej łodzi, do twego Rożańcowego Bráctwa, która łódka aby nas przez jezioro mąk czyscowych iák nayprędzey przepławiła, do ciebie, do ciebie teraz iák do przewodniczki uciekamy się, tobie niby za przewóz wyplacając się przystugę czyniemy, Rożańce mówię S. z wielką ochotą odprawując nabożnie tobie ofiarujemy. Dayże nam Protektorko naszą żebyśmy po śmierci naszej wszystko złe przebywszy, z tego się fzczyćili mówiąc *Transivimus per ignem & aquam & eduxisti nos in refrigerium.*

Przeplłynęliśmy przez ogień y wodę,

Iesteśmy w prowadzeni na wieczną ochłodę, Amen

Niech będzie Oycu chwała na wieki wszeláka,
Synowi y Świętemu Duchowi cześć táka,
Rożańcowey Máryey zawsze Uwielbienie,
Rozaryantom dufzne niech będzie zbawienie.

Index Kazan piętnaſtn z ſwoiemi tytułami.

	<i>Kazanie pierwsze</i>		
Miáto Ieżufowe y N. Pány Rożaniec S.	fol:	1.	
	<i>Kazanie drugie.</i>		
Kleynot naydroższy Rożaniec S.	fol:	16.	
	<i>Kazanie trzecie</i>		
Tarcza naypodufálſza Rożaniec S.	fol:	22.	
	<i>Kazanie czwarte</i>		
Rzeká Ráyska Rożaniec S.	fol:	33.	
	<i>Kazanie piáte</i>		
Wybor Rozáryántow do niebá przez Rożaniec S.	fol:	46.	
	<i>Kazanie ſzoſte</i>		
Godowa Szátá Rożaniec S.	fol:	53.	
	<i>Kazanie ſiodme</i>		
Zegar ſzczęśliwych godzin Rożaniec S.	fol:	66.	
	<i>Kazanie óſme</i>		
Zwyciętwo nieprzyiaćioł Rożaniec S.	fol:	74.	
	<i>Kazanie dziewiate</i>		
Szturm do niebá Rożaniec S.	fol:	83.	
	<i>Kazanie dziesiate</i>		
Aſſefforya Rozáryántow po práwicy Boſkiej	fol:	92.	
	<i>Kazanie iedenaste</i>		
Gálánterya wſpániale wſmienita Rożaniec S.	fol:	103.	
	<i>Kazanie dwanaſte</i>		
Morze Święte Rożaniec S.	fol:	110.	
	<i>Kazanie trzynaste konkluduiace</i>		
Łáncuch zbáwienny Rożaniec S.	fol:	116.	
	<i>Kazanie czternaste konkluduiace</i>		
We trzech ſłowách zawárty cały Rożaniec S.	fol:	128.	
	<i>Kazanie piętnaste konkluduiace</i>		
Łodká przy zbáwiennym porócie Rożaniec S.	fol:	140.	

Łaskawy Czytelniku, omyłki, tak iako tu poprawio-
ne są, czytay

Folio		versu		lege	modlitw
F.	7.	v.	19.	1.	zuchwał
F.	17.	v.	15.	1.	niewymowna
F.	19.	v.	10.	1.	offiarowaniu
F.	20.	v.	29.	1.	we wnętrzościach
F.	21.	v.	13.	1.	ztego
F.	22.	v.	15.	1.	tenentes
F.	28.	v.	6.	1.	wypływał
F.	33.	v.	21.	1.	inviam
F.	35.	v.	31.	1.	B. Alanus.
F.	36.	v.	32.	1.	od
F.	37.	v.	32.	1.	łask Boskich
F.	40.	v.	10.	1.	Rożącowa
F.	40.	v.	23.	1.	crystallus
F.	40.	v.	26.	1.	siti
F.	44.	v.	21.	1.	fuerit
F.	53.	v.	12.	1.	bez konieczne
F.	69.	v.	14.	1.	znających
F.	122.	v.	12.	1.	numeric
F.	132.	v.	18.	1.	

Inne mniejsze omyłki sam Czytelniku łaskawy popraw.

Prosa

